

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Gnudtzmann, Albert.

Titel | Title:

Departementchefens Brodersøn : Roman.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København ; Kristiania : Gyldendal, 1905

Fysiske størrelse | Physical extent:

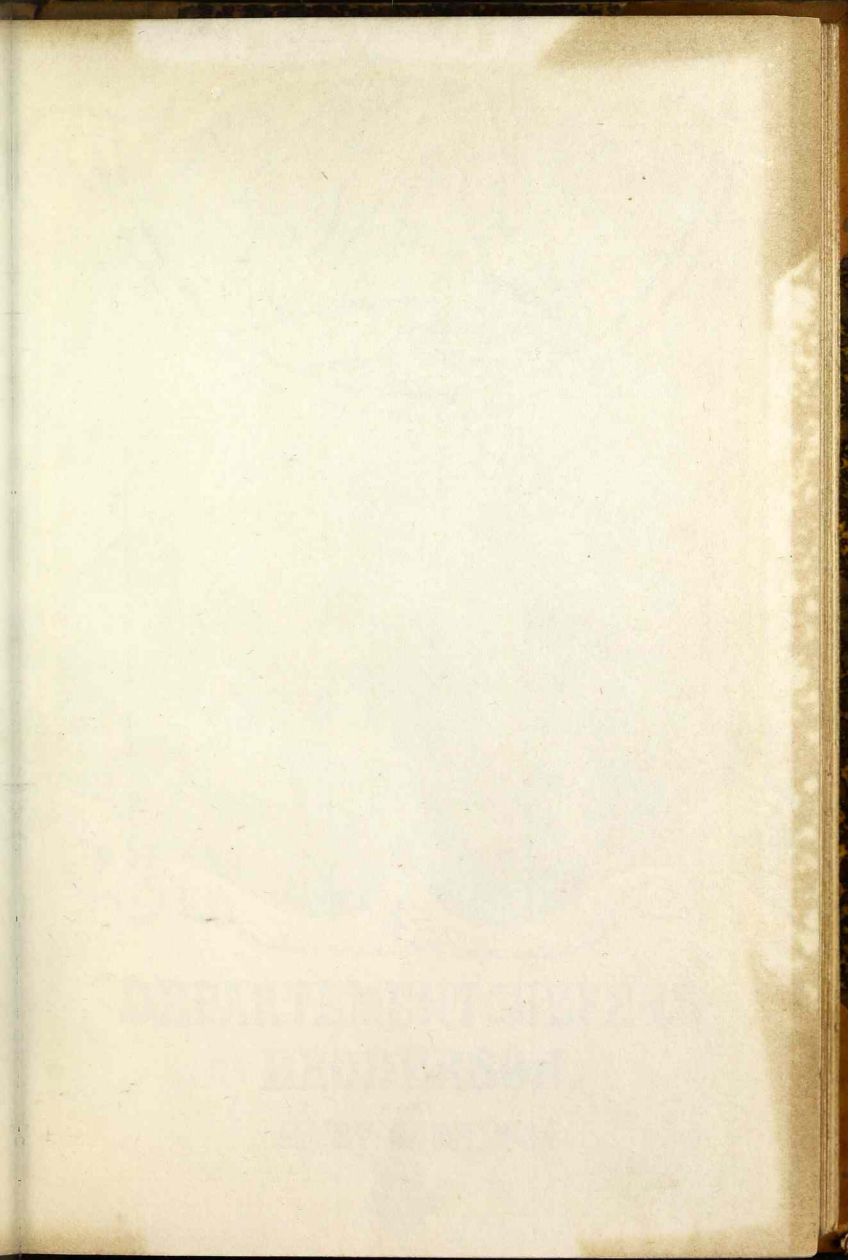
256 s.

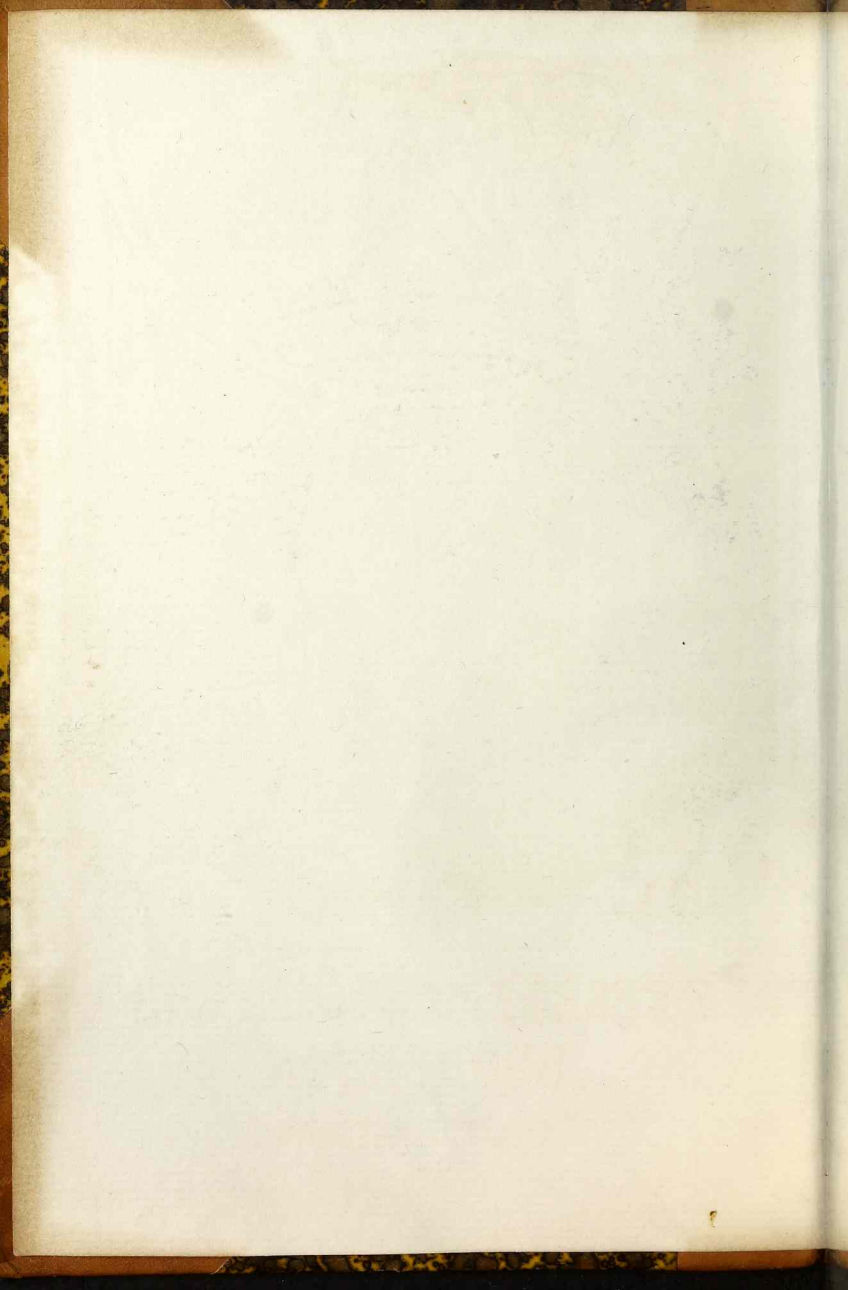
DK

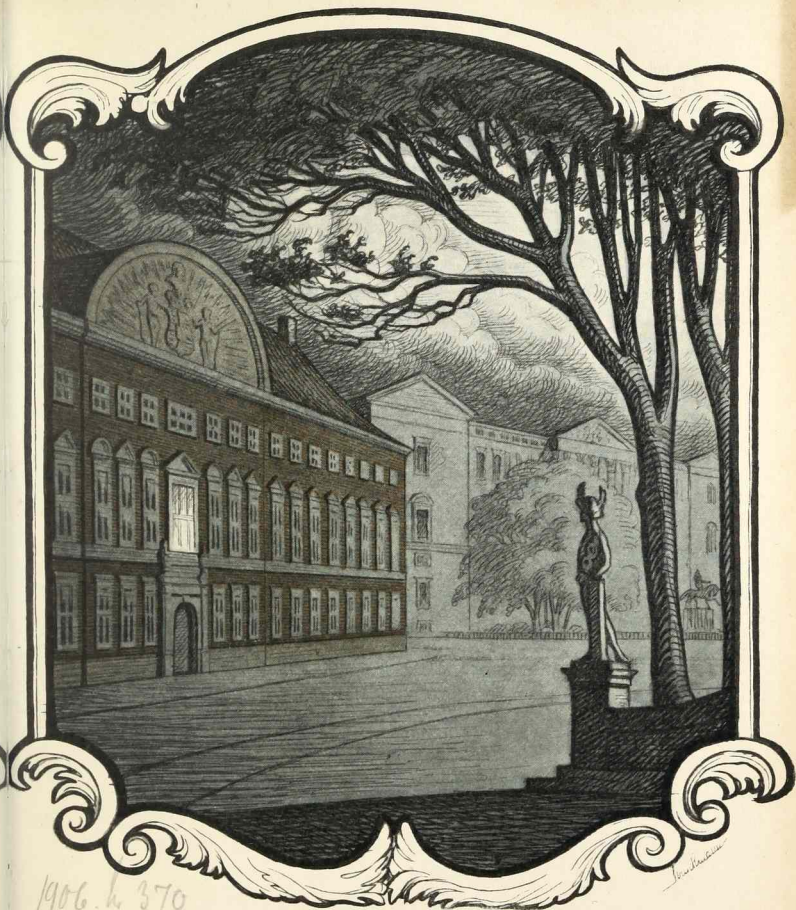
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

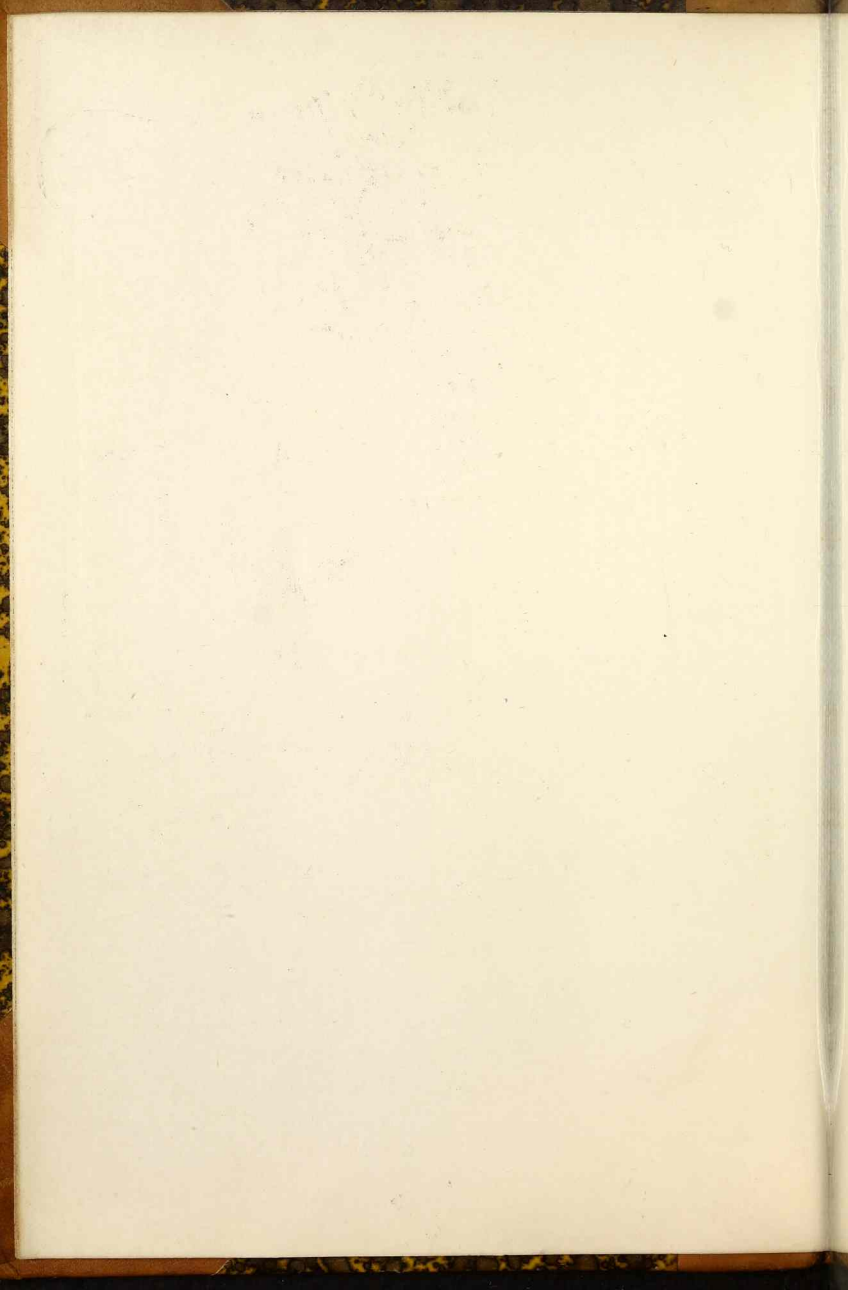

1906. h. 370

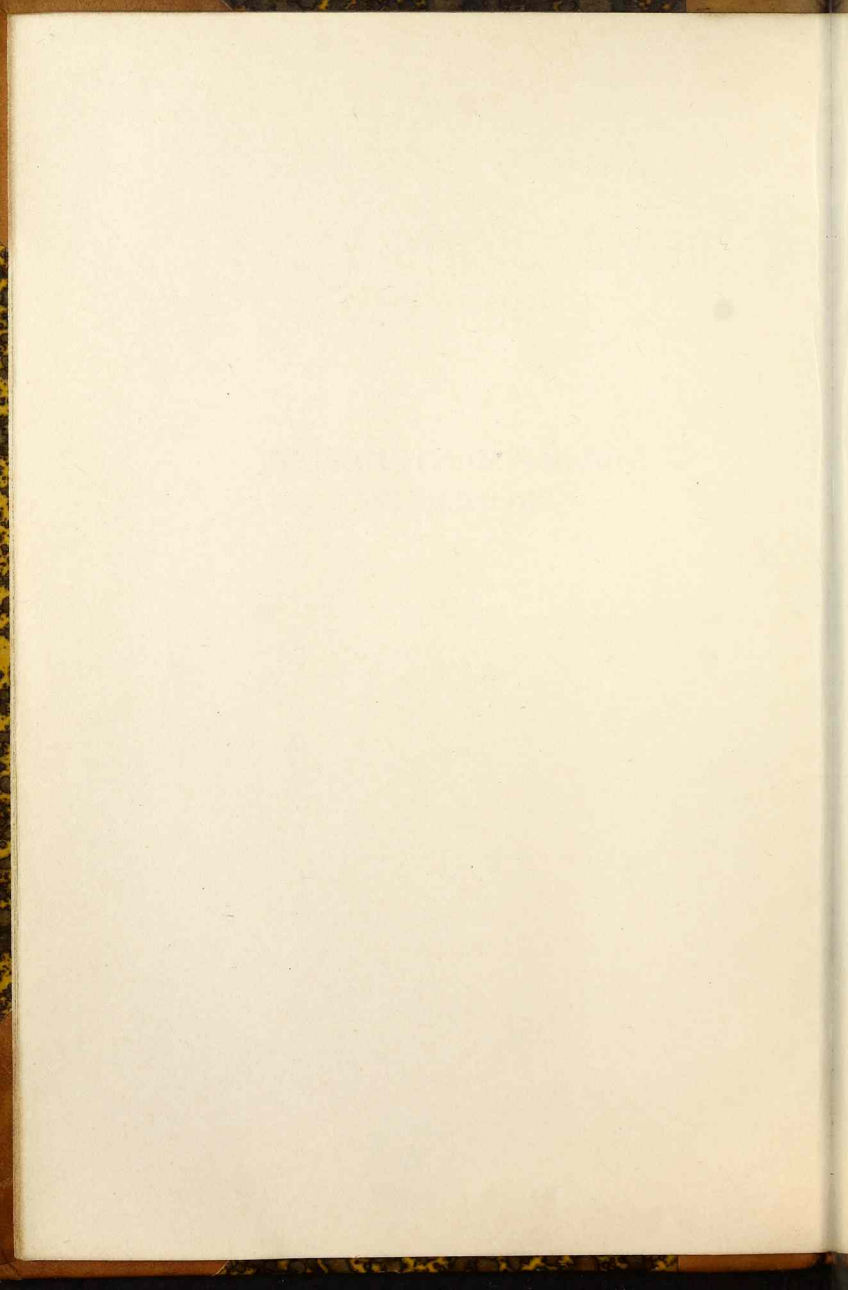
DEPARTEMENTCHEFENS BRODERSON

·AF·
ALBERT · GNUDTZMANN

DEPARTEMENTCHEFENS
BRODERSØN

ALBERT GNUDTZMANN

DEPARTEMENTCHEFENS
BRØDERSØN

ROMAN

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1905

I

Noget indgitret og stængt, noget kryptagtig bortgemt var der over det store Værelse i den røde Bygning, hvor Departementchef Steining havde sit Kontor.

Noget var der over det, som levede der her ikke Mennesker men Slægter. Hold paa Hold af Embedsmænd, der havde tænkt nøjagtig de samme Tanker om de samme Ting, havde i dette Rum afsat Sporene af deres Gerning som en Koraldannelse, Lag paa Lag ganske ens Aartier og Aarhundreder igennem. Saaledes som nu Departementchef Steining resolverede i en Sag, saaledes paa en Prik vilde en af hans fjerne Forgængere et hundrede Aar tilbage have afgjort det samme Anliggende.

Dette var Styrken i de Afgørelser, der blev truffet her: Ensartetheden, den bombesikre Urokkelighed. Noget af en Naturkrafts Uafvendelighed var der i den rolige Principfasthed, hvormed de administrative Kværne Dag for Dag malede Statens Mel.

Man mærkede det, straks man traadte ind. Det laa saadan i Luften det var, som blev den aldrig fornyet, og den trængte paa en vis Maade heller ikke dertil, for her levedes intet Liv, der graadigt snappede efter nye Luftstrømme, og her

stønnede ingen Livsens Attraa, der med sin hede Aande kunde forurene dem, der en Gang havde fyldt Rummet. . . . Eller var det maaske Møblerne . . . skulde det være dem, der frembragte det tunge Indtryk af en kompakt sammenæltet Overvillie, i hvilken den enkelte Embedsmands ganske forsvandt? Vanskeligt var det at skønne, fra hvilken Tid de skrev sig; men alle syntes de fastgroede til Stedet, at have slaaet Rod i Gulvets svære ruskrubbede Planker. Det store akttyngede Klapbord, der optog hele det midterste Del af Værelset, den lange, haarde, sortbetrukne Sofa, de kluntede, ligesom utilredne Stole, de mægtige, med støvdrukne Dokumentpakker overlæssede Reoler, der helt dækkede Væggene — intet af alt dette syntes nogen sinde at have kunnet have haft Plads paa noget andet Sted i Verden end her eller i Fremtiden at kunne flyttes herfra. Intet af det kunde man tænke sig som Genstand for almindelig, privat og profan Ejendomsret.

I over en Snes Aar havde Departementchef Steining Dag for Dag røgtet den Del af Statens Maskineri, der rørte sig i dette Kontor. Mere end en anden Snes Aar havde han brugt til at arbejde sig op ad Embedsvejens lavere Snoninger. Embedet og Kontoret havde mærket ham. Han syntes ikke mere at have nogen Alder: de, der havde kendt ham en Aarrække igennem, hævdede, at i hans Ydre havde Tiden ikke gjort nogen Forandring. Saa langt man kunde huske tilbage, havde hans tætte, brede Ansigt med de skarpe, redelige Øjne haft den samme mumiegule Lød, hans tætklippede, opadbørstede Haar og hans strittende Kindskæg den samme uplettede Hvidhed.

Departementchefen skød den Aktdynge til Side,

som han i den sidste Time havde arbejdet med. Et kort Nu flakkede hans Blik ud gennem Vinduet, hvorigennem en hidsig Foraarssol sendte et Flammesværd af Lys; men hurtigt trak han det tilbage igen indenfor Kontorets Grænser. Han greb en Bordklokke, der stod foran ham, og ringede med et kort bydende Klemmt.

Tønnesen kom ind. Tønnesen lignede paa en Prik Departementchefen, og det var hans Stolthed, at fremmede ofte antog ham for at være hans høje foresatte. Haar og Skæg bar han paa samme Maade som han; kun var der over hans hele Person noget blødere; stod Departementchefen i Handlekraftens Dur-Tonart, saa var hans undergivne stemt i Eftergivenhedens Moll. Han havde tjent som Bud i Ministeriet hele Departementchef Steinings Embedstid og desuden tredive Aar under hans Forgænger, og Departementets Spøgefugle sagde, at han den Gang havde lignet Forgængeren ligesaa slaaende i sit Ydre, som han nu lignede Eftermanden.

Departementchefen havde aabnet den sorte Mappe, som Tønnesen bragte ham. Den rummede Dagens Ekspeditioner. En for en tog han Skrivelserne frem, læste dem omhyggeligt igennem og prentede sit Navn under, hvert Bogstav for sig.

— Er min Brodersøn paa Kontoret idag? spurgte han henkastet, i Færd med at opspidde en Underskrift.

— Jeg tror næsten ikke, Assistenten er kommet, sagde Tønnesen. Assistenten maa vel ikke være rask.

Departementchefen sagde intet. Og man hørte ikke anden Lyd end Pennens Skratten hen over Papiret, før han var færdig med alle Underskrifterne.

Da aabnede Tønnesen først Munden.

— Det er da saa meget herligt et Vejr idag, sagde han. Han sagde det, som om det var en officiel Rapport, han aflagde, og han havde nu hver Dag i de mere end halvtredsindstyve Aar, han havde været knyttet til Ministeriet, afgivet en saadan om Vejrets Tilstand. Og Departementchefen svarede, ligeledes i Overensstemmelse med en aarelang og nedarvet Tradition:

— Det har De Ret i, Tønnesen. Det er dejligt Vejr.

Men da det gamle Kontorbud var halvt ude af Døren, tilføjede han — og dette var noget nyt:

— Skulde De se Kandidat Steining indfinde sig senere idag, saa kom ind og sig det til mig.

— Ja, det skal jeg nok, Hr. Departementchef, lød det ude fra Gangen. Der var ligesom en let Misbilligelse i Tonen.

Departementchefen dukkede ned i sine Akter.

Han følte et lille, vrissent Ubehag over at have blottet sig overfor det gamle Bud. Det havde dog i det halve Aar, siden han havde faaet sin Brodersøn anbragt i Ministeriet, været en stiltiende Aftale mellem dem, at naar den unge Mand ikke var indtruffet paa et i Forhold til Kontortidens Begyndelse passende Tidspunkt, saa var han forhindret ved Sygdom. Nogen anden Mulighed turde ikke forudsættes. At han undertiden indfandt sig en Times Tid senere, hørte til de Ting, som Departementchefen og hans Bud ikke havde nogen officiel Fællesviden om. Nu var der sket Brud paa denne Forstaaelse; Departementchefen havde skænket sin undergivne et Glimt af privat Fortrolighed, som denne øjensynlig kun modstræbende modtog. . . .

Men saadan gik det, naar man ikke formaaede

at dressere sit private Menneske. Og siden Vagn Steining ved sin Onkels Protektion var kommen ind i Ministeriet, havde denne til sin Beklagelse opdaget, at han ikke var nær saa Embeds-optugtet, som han de mange Aar igennem havde troet.

Brodersønnen optog i en urimelig Grad hans Tanker. Departementchefen havde jo paa en Maade paataget sig Ansvar for hans ministerielle Moral ved at skaffe ham ind i det Kontor, som han nu i saa bredfuldt Maal forsømte. Han havde gjort det under den sikre Forudsætning, at en Steining ikke vilde vise sig sin Slægts Traditioner uværdig, og desuden havde den unge Mand en Eksamenskarakter, der i og for sig var upaaklagelig, selv om den ikke i særlig Grad kvalificerede ham. Men nu da Vagn gav Tjenesten en god Dag, forekom hans Onkel sig selv næsten ligesom en Bedrager, der tog Statens Penge og dens Tid.

Nu burde han jo lade denne Sag gaa sin tjenstlige Gang. Det var Kontorchefens Pligt og ikke hans at overvaage Assistenternes Flid, og han havde den Dag, da Indstillingen om Brodersønnens Ansættelse udfærdigedes, indtrængende foreholdt Kontorchef Henov, at han ikke maatte tage det mindste Hensyn til den nye Assistents Slægtskab med sin Departementchef. Skulde det vise sig, at Vagn ikke gjorde Fyldest, saa var det altsaa Kontorchefen, der maatte gøre Indberetning. Saa længe en saadan ikke forelaa, havde Departementchefen egentlig ingen Kundskab om sin Brodersøns Forhold, ligesaa lidt som om nogen andens af det underordnede Personale. Hans Samvittighed kunde altsaa være uden Skyer i den Anledning.

Men det var forgæves, at han søgte at bringe sig selv til Ro ved dette i og for sig ganske kor-

rekte Ræsonnement. Og heller ikke hjalp det, at han med vredladen Iver kastede sig ind i Akternes lidenskabsløse Saglighed. Ærgrelsen steg ham op i Halsen med en kvælende Følelse af Ubehag.

Han rejste sig og gik hen til Vinduet. Allerede begyndte Solen at miste sin Styrke; Slotsruinens Skygge voksede ud over Pladsen. Og Husene paa den anden Side af Kanalen, der i Foraarslysets Glans havde syntes som nyferniserede, de gemte sig igen bort for Blikket i ensformig Graahed. Efter nogle skinnende Timers Solkaadhed var Byen atter det beskedne, graa København med den dydigt blege Sky for at gøre sig bemærket.

Nu maatte Kontortiden snart være fremskreden. Departementchefen holdtes af en ubestemt Ulystfølelse tilbage fra at tage sit Ur frem og se efter, hvor længe der kunde være tilbage. Uden at han egentlig vilde det, gav han sig til at spejde ned ad Højbro til, om dog ikke Brodersønnens Skikkelse skulde dukke frem. Onkelen plejede paa lang Afstand at kunne kende hans lidt slentrende Gang.

Men der kom ingen Vagn. Departementchefen vidste godt, at det nu maatte være saa sent, at det slet ikke mere kunde nytte at vente ham. Alligevel blev han staaende. Man blev ældre: det blev mere og mere nødvendigt af og til at holde et lille Hvil.

Det bankede paa Døren. Departementchefen vendte sig brat og gik hen til Bordet. Til sin Ærgrelse mærkede han, at der gik en Varmebølge gennem ham, saaledes som det var sket, naar han som Dreng blev overrasket i et eller andet utilladt.

Da han ikke svarede, fornyedes Bankningen. Departementchefen raabte „Kom ind“ med en Brødsighed, der ellers var hans Natur fjern.

Kontorchef Henovs kantede Skikkelse vrikkede sig sidelæns ind gennem Døren. Kontorchefen gik altid sidelæns, fordi han saaledes tog den mindst mulige Plads op.

Og Kontorchef Henov skød sig skævt gennem Livet og kom frem netop paa Grundlag af det Princip: at gøre sig lille og tynd og ikke at tage mere Plads op end højst nødvendigt. Han var knoglet, løs i Leddene og kantet, og man fik Indtrykket af, at hans Bløddede for en stor Del bestod af fortættede Vanddampe. Kun Haaret og det lille ormetynde Overskæg, der snoede sig hen over den blodløse Overlæbe, havde i sin udfordrende Rødhed noget af en Personlighedens Glans og Kraft. I hele Ministeriet gik han som Følge af denne hans Haarfarve under Navnet „Underdanighedens Brandfakkel“.

Han kom for personlig at forelægge Departementchefen en Sag. Han syntes ikke, han paa egen Haand vilde tage Ansvar for at gøre en Indstilling, uden at han først havde sat sin foresatte ind i hvad han kaldte „det menneskelige“.

Kontorchefen tilhørte en Frimenighed, der søgte at genrejse Religionen paa rent menneskelig Grund.

Det, Sagen angik, var en Ansøgning fra en Bestillingsmand om at faa en Pension. Ansøgeren havde været mange Aar i Statens Tjeneste, og han mente, at han i den havde paadraget sig den Gigt, der nu hærgede hans Lemmer og som havde været Hovedaarsagen til, at han havde maattet tage sin Afsked. Han skildrede med hjerteskrærende Farver sin Nød: i Hjemmet var der en svagelig Hustru og en vanfør Søn; for de andre Børns Fremtid var Fattigdommen den store Hindring, der vilde spærre dem ude fra al ordentlig Uddannelse . . . Men noget retsligt Krav paa Pension havde Manden ikke.

— Jeg mente, det var bedst at forelægge Departementchefen Sagen, inden den gik til Ekspedition i Kontoret, sagde Kontorchefen. Der er jo Forhold til Stede . . . Jeg har personlig overbevist mig om, at Familien er i høj Grad trængende. . . .

Departementchefen lænede sig tilbage i Stolen og saa paa ham med et Blik, der ligesom skrællede ham.

— Tilfældet falder ind under den kongelige Resolution af 13. November 1829, sagde han tørt.

Kontorchefen blev højrød i Hovedet. Hans Hudfarve flød sammen med hans Haars og Skægs.

— Det er mig ikke ubekendt. Men da Administrationen har Ret til at fravige tidligere Afgørelser. . . .

Departementchefen smilede, overbærende og mildt tilrettevisende:

— Min kære Kontorchef Henov, Administrationen har ingen Ret; den har kun Pligt. Og den gør sin Pligt, naar den foretrækker den Afgørelse, der er gældende Praxis, selv om den i de ni af ti Tilfælde skulde føre til uheldige Resultater, fremfor en, der maaske i Reglen vil ramme det rigtige, men som har den Fejl, at den er ny og derfor maa virke som en Vilkaarlighed. Paa andre Vilkaar har vi ikke Lov til at disponere over Statens Penge.

— Det kommer da an paa Kontorchefen stammede af forvirret og indigneret Iver. Det kommer da an paa, om ikke for store menneskelige Interesser . . .

— Det kommer aldeles ikke an paa andet end, om der er en gældende Regel, hvorunder det foreliggende Tilfælde efter rigtig Fortolkning henhører. Hvilket er Tilfældet in casu. Altsaa maa vi afslaa Andragendet.

Kontorchefen rejste sig.

— Ja, saa skal jeg sørge for den nødvendige Ekspedition.

Han gik mod Døren. Men inden han naaede at komme ud af den, kaldte Departementchefen ham tilbage.

— Jeg finder Anledning til at indskærpe, at Kontortiden her i Bygningen maa overholdes — af *alle*. Slet ikke fordi jeg har nogen Grund til at tro, at det ikke paases ogsaa i Deres Kontor. Men jeg ved, at der her er et Punkt, som de Herrer Kontorchefer let taber af Syne. Skulde det i et enkelt Tilfælde være nødvendigt at skride ind mod nogen af Personalet, saa venter jeg, at der bliver gjort en Indberetning til mig. Jeg tror, at det paa den Maade bliver lettest for os begge to.

Underdanighedens Brandfakkel standsede et Øjeblik i Døren, og det saa ud, som han vilde sige noget. Men Departementchefen saa paa ham med et Blik, der næsten tvang ham ud ad Døren, og han forsvandt med et Buk.

Departementchefen besvarede hans Hilsen med at rejse sig halvt op fra Stolen. Der glimtede en lille Triumf i hans Øjne, da han atter satte sig til rette.

Tønnesen gled ind.

— Kontorchef Rasmussen er der ude.

— Det er godt, Tønnesen. Er der flere?

— Ja, der er ham Wolder.

— Kom han før Kontorchefen?

Tønnesen trak paa det.

— Ja, det gjorde han vist nok.

— Saa lad ham komme ind.

— Kontorchefen?

— Sagde De ikke, at Hr. Wolder kom først?

— Jo . . . men . . .

— Naa, saa skal han naturligvis ogsaa først ind.

Tønnesen gryntede, paa en Gang ærbødigt og misbilligende, saaledes, som han havde for Skik, naar en af hans Chefs Ordre vakte hans Kritik.

Et Øjeblik efter kom en Mand paa omkring de halvhundrede luskende ind i Værelset med en Mine, som om han i Departementchefens Kontor søgte Beskyttelse for en eller anden forfølgende Fjende. Om det store, flade og blege Ansigt tjavsede Haaret, uredt og vildsomt, Øjnene flakkede om som i stadig Angst. Den luvslidte Frakke var knappet højt op i Halsen, som om Manden ikke havde nogen Skjorte under.

Noget var der ved Personen, der henledte Tanken paa et sultent Aadseldyr.

Departementchefen gav sig til at se ned i de Akter, der laa foran ham.

— Sæt Dem ned, Wolder, sagde han.

Wolder kastede et sky Blik paa ham. Men da han saa, at Departementchefen tilsyneladende var altfor optaget til at lægge Mærke til ham, fik han Mod til at sætte sig paa Kanten af en Stol.

Departementchefen blev ved at skænke Akterne sin Opmærksomhed.

— Naa, hvad er det saa, Wolder? sagde han. Er det nu igen galt fat med Dem? Sid nu roligt, sid nu roligt — Wolder var begyndt at ryste paa Stolen, som grebes han af et epileptisk Anfald. — Kan De nu ikke lade være med det — hvad, Wolder . . .? Ja, jeg ved jo saa godt, hvordan det kommer over Dem . . . De har jo saa tidt fortalt mig det . . . De bliver greben af en uimodstaaelig Trang til at løbe bort fra det hele — fra Deres Arbejde og fra Deres gamle Mor — og saa strejfer

De om uden rigtig at vide hvor De kommer hen . . . Ja, men saadan noget maa man dog til en vis Grad kunne bekæmpe — man maa, Wolder! . . . Jeg kunde bedre forstaa det, hvis De drak. Men De drikker jo ikke, Wolder, det ved jeg da. . . .

Han lagde stærkt Eftertryk paa de sidste Ord, og for første Gang under Samtalen saa han paa sin Gæst, lynsnart, som afskød han et Projektil imod ham. Næsten i samme Nu havde han igen Øjnene nede i Akterne. Men Wolder var bleven blaarød i Ansigtet og vendte sig hastigt bort, for at Departementchefen ikke skulde mærke hans Aande.

— Ikke sandt, Wolder, De drikker jo ikke — ikke mere i hvert Fald. Men slemt er det jo for Deres Arbejde, at De saadan somme Tider bliver flere Dage borte. Det ender jo en skønne Dag med, at Skomager Larsen bliver ked af at have Dem paa sit Værksted. . . .

Wolder fik Mæle. Det saa ud, som om Ordene, inden de naaede over de blaablege Læber, med Møje arbejdede sig frem fra et Organ, der var skjult paa et fjernt Sted i hans Indre.

— Jeg kan ikke, Hr. Konferensraad, mumlede han, jeg kan ikke, Hr. Konferensraad. . . .

— Jeg er ikke Konferensraad, mumlede Steining vredt, og De kan godt, naar De vil. Saadan noget — dette Omstrejferi — det maa jo være en Slags Sant Veitsdans . . . det maa De kunne overvinde. Om ikke andet, saa naar De tænker paa Deres gamle Mor . . . Naa, lad nu være at græde — der hørt fra Wolder en snøftende Lyd — jeg kan ikke udstaa den Maner, ved De nok. . . .

Han tog en Tokrone op af sin Portemonnæ og rakte ham den.

— De otte andre faar Deres gamle Mor. Men først imorgen . . . Jeg vil ikke have, at De kommer og lokker dem fra hende idag og saa maaske faar et nyt Anfald i Aften . . . De maa gaa hjem og sove ordentlig i Deres Seng i Nat, hører De det, Wolder. Saa kan De og Deres Mor gøre Regning paa de otte i Morgen. . .

Han ringede. I Døren mødtes Wolder med Kontorchefen for Departementets andet Ekspeditions-kontor.

Atter stod Departementchef Steining ved sit Vindue og saa ud over Slotspladsen. Kontortiden var netop udrundet for idag, og ude paa den lange Gang lød Skridt af travle Fødder. De havde altid Hast, de Herrer af den røde Bygning, naar Kontortiden var endt.

Nu lød de slæbende Skridt af den lamme Fuld-mægtig oppe fra Revisionen, der ved Hjælp af to Krykker slæbte sig ned til sin Rullestol. Saa vidste man i alle Kontorerne, at nu var Klokken fire slet.

Der strømmede ud af Porten alle de, i hvis Hænder den daglige Varetagelse af Administrations Velfærd var lagt. Der gik den ormædte Kancellimand, solblændet som en Hest, der Dagen igennem har gaaet for Arbejdsværren dybt nede i en Minegang. Der kom den unge juridiske Kandidat, der afsonede den daglige Kontortid som en Art Tvangsarbejde, han havde at udstaa, før han kunde begynde sin egentlige Løbebane opad mod Magten og Æren. Der vandrede det juridiske Skuffedarium, for hvem Livet blot var til at sortere i Retstilfælde og putte i Paragraffer, der den praktiske Opportunist, der tog den hele Tjeneste overlegent og som hver Dag, naar den beskikkede Tid

var afviklet, lagde Embedet fra sig sammen med Kontorjakken. Nu var for dem alle Dagens Ørkenvandring gennemstridt eller gennemdøset, og som en bred, tyktflydende Flod gød Embedsstaben sig ud i Byens krusede Bugter.

Departementchefens skarpe Øjne spejdede: om alligevel Vagn skulde være blandt Flokken . . . , Men han saa ikke hans slanke Skikkelse med den lidt slentrende Gang. Og mod sin Villie følte han sig skuffet.

. . . Der kom Underdanighedens Brandfakkel, lysende af rævelumsk Beklemthed. Nu gik han formodentlig og tænkte paa, om hans foresattes Ord fra før var saa nøjagtigt ment som de blev sagt. Og om han i bekræftende Fald udsatte sig for størst Fare ved at lade dem ude af Betragtning, naar det gjaldt selve den høje Chefs egen Brodersøn, eller ved at skride ind. I første Fald krænkede han sin foresatte Departementchef Steining, i sidste maaske Privatmanden og Familiemennesket Steining. Hvad vilde mon være farligst . . . ?

Ja, hvad vilde i Grunden være farligst . . . ? Departementchefen søgte at besvare Spørgsmaalet for sig selv, og han var i første Øjeblik paa det rene med, at naturligvis kunde hans private Interesser ingensinde tage Magten fra hans embedsmæssige Pligt. Men bag denne retskafne Fortrøstning var det, som noget gnavede — noget som en lille ond og virksom Tvivl — gnavede som en Mus bag et stateligt Panels Façade-Pyntelighed En ganske forkastelig lille Mus af Privatmenneskelighed — et Utyske, som han troede at have dræbt gennem over fyrretyve Aars Optugtelse i den rette Embedsfølelse. Han ærgrede sig derover. Men den irriterende Usikkerhed blev han ikke kvit.

Pludselig følte han sig greben af en uovervindelig Trang til at komme afsted — ud fra dette Kontor, ud paa Gaden, hvor ikke alle Tanker, alle Bestræbelser flød sammen i et eneste, en Gang for alle afstukket Strømleje — ud, hvor det boblede med menneskelige Ønsker og menneskelig Attraa i Hvirvler og Krusninger, der kæmpede og krydsedes og skumknustes . . . Og dog vidste han godt, at naar han først gik dernede, nede i Mængden, hvor han kun var en af de mange, en Sten i Muren og ikke en Bygmester, saa vilde han overfaldes af den underlige Følelse af at være til overs, der blev stærkere og stærkere med Aarene og som nu truede med at gøre det til en Rædsel for ham at færdes mellem Mennesker paa offentlige Steder — en Frygt for Mængden, der kunde antage helt sygelige Former — ja, som kunde stige til en Skræk for, at han skulde blive ramt af et pludseligt Ildebefindende, styrtede om, omringes af fremmede Mennesker, befamles af grove, nyfigne Næver, maaske dø mellem Hænderne paa et Par Politibetjente og køres til et Lighus, ukendt og upaaagtet . . . Men han maatte hjem fra dette Kontor, maatte for nogle Timer puste ud i Følelsen af sin egen Menneskelighed. . . .

Og han vidste ogsaa det Sted, hvor der var Fred, naar han havde gennemgaaet de befærdede Gaders Skærsild.

II

Sammen med sin ugifte Søster havde Departementchefen sit Hjem i et gammelt Hus i Stormgade-Kvarteret.

Ingen vilde lægge Mærke til Huset, naar han ikke netop havde Ærinde der. Det var graabrunt, af den Farve, som ingen Farve er, og dets Murflade brødes kun af Vinduerne, der sad ganske regelmæssigt, lige store og med lige store Mellemrum. Det eneste, hvorved det adskilte sig en Smule fra Gadens andre Huse, var at der førte en lav Sten-trappe med Jernrækværk fra Fortovet op til Gadedøren. Ved deres Hulslidthed talte dens Trin højt om Husets Ælde.

Huset havde kun tre Stokværk, og i Stuelejligheden var det, Departementchefen og hans Søster boede. Ingen af dem havde nogensinde kendt andet Hjem end dette gamle Hus, der nu i femte Led tilhørte deres Slægt. Aarstallet over Gadedøren viste, at det var bygget 1734 af Friederich Steining. Det var den første af Slægten, der havde været bosat her i Landet; han var indvandret fra Rhin-provinsen og havde grundlagt den Vinhandel, hvorfra Familiens Velstand skrev sig. Siden havde endnu tre Vinhandlere Steining boet her. Men Departementchefens Fader havde ladet Sønnerne studere,

og Forretningen var gaaet over paa andre Hænder. Den bestod imidlertid endnu og under sin Grundlæggers gamle Navn.

Han havde været en Idealist, den sidste Vinhandler af Navnet Steining. Af den store Formue, han havde samlet sig, havde han oprettet en Række Legater, der nu vilde bære Navnet ned til sene Tider. I første Halvdel af det nittende Aarhundrede havde hans Hjem været et Samlingssted for mange af Landets bedste Mænd, og da Frihedsbevægelsen og det nationale Gennembrud i Fyrreerne kom, var han med i første Række. Da saa Krigen brød ud, var han, skønt allerede til Aars, lige ved at slutte sig som frivillig til Hærens Rækker. Man forestillede ham imidlertid, at han, gigtknuget og lidet førlig som han var, vilde kunne gøre Fædrelandet større Nytte ved at blive hjemme og bevare sit Liv til den borgerlige Gerning, for hvilken han var en saa fremtrædende Pryd. Han bøjede sig for de Fornuftgrunde, man førte i Marken. Men paa den Dag, da han havde haabet at kunne drage afsted til Grænsen, oprettede han det store Gavebrev, hvorved han stillede den største Del af sit Eje til Raadighed for fædrelandske og velgørende Formaal.

Berørtes han ikke direkte af Krigen, saa var dette imidlertid i saa meget højere Grad Tilfældet med hans attenaarige Datter Amalie.

I det Steiningske Hus var allerede i længere Tid kommet en ung Mand, stud. jur. Karby. Han var en Ven af Husets ældste Søn og ledende Aand i Studenterforeningen, hvor han var kendt og afholdt paa Grund af sin store Elskværdighed, sit lille kønne digteriske Talent og nu i den sidste Tid ved sin fædrelandske Begejstring. I lang Tid havde man i Familien Steinings Omgangskreds

talt om, at der nok med Tiden blev et Par af ham og den unge Frøken Amalie. Han havde diskret men utvetydigt ladet hende forstaa, at hun ikke var ham ligegyldig, og hun paa sin Side havde med den kyske Tilbageholdenhed, der hos en ung Dame af god Familie var en Selvfølge, givet ham til Kende, at han kunde gøre sig Haab. Desuden vidstes det, at ikke alene Steinings men ogsaa Karbyerne, der var en anset Embedsmandsfamilie, følte sig i høj Grad tiltalt af Partiet.

Imidlertid friede Studenten ikke ligefrem, og ogsaa heri viste han sin solide Tænkemaade. Thi skønt begge Familier havde saadanne Kaar, at de to unges Fremtid under alle Omstændigheder vilde være sikret, vilde han dog ikke byde den Kvinde, han elskede, sin Haand og sit Hjerte, saa længe han ikke tillige kunde give hende sikker Udsigt til en social Stilling, der var hende og hendes ansete Slægt værdig. En saadan Udsigt vilde foreligge den Dag, da han havde absolveret sin juridiske Embeds-eksamen med Laudabilis.

Han stod umiddelbart foran dette Maal, da Kri-gen udbrød.

Som enhver, der kendte Valdemar Karby, maatte kunne forudse det, blev han stærkt greben af den Stemning, der i hine Dage gik gennem Folket. Han vilde have følt det som et Forræderi, om han ikke frivillig meldte sig til Arméen. Aldrig, tyktes det ham, vilde han, om han blev hjemme, herefter kunne se nogen af dem, der havde lidt og blødt for Fædrelandet, lige i Øjnene. Og han holdt sig forvisset om, at den yndige Pige, hvis Hjerte han følte, at han ejede, vilde vente paa ham, til han kom hjem og havde faaet sin Eksamen.

Men da han den sidste Aften kom op til Familien

Steining for at sige Farvel, da brød hans inderlige Kærlighed gennem det Panser af Fornuft, bag hvilket han havde søgt at stænge den inde. I et Øjeblik, da de to unge var ladt alene, friede han til Frøken Amalie og fik hendes Ja. Han trykkede et Kys paa hendes graaddirrende Jomfrulæber, og hun lovede at vente trofast paa ham. Et Øjeblik efter kom Vinhandler Steining til Stede, og de fortalte ham da, hvad der var sket, og bad om hans Velsegnelse, som han dybt bevæget gav.

. . . Nu hang der i den gamle Frøkens Kabinet et lille Maleri, forestillende en ung Mand med dybe, lidt sorgmodige Øjne, med en frisk, rød Mund, der overskyggedes af en ganske fin, mørk Bart. Det havde hun faaet forærende af de gamle Karbys, da Efterretningen var kommet, at deres eneste Søn var faldet ved Dybbøl.

Det tidlige Forlis af Livets Lykke havde paa en egen Maade bevaret Frøken Amalie Steining ung, selv nu, da Alderen havde omvundet hendes Hoved med sit Lin af hvide Haar. Der var vel kun rundet lidet Hjerterblod af det Saar, der var slaaet hende; hvad der var sket med hende, var at hun følte sig som amputeret bort fra det Liv, der leves med en Fremtid i Vente. Hendes Tilværelse var fra nu af kun en Forberedelse til hin anden og langt herligere, hvor hun skulde mødes med Vennen fra de unge Dage. Og naar en Gang det skete, da vilde hun, saa vidt det stod til hende, være ung som han maatte være vedblevet at være det.

Derfor faldt det ikke Frøken Amalie ind at indrette sig efter sin Alder. Hun klædte sig vedblivende ungdommeligt men efter en svunden Mode, gik gerne i fodfri Kjoler af lyse og lette Stoffer og havde det hvide Haar sat op i Krøller, der holdtes

sammen med et kulørt Baand. Men det var ikke blot i sin Klædedragt, hun blev ved at holde sig ung. Hun var som en Blomst, der vel er afskaaret men som ved en særlig Proces har bevaret sine Farver. Hendes Hud rilledes kun af faa Rynker, hendes Ansigt havde endnu en egen matgylden Skærhed, over hvilken der kunde jage Solglans af en helt ungpigelig Rødmen, og hendes blaa Øjne var saa undrende klare som var de først for nylig bleven opladte for Livets Herlighed og Jammer. Kun hendes Skikkelse var bleven en lille Smule sammenfalden, og af og til kunde Gigten fare hende i Kroppen til Amindelse om de mange Aar, hun havde levet i Verden.

Al den Hengivenhed, som Hjertenshelten fra de unge Dage kun havde faaet Lov til at eje nogle stakkede Timer, den havde hun nu overført paa Broderen. Dertil var vel Grunden i første Række den, at han havde været den unge Karbys bedste Ven og Studiefælle. Ved den Tid, da den afdøde skulde have taget den Eksamen, som skulde have aabnet ham Vejen til Samlivet med den, han elskede, da sad Frederik Steining ved det grønne Bord, mens nede i Auditoriet Søsteren i Spænding lyttede til Samtalen mellem ham og Professoren. Siden havde de to Søkende altid holdt sammen, mens den yngste Broder, der var død som Præst i Jylland, med sit lyriske udbuldnende Stemningsliv havde forekommet dem mere som en fremmed.

En til var der, som spillede en Rolle i det gamle Hjem. Det var Søkendeparrets gamle Pige Adolfine. Adolfine var fra Landet; for tredive Aar siden havde hun forladt sin fædrene Egn for at tiltræde sin Tjeneste i det Steiningske Hus. Men trods dette anselige Aaremaal var det landlige Præg endnu

ikke slidt af hende, ja det var knap nok, at det var blevet en eneste Smule udvisket. Endnu havde hun ondt ved at finde Vej i Byen, og hun faldt daglig i Forbavselse over de Fænomener, der hørte Hovedstaden til. Smuk var hun ikke; hun havde to bitte sorte Øjne, der plirede nysgerrigt ned mod den brede Mund, ud af hvilken der stadig væltede en uordentlig Række store, gule Hestetænder. Det saa ud, som de Træk, der udgjorde hendes Ansigt, ganske vilkaarligt var bleven samlede fra forskellige Ansigter og anbragt sammen, som det nu bedst kunde slumpe sig. Og dette Indtryk adledes ikke ved, at Adolfine til Stadighed havde en Tandbyld, snart paa den højre Side af Hovedet, snart paa den venstre, og at hun søgte at mildne dens Virkninger ved en uhyre Krydderpose.

Desuagtet havde hun i sit Liv haft det Uheld at blive efterstræbt af Mandspersoner. Og skønt hun ikke paa nogen Maade var ømt anlagt, saa havde hun dog ikke kunnet staa imod. Et Par Børn var Følgerne af hendes Føjelighed. Hun havde faaet dem begge i den Tid, hun havde tjent hos Departementchefens, uden at disse Uheld havde haft nogen Indflydelse paa hendes Stilling der i Huset. Ja, det var ikke langt fra, at de havde bragt hende Frøkenens Hjerter nærmere, thi den gamle Dame omfattede med en usvigelig Deltagelse alt hvad der paa nogen Maade kunde komme ind under Begrebet romantisk Kærlighed. Men naturligvis maatte hun officielt udtale sin Dadel over Adolfines Letsind.

— Du har altid været for god af Dig, Fine, sagde hun tit. Især overfor Mandfolkene. Du skulde have staaet imod, da Tid var.

Og Fine indrømmede det, indrømmede det ud

af sit Hjertes fuldeste Overbevisning. Men saa længe hun endnu stod i den Alder, da der overhovedet kunde være Tale om, at hun kunde vække en Mands Ømhed, følte hun sig ikke sikker paa, hvad der kunde ske. Nu var der jo imidlertid ikke mere Fare for noget af den Slags. Nu var begge Børnene voksne. Sønnen var Skomagersvend, og Datteren tjente.

Mellem de tre Mennesker, Herskabet og Tyendet, herskede der den ubrødeligste Hengivenhed. Men desuagtet var det langt fra, at der altid var Fred der i Huset. Selv det skikkeligste Menneske føler Trang til en Gang imellem at hævde sit Jeg gennem Skærmydsler med andre, thi Livet er en Kamp, og den, der aldeles ikke kæmper, han vil ikke føle sig levende. Derfor maatte de to Kvinder af og til fastslaa deres Selvhævdelse ved smaa rørige Træfninger inden Døre. Men disse Stridigheder satte sig aldrig Spor i nogen varig Bitterhed.

Da Departementchefen traadte ind i Entréen, kom Adolfine ham i Møde. Hun plejede helt ude fra Køkkenet at kunne høre, naar han satte Nøglen i Smæklaasen, og var der saa et eller andet, som hun mente at burde holde Frøkenen udenfor, benyttede hun dette Øjeblik til at skaffe sig en Samtale paa Tomandschaand. Saaledes naar det, der skulde drøftes, var et Anliggende af økonomisk Natur. Frøken Amalie havde det saadan, at hun havde ondt ved at regne; alle Tal forvirrede og ængstede hende og især naar de betegnede Penge-summer. Hun havde sine Naalepenge, som hun strøede efter eget Tykke; ellers forvaltede Broderen Renterne af hendes lille Formue sammen med sine

egne Indkomster, med Adolfine som en Art Finansudvalg ved sin Side.

Adolfine hjalp Departementchefen Frakken af og sagde;

— Ja, han har da været her igen idag.

Det var en Ejendommelighed hos den gamle Pige, at hun om alle andre end Medlemmerne af den Steiningske Familie kun brugte det personlige Stedord i tredje Person, uden nærmere at antyde, til hvem hun sigtede.

— Hvem har været her, Fine? sagde Departementchefen.

— Ham Wolder. Han sagde, at han skulde have otte Kroner. Departementchefen had' lovet ham dem, sagde han.

Departementchefen bruste op.

— Nej, det er dog for galt! Hvor tør han understaa sig at komme her!

— Ja, noget had' han nok faaet paa Haanden, sagde han . . . Jeg synes nu ellers ikke, Departementchefen skuld' give ham, naar saadan han gaar og sovser.

Departementchefen klappede hende beroligende paa Skulderen.

— Han er en ulykkelig Mand, Fine. En ulykkelig Mand. Og saa maa vi huske paa hans gamle Mor.

— Jeg har jo sagt Departementchefen, at hun ikke er en Snus bedre end som Sønnen. . . .

— Saa . . . saa . . . har De det? Men mon De nu ikke gør hende Uret?

— Departementchefen kan stole paa, at jeg ikke gør nogen Uret. Han har aldrig kunnet nære sig for hende, det sølle Pjevs; derfor er han kommet saadan ned i Finkeladsen som han er.

— Ja ja, Fine, nu faar man se, nu faar man se ...

Departementchefen gik ind i Dagligstuen. Han kyssede sin Søster paa Kinden.

— Idag har Amalie sit gode Udseende. Det er nok blevet bedre med Gigten.

— Ja Tak, kære Frederik, det er meget bedre.

Denne Forespørgsel til Søsterens Befindende hørte til Husets daglige Ceremoniel. Om Departementchefens Helbred taltes der derimod aldrig. Han havde kun en Gang i sit Liv været syg og havde da bestemt modsat sig, at der hentedes Læge. Thi han hadede af Princip Læger og taalte ikke, at der ytrede Tvivl om hans Sundheds Urokkelighed.

De gik til Bords. En Gang havde Spisestuen ligget lyst og festligt ud til en Grønnegaard med gamle Kastanietræer. Men nu var Træerne forlængst fældede og nye, plumpe Genbobygninger med fængselsagtige Mure tog Sol og Lys fra Rummet, hvor de gamle Steininger havde fejret deres Fester. I det kapelagtige Halvmørke, der nu slørede Stuen, stod Arvesølvet opstillet paa den svære Buffet, og paa Væggene skimtedes appetitvækkende Nature mortar og galante Trianonfester, der i Slægtens Storblomstringstider havde bidraget deres til at skabe en fornøjet Stemnings Velvære ved Maaltidet.

Departementchefen spiste sin Suppe i Tavshed, mens hans Søster skottede til ham for at komme under Vejr med, hvordan det idag stod til med hans Humør. Da Adolfine havde sat Efterretten paa Bordet, lagde Frøken Amalie sin Haand paa Broderens og sagde:

— Vagn har været her idag, lille Frederik.

Departementchefen skjulte sin Overraskelse og svarede i en Tone, der var fornærmet ligegyldig:

— Saa, har han det? . . . Ja, han har ikke været der, hvor jeg var berettiget til at vente, at han vilde være.

— Du mener paa Kontoret . . . ?

— Ja, hvor ellers?

Frøken Amalie løftede Hovedet og saa paa ham med sine klare Øjne.

— Frederik, lad mig ligesaa godt sige Dig det med det samme: Vagn er bleven bestemt paa, at han vil tage sin Afsked fra Ministeriet.

Den store Aare, der laa som et Toug om Departementchefens Tinding, begyndte at svulme, og der skød et Glimt af Vrede frem under hans nedhængende Øjenbryn. Men han tvang sig til at tale i en sarkastisk men rolig Tone, hvorigennem han lod skinne, at det, Søsteren her havde sagt, var Ting, hvis Rækkevidde hun ikke selv var sig bevidst.

— Naa, saa det er han, sagde han — saa det er han . . . ? Og han har maaske ikke tænkt sig at ville underrette mig derom?

— Naturligvis har han det. Men han ved jo godt, hvordan Du ser paa den Sag. Og derfor mente han, at det vilde blive lettere, hvis jeg først vilde tale med Dig om det.

— Naa, saadan! Han har villet skaffe sig en Forbundsfølle . . . Det undrer mig, at Adolfine ikke ogsaa er med i Komplottet!

— Frederik — nu skal Du være god. Vagn kommer herhen i Eftermiddag . . . han vil saa selv tale sin Sag . . . Jeg vil blot sige Dig, at jeg har talt længe, meget længe med ham idag. Jeg tror, at vi ikke rigtig har forstaaet hvad der boede i ham . . . Der er megen Dybde, der er Frederik . . . Han sad her saamænd i halvanden Time; han satte mig ind i hele sit Liv. . . .

— Hele sit Liv — det er en god Snak, den. Tror Du, han sætter Dig ind i hele sit Liv? Det vilde vist ikke en Gang kunde kaldes passende, om han gjorde det.

Den gamle Frøken rødmede.

— Jeg mener det naturligvis ikke saa bogstaveligt . . . Du ved godt, hvad jeg mener . . . Han fortalte blandt andet saa meget om sin Far. . . .

— Ja, det er da hans eneste Undskyldning, Amalie, at han har haft den Far. . . .

— Du kan nu sige om Hannibal hvad Du vil, Frederik. Men han var et godt Menneske. Et rigtigt Hjertemenneske. . . .

— Hannibal var en løs Fyr — det var det, han var. Hvorfor skulde vi ikke kunne se det, skønt han var vor Bror. Han var løs i sine Meninger, han var aldeles uden Holdning. Og han var et uordentligt Menneske. Du ved selv, at Far havde megen Sorg af ham. Far mente jo, da han havde faaet ham til at studere Teologi, at nu skulde der komme Skik paa ham. Men nej! Han var uordentlig med sit Embede, som han havde været det med sit Privatliv. Og i kirkelig Henseende ved Du selv, hvordan han hele sit Liv stod og vaklede uden at kunne finde Ro i en bestemt Anskuelse. Nej, lad os bare ikke tale om Hannibal!

— Det var jo ogsaa det, Vagn forklarede mig . . . Ja, det vil sige: selv nævnte han det naturligvis ikke som nogen Undskyldning.

— Nej! Det er jo lige ved, at han gaar og praler af det!

— For Resten har han da ogsaa en Mor . . .

Frøken Amalie havde sagt dette ligesom forskende, en Smule spændt paa hvad Virkningen vilde blive.

Den viste sig næsten overvældende. Departementchefen for op og huggede Servietten i Bordet.

— Ja, raabte han, — han har ogsaa en Mor. Han har en Mor, der er uden al Dannelse, uden den Personlighedens Udvikling, der kunde gøre hende til en Opdragerske for en ung Mand, der hører til det gode Selskab.

— Jacobine har i hvert Fald staaet trofast ved Hannibals Side. Og efter hans Død har hun været den mest samvittighedsfulde Mor for Børnene. Af sin knappe Pension har hun holdt Vagn til Studer-ringerne og givet de andre en nydelig Opdragelse. Hun kunde have brugt de Penge, de fik som Arv efter Fa'r, men hun vilde, de skulde staa, til Børnene blev voksne, og jeg ved, hun tidt har sultet sig selv i Stedet for at røre dem. Ved Du hvad, Frederik, jeg faar Respekt for et Menneske, der kan gøre den Slags Ting.

— Men jeg har ingen Respekt for et Menneske, der paa et afgørende Tidspunkt af sit Liv har ladet det mangle i den Grad paa Selvbeherskelse som denne — Jacobine. . . .

— Hvis denne Jacobine, som Du kalder Din Svigerinde, virkelig har gjort noget galt, saa har hun da siden gjort det godt igen.

— Hvis hun har . . . ? Du forbavser mig, Amalie! Hvorledes kan Amalie virkelig opstille det som noget, der mellem ordentlige Mennesker kan gøres til Genstand for Diskussion? Det gør mig virkelig ondt at høre, at Du er — jeg vil nødig sige smittet men ikke upaavirket af al den Løshed og blødsødne Humanitet, der gør sig gældende paa dette Om-raade og som truer med at undergrave al moralsk Bevidsthed, al Ansvarsfølelse og Orden. Og til disse almindelige Betragtninger kommer for Jacobines

Vedkommende den i høj Grad skærpende Omstændighed, at den Mand, hun indlod sig med, var Præst, og at hele hans Karrière stod paa Spil, hvis det blev opdaget, under hvilke Omstændigheder hans Giftermaal havde fundet Sted. Hannibal kan takke vor Families gode Forbindelser for, at Sagen blev ordnet som den blev. Havde det været enhver anden Præst, der havde udvist et saa dadelværdigt Forhold — jeg forsikrer Dig for, Myndighederne havde ikke set gennem Fingre med ham.

Departementchefen var bleven rød af Vrede. Frøken Amalie havde, mens han talte, set ned i sin Tallerken. Nu hævede hun Blikket mod ham og sagde:

— Jeg synes, Frederik, at vi dømmer baade Bror Hannibal og Jacobine vel strengt. Navnlig om ham burde vi maaske tale varsommere nu, da han forlængst staar for sin Dommer.

— Og jeg synes, at Amalie efter hele sin Tænkemaade og Dannelse skulde holde sig for god til at forsvare en Livsførelse, som Amalie dog i sit Hjerte ikke billiger.

De to Søskende spiste videre i Tavshed. De var kommet paa det Punkt, da de hver for sig frygtede at blive ført længer ud, end de i og for sig ønskede det. Begge havde den dæmpede Velopdragenheds Sky for de altfor skurrende Ord; derfor holdt de, naar de var uenige, deres Meninger i Tømme indenfor de Grænser, hvor der er Mulighed for et Tilbagetog uden Ydmygelse for nogen af Parterne. Men den udfægtede Strids Hede havde efterladt en Følelse af Lummerhed i Hjemmets Luft, der blev ved at tynge den, til Vagn hen ad Aften kom.

Adolfine lukkede ham straks ind til Onkelen i hans Arbejdsværelse.

Det var et stort Rum, udstyret med retliniet Nøjsomhed. Gulvet var nøgent, ferniseret; kun det midterste Parti deraf var dækket af en firkantet Stump Tæppe. Midt paa dette Tæppe stod et firkantet Bord; midt paa Bordet laa en firkantet Lyse-dug, og ved hver af dets fire Sider stod en haard, upolstret Stol. Den ene Væg optoges af en heste-haarsbetrukken Sofa, der saa ud, som den kunde være bestemt for en Række anholdte, der venter paa at komme i Forhør. Ellers dækkedes den meste Vægplads i Værelset af Reoler, hvis Byrde overvejende var juridiske Bøger i Svinelæder. Og over disse tunge og stive Møbler, disse strenge og tørre Bøger laa der en hengemt Luft af gammel Piberøg, af muldne Akter og af aarelagret Støv.

Det dæmpede Skær fra en gammel, grøntskærmet Studerelampe faldt paa Vagns høje, ligesom utøjlede Skikkelse. Han havde ondt ved at sidde roligt paa Stolen. Det var, som om det stadig dirrede i ham efter at foretage sig et eller andet med sin Krop. Øjnene var godmodige, store, lysebrune, men Munden stærk og villiebred. Kindbenene stod lidt ud; en Manke af stridt Haar vældede ned over den fremspringende Pande.

Han begyndte at tale, inden Onkelen endnu havde naaet at faa noget sagt. Han vidste godt, at han var en Laban — ja, han sagde en Laban. Men han var ked af at gaa i den røde Bygning Fiskedam længere. Man blev saa skrumpen paa Sjælen deroppe, syntes han. Naar han havde siddet der blot et Par Timer, saa havde han en Fornemmelse i sin Hjerne — ja, han kunde blot sammenligne den med den, man faar i et Lem, naar det sover. Han mente han var for god alligevel — selv om han altsaa havde sine store Fejl — til paa den Maade

at tøre hen. Og han havde fattet den faste Beslutning, at han vilde prøve sine Kræfter i Livet . . . Nærmest havde han tænkt sig, at tage en Sagførerfuldmagt . . . Men den største Fejl laa nok for Resten deri, at han overhovedet var bleven Jurist. Han var ikke noget Samfundsmenneske, det vidste han nok. Og det gik efter hans Mening saadan med alle dem, der hørte til en Slægt med et Særpræg saaledes som den Steiningske. Oprindeligt havde de været Samfundsdyr, saaledes som Mennesket altid er det paa primitive Udviklingstrin; derefter isolerede Slægten sig fra alle de andre, og det endte med, at den enkelte afsondrede sig fra Slægten ogsaa . . . Der fandt en bestandig Splitelse Sted. Eneboertrangen var kanske den mest moderne og den, hvorpaa Fremtidens Samfund vilde blive bygget op. . . .

Han havde forberedt sig paa denne Indledning med en Del Omhu. Nærmest havde han frygtet, at Onkelen ikke vilde lade ham sige alt det, han havde paa Hjerte. Og i hvert Fald havde han følt sig sikker paa, at han ind imellem vilde blive afbrudt, at Departementchefen vilde yde ham de Modbemærkninger, der skulde tjene ham som Springbrædter, naar han skulde gøre sine Hop fra Paa-stand til Paastand. Men det kom helt anderledes. Onkelen sad tavs og lod ham tale. Han lod ham bruge hele sit Forraad af Ord og Grunde, uden at han selv fyrede et eneste Skud. Det var en Belejring, en Udsultning, under hvilken Vagn stadig maatte bruge af sin Ammunition, mens Modparten holdt sin Beholdning tilbage.

Han saa paa Departementchefen i Forventning. Men da denne stadig var tavs, maatte han blive ved at tale. Han havde straks syntes, at den Mark,

han skulde værge, var stor og vid, at han sad som Repræsentant for en hel Livsanskuelse. Men da der ikke skete noget Angreb, indskrænkede han sit Operationsfelt mere og mere. Han talte nu kun om sig selv og i eget Navn. Han vidste nok, at Onkel Frederik havde gjort meget for ham — og gjort det i den bedste Mening . . . han havde jo i det hele taget saa overordentlig meget at takke Onkel for . . . Men den Livsstilling, der passede for den ene, den passede muligvis ikke for den anden . . . Var der endda Tale om en mere praktisk Embedsstilling, Herredsfuldmægtig f. Eks. . . . Ja, Onkel Steining havde vel altsaa ikke noget imod, at han opgav sin Plads i Ministeriet. . . . Men naturligvis vilde han paa ordentlig Vis søge sin Afsked, og saa længe indtil den var bevilget, vilde han blive paa sin Post. Anderledes havde han ikke tænkt sig det. . . .

Departementchefen havde sat sig saadan med Ryggen til Skrivebordet, hvorpaa Lampen stod, at dens Skær ikke oplyste hans eget Ansigt. Brodersønnen havde saaledes intet Fingerpeg til at komme under Vejr med, hvilket Indtryk hans Ord gjorde, mens Onkelen hele Tiden havde hans Ansigt for sig i fuld Belysning med dets nøjagtige Genspejling af alle de Følelser, der for gennem hans Sind.

Men da han omsider havde bortskudt alt hvad han ejede af Veltalenhed, da lod Departementchefen pludselig sit Hoved glide ud af Skyggen. Øjnene var strenge, men om Munden laa der — ligesom dybt indgravet — et Udtryk af Spot. En Spot, der er den sikres, den klares, den stærkes, overfor den usikre, den vildfarne, den svage.

— Min kære Vagn, sagde han. Hvad Din Fremtid angaar, saa lad os tale nærmere om den, naar

Du har et virkeligt Forslag at gøre mig. Jeg mener et Forslag, der er gennemførligt, naar Du skal kunne brødføde Dig selv. Ingen skal da være villigere end jeg til at drøfte det med Dig. Dit Løfte om, at Du indtil da vil passe Dine Pligter i Kontoret, burde jo egentlig være overflødigt; imidlertid paaskønner jeg, at Du har følt Trang til at afgive det. Lad mig blot sige Dig, at jeg ikke ved, hvordan Dit saa lidt som nogen anden af Assistenternes Forhold i Kontoret er, og at jeg heller ikke ønsker at vide det, saa længe der ikke foreligger nogen bestemt Anledning til, at det maa rejses. Noget andet er, at jeg betragter det som fuldkommen utænkeligt, at en ung Mand, der saaledes som Du er kommen ind i den røde Bygning saa at sige paa Din Slægts Navn, skulde svigte den Tillid, der der igennem er vist ham.

Vagn vilde tale, vilde kaste sig hovedkulds ind i en Diskussion. Men Onkelen holdt ham tilbage med en lille Haandbevægelse, og idet han bøjede sig frem mod ham, sagde han:

— Men lad mig sige Dig en Ting som Din afdøde Fars Broder og som den, der dog staar Dig nærmest, naar Du ikke har Din Mor ved Din Side. Det er blot et godt Raad. Vær kritisk med Hensyn til Din Omgang.

Det gav et Sæt i Vagn.

— Hvad mener Onkel? buste han op.

— Jeg mener det, jeg siger, og hverken mere eller mindre. Jeg ønsker ikke at blande mig i Din private Færd, og hvis Du ved med Dig selv, at mit Raad er overflødigt, saa lad, som jeg ikke havde givet Dig det. Men tag ikke en gammel Mand det ilde op, at han en Gang imellem føler Trang til at dele lidt af sin Livserfaring med Dig. Jeg ønsker

blot at sige Dig dette: Svigt ikke nogen, som Du for Alvor holder af, selv om de maaske i det almindelige Omdømme ikke nyder den Anseelse, som vi i vor Kreds plejer at forlange af vore Omgangsfæller. Men knyt Dig heller ikke til Mennesker, hvis Selskab efter hele deres aandelige og moralske Standpunkt ikke kan være Dig til nogen virkelig, dybere Tilfredsstillelse.

Vagn rejste sig. Hans store Krop skød næsten truende i Vejret overfor Onkelens lille, tætte Skikkelse. Han følte sig overlistet, beluret fra et Baghold, overrumplet. Som om han ikke med svidende Vished fornam, hvad det var, denne lille, sikre, pertentlige Mand vilde ramme med sine moral-docerende Snørkler!

— Jeg ved, at der er noget bestemt, Onkel sigter til, sagde han dirrende. Og jeg beder Onkel sige mig lige ud. . . .

Men Onkelen smilte blot med et lille, stramt Smil.

— Naar Du ved det, min kære Vagn, saa lad os spare baade Dig og mig for at drøfte Navne. Det vilde blot gøre denne Samtale pinlig for os begge to. Og lad os saa gaa ind til Din Tante Amalie . . . Ja, Du bliver da hos os til Te?

Men da tog Harmen helt den unge Mand. Med en Stemme, der rystede af Forbitrelse, sagde han:

— Nej Tak. Jeg gaar ikke ind til Tante Amalie.

Han ventede, at Onkelen skulde søge at omsinde ham. Men atter en Gang afværgede Departementchefen et Angreb, som han havde rede. I en Tone, der ikke var det mindste overrasket, knap nok spørgende, sagde han:

— Naa ikke det? Du har maaske disponeret over Din Aften Ja, vi to gamle vil ikke i

mindste Maade lægge Beslag paa Dig, naar Du har noget bedre.

Og inden Vagn kunde fatte sig til et Svar, havde han aabnet Døren ind til Dagligstuen og raabt ind til Søsteren:

— Han vil ikke blive her, Amalie. Han er anderswo engagirt.

Frøken Amalie viste sig. Som hun stod der i den aabne Dør, var hun ombølget af al Stuens lune Hygge, dens fine Hjemmeduft af Blomster, af halvt henvejrede Parfumer, af de tusind Dufter, der gav de gamle Stuer deres egen Atmosfære og som syntes fortættede i Frøken Amalies egen spinkle Person. Hun saa fra den ene til den anden og vidste med det samme baade at Striden var afværget og at det var Departementchefen, der havde sejret ved at foregribe den.

— Ja ja, sagde hun, naar Du skal ud, lille Vagn . . . *Jeg* — hun lagde et ganske sagte Tryk paa dette Ord — vilde ellers gerne have haft mig en lille Mørkningspassiar med Dig. . .

Hen over Vagns vredekrusede Sind strøg hendes kvidrende Barnestemme som et mildt Strejf af hvidt Sollys. Og i en pludselig Trang til Ømhed og Medhold bøjede han sig ned og trykkede et Kys paa hendes Haand, hvis spinkle Knogler kun altfor tydeligt traadte frem under den bløde, glatte Hud.

Men i samme Nu rettede han sig atter op og for ud gennem Entréen. Han var allerede naaet et Par Trin ned ad Trappen, da han raabte sit Godnat op til den gamle Dame — med en Stemme, der paa en Gang var blød og svulmende af Harme.

Departementchefen gik ind til sin Søster for at holde Mørkning. Samtalen med Vagn havde lettet hans Sind; han følte sig tilfreds, som naar han

havde resolveret i en vanskelig Sag og atter kunde lægge dens Akter til Side paa deres Plads i Reolen. Hele Aftenen var der nu kun en Ting, der i Hemmelighed sysselsatte hans Hjerne. Det var, hvordan han den næste Dag, uden at Adolfine fik Nys derom, kunde skaffe Wolder og hans gamle Moder den Understøttelse i Hænde, som han havde stillet i Udsigt.

III

I en Treværelsens Lejlighed paa Nørrebro havde Overretssagfører og kgl. Translatør Steffen Bender sit Hjem. Kontoret laa ikke der. Det var helt inde i Byen, plejede Overretssagføreren at sige, naar nogen spurgte ham, men Adressen nævnede han ikke. Af dem, der kendte en Smule til hans Forhold, var der for Resten ingen, der spurgte. De vidste, at Bender hørte til dem, om hvem man siger adskilligt men som man ikke skal fritte.

Og dog havde han paa en Maade et Kontor. Den, der kom gennem Landemærket, vilde maaske fra Stuevinduerne i et gammelt ynkeligt Hus se Ordene „Juridisk Skrivestue“ glo sig i Møde, og under dem den Oplysning, at alle Slags Dokumenter udfærdigedes, at Stævninger udtoges og Gældsfordringer inddreves energisk og billigt. Gik man dernæst ind gennem den lave Gadedør, hvis Maling for længe siden var slidt af, saa vilde man paa Døren ind til Skrivestuen kunne se en Dørplade, der i smaabitte Bogstaver bar Indskriften „S. Bender. Overretssagfører“.

Traadte man nærmere, ind i Kontoret, var det kun i de færreste Tilfælde, at man traf Overretssagføreren selv. Ved den store gulmalede Pult sad der en blegfregnet Kontorist. For tredive Kroner

om Maaneden førte han Dag ud, Dag ind med sine magre, røde Fingre Penneskæftet op og ned, op og ned ad de store Dokumenters Papirflader, syv Timer hver Dag og undertiden længere.

Han var Skikkeligheden selv, denne Kontorist, og desuagtet hensatte allerede Synet af ham ofte den, han talte med, i en Tilstand af Usikkerhed og Benovelse. Sagen var, at hans ene Øjsten i en uhyre Skelen var trængt helt ud i Øjekrogen, og de skelende Øjne i det knoglede Ansigt med de fremstaaende Kindben gav ham noget besynderligt skjult, som sad han altid og lurede paa at lægge en eller anden Snare for den, han talte med. Og dette Indtryk forstærkedes ved, at han næsten aldrig var at formaa til at give en ligefrem Besked paa de Spørgsmaal, man henvendte til ham. Han pintes bestandig af en uovervindelig Forlegenhed og en sansesløs Angst for at gøre en eller anden Dumhed. Han søgte derfor altid at gaa udenom og holde sig saa mange Bagdøre aabne som muligt.

De fleste, der kom paa Kontoret, gik da ogsaa videre — ind i det næste Værelse.

Man vilde der træffe en Mand, der sad og skrev ved et gammeldags Mahogni Skrivebord.

Denne Mand var lavstammet, og han havde ingen Skuldre. Munden gabede som en bred, graadig Flænge i det blegfede, posede Ansigt, hvis blaa-sort Skægbund Barberkniven ikke helt havde formaaet at udrydde. Haaret var tyndt og sværtet, og det var omhyggeligt redt hen over Tindingerne. Mandens Klædedragt var pillen men fattig, og hans hele Væsen udtrykte den nøjsomes Tilfredshed med de smaa Kaar, den beskedne Sjæls Hvile i sin beskikkede Lod. . .

Hvis den, der traadte ind i det inderste Kontor,

for første Gang paakaldte Stedets juridiske Bistand, saa vilde han ganske naturligt spørge efter Overretssagfører Bender. Og den beskedne Mand vilde da med en ganske sagtmodig Stemme oplyse om, at Overretssagføreren ikke var til Stede i Øjeblikket, og dertil føje det Spørgsmaal, om det ikke var noget, han selv kunde besørge.

Det viste det sig i Reglen at være. Og den beskedne Mand, der navngav sig som Fuldmægtig Borre, viste sig da altid at vide ligesaa god Besked om den ene rette juridiske Skrivemaade som nogen Overretssagfører. Det var, som Iveren for Klientens Velfærd tvang ham meget imod hans inderste Natur til at opgive sin medfødte Tilbageholdenhed: der kom paa en Gang over hans Person en Myndighed og en Sikkerhed, der virkede som en Overrump-ling. Inden ret længe var Overretssagføreren ganske som udslettet af Tilværelsen, og der var paa Skrive-stuen kun den ene beskedne men ivrige og dygtige lille Mand — den eneste. Hr. Borre.

Men der var ogsaa de Klienter eller andre besøgende, der uden at gøre Ophævelser gik lige løs paa Hr. Borre. Da kunde det hænde, at Døren ud til den skelende Kontorist blev lukket, og der hørtes Stemmer, der talte højt . . . Stemmer, der bad, eller Stemmer, der truede. Snart var det Hr. Borres Røst, der havde den truende Klang, snart var det den fremmedes.

I sidste Fald kunde det ske, at midt under Samtalen aabnedes en Dør, der fra det inderste Kontor førte ind til Hr. Borres Privatlejlighed. Og ind traadte Fru Borre for med mange Undskyldninger at minde sin Mand om, at han havde glemt et eller andet presserende Møde, hvoraf hans egen eller andres Velfærd afhang. Saa maatte jo Samtalen af-

brydes, og saa snart den fremmede var vel ude af Døren, blev der givet den forkuede Kontorist de strengeste Ordre til ingensinde at lade ham komme indenfor i Hr. Borres allerhelligste.

Naturligvis saas ogsaa af og til Forretningens nominelle Indehaver i Kontorrummene. Men det var kun, naar der var et Retsmøde at besøge. Den Side af Skrivestuens Virksomhed var nemlig Hr. Borre af sin Mangel paa juridisk Eksamen og Autorisation som Sagfører hindret i at udføre. Ellers — saaledes forklarede Overretssagfører Bender det — gav han sig ikke selv meget af med sin Forretning men førte kun en Slags Tilsyn. Borre var saa paalidelig — i hans Hænder kunde de daglige Forretninger saa trygt lægges.

For det meste holdt Bender sig da ude i Lejligheden paa Nørrebro. Der tilbragte han en stor Del af Dagen med at ligge paa Chaiselongen og læse franske Tidsskrifter.

Fransk var nemlig Overretssagførerens Særomraade. Han elskede gallisk Klarhed, gallisk Spot. Med Forkærlighed førte han franske Ord og Talemaader i Munden, og mens han intet kendte til den danske Literatur, som de sidste tyve Aar havde frembragt, fulgte han, saa vidt hans Forhold tillod ham det, stadig med i, hvad der fremkom paa hans Yndlingssprog.

En Lidenskab til havde han. Det var Skakspillet. Han havde en Gang haft Navn og Ry i skakspilende Krese, og endnu var han den virkelige Leder af et Tidsskrift for dette Spil. Men hans Navn maatte ikke findes paa Bladet. Hvad Overretssagfører Bender foretog sig, maatte i det hele taget helst være saa anonymt som muligt.

Det var blevet saadan i de senere Aar. Der var

ikke noget saadan at sige ham paa, men der stod om hans Navn en Atmosfære af Tvivlsomhed, af Forkommenhed og Tilbagegang, der efterhaanden havde lagt en usynlig Afspærring mellem ham og det gode Selskab. Han var udrangeret uden at hverken han selv eller andre kunde sige, hvordan det var gaaet til.

Kun en bestemt Grund kunde maaske anføres: hans Svaghed overfor stærke Drikke. Skønt han ikke drak til daglig, var saa meget i hvert Fald sikkert, at han havde sine udskejende Perioder, hvori han helt var magtstjaalet af den Tilbøjelighed, der altid ulmede i hans Blod. Paa den anden Side havde hans sørgelige Hang aldrig ført til nogen Skandale for Offentlighedens Øjne; naar Anfaldene kom over ham, saa lukkede han sig inde som en syg, der vil skjule sin Ulykke.

Men han levede saaledes i en Art Landflygtighed midt i den By, hvor han var Borger og havde sin Smule Virksomhed. Den eneste, med hvem han til daglig delte sin Afsondrethed, var hans Datter Malvina.

Malvina havde Faderens store Pande, og det var vel ogsaa efter ham, at hun havde den lidt for svulmende Mund. Men Øjnene var ikke hans; de var paa en Gang større og dybere, og der var det forskende Udtryk i dem som hos den, der tør se Alverden lige i Øjnene. Det turde nu Malvina ogsaa, ikke blot fordi hun selv ikke gemte paa Svig men ogsaa fordi hun endnu ikke havde lært at undvige Mødet med den Falskhed og Slethed, der kan lure paa Bunden af andre Menneskers Blik. Faderen havde af Livet lært at slaa Øjnene ned eller se forbi og gennem Mennesker, men han havde aldrig gjort Datteren delagtig i de galdebitre Erfaringer,

der havde gennemtrængt hans Sind med en tør og klar Skepsis og imprægneret ham mod al Følelses-
Ildsvaade.

Og Malvina saa sig ud i Verden med den uvidendes Dristighed. Hun havde kun en ubestemt Følelse af hvad Ulykke vilde sige — den klamme Luft af Gemthed og Oversethed, hvori hun hele sit Liv havde levet, havde hun ikke nogen tydelig Fornemmelse af, fordi hun aldrig havde kendt andet og derfor var vokset op med Forestillingen om, at det nu saaledes hørte med til Tilværelsens uforanderlige Kaar. Heller ikke var hun vaagnet til fuld Bevidsthed om, at hendes Hud var uden Friskhed, at hendes Skikkelse havde faaet noget ludende over sig, fordi hun levede indestængt og ikke i sit Liv havde lært at kende Trangen mod den friske Luft og den frie Udfoldelse af Ungdom og Livskraft.

Det var til dette Hjem, til Overretssagfører Benders afstængte Baas af Tilværelsen, at Vagn Steining søgte, da han efter Samtalen med sin Onkel Departementchefen havde afslaaet at tilbringe Aftenen i det gamle Familiehjem.

Overretssagførerens Bekendtskab havde han gjort i en juridisk Diskussionsklub, hvor Bender en Aften var dukket op midt i en Professor-Drøftelse af Bedrageribegrebet efter dansk Ret. Bender havde været ond den Aften, han havde gnistret af Forvorpenhed og Paradoxer og havde kastet alle de velordnede Argumenter og Teorier hulter til bulter, saa Diskussionen var kommet i Opløsning og endt i Forvirring. Mens der ellers i Laget kun havde været Fornærmelse over hans Adfærd, havde Vagn følt sig tiltrukket af denne ætsende og uforfærdede Spydighed. Bag den mente han at skimte en stor-

sindet Sandhedsiver og en overlegen Intelligens, og han havde uden at bryde sig om den Misbilligelse, han følte trække sammen over sit Hoved, ladet sig forestille for den juridiske Mefisto.

Siden var Bekendtskabet blevet fortsat. Bender havde indført ham i sit Hjem, hvor han efterhaanden blev en mere og mere stadig Gæst. Selv om han just ikke mere nærede nogen ubetinget Beundring for Overretssagføreren, pirredes han dog stadig af hans skaanselløse og bidende Humor, og saa var der jo desuden Datteren, der for ham mere og mere blev Hovedpersonen af de to. Hvad han følte for hende, vidste han ikke ret; nærmest var det vel en Art medynkblandet Venskab. Men selv hendes stueblege Ansigtssfarve og hendes daarlige Holdning skabte i hans Øjne en egen Dragning om hende, gav hendes Væsen en Hjælpeløshedens og Oprindelighedens blide Poesi.

Til sine Omgivelser havde han aldrig talt om Bekendtskabet med Benders. Og det var derfor faldet over ham som en Bombe, da Onkelen under deres Samtale pludselig havde hentydet til hans nye Venskab. Thi at det var mod Omgangen med Benders, at han advarede ham, det nærede Vagn ikke et Øjeblik nogen Tvivl om.

Malvina var det, der lukkede op for ham, da han ringede, og de fulgtes nu ind i Stuen, hvor Overretssagføreren halvlaa paa Chaiselongen. Han havde et hvidt Bind bundet om Panden.

— En Blessure, sagde han. Saar paa Hjernevæggene! Kender De den Skavank, candidatus juris?

— Far havde lidt ondt i Hovedet, sagde Malvina og ligesom smilte Ordene frem. Hun havde vænnet sig til at smile saadan, underforstaaende og lidt overbærende, naar hendes Fader kom med en af

de mange Paastande, som det morede ham at udstro.
Hun føjede til:

— Jeg gav ham et Eddike-Omslag paa, skønt han
nødig vilde have det.

Hun puslede ved hans Omslag med sine to smaa
ivrige Hænder, der var bleven rubbede og ru af
Slidet med den groveste Husgerning. Og uden at
Faderen lagde Mærke dertil, blev det fra et Pande-
bind, der syntes at dække blodige Vunder, forvand-
let til en kæk Turban, der gav Overretssagføreren
Udseendet af en vild og krigersk Beduin.

— Det lugter saa forbandet, sagde Bender. Det
lugter, som om man laa og svedte surt. Og man
skal kende en Gentleman paa Lugten. En Bonde-
tølper kan maaske se godt ud, og han kan ogsaa
lære at lade være at rense sine Negle ved Bordet.
Men Lugten . . . den har man, naar man har den.
Og Gentlemen lugter bedre end Sjovere.

— Men det vigtigste er da, at Du bliver rask.

Bender, der ved Vagns Indtræden havde rejst
sig halvt op fra Chaiselongen, lod sig nu atter falde
tilbage. Og hans Ansigt, i hvilket det et Øjeblik
havde spillet af drilsk Lune, slappedes atter i Lede
og Træthed.

— Jeg ved saagu ikke hvad det er, min Pige,
sagde han langsomt. Jeg tror i Grunden ikke, at
man i de Krese, der har Indflydelse paa Verdens-
regimet, lægger overdreven Vægt derpaa.

Hun bøjede sig ned og kyssede ham.

— Du ved godt, at jeg ikke kan lide at høre Dig
tale saadan.

— Jeg siger det ikke for at være ubehagelig mod
bemeldte Regime. Tværtimod er det min Overbevis-
ning, at der administreres efter de bedste Princip-
per. Man er blot ikke sentimental deroppe, hvad vi

Mennesker har en sørgelig Tilbøjelighed til, især naar det gælder os selv.

Paa Vejen hen til Benders havde Vagn været opfyldt af Anger over, at han ikke mere bestemt havde taget den Handske op, som Onkelen havde kastet til ham, spurgte, om det var Overretssagføreren og hans Datter, han havde sigtet til, og i bekræftende Fald værget sine Venner med al sin Styrke. Han havde følt det som en Art Troløshed, og for at gøre Bod havde han foresat sig, at han aabenhjertig vilde fortælle, hvordan han havde baaret sig ad. Men da nu Overretssagføreren blev ved at tale om sig selv, hvor lidet han skæppede til i Samfundets Husholdning og hvor fornuftigt det vilde være, om han kunde bestemme sig til at forsvinde for ikke længere at tære paa den fælles Beholdning af Livsgoder, da syntes Vagn slet ikke, at han kunde faa sin Bekendelse anbragt. I det Humør, hvori Bender denne Aften var, var det højst sandsynligt, at han vilde tage den fra den humoristiske Side, og han kunde komme til at sige Ting, som vilde gøre Malvina ondt.

Men omsider var da Bender færdig med at satirisere over sig selv, og han vendte sig til sin Gæst.

— De ser mig noget sjæleforkølet ud, mon cher, sagde han. Har Atmosfæren i den kongelige røde Bygning maaske været angribende idag?

— Aa — Vagn vidste ikke rigtig, i hvad Tonart han skulde slaa ind, og derfor blev hans Svar vagt og upersonligt — De ved jo nok, at det for mig kun har ringe Betydning, hvad der foregaar der oppe.

— Det burde have megen Betydning, kan jeg forsikre dem. Vent De, til De rykker op i Overgangsalderen, saa vil De nok sande, at der er ikke

noget hyggeligere end at være Embedsmand . . . være Frederik Femtés lille fede Lullebarn . . . ikke at have andet at bestille end at gurgle Intellisjansen med gamle opharkede Forordninger . . . Gud Fader bevares! om jeg ikke havde været det dumme Bæst, jeg er!

— Overgangsalderen, siger De? Jeg troede unægtelig, at jeg kunde smigre mig med at være nogle Aar ude over den.

— Paa ingen Maade. Dannede Mennesker bliver ikke til noget, hverken til noget godt eller noget mislykket, før de er oppe omkring de halvhundrede. Før har vi altsaa ikke Overgangsalderen — før er der ingen alvorlig Fare paa Færde . . . Men De hører jo til den Slags vanskelige Personer, der stiller Fordringer. De vil være en Personlighed — som om vi ikke havde mere end Personligheder nok. . . Hvem Fanden har ogsaa fundet paa, at De skulde hedde Vagn?

— Mine Forældre, tænker jeg, sagde Vagn i en gnavent afvisende Tone.

Men den anden blev ved.

— Det er et Navn, som det er meget vanskeligt at gøre Fyldest for. Ikke sandt: man skulde dog ikke gerne hedde noget hen i Vejret. Naar man hedder Klavs, kan man ikke godt være General i Hæren, og den, der hedder Balthasar, maa enten blive Erkebisp eller Bondefanger. En Mand, der hedder Vagn, han er stærkt udsat for at buldne ud. Tag Dem i Agt, at De ikke bliver ulden paa Sjælekirtlerne, pas paa, der ikke gaar Højskole i Dem — comprenez-vous?

Malvina sad og saa bønligt paa Faderen. Hun var saa vant til hans Jargon til daglig, at hans Udtryksmaade forekom hende ganske naturlig. Men

saa snart der var fremmede til Stede, hørte og saa hun paa ham fra deres Standpunkt, og naar hun mærkede, at de ikke havde Smag for hans Væremåde, pinte den hende som en Grimace, hvormed en Klown forgæves søger at vække Latter. Hendes alvorlige Blik var stadig vendt imod ham.

Og skønt Faderen slet ikke syntes at lægge Mærke til hende, paavirkedes han dog lidt efter lidt deraf. Der kom en egen Uro over ham. Han blev ved at tale, og han blev mere og mere forceret. Han vovede sig ud i de vildeste Paastande; han kom med Sidehib, der var rettede mod hende — mod hendes stumme Bøn. Men da hun ikke lod sig ægge til direkte Modsigelse, trættedes han lidt efter lidt. Han lagde sig tilbage paa Chaiselongen og lukkede Øjnene. Og i nogle Minutter var der ingen Lyd i Stuen.

Der er Stilhed, der dulmer Sindet som et lindt og forfriskende Bad. Men der er ogsaa en Tavshed, der kalder en Fornemmelse af Tomhed frem, og ud af den staar der et Nødraab efter Ord.

En saadan Tavshed var ved at opstaa mellem Vagn og Malvina, nu da Bender havde trukket sig ud af Samtalen. Derfor følte Vagn Nødvendigheden af at tale. Og da han gerne vilde udslette Indtrykket af den halvdulgte Uvenlighed, Faderen havde vist den unge Pige, saa blev hans Stemme mere end almindelig blød og venlig. Næsten fortrolig, syntes han selv.

Overretssagføreren laa stadig paa Chaiselongen, som om han sov. Hans Nærværelse begyndte at blive trykkende. Thi paa samme Tid som han paa en Maade lod de to unge alene og henviste dem til deres egne Ord uden at give noget Bidrag til Samtalen, saa var han dog fremdeles til Stede. Og

pludselig kom det saadan op i dem begge to, at havde han ikke været der, saa havde de haft en hel Mængde at sige hinanden. De kendte jo i Grunden hinanden saa lidt, og det er først paa Tomandshaand, at de Ord kan siges, der aabner for den første undrende Spejden ind i hinandens Sjæle.

Men tale højt kunde de ikke, fordi de ikke var alene, og hviske turde de ikke, fordi de dog alligevel var alene, og en Hvisken, naar der ingen er at dølge sig for, den er mere end de hedeste Ord, der udtales højt. Gaa ind i Værelset ved Siden af, det syntes de ikke, de kunde, og blive siddende her med de mange Ord brændende i Sindet, det vidste de heller ikke, hvordan de skulde komme ud af.

Men da de, hver for sig, var midt i disse Overvejelser, da rejste Bender sig op og saa sig vildsomt om. Han havde nok været lige ved at falde i Søvn, sagde han, men det var godt, han var bleven vaagen, for han skulde i Skakklubben. Datteren indvendte, at han paa Grund af Hovedsmerterne sikkert havde bedst af at blive hjemme, saaledes som hans Bestemmelse jo ogsaa havde været hele Dagen. Men derom vilde han ikke høre tale. Og som det var en Selvfølge, at Vagn blev trods hans Bortgang, sagde han Farvel til begge de to unge.

Men da han var ude af Døren, fyldtes de næsten af Angst. Begge grebes de i samme Nu af den Vished, at de var forelskede i hinanden. Men Forelskelsen spandt sig endnu kun som flyvende Sommer mellem deres Sjæle; ingen af dem havde den hele og fulde Tillid til den. Og dog bøjede de sig i Stilhed og med ærefrygtsfuld Gysen for dens Styrke. De fornam sig i de Følelsers Vold, der er over Menneskene og som bestemmer Livet, Og Vagn tog Malvinas Haand, der laa foran ham paa

Bordet, og han trykkede dens ru Flade mod sine Læber. . .

I nogle Minutter sad de saadan, og ingen af dem vidste ret, hvad det var der rørte sig i dem. Han nævnede hendes Navn, og han nævnede det atter og atter, som om han udtalte det for første Gang i sit Liv. Hun saa paa ham med et Blik, der ligesom blandedes med hans — sugedes ind i det, som to Vande mødes.

Da drog han hende ind til sig og kyssede hende igen og igen. Og fordi Tavshed kunde tage sig ud som Underfundighed, saa talte de med Stemmer, hvis Naturlighed var mere unaturlig end om de havde skælv og dirret i uovervindelig Betagelse. De sagde de Ord, der binder, skønt de begge paa Bunden af deres Sjæl vidste, at de intet kunde love og ikke binde sig til noget, fordi de ikke kendte hinanden. Men de sagde Ordene alligevel, fordi de begge vilde undgaa, at der i den andens Sind skulde kunne være nogen Ængstelse eller Tvivl. Og saaledes talte de da om Kærlighed paa samme Maade som den, der ængstes for Overfald, med høj Røst bedyrer sin Tryghed og Frygtløshed.

Men da var det, de pludselig opdagede Ensomheden omkring dem.

De havde naturligvis hele Tiden vidst, at de var de eneste to i Stuen, men de havde ikke før nu følt Ensomheden. Nu, da de blev den var, da dens Muligheder kom til at staa klart for dem, blev de bange, bange hver især for sig selv og bange for hinanden. Deres Favntag løsnedes, og de vovede i nogle Øjeblikke ikke mere at møde hinandens Blik. Men som efter en fælles Aftale mødtes de atter, hidsigt, næsten glubsk, i en sidste Omfavnelse. Det varede kun faa Sekunder, saa gik de begge gennem

Lejligheden, ud i Entréen. Som om det var en fremmed, hun fulgte til Dørs, lyste Malvina for Vagn, mens han trak Overtøjet paa. De aftalte, naar de atter skulde mødes, som var det en dagligdags Forretning, de den næste Dag skulde afgøre sammen. Og først da de stod ude paa Trappegangen, berørte han i et spagfærdigt Kys hendes Læber, inden han gik ned ad Trappen.

Lidt forstumlet efter det, der var sket, gik Vagn hjem. Helt lykketryk var han ikke, og alligevel var der langt ude i hans Bevidsthed en blaa Stribe af en Glæde, større, hedere, dristigere end nogen, han før havde kendt. Men til at hvile ud i var den ikke. Snarere var den en Opdagerglæde over at have set ind i nye Egne af Tilværelsen, som han først nu skulde til at gennemvandre.

IV

Der havde været afholdt Familieraad i den Steiningske Familie. Departementchefen havde i den Anledning gjort hvad der ellers ikke vilde være faldet ham ind: han havde søgt Forsoning med sin Svigerinde. Kun en Gang før havde han personlig truffet sammen med hende; det var ved hans Broder Hannibals Begravelse. Efter Jordfæstelsen havde han rakt den sorgfuldt sammenkrøbne Enke sin Haand, men han havde hastigt trukket den til sig igen, da han havde mærket hendes magre Fingre klamre sig fast til den som i et fortvivlet Greb efter Hjælp. Siden havde han ikke staaet i nogen Forbindelse med hende. Og ingensinde havde han bedt Vagn overbringe en Hilsen fra ham.

Imidlertid følte han, at Moderens Nærværelse og Bistand vilde være en Nødvendighed, om det skulde lykkes ham at forpurre, at Sønnen styrtede sig ud i et Forhold, der paa skæbnesvanger Vis vilde kunne tynge paa ham hele Livet igennem. Og dette var noget, der laa Departementchefen mere paa Sinde, end han vilde være ved.

Jo ældre han blev, des bitrere følte han Savnet af et Menneske, et eneste blot, hvis Forsyn han havde været, hvis Vej han havde afstukket. Havde en Gang i hans første Embedstid Fornemmelsen af

at have Menneskeskæbner under sig, den berusende Glæde over at føle Liv røre sig under ens Hænder — havde der været Øjeblikke, hvor den havde rødet hans Kind og faaet den Haand til at skælve, der havde underskrevet de snørklede Kancelliformularer, saa var dette for længe siden et overvundet Standpunkt. Nu rystede hans Haand ikke mere; nu var Papiret kun Papir og Formlerne Formler.

Og udenfor Kontoret? Han havde Søsteren, men hendes Fremtid var sikret, hendes Skæbne afgjort; for hende kunde han intet gøre. Mellem Aar og Dag lagde han mangel Skærv i Hænder, der straktes ud imod ham, men de, der tog, var for største Delen Mennesker, paa hvis Liv han ingen Indflydelse kunde have. Han kunde skænke dem nogle Stunders Velvære maaske — men ikke et eneste Øjebliks levende Lykke.

Da var Brodersønnen dukket op indenfor hans Synskres. Stor, tung, lidt leddeløs var han kommet ind fra den Provinsby, hvor Moderen efter Faderens Død havde slaaet sig ned og fra hvis Latinskole han var blevet Student. Departementchefen saa, at der sad saa megen ubevidst Evne i denne stærke Krop, i denne fremspringende Pande, under denne tykke og stride Haarmanke. Og han grebes af Iver for at lede og ave og tæmme. Han havde med Ømhed vaaget over hans Færd fra den første Dag, da Brodersønnen satte sine Ben i hans Hjem. Han havde drejet hans Tanker ind paa de juridiske Interesser, havde faaet ham frem til Eksamensbordet, havde siden manøvreret ham ind gennem den Dør, der førte til den røde Bygning. Nu behøvede han kun at lade sig føre videre af det ministerielle Maskineri; der krævedes kun en eneste Ting af ham: at han ikke maatte gøre Dumheder.

Men denne eneste Fordring — den lod det alt-saa nu til, at han ikke vilde opfylde. Den taabelige Ide om, at han vilde gaa ud af Ministeriet, kunde man vel endda faa ham fra, men værre var det med den Forlovelse, som han havde indladt sig paa — om da ellers Betegnelsen Forlovelse var den rette for Forholdet. Maaske Pigen selv var skikkelig — men den Luft, hun til daglig levede i, den Tænke-maade, den Aandsatmosfære — den vilde langsomt sive ind gennem alle Porer paa Drengen og virke opløsende paa de faste Bestanddele i hans Karakter: alt hvad der var i ham af Pligtfølelse, af nedarvet Slægtsinstinkt, af Værdighed og Besindighed.

Der maatte gøres noget. Der maatte gøres alt hvad gøres kunde.

Departementchefen satte sig ikke selv aabenlyst op mod Forlovelsen. Lod den blot uanset. Hverken Malvina eller hendes Fader blev indbudt til hans Hjem. Det kunde til Nød undgaas, da Vagn ikke havde ladet sin Forlovelse offentlig deklarerere.

Men der blev skrevet til Fru Jacobine Steining, at hun maatte komme. Og et Par Dage efter hendes Ankomst blev Retten sat i det gamle Familie-hjem.

Den omfattede foruden Departementchefen, hans Søster og Svigerinden tillige en ældre Herre, der benævnedes Onkel Magnus.

Onkel Magnus var en statelig Godsejertype med vidtskuende Blik og en noget poset Gentleman-mave. Han havde i hele sit nogleogtresindstyve-aarige Liv aldrig indtaget nogensomhelst Livsstilling, men hvert Efteraar drog han ud paa Jagter hos sine Godsejer-bekendte, og i Omgangen med dem havde han lært at føre sig paa en Maade, der antydede, at han var en Person, hvis dekorative

Betydning for Samfundet ikke kunde skattes højt nok. I sin Ungdom havde han været forelsket i Frøken Amalie, og den Hjertesorg, hun havde voldet ham ved at foretrække en anden, havde han aldrig glemt. Han mente, at denne Skuffelse havde ladet ham smage saa meget af Livets Bitterhed, som med Rette kunde tilkomme ham, og derfor maatte han for Fremtiden anse det for sin eneste Opgave at skaffe sig saa meget som muligt af dets Sødme.

Onkel Magnus lod sin Signetring glide tankefuldt hen over sin Finger, mens hans Fætter Departementchefen udviklede Situationens Alvor. Den lille Præsteenke sad og krøb sammen, ulykkelig og skamfuld over, at hendes Søn forvoldte al den Uro i Familien. Familien havde siden den Dag, da hun for første Gang havde været sammen med denne frygtelige Svoger, i hendes Tanker været et fjernt Begreb, der fyldte hende med andægtig Rædsel og som det var bedst at have paa saa lang Afstand som muligt. Som den, der i mange Aar har boet tæt op ad en Vulkan, efterhaanden vænner sig til Naboskabet og glemmer dets Frygtelighed, saaledes havde hun lullet sig ind i en egen tryk Følelse af, at hendes Mands Familie aldrig kunde tænkes at ville blande sig ind i noget, der angik hende og hendes. Tilsigelsen til at komme til København for at raadslaa om Vagns Fremtid virkede derfor næsten bedøvende paa hende. Naturligvis kunde der ikke være Tale om at undslaa sig, men paa hele Rejsen sad hun sammenkrøben i Kupéen, som var Svogeren allerede over hende.

Ikke for det: selv var hun i Grunden slet ikke glad for det Parti, Sønnen havde gjort. Hun var saamænd blevet helt ked af det, da hun hørte, hvad

det var for en Familie, han der var kommen ind i. Men hun havde for længe siden vænnet sig af med at bekymre sig om, hvad der ikke vedkom det daglige Budget. Thi for alt det andet maatte man nok helst lade Vorherre sørge, og hun ansaa det nærmest for noget af en Formastelse, at Svogeren tænkte paa at ordne den Slags Sager paa egen Haand.

Men nu, da hun sad i Familieraadet i Departementchefens strenge Arbejdsværelse, følte hun sig helt lammet af hans Autoritet. Til alt, hvad han sagde, havde hun kun et: „Ja, det er saamænd vist, Hr. Steining“, eller „Ja, jeg blev virkelig selv saa ked af det, Hr. Steining“ — nogen mere fortrolig Tiltaleform end dette „Hr. Steining“ vovede hun ikke at anvende, og den svage Modsigelseslyst, der kribled i hende, turde hun slet ikke tænke paa at give Ord. Takket være hendes fuldkomne Underkastelse var da Raadslagningen hurtig endt. Frøken Amalie søgte vel at tale de unges Sag, for hun mente jo ikke, man havde Lov til uden videre at lægge sig imellem, naar to unge Hjerter bankede mod hinanden. Men hun stod ene med sin Hævdelse af Kærlighedens Ret. Onkel Magnus holdt sig neutral. Han led ved Tanken om ikke at kunne stille sig paa sin Ungdomselskedes Side i en Sag af denne Art, men paa den anden Side turde han ikke træde op mod Departementchefen, til hvis Pung han ikke sjældent saa sig nødsaget til at ty.

Man blev da enig om, at Fru Jacobine Steining skulde søge at gøre sin Indflydelse gældende paa Vagn. Og da hun var gaaet for at udføre dette Hverv, indrømmede Departementchefen overfor sin Søster, at han nok tidligere havde bedømt Jacobine for haardt; hun havde alligevel mere Personlighed, end han havde troet. Men nu havde Frøken Amalie

faaet den ganske modsatte Opfattelse, og det lykkedes saaledes heller ikke denne Gang de to Søskende at blive enige om deres afdøde Broders Hustru.

Da det kom til Stykket, at Fru Steining skulde forsøge at paavirke Vagn, følte hun sig imidlertid som en Forræderske, der havde sammensvoret sig med fremmede mod sin eneste Søn. Og hun fik kun milde Ord over sine Læber. Paa hendes frygt-somme Spørgsmaal, om han nu ogsaa var sikker paa, at han vilde blive lykkelig med den unge Pige, han havde valgt sig, havde han smilet paa den forfærdelig trygge Maade, han somme Tider havde, og saa havde han sagt, at tryk var han naturligvis ikke; Kærlighed vilde slet ikke være den Himmel af Jubel, den var, naar man følte sig saa meget tryk. Man skulde have en Fornemmelse af, at man stod højt oppe paa et Bjerg med en Afgrund for sin Fod; først da fyldtes man af Salighedens Svimmelhed. Og saa havde han let, saa hun ikke vidste, om han virkelig mente det.

Hvad skulde hun saa sige mere? Skønt hun følte Samvittighedsnag overfor det Løfte, hun havde givet Svogeren, gik hun med Sønnen til Middag hos Overretssagførerens, der havde været saa forekommende at indbyde hende. Der var for hendes Skyld kræset op med fin Mad og Vin paa Bordet, og hun havde faaet det bedste Indtryk af sin tilkommende Svigerdatters huslige Evner. Da hun skulde paa Banegaarden, fulgte baade Vagn og Malvina hende. Med Departementchefen fik hun ikke mere talt; hun maatte opsætte at aflægge Rapport, til hun kom hjem og kunde skrive ham til.

Og Vagn blev ved at være forlovet med Overretssagfører Benders Datter. Men han havde skuffet Moderen, da han talte om sin Kærligheds Svimmel-

hed, dens Bjerg og dens Afgrund. Han var tilfreds; han holdt meget af Malvina og han følte en stilfærdig Glæde ved at turde tage denne takkelige og rene unge Pige i sin Arm og kalde hende sin. Men netop med sin egen Tilfredshed var han utilfreds. Var dette Lykke, saa maatte den være vundet for billigt Køb; var det ikke en billig Lykke, saa var det heller ikke Lykke, saa maatte der være en anden og mere straalende.

Men skønt noget indeni ham strittede imod, saa hildedes han hver Dag mere og mere i de Traade, der bandt ham til hans forlovede og hendes Hjem. De fleste af sine Aftener tilbragte han der, og allerede var han gledet helt ind i Husets Interesser, fulgte med i de smaa Begivenheder, der berørte det, og toges paa Raad med, naar en eller anden Afgørelse skulde træffes. Kun hvad der vedrørte Overretssagførerens Forretninger, holdt han sig helt udenfor. Og Bender gjorde heller ikke noget Forsøg paa at inddrage ham deri.

Kun en enkelt Gang kom han med Hentydninger til den ringe Agtelse, han nød i det almindelige Omdømme.

Der var Tale om et stort Svindlerforetagende, der var blevet opdaget. Bladene var fulde af Beretninger derom; det fortæltes, hvordan Telegraftraadene Verden over klappede efter de skyldige, der var flygtede, og man ønskede ivrigt Politiet Held.

— Jeg vil da haabe, at de ikke fanger dem, sagde Bender.

— Hvorfor vil De haabe det? sagde Vagn.

— Fordi jeg altid haaber det bedste for de virkelige Dygtigheder.

— Men det er dog Forbrydere, Far, indvendte Malvina.

Bender lo.

— Forbrydere, min Pige — Forbryderne gør ogsaa deres Nytte. De gnaver væk af det overflødige Fedt paa Samfundets Krop.

— De gør det dog næppe for Samfundets Skyld, mente Vagn.

— Det er heller ikke for Samfundets Skyld, at De sidder og slaar ministerielle Blækklatte, mon cher. Med al Agtelse for Blækklatterne betragter jeg det næsten som nok saa nyttigt, at der er nogle dygtige Bondefangere til at narre nogle af de dumme Bæster, der er her i Verden. Det forsoner altid en lille Smule med Tilværelsen, at man dog ikke kan klare alle Situationer med Dumhed alene. Naa, naturligvis er der ogsaa mindre honnerte Personer mellem Forbryderne. Men de er i hvert Fald Handlingens Folk. De gaar ikke og gylper om deres Fortjenester.

— Det har de nok heller ikke megen Grund til. De fleste af dem er dog Mennesker, der af en eller anden Grund er kommet i Snavset.

Bender blev pludselig alvorlig. Han lænede sig tilbage i Stolen og saa frem for sig.

— Kommen i Snavset — ja. Naar en Mand kommer der, saa vil De i de fleste Tilfælde lægge Mærke til, at han er blevet trukket derned. Der er altid nok til det Stykke Arbejde. Det gaar til ligesom paa de moderne store Svineslagterier. Man gaar intet anende ind ad Etablissementets Port, og naar man kommer ud igen, saa er man forvandlet fra en levende Gris til en død Flæskeskrop. Man føres rundt fra den ene Afdeling til den anden ved et meget sindrigt Maskineri, og ved hvert af de Stoppesteder, man passerer, staar der en Mand. Den første stikker Grisen, den anden skolder, den tredje

barberer Børsterne af, den fjerde parterer. Det er jo ikke uden Alvor, men det ser ud, som det var en Spøg. . . . Naa, à la guerre comme à la guerre; det gaar som det skal gaa, og der er ingen af os, der er saa vigtigt et Krydderi i Grøden, at den ikke skulde smage ligesaa godt uden. . .

Vagn vidste ikke, hvorfor han var bleven forstemt. Han var vant til at høre Svigerfaderen komme med bittert spøgende Udfald mod Tilværelsens Uretfærdighed; men i Reglen var de Hentydninger, man kunde finde deri til hans egne Forhold, saa let strejfende, at man kunde lade, som man ikke forstod dem. Men idag syntes Bender saa nær inde paa Livet af sin egen Skæbne, at det ikke let lod sig overhøre. Og tydeligere endnu blev det, da han tilføjede:

— Den eneste Trøst for os, der er ved det sidste Stadium, det er, at vi er over det værste. Vi er alligevel misundelsesværdige i Sammenligning med dem, der har det hele tilbage endnu.

Malvina havde siddet tavs, bøjet over sit Haandarbejde. Nu løftede hun Hovedet og sagde:

— Hvordan gaar det saa med Schultz's Sag, Far?

Der fløj en hastig Rødme over Faderens Ansigt. I en hidsig Tone sagde han:

— Hvordan det gaar . . . ? Hvorfor spørger Du om det?

— Du var jo selv saa optaget af den igaar. Du var bange for, at Borre. . . .

— Borre maa svare for sig selv, støjede Bender op. Jeg staar ikke til Ansvar for, hvad han foretager sig!

— Men det er dog Dit Navn, Forretningen gaar under, blev Datteren ved.

Bender vidste øjensynlig ikke, hvad han skulde svare. Han rejste sig og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet. Men pludselig standsede han. Det var nok alligevel bedst, at han gav Svigersønnen en Slags Forklaring.

— Denne Schultz, sagde han, det er en Bonde, et Fæ. . . Han har bygget; Borre har forstrakt ham. Naa, saa ramler en Dag hele Historien, og nu bliver det nok Konkurs. . . .

— Og saa taber Hr. Borre sine Penge? sagde Vagn. Af Høflighed mod Bender omtalte han altid Borre, som om han var en fuldkommen agtværdig Person.

— Nej, sagde Bender stakaandet, han taber ikke noget. Han har garderet sig i Tide. . . . Det er vel ingen Forbrydelse at være klogere end de andre. . . .?

Han saa sig om med en kamplysten Mine. Men da ingen modsagde ham, lo han lidt og sagde:

— Borre har skaffet sig Sikkerhed i Tide. Er det maaske en halsløs Gerning. . . .? For Resten kommer Borres Penge jo ikke mig ved. Mine er de Pinedød ikke. Og lad os saa være fri!

Han gjorde en Bevægelse, som om han slængte enhver Tanke om Ansvar langt fra sig. Og lidt efter sad han og Vagn ved Skakbordet.

Men hele Aftenen var der noget i Vagn, der lige-som raabte om Svar. Han havde en Fornemmelse, som om der pludselig var faldet en Slagskygge over ham af en Sorg eller Ulykke, der var i Vente. Han mærkede dens Gys, og han blev forstemt. Men hvorfor han blev det, det vidste han ikke at gøre sig Regnskab for.

V

Med en egen slap Pligtopfyldelse passede Vagn Steining sin Tjeneste i Kontoret, gennemtyggede de Sager, der betroedes ham, skrev Referater og Betænkninger, reviderede Regnskaber . . . søgte at tænke sig, at det hele var en Slags juridisk Sport, hvorunder det gjaldt om at kaste til Maals efter den Afgørelse, der kom de højere foresatte nærmest. Et Par Gange havde han i vigtigere Sager vist sig at ramme det rette, og han kunde mærke, at hans Kontor-Anseelse befæstedes derved.

Underdanighedens Brandfakkel havde i den første Tid efter den Samtale, han havde haft med Departementchefen om hans Brodersøn, holdt et skærpet Tilsyn med Vagn. Hyppigt gav han sig et Ærinde ud i det yderste Kontor, hvor han sad, og kastede sit dødt forskende Blik i hans Arbejde. Nu var dette særlige Udkig hævet, og Brandfakkelen kunde endogsaa af og til flakse op i juridisk Bevægelse over Skarpsindigheden i hans Referater.

Vagn fandt en egen nyfigen Moro ved Tanken om den Skikkelse, han efterhaanden antog. Han stilede jo henimod at blive en solid Ægte- og Embedsmand — det endte saamænd med, at han gik og opdrættede sig en lille tilfreds Mave. Lidt efter lidt blev han nok afrundet ogsaa i sin Tænkemaade.

Alle hans Anskuelser vilde faa smaa tilfredse Maver, og han vilde blive et nyttigt og skattet Kugleleje i Maskineriet.

Men saa var det en Dag — Kontortiden var lige ved at ebbe ud, da kom Tønnesen ind i Kontoret og gik hen til hans Plads. Han bukkede med den dæmpede Belevenhed, som den Mand faar, der i det meste af et langt Liv har befundet sig paa det nederste Trin af en høj Stige.

— Jeg skulde sige til Kandidaten fra Departementchefen, om ikke Kandidaten vilde komme ned til Departementchefen, naar Kontortiden er forbi?

— Til min Onkel . . . ?

— Ja, til Departementchefen. — Tonen var uforanderlig ærbødig, men et fint Øre kunde fornemme et lille Tilløb til en Tilrettevisning i den Maade, hvorpaa den gamle Mand rettede Vagns „Min Onkel“ til „Departementchefen“. — Jeg skulde sige, om ikke Kandidaten vilde opholde sig lidt endnu her i Kontoret. Departementchefen mangler endnu nogle af Underskrifterne, men jeg skal komme op og sige til, naar Departementchefen kan tage imod Kandidaten.

Tønnesen gled ud ad Døren, og Vagn blev siddende, fuld af Undren over, at der var noget, der saaledes kunde være at drøfte mellem ham og Onkelen. Det var ellers sjældent nu, at de saas. Kun med lange Mellemrum viste Vagn sig i det Steiningske Hus, og paa Grund af Onkelens Holdning overfor hans Forlovelse vilde han helt have afbrudt Forbindelsen. Men Malvina havde saa indstændigt bedt ham ikke at gøre det. Hun vilde saa forfærdelig nødig, sagde hun, at hun skulde blive Skyld i et Brud . . . Vagn kunde mærke, at hun ikke vilde opgive Haabet om en fuldstændig Forsoning, der

kunde aabne Dørene i det gamle Familiehjem for hende.

Han var alene tilbage i Kontoret, da Tønnesen kom igen og kaldte ham ned.

Da han traadte ind i det store Kontor, sad Onkelen ved Skrivebordet. Men han rejste sig straks og rakte Brodersønnen Haanden paa en egen højtidelig deltagende Maade. Der var om hans Mund det sammenpressede Udtryk, som Vagn havde lagt Mærke til, naar Sager af særdeles Vigtighed forhandlede.

— Jeg har bedt Dig komme herved, sagde han, fordi jeg ønsker, at den Sag, jeg nu vil tale med Dig om, ikke faar nogensomhelst Indflydelse paa det rent private Forhold, der bestaar mellem os to. Jeg ønsker overhovedet, at den kun berøres denne ene Gang mellem os. Naar Du har hørt, hvad jeg har at sige, saa kan Du tage Din Beslutning frit, og det bliver derefter min Sag at tage min. Men jeg beder Dig i dette Øjeblik kun at betragte mig som en ældre Mand, der giver en yngre et Raad.
— Er vi enige om det?

Vagn kunde knap undertrykke et Smil. Den gamle Mands højtidelige Kruseduller, hans alvorlige Mine og indtrængende Blik virkede næsten komisk paa ham.

— Ja, Onkel, sagde han, jeg skal saamænd ikke gøre unødvendige Omsvøb. Det tror jeg da i det mindste at kunne love Dig.

Onkelen lagde med et let Tryk sin Haand paa hans Arm. Det var en lille, fast Haand, gullig-blank, som var den poleret, og med sine stærke og brede Negle og sine fremspringende Knoer syntes den egnet til at gribe fat med et bestemt og sikkert Tag.

— Ja, sagde han, jeg ved jo, at Du har unddraget Dine Sager fra min og i det hele taget fra Din Families Indflydelse. Det er heller ikke paa nogen Maade min Mening at ville paatvinge Dig mine Raad. Jeg vil blot gøre Dig bekendt med nogle Oplysninger, som jeg ikke synes, jeg kan forsvare at lade Dig være uvidende om. . . Ja, jeg forudskikker, at Du vel fremdeles betragter Frøken Malvina Bender som Din forlovede. . . ?

— Det gør jeg, Onkel, sagde Vagn fast. Og hvis. . . Departementchefen afbrød:

— Jeg har ikke i Sindet at drøfte med Dig Betimeligheden af denne Forbindelse. Du er alene raadig over det Forhold; Du har ikke ønsket at raadføre Dig med os, der staar Dig nærmest, og det være langt fra os at tvinge os paa. Jeg stillede blot det Spørgsmaal til Dig, fordi jeg kun under Forudsætning af, at Du fremdeles staar Overrets-sagfører Bender meget nær, vilde anse mig for moralsk berettiget til at lade Dig tilflyde de Oplysninger, jeg sidder inde med angaaende ham.

Atter kom det svage Smil frem om Vagns Mund.

— Hvis de Oplysninger skal tjene til at ned-sætte ham i mine Øjne, saa kan jeg paa Forhaand sige Dig. . .

Men Departementchefen standsede ham paany.

— De skal blot tjene til at forebygge en Ulykke.

Han havde givet sig til at blade i en Pakke Akter, der laa foran ham paa Bordet.

— Du ved jo, sagde han, at jeg er Direktør for det Løvenkroneske Fideikommis. Fideikommisset anbringer sine Kapitaler i faste Ejendomme. Renterne, ved Du, anvendes i en Række samfundsnyttige Øjemed. En af disse Ejendomme tilhørte indtil for nylig en Mand ved Navn Schultz.

Han næsten afskød dette Navn og kastede et lynrapt Blik paa Brodersønnen for at se, om det vakte nogen Erindring hos ham. Og virkelig kunde Vagn til sin Ærgrelse ikke skjule sin Overraskelse og Uro ved her pludselig at høre et Navn nævne, som hans Svigerfader faa Dage i Forvejen havde knyttet til Hr. Borres tvivlsomme Skrivestue-Transaktioner.

— Denne Schultz, blev Departementchefen ved, var en velhavende Mand, da Fideikommisset anbragte sine Penge i hans Ejendom. Men han blev grebet af Byggefeber. Ude paa Strandvejen har han opført et stort Komplex; han troede, at det paa kort Tid skulde gøre ham til Millionær. Men det gik ganske anderledes. Schultz led store Tab, Byggeriet blev ham for dyrt, og da Komplexet endelig blev færdigt, kunde han ikke faa Lejlighederne lejet ud. I dette Øjeblik er han Fallent, og efter hvad jeg hører, skal han være rejst ud af Landet.

Fideikommisset berøres ikke af denne Fallit — eller det burde i hvert Fald ikke kunne berøres. De Penge, Schultz laante hos os, var prioriterede i en ubebygget Grund. De skulde kun gaa tilbage for et Byggelaan paa 20,000 Kroner. Naar disse Penge blev brugt til at opføre et Hus for, vilde jo vort Pant blive saa meget mere værd. Men nu er der det mærkelige, at skønt der ikke er rejst saa meget som en Tomme Murværk, saa er alligevel Byggelaanet paa de 20,000 optaget paa første Prioritet. Og hvad der ser endnu underligere ud, det er at Obligationen har skiftet Ejer. Oprindeligt var den udstedt til en herværende Murmester, nu er den transporteret til en Person, der kalder sig Borre ... Kender Du denne Borre ... ?

Til sin Ærgrelse følte Vagn, hvordan Blodet, som drevet af et hidsigt virkende Stempel, fløj ham til Hovedet. Men han søgte at gøre sin Tone ligegyldig, og han mente, at det var lykkedes ham, da han sagde:

— Jeg kender ham ikke personligt.

— Ja ja — men Du ved altsaa, hvem han er . . . og i hvad Slags Forhold han staar til Overretssagfører Bender . . . ?

— I denne Sag staar han ikke i noget Forhold til ham.

Departementchefen tog et Dokument frem af Aktbunken og kastede det hen foran Vagn.

Oppe i Hjørnet bar det Stemplet „Bender, Overretssagfører“, og det viste sig at være en af ham affattet Panteobligation. Den var udstedt til en Murmester L. F. Hansen men bar Paategning om, at den af ham var transporteret til Hr. Fuldmægtig Borre.

— Kender Du maaske ogsaa Murmester L. F. Hansen? spurgte Departementchefen.

— Nej. Hvor skulde jeg kende ham fra?

— Jeg forlanger heller ikke, Du skal kende ham. For Hr. L. F. Hansen eksisterer slet ikke. Han er et Pseudonym for Hr. Borre. Men den Mand, der har lavet det hele, han er desværre hverken pseudonym eller anonym. Hans Navn staar der!

Han pegede med sin brede Negl paa Sagførerens Firmastempel oppe i Hjørnet.

Vagn rejste sig ophidset. Han mærkede, hvordan Sveden brast frem paa hans Pande.

— Skal det være en Insinuation om. . . .

Men Departementchefen bevarede hele sin Ro.

— Det skal aldeles ikke være nogen Insinuation. Det er kun og skal kun være en Meddelelse om,

hvad der desværre er en oplyst Kendsgerning. Jeg har kun ønsket at forberede Dig paa den Katastrofe, der synes uundgaaelig, hvis denne Sag her ikke ordnes paa en eller anden Maade. Jeg gør det for Din Skyld, min Dreng, skønt jeg egentlig ikke er berettiget dertil. Jeg kan sige, at det er første Gang i de mange Aar, jeg har siddet i denne Bygning, at jeg gør mig skyldig i en utilladelig Indiskretion. . . . Men jeg antager nu, at Sagen staar ganske klart for Dig.

Det bævede om Vagns Mund.

— Det staar klart for mig, og det har det længe gjort, at min Svigerfar er en Mand, der har haft Uheld med sig her i Livet. Derfor har han maattet lægge Navn til en Forretning af den Slags som denne Hr. Borres. Men selv om den ikke er anset . . . ja, og maaske heller ikke fortjener det — og anset *er* den ikke, jeg ved det nok. . . .

Han standsede et Øjeblik, overmandet af sin Sindsbevægelse. Departementchefen vilde hjælpe ham paa Gled:

— Selv om den ikke er anset, siger Du . . . ?

— Ja . . . saa ved jeg, og det vil jeg have, at Du ogsaa skal vide, Onkel, at Bender selv ikke nogensinde har indladt sig paa Forretninger, som han ikke kunde forsvare at tage sig af. . . .

Onkelen lagde sin Haand fast paa Panteobligationen, der laa foran ham.

— For Eksempel nu denne Sag her? sagde han.

— Den Sag er ham uvedkommende.

— Den er ekspederet fra hans Kontor. Og det er hans Forretningsstempel, der staar her i Hjørnet.

— Men han har ikke personligt haft noget med den at gøre.

Departementchefen fangede hans Blik.

— Det er godtgjort, at det er ham, der har indleveret den til Tinglæsning.

— Men naar jeg nu ved, at den er ham uvedkommende!

— Saa vil jeg haabe for Dig, at Du har Din Viden vidnefast under den Undersøgelse, der nu vil blive iværksat.

— Undersøgelse . . . ? Det suste og sang i Vagn af Harme og Bevægelse. Hvem er det, der har i Sinde at lade den Undersøgelse indlede?

— Det troede jeg ikke, jeg behøvede at belære Dig om. Her er øvet en bedragelig Færd mod en af Landets største og mest nyttige Institutioner. Den, der maa forlange Sagen undersøgt, det er naturligvis denne Institutions Direktion. Det er med andre Ord i første Række mig.

— Det er med andre Ord Dig, der vil styrte min Svigerfar i Ulykke.

— Hertil kan jeg kun svare ubetinget nej. Det er ikke mig men Dommeren, der skal tage Bestemmelse om, hvorvidt han skal drages til Ansvar. Og hvis et saadant Skridt skulde blive nødvendigt, saa er det heller ikke mig men Overretssagfører Bender selv, der har begaaet den strafbare Handling. Kommer han i Ulykke, saa er det altsaa først og fremmest ham selv, der styrter sig i den. Han er tilmed stærkere at dadle end saa mange andre Forbr . . . end saa mange andre af dem, der kommer i Konflikt med Loven. Han var bedre rustet med Kundskaber end de fleste. Saa meget større Skam er det efter mit Skøn, om han er gaaet over den kriminelle Grænse.

— Mennesker kan vel ikke dømmes efter Former. Jeg kender den Mand, jeg ved, hvad han har haft at kæmpe imod. . . . Jeg har ikke nogensinde

bedt Dig om noget, Onkel . . . jeg ved, Du har altid villet mig det vel paa Din Maade — men alt hvad Du hidtil har gjort for mig, det gjorde Du ud fra Dine egne Begreber om Lykke — ikke ud fra mine. . . . Nu beder jeg Dig om noget, som min virkelige Lykke er afhængig af. Du maa forhindre, at det kommer til en Anholdelse af min forlovedes Fader!

Departementchefen gik et Par Gange op og ned ad Gulvet og svarede ikke. Det var, som han fuldstændig havde overhørt Brodersønnens Ord. Men pludselig standsede han og fik den unge Mand til at sætte sig, mens han selv tog Plads lige overfor ham ved Bordet.

— Lad os nu tale roligt om Sagen, Vagn, sagde han i en indtrængende Tone. Du har vel ikke et Øjeblik tænkt Dig, at jeg skulde begaa et saa groft Pligtbrud overfor den Institution, hvis Interesser jeg skal varetage, som at lade denne Sag gaa upaa-talt hen. Den eneste Mulighed for, at vi kan undgaa at lade det komme til Yderligheder, er at Fideikommisset sikres mod at lide nogetsomhelst Tab. Jeg ser derfor ikke rettere end, at lader jeg Sagen falde, saa maa jeg af min egen Lomme dække hvad der muligvis kommer til at mangle i, at Fideikommisset faar sine Penge tilbage. . . . Ja, Du ser paa mig som om Du mente, at jeg kun nævnede denne Udvej for Spøg. Det gør jeg imidlertid ikke. Jeg er jo ikke nogen rig Mand, og for Overretssagfører Bender har jeg, som Du allerede har forstaaet, ikke noget til overs. Imidlertid kunde jeg nok afse de Penge, og jeg kunde tænke mig at gøre det for Din Skyld. Men vel at mærke kun, naar jeg kunde føle mig overbevist om, at det virkelig var til Dit sande Tarv — og ikke til det modsatte.

Vagns Ansigt udtrykte den højeste Spænding. Onkelen blev ved.

— Naturligvis maatte jeg overfor Benders holdes ganske udenfor. Det maatte være Dig, der havde skaffet Pengene — Dig alene. Men naar Du nu sætter Dig i Benders Sted, tror Du saa, Du vilde føle Dig tilfreds med en saadan Afgørelse. Hvis han er en ærekær Mand — og det mener Du jo trods alt — vil han saa ikke herefter komme i en skæv Stilling til Dig? Og vil Du selv kunne undgaa at paavirkes deraf overfor Din Kæreste og hendes Fader? Der er efter min Erfaring ingenting, der kræver saa megen Takt og Selvbeherskelse paa begge Sider som Taknemmelighedsgæld. Mener Du ikke, at Du kommer til at stille Dig paa altfor ulige Fod med Din tilkommende og hendes Fader?

Vagn saa mod Jorden.

— Naar vi nu ikke har andet Valg . . . , sagde han.

— Men det har I — det har Du! Først skal jeg nævne, at Frøken Bender jo kunde høre op med at være Din forlovede — ja, Du skal ikke se saa vredt til mig — jeg har vel Lov at nævne det som en logisk Mulighed. Men der er ogsaa en anden Udvej, og jeg kan lige saa godt straks sige Dig, at skal jeg hjælpe, saa stiller jeg det som en Betingelse, at den bliver fulgt. Jeg er altsaa villig til at dække det Tab, som Benders svigagtige Forhold maatte paaføre det Løvenkroneske Fideikommis, men til Gengæld forlanger Du af ham, at han øjeblikkelig forlader Landet. Rejsepengene skal jeg skaffe. Den unge Pige anbringer vi foreløbig paa Landet, og Du lover mig, at Du ikke vil se hende i et Aar. Er Du efter den Tid ligesaa sikker paa Dine Følelser som nu, saa skal hun være velkom-

men i mit Hus som Din forlovede . . . Naa — tager Du imod mit Tilbud?

Han saa med et forskende Blik paa Vagn, der syntes at have ondt ved at tvinge sin store Krop i Ro.

— Tager Du imod mit Tilbud? gentog Departementchefen, da han ikke fik Svar.

Vagn gik tæt ind paa ham.

— Nej, jeg gør ikke, sagde han. Jeg tager ikke imod det. Selv om Bender vilde, saa er jeg ikke med til at stille ham nedværdigende og ydmygende Vilkaar.

— Jeg havde haabet, at vi kunde have drøftet denne Sag uden Sentimentalitet. . . .

Vagn smilede blegt.

— Er dette Sentimentalitet, saa takker jeg Vorherre for, at jeg endnu kan blive sentimental. . . . Jeg vilde ønske, at Du ikke havde gjort mig det Forslag . . . jeg synes, det er udsprunget af en lav Tankegang — at det er Revolver-Taktik — at det. . .

Han sagde det i en Tone, der var bedrøvet, og da han standsede, fordi han skræmtes af sine egne Ord, saa han Onkelens gullige Ansigt blive ganske gustent. De stod et Sekund med Øjnene borede ind i hinanden, og for første Gang, det Vagn mindedes, var det Onkelen, der først slog sine ned.

— Det er bedst, Du gaar, Vagn, mumlede han, det er bedst, Du gaar.

Og da Vagn vendte sig fra ham, tilføjede han:

— Jeg mente Dig det godt. Tænk paa det, naar Du en Gang kan se roligt paa denne Sag.

Vagn blev staaende lidt, og en usikker Følelse af Medlidenhed vældede op i ham. Han syntes, at den lille tætte Skikkelse der foran ham ældedes for hans Øjne . . . visnede . . . faldt sammen. . . .

Men saa lød igen i hans Øre det roligt overvejende Tonefald, hvormed Onkelen havde fremsat sit Forslag, og han stemte sig op til en Forbitrelse, der i et Nu tog al hans Følelse. Alt hvad Onkelen havde været for ham, hver en Fornemmelse af at skyldte ham Tak — den stivnede og frøs i dette Øjeblik.

Stille gik han ud, og varsomt lukkede han Døren efter sig — stille og varsomt som man forlader det Værelse, hvor nogen af ens kære er død.

Dagen efter indsendte han sin Ansøgning om Afsked af Ministeriets Tjeneste.

VI

Der er de mørke Minder, som vi vilde give Livets Hælt for at kunne slette af vort Sind. De er som Vunder, hvis blødende Munde ikke lukker sig, før den sidste Draabe Hjerterblod er udspyet. Men det er ikke alle, hvem saa store Sorger rammer, og det er ikke enhver, der har Evne til at rumme dem. Ofte er det de bedstes Lod at mærkes deraf, thi Sorgen er en klog Fjende; den skyder helst efter Officererne.

Men næsten alle gaar vi med et eller andet Minde, der hver Dag jager gennem vor Sjæl og som altid findes der som en bunden Smerte. Det kan være Erindringen om noget, som vi selv øvede — noget, hvorved vi forbrød os mod det i os, som vi helst af alt vilde have holdt rent og i Ære. Og det kan ogsaa angaa Ting, hvori vi var uskyldige. Det kan være Mindet om, hvordan for første Gang det, hvorpaa vi havde levet vort Liv, gængede som et Skibsdæk i Havsnød, det kan være om det første Forræderi, der øvedes imod os . . . eller blot den første skæbnesvangre Fejltagelse, vi begik. . . Men vi bliver det ikke kvit. Det kommer i Livets festligste Øjeblikke; det træder ind som et blegt Spøgelse i Hallen, hvor vi sidder ved Gæstebudet, og da drages der Flor om Kerterne, og der læg-

ges Sordine paa de Strenges, hvorfra Festmusikken lød. . . .

For Vagn Steining blev den Tid, der nu fulgte, en saadan, som han ikke senere blev kvit. Ikke at han sveg eller selv blev sveget — men hans Ungdoms lyse og frejdige Tro paa, at Livet vilde ham vel og havde Lykken til ham i sin Haand, den var det, der blev taget fra ham. Ikke paa en Gang, ved en pludselig Katastrofe — den brødes ned lidt efter lidt, af skaanselløse Hakker og Brækjern, der bed sig fast i Murværket og sled det sønder, Stykke for Stykke.

Derfor blev det, der hændte, staaende med saa levende et Liv i hans Sind.

Først den Aften, da han efter Samtalen med sin Onkel kom op til Overretssagfører Bender. . .

Det var Aftenen efter. Han havde villet tage sig en Dag til Overvejelse, for skønt han godt vidste, hvad Kurs han i Hovedsagen vilde styre, saa kunde det nok være nyttigt at gennemtænke Enkelthederne i den Navigation, ved hvilken han haabede at kunne bringe Benders Skude klar. Men da næste Morgen gryede, følte han sig ganske klar over, hvilken Handlemaade der vilde være den eneste rette. Han skrev sin Ansøgning om Afsked, og han syntes, at denne Bedrift styrkede hans Handlekraft og hans Tro paa et godt Udfald af Svigerfaderens Sag. I den vilde han gaa ganske aabent til Værks; han vilde lægge hele Situationen frem for ham, og havde Bender begaaet en Uforsigtighed, der maaske kunde bringe ham i Forlegenhed, saa var der vel ingen Tvivl om, at der maatte være Tid til at oprette den.

Ved Aftenstid var det saa, at han gik derud.

Det var i det første Foraar, og der laa i Luften en ram, næstes sanselig-brutal Frodighed. Luften

var stærk og livssvanger; Lungerne havde somme Tider deres Nød med at inddrikke den, og havde man færdedes ude i længere Tid, saa følte man sig træt og næsten en Smule ruset. Vagn lagde Vejen til Benders over Fællederne, og herude pibledede og sivede det gennem det halvvisne Grønsvær med Liv og Livets frigjorte Safter. Der var ogsaa Mennesker herude, Mennesker som gik stærkt og med store Armbevægelser som for at sætte ogsaa deres eget Legemes Kildevæld i saa stærk Bevægelse som muligt.

Saa meget mere klumrende satte den indelukkede Luft i den Ejendom, hvor Benders boede, sig for Brystet af Vagn. Aldrig før havde han lagt Mærke til, at der lugtede fattigt paa Trappegangen. Men fattig var ogsaa den Luft, der slog ham i Møde, da som sædvanlig Malvina aabnede Entrédøren for ham — fattig syntes ham hendes Hjem, fattig hun selv.

Der er Fattigdom, der haaber og stræber, og der er en anden, der har slaaet sig til Taals og i Sagtmodighed nøjes med de smaa Kaar, og der kan være en egen Skønhed, ja næsten Glæde, i dem begge. Men saadan var ikke den, der herskede her. Den laa som en knugende og uren Aande over Hjemmet og dem, der færdedes deri. Den var af den Slags, der dræber de fineste Sjælens Evner, Evnerne til uegennyttig Godhed. Hos Overretssagføreren havde den allerede aflejret en Skorpe af Ligegyldighed. Malvina havde endnu sit Sinds Ømhed og Hengivelsestrang saa nogenlunde uskadt. Men ogsaa hun var paa Veje til at give tabt og indrette sig paa den Maade, at hun gik den nemmeste Genvej og vænnede sig af med at tænke fremefter, naar blot der frembød sig en øjeblikkelig

Fordel. Mange smaa Ytringer fra den sidste Tid tydede derpaa, og Vagn forstod ikke, at han ikke før havde følt sig opskræmt deraf, heller ikke hvorfor det netop i dette Øjeblik faldt ham ind.

Den næsten glade Bestemthed, hvormed han havde givet sig paa Vej, var imidlertid allerede begyndt at ebbe.

— Far er ikke rigtig rask idag, sagde Malvina, da han var kommet ind i Entréen.

— Hvad fejler han da?

— Aa, det er jo ikke let at afgøre. Han sidder saadan hen og har ikke Lyst til nogen Ting.

... Bender sad henne ved Vinduet. Det ene Ben hvilede paa en Stol, der var trukket hen til den, han sad paa. Tilsyneladende var han ganske ørkesløs.

— Monsieur le gendre, sagde han, da Vagn traadte ind. Bonsoir, monsieur le gendre. Hvad nyt? De ser saa tankebesværet ud.

Vagn svarede en Smule gnavent:

— Fordi ens Tanker ikke altid er af den letteste Slags, behøver de da heller ikke just at være for svære.

— Tanker, kære, Tanker, mon cher ami, de er altid besværlige! Hvad skal vi med dem? Lad os tro paa Vorherre, at han vender alt til det gode...

Nu først mærkede Vagn, at Bender havde drukket. Hans Ansigt stod i Glød, og Tungen slog undertiden klik. Men det var, som der under Rusen arbejdede og stønnede en Fortvivlelse, der stadig søgte at sprænge det Hylster af Lystighed, Rusen havde formummet den i.

Vagn følte sig dybt forstemt ved denne Opdagelse. Var han ikke kommet med Hjertet varmt af Iver, med det Forsæt at stride til det yderste for denne

Mand og hans Datter, som han elskede? Og nu sad Faderen der, med en Hjerne, hvori Tankerne raslede løst om som Ærter i et Sold.

Han satte sig ned og bøjede Hovedet. Det var kun med Nød, at han holdt sin Uvillie tilbage. Skønt han vendte Ryggen til Malvina, der var bleven staaende henne ved Døren, kunde han mærke, at hendes Øjne var bekymrede og bange.

Men Bender blev ved at snakke løs.

— De ser saa melankolisk . . . melankolerisk . . . ud, candidatus juris utriusque. Er det for min Skyld, at De glipper med Øjenvipperne, er det? Aa Helledusse, aa Helledusse da . . . ! Aark, Du enøjede Kristoffer! Med Klagen og Graaden hold Maade! Nej, min søde Ven, jeg er ikke at ynke! Jeg har levet min Tid, jeg har faaet min Del . . . La farce est jouée — tirez le rideau . . . !

Vagn lagde med et fast Greb Haanden paa hans Skulder.

— Hvad mener De med alt dette her? Jeg kan ikke lide, at Folk taler i Gaader. Enten er der sket noget — og saa maa vi tale alvorligt om det. . .

— Der er ikke sket Spor . . . Hvad skulde der være sket . . . ?

— . . . eller ogsaa er der ingenting sket, og saa synes jeg ikke, der er nogen Grund til disse Tirader!

Bender rejste sig med et. Han gjorde synlig Vold paa sig selv, for at hans Gang hen over Gulvet skulde være fast og hans Tale klar.

— Tirader! smaalo han, — le jeune homme kalder det Tirader! Ja saagu, hvorfor ikke? Vi skaber os allesammen. Vi tror, vi er noget, vi bilder os ind, der er nogen, der inter-interessere-rer sig for, om vi er levende eller døde. Og saa er det

ikke andet end Tirader, Tirader, Tirader . . . Livet er noget Gøgemøg, mesdames, messieurs — voilà tout! Men jeg har levet, ja, jeg har, jeg har været med og faaet min Part . . . og nu maa De være god mod min lille Pige, for jeg kan sgu ikke!

Han sank atter sammen i Stolen henne ved Vinduet. Vagn gik hen til Malvina.

— Er der hændet Din Far noget særligt idag? spurgte han.

— Nej — ja, Borre har været her. De snakkede længe sammen; jeg sad inde paa mit Værelse, og det kunde lyde, som de skændtes . . . Vil Du ikke hellere gaa, Vagn?

— Mener Du ikke, det var bedst, at jeg blev og holdt ham med Selskab? Jeg tror ikke, Din Far har godt af at være for meget overladt til sig selv, Malvina.

— Han har jo da mig . . . Jeg vil helst have, Du gaar.

Hun næsten trængte ham mod Døren. Men henne ved Vinduet sad Bender og lallede:

— Farvel, Svingersøn, candidatus juris, opgaaende Lys paa Embedshimmelen! Farvel, Fremtidens Haab, morituri te salutant!

Da Vagn Dagen efter kom igen og Malvina kom ud og lukkede op, var hendes Øjne røde af Graad.

— Far er rejst, sagde hun.

— Rejst? Men hvorhen dog?

— Han sagde, at han kun blev borte nogle Dage. . . . Men jeg tror, at han ikke kommer tilbage. . . . Han sagde Farvel paa saadan en underlig Maade.

— Du er da sikker paa . . . at han ikke . . . at han overhovedet er rejst . . . ?

— Han tog i al Fald Penge med sig.

— Penge . . . mange Penge?

— Nogle hundrede Kroner. . . . Og han havde vist ogsaa løst Billet . . . Vagn! jeg tror, Far er rejst ud af Landet.

— Men hvem skulde da have . . . ?

— Jeg tror Borre. . . . De har haft saa meget sammen i den sidste Tid, Far og han . . . Borre kom her saa tidt, og de sad og talte med hinanden længe ad Gangen . . . jeg tænkte: hvorfor kan de ikke afgøre det paa Kontoret? . . . Aa, Vagn, Vagn, nu har jeg ikke andre end Dig!

Hun kastede sig ind til ham. Men han gjorde sig lempelig fri. Han vidste ikke hvorfor, men der var noget i hendes Sorg der stødte ham. Denne Søgen ind til ham, som gjaldt det blot for enhver Pris saa hurtigt som muligt igen at føle fast Fod under sine Fødder — den syntes ham at vidne om en Sorgens Fattigdom, der muligvis ogsaa var en Sindets . . . Og han kom til at tænke paa: hvis det nu havde været ham, der havde forladt hende, om hun saa ogsaa med det samme vilde søge over paa en anden Landgangsbro . . . ?

— Vi maa jo allerførst have Klarhed i Sagen, sagde han. Og da der rimeligvis ikke er andre end Borre, der kan give os Oplysninger, saa maa jeg straks hen til ham.

Han vendte sig og gik. Aldrig havde han sagt hende saa brat Farvel.

Den skeløjede Kontorist for op af sin Stol, da Vagn traadte ind i den juridiske Skrivestue i Landemærket. Det saa ud, som det var en vred Mand, han der kom ind ad Døren der. Og den skeløjede Kontorist kendte ikke større Rædsel end vrede Mænd, der energisk tørnede ind i Kontoret og henvendte sig til ham uden at spørge efter Principalen.

ikke andet end Tirader, Tirader, Tirader . . . Livet er noget Gøgemøg, mesdames, messieurs — voilà tout! Men jeg har levet, ja, jeg har, jeg har været med og faaet min Part . . . og nu maa De være god mod min lille Pige, for jeg kan sgu ikke!

Han sank atter sammen i Stolen henne ved Vinduet. Vagn gik hen til Malvina.

— Er der hændet Din Far noget særligt idag? spurgte han.

— Nej — ja, Borre har været her. De snakkede længe sammen; jeg sad inde paa mit Værelse, og det kunde lyde, som de skændtes . . . Vil Du ikke hellere gaa, Vagn?

— Mener Du ikke, det var bedst, at jeg blev og holdt ham med Selskab? Jeg tror ikke, Din Far har godt af at være for meget overladt til sig selv, Malvina.

— Han har jo da mig . . . Jeg vil helst have, Du gaar.

Hun næsten trængte ham mod Døren. Men henne ved Vinduet sad Bender og lallede:

— Farvel, Svingersøn, candidatus juris, opgaaende Lys paa Embedshimmelen! Farvel, Fremtidens Haab, morituri te salutant!

Da Vagn Dagen efter kom igen og Malvina kom ud og lukkede op, var hendes Øjne røde af Graad.

— Far er rejst, sagde hun.

— Rejst? Men hvorhen dog?

— Han sagde, at han kun blev borte nogle Dage. . . . Men jeg tror, at han ikke kommer tilbage. . . . Han sagde Farvel paa saadan en underlig Maade.

— Du er da sikker paa . . . at han ikke . . . at han overhovedet er rejst . . . ?

— Han tog i al Fald Penge med sig.

— Penge . . . mange Penge?

— Nogle hundrede Kroner. . . . Og han havde vist ogsaa løst Billet . . . Vagn! jeg tror, Far er rejst ud af Landet.

— Men hvem skulde da have . . . ?

— Jeg tror Borre. . . . De har haft saa meget sammen i den sidste Tid, Far og han . . . Borre kom her saa tidt, og de sad og talte med hinanden længe ad Gangen . . . jeg tænkte: hvorfor kan de ikke afgøre det paa Kontoret? . . . Aa, Vagn, Vagn, nu har jeg ikke andre end Dig!

Hun kastede sig ind til ham. Men han gjorde sig lempelig fri. Han vidste ikke hvorfor, men der var noget i hendes Sorg der stødte ham. Denne Søgen ind til ham, som gjaldt det blot for enhver Pris saa hurtigt som muligt igen at føle fast Fod under sine Fødder — den syntes ham at vidne om en Sorgens Fattigdom, der muligvis ogsaa var en Sindets . . . Og han kom til at tænke paa: hvis det nu havde været ham, der havde forladt hende, om hun saa ogsaa med det samme vilde søge over paa en anden Landgangsbro . . . ?

— Vi maa jo allerførst have Klarhed i Sagen, sagde han. Og da der rimeligvis ikke er andre end Borre, der kan give os Oplysninger, saa maa jeg straks hen til ham.

Han vendte sig og gik. Aldrig havde han sagt hende saa brat Farvel.

Den skeløjede Kontorist for op af sin Stol, da Vagn traadte ind i den juridiske Skrivestue i Landemærket. Det saa ud, som det var en vred Mand, han der kom ind ad Døren der. Og den skeløjede Kontorist kendte ikke større Rædsel end vrede Mænd, der energisk tørnede ind i Kontoret og henvendte sig til ham uden at spørge efter Principalen.

Gav han dem Medhold — og i Reglen turde han ikke andet — saa fik han siden en Ulykke med Principalen. Gjorde han det ikke, saa blev det ham, der fik al den vrede Mands Vrede at føle. . . . Men Gudskelov: denne Herre spurgte efter Hr. Borre. . . . Blot han nu vilde nøjes med den Besked, at han skam ikke var til Stede!

Det vilde han nu imidlertid ikke. Thi da han traadte ind, havde han hørt ligesom sagte Trin fra det inderste Værelse, og han havde ogsaa set, at der i Døren ind til dette Værelse var et Kighul og at et Gardin blev trukket derfra. . . .

— Det er nødvendigt, at jeg taler med Hr. Borre snarest muligt, sagde han. De maa sige, at det er Kandidat Steining, Overretssagfører Benders Svigersøn, og at jeg kommer i en vigtig Sag. Jeg ved, at Hr. Borre er hjemme; jeg saa hans Hoved i Vinduet, da jeg kom.

Kontoristens Øjeæble forsvandt i sin Krog som en Lænehund i sit Hus. Han syntes ganske raad-vild i sin Rædsel. Og han blev siddende paa sin Kontorstol uden at røre sig.

Men da aabnedes Døren ind til det inderste Værelse, og Hr. Borre viste sig.

Hr. Borre var uforbeholdent smilende. Det havde naturligvis ikke været Meningen, at han havde villet nægte sig hjemme for en Mand som Kandidaten. Men Kandidaten forstod jo nok, at man blev overrendt af saa mange, at man var nødt til at tage sine Kauteler. . . .

Han smagte paa Ordet Kauteler med Velbehag. Det var som om han sugede paa noget lækkert. Og han modstod ikke Fristelsen til at gentage det.

Men fordi man maatte tage sine Kauteler altsaa, var det jo ikke givet, at man ingen tog imod. Men

saadan var det, naar man havde Folk, der var fum-melfingrede paa Hjernen.

Han tilkastede Kontoristen et Blik, der syntes at prikke den ulykkelige med Naale. Og med gram-sende Haandbevægelser bød han Vagn at træde indenfor i det inderste Kontor.

Om Kandidaten ikke vilde ryge...? — Nej, Vagn skulde ikke have Tobak. — Ja, hvad det da var, han kunde være Kandidaten til Tjeneste med? — Vagn mente, han kunde tænke sig det til, naar han vidste, at han talte med Overretssagfører Benders Svigersøn.

Det kunde nu Fuldmægtig Borre ikke. Men han vilde da ikke haabe, at Overretssagføreren var ble-ven syg, saa at han muligvis ikke vilde være i Stand til at møde paa Kontoret... Ja, ikke for For-retningens Skyld selvfølgelig men for Hr. Overrets-sagfører Benders egen....

Han blev ved at lade Tungen løbe lidt endnu, var tydeligvis nervøs for at lade Vagn faa Ordet. Vagn sad og saa paa ham med et Blik, der fik ham til at vride sig paa den knirkende Kontorstol.

Da han omsider var løbet tør paa Ord, sagde Vagn kort og skarpt:

— De ved jo godt, at min Svigerfar er rejst bort.

Den lille Mand røg op af Stolen.

— Rejst bort! Nej ved Gud om jeg aner.... hvor kan De dog tro?

Vagn rejste sig og gik tæt ind paa ham.

— De ved det godt. De ved ogsaa, at han ikke vender tilbage!

Hr. Borre veg op i et Hjørne.

— Hr. Steining... naar jeg nu siger Dem... Hvorfor skulde dog Deres ærede Svigerfar ikke komme tilbage? Jeg spør' Dem!

Vagn gik nogle Skridt tilbage. Den lille Mand fik Mod til at komme frem, og de tog atter Plads.

— Lad os forstaa hinanden, Hr. Borre, sagde han. Jeg ved, at der er Tale om kriminel Undersøgelse i Sagen Schultz.

— Sagen Schultz . . . Men Gud, Hr. Steining — hvad angaar den dog mig? Sagen Schultz — jeg kunde slaa Dem med, at jeg ikke kender den, for det gør jeg ikke. Men jeg fragaar ikke Faktaer, og Fakta er, at jeg ved, Overretssagføreren har beskæftiget sig med den. . .

— Og De vil paastaa, at det er hele Deres Kendskab til den?

— Paastaa? Om jeg vil paastaa . . .? Jeg vil bevise Dem det a priori! — Han sugede med himmelvendt Fryd paa „a priori“ — Sagen Schultz er en juridisk Sag, og jeg er ikke Jurist, Hr. Steining, desværre, at jeg maa sige det. Alle de juridiske Sager her paa Kontoret tilfalder eo ipso Hr. Overretssagføreren. Vil De have nærmere Besked, saa kan vi jo spørge Danielsen derude. . .

Han var allerede paa Vej ud til den skeløjede Kontorist. Men Vagn standsede ham.

— Jeg ønsker aldeles ingen Besked. Jeg er ganske nøje inde i den hele Sag. Og min Viden stammer fra en Kilde, som De næppe vil forkaste. Jeg er blot kommet her for at sige Dem min Opfattelse af Sagen. Jeg ved, at der ved Ordningen af Prioritetsforholdene er begaaet et Bedrageri, som vil ramme det Løvenkroneske Fideikommis. Det er Dem, Hr. Borre, der har sikret Dem Dækning for det Beløb, som De har forstrakt Schultz med . . . ja, lad mig tale ud! Obligationen er udfærdiget af Dem . . .

— Altsaa med mit Navn eller Firma . . .?

— Den var skrevet paa det Papir, der benyttes her paa Deres Kontor. Altsaa i min Svigerfaders Navn, i Virkeligheden af Dem . . .

— Nu har jeg aldrig hørt Mage! Hr. Benders Navn staar under — nuvel, jeg spør' Dem: er Hr. Bender et levende Menneske eller er han en Gyngehest . . . ?

— Det staar Dem frit for, Hr. Borre, bagefter at drage mig til Ansvar for hvad jeg her siger; jeg skal saavist ikke fragaa noget af det. Men jeg har nu sat mig for, at De *skal* have at høre hvad der er min bestemte Opfattelse af Sagen. Dem er det, der har høstet hele Fordelen af det Bedrageri, der her er begaaet; De er den egentlige Indehaver af den Forretning, der har udfærdiget Dokumentet; De bærer det fulde moralske Ansvar og vilde heller ikke kunne undgaa at komme til at bære Deres Del af det juridiske ogsaa, om Deres Andel i Af-færen blev lagt klart for Dagen. Derfor maatte De have min Svigerfar bort. For det første maatte De sikre Dem imod, at han afgav en Forklaring, der var ubehagelig for Dem, og desuden vidste De godt, at naar han forsvandt og De blev her, saa vilde hele Mistanken falde paa ham. Selv om De nu skulde faa visse Ubehageligheder af Historien, saa mener De, at det vil være Dem en let Sag at snakke Dem fra det hele. Derfor har De givet Bender Rejsepenge . . .

Borres Ansigt var under disse Ord blevet stift som en Maske. Nu sagde han, og han næsten spyttede Ordene ud:

— Nu skal De tage Dem lidt i Agt!

— Jeg tror, det er Dem, der skal tage Dem i Agt. Jeg forlanger af Dem, at De skaffer min Svigerfar Oprejsning. Hvordan De klarer Deres Del af

Affæren, det bliver Deres Sag. Men jeg vil ikke finde mig i, at hans Navn gives til Pris! Hører De! jeg vil vide, hvor han er rejst hen, og jeg helmer ikke, før jeg har skaffet fuld Klarhed i Sagen.

Hr. Borre røg løs mod ham som en bidsk Hund.

— Pak Dem herfra, raabte han, pak Dem herfra! Hvor tør De vove at trænge Dem her ind i mit Kontor og overfalde mig med Deres ufine Injurier? Naar vi ser os om, saa er De maaske selv i Komplot med Deres Svigerfar, som jeg har trukket op af Rendestenen!

Da styrede Vagn sig ikke længer. Han gik frem mod den lille Mand, og hans Haand var løftet.

Men i det samme gik den Dør op, der førte ind til Hr. Borres private Lejlighed, og ind bumsede Fru Borre.

Fru Borre saa ud, som var hun for Spøg sat sammen af tre Puder — med et stort rødt Ansigt malet paa den øverste. Hun blev tilsyneladende baade overrasket og forvirret ved at opdage, at hendes Mand ikke var alene.

— Undskyld, hvis jeg forstyrrer, sagde hun, men Dit Kaffe bliver kold, Borre.

Fru Borre var barnefødt i Jylland, og hendes Maal røbede bestandig hendes Oprindelse.

— Ja, nu kommer jeg, Andalusia, sagde Hr. Borre. Det var den Herre der, han overfalder mig i mit eget Kontor. Han beskylder mig for at have begaaet Bedrageri.

Fru Andalusia plantede sine Øjne som to Dolkeklinger i Vagns Ansigt.

— Det gør han da ikke, Far, det gør han da vel ikke, sagde hun.

— Jo, han gør saamænd. Saadan ser den Slags Folk ud. Det er Svigersøn til Bender, som jeg har

trukket op af Rendestenen. Bender er rømt i Morges . . . det er nok galt fat med ham. . . .

— Ja, Du skuld' saamænd aldrig have taget Dig af ham, Far. Jeg har nok altid tænkt mig, at Du ikke fik andet end ene Utak for det.

— Ja, det skulde jeg naturligvis ikke. Men hvad, man faar jo ondt af saadan et sølle Skrog . . . Men nu kommer Svigersønnen og overfalder mig i mit eget Kontor . . .

— Saa kaldt' Du vel paa Danielsen, Far? Hvorfor kaldt' Du it' paa Danielsen?

Hun gik hen mod Døren til Kontoret som for at hidkalde den skeløjede Kontorist. Men skønt Udsigten til, at han kunde komme til Stede, ikke just øvede nogen meget skræmmende Virkning paa Vagn, saa mente han det dog bedst at afværge et mere almindeligt Opgør. Han forstod, at det vilde være i Ægteparret Borres Interesse, om de kunde faa ham til at forløbe sig i et Vidnes Paahør, og han indsaa, at han ikke kom nogen Vegne med dem gennem Forhandling.

— De skal ingen Ulejlighed gøre Dem, sagde han. Jeg er ikke kommet herhen for at gøre Skandale. Jeg troede, at jeg kunde faa Dem til at forstaa, at De var gennemskuet . . . ja, De behøver ikke at støje op . . . jeg troede, De vilde forstaa, at De ikke kunde gøre noget bedre end at se at faa Sagen ordnet i Mindelighed. Men siden De vælger Krig, saa vil jeg blot sige Dem, at jeg ikke agter at helme, før jeg har skaffet min Svigerfar Oprejsning. Jeg agter nu at lægge al min Kraft i at skaffe den hele Sag fuldt oplyst, og naar det er gjort, saa ved De, at Straffen vil ramme dem, der er de rette skyldige. — Farvel!

Han gik ud gennem det yderste Kontor. Den

skeløjede for ned fra den høje Kontorstol og lukkede ham ud med et dybt Buk. Han følte sig lettet og taknemmelig over, at han ikke var bleven indblandet i det, der var blevet afhandlet inde hos Principalen.

Men Vagn gik op paa Politikammeret og forlangte Opdagelsespolitiets Chef i Tale. For ham fremstillede han nu Sagen Schultz, saaledes som han kendte den. Han ønskede, at Politiet maatte være forberedt og straks have de rette Synspunkter til rede, naar den officielle Anmeldelse kom frem.

Politimanden viste sig imidlertid meget lidt tilbøjelig til at tage noget Standpunkt, og det forekom ham i hvert Fald mistænkeligt, at Overretssagføreren netop var rømt. Saa længe der ikke forelaa nogen Anmeldelse var dette Faktum ganske vist ikke tilstrækkeligt til, at Politiet kunde sætte sig i Bevægelse. Men naar Sagen var indtraadt i det Stadium, saa vilde han ikke fragaa, at Bender vilde blive den første Genstand for Undersøgelsen og at sandsynligvis alle Bestræbelser vilde blive rettede paa at skaffe ham til Stede.

Det meste af en Time stred Vagn med Politimanden. Han satte ham paa det nøjeste ind i alle Svigerfaderens Forhold, talte sig ilter, syntes ogsaa at spore, at han gjorde Indtryk . . . Men dog naaede han ikke andet end en høflig Forsikring om, at man selvfølgelig skulde tage alle de af ham fremhævede Omstændigheder under den nøjeste Overvejelse.

Han følte sig slap og træt, da han atter gik hjem — til Benders Lejlighed.

Der kom Malvina ham i Møde — med Øjne, der var svulne af timelang Graad.

— Der er kommet Brev fra Far, sagde hun stille.

Han blussede op.

— Naa Gudskelov! Kan vi blot komme i Forbindelse med ham, saa skal jeg nok føre hans Sag igennem . . . Du ved altsaa nu, hvor han er . . . ?

— Nej . . . Brevet er afsendt her fra Byen, inden han tog afsted . . . han mener, det er bedst, vi ikke faar at vide, hvor han opholder sig . . . derfor skriver han ogsaa, at der maaske kan gaa lange Tider, inden jeg igen hører noget fra ham. Jeg skal betragte ham som død, Vagn — jeg skal!

Graaden steg igen op i hende i et lille, svagt piblende Anfald. Men hun blev straks atter rolig og vedblev:

— Vi maa ikke gøre noget ved Sagen, Vagn — han vil ikke have det — han beder os saa mindelig om at lade være . . . Der kan ske en stor Ulykke, skriver han, hvis ikke vi gør som han siger . . .

Hun sagde det med en Stemme, der var træt og ligegyldig. Vagn forstod, at opøvet som hun var i at falde til Føje og give fortabt, var hun allerede saa smaat begyndt at forsone sig med Tanken om, at hun havde mistet Faderen for stedse, og at det Navn, han havde efterladt sig, var uafvættelig plettet.

Da bøjede han sit Hoved. Han indsaa, at han til ingen Nytte havde forivret sig. Til ingen Nytte havde han ladet det komme til et afgørende Brud med sin Slægt, til ingen Nytte opgivet sin Stilling. Disse Ofre var gjort for at redde Livet for en Mand, der for længe siden selv havde lagt Strikken om sin Hals.

Han syntes, at han herefter allevegne maatte møde Smil af medlidende Ondskab, han saa det for sig, indgravet i Ansigt paa Ansigt af dem, der

plejede at møde ham paa hans daglige Vej. Og lidt efter lidt blev disse Ansigter til et eneste.

Dette ene var hans Onkels. Og han blev det ikke kvit. Det blev ved at lyse for ham — smilende men fastmejslet som en Stenmaske i overlegen Alfader-Ro.

VII

Det var i den Tid, der fulgte, Vagn mærkede, at hans Kærlighed til Malvina langsomt smuldrerede hen. Den styrtede ikke sammen ved en Katastrofe; den sledes ikke op i daglige Skærmydsler. Den sivede langsomt ud af hans Hjerte som Vand af et Kar, hvis Utæthed er saa ringe, at den næsten ikke er til at mærke. Lidt efter lidt, Dag for Dag og Uge for Uge, blev hun for ham en anden, en ringere.

Aldrig før i sit Liv havde han erfaret, hvordan en oprindelig varm Følelse efterhaanden kan undermineres, fordi den ikke ejer den inderlige Gennemlevelsens Sikkerhed. Derfor fyldte det ham med Forfærdelse, da han opdagede, hvordan hans egen Følelse svandt uden at der fra Malvinas Side var tilføjet ham nogen Skuffelse eller overhovedet uden at der var hændet nogetsomhelst, der kunde retfærdiggøre, at han nu saa hende i et andet Lys end før. Den Forandring i hans Sindelag, han ikke kunde skjule for sig selv, forekom ham derfor som en Troløshed. Han gjorde alt muligt for at tvinge sig tilbage til det, som han tidligere havde følt for hende, og der var enkelte Øjeblikke, hvor han indbildte sig, at det var lykkedes. Men det varede ikke længe, saa svandt den kunstig opstemte Varme,

som han havde formaaet at skrue frem af sit Samvittigheds-betændte Sind.

I det ydre Forhold mellem dem viste hans forandrede Stemning sig i den krampagtige og ujævne Maade, hvorpaa han nu opførte sig overfor hende.

Han kunde opirres af hendes stadige, passive og — som han syntes — sløvsindede Taalmodighed, og naar denne Stemning beherskede ham, blev han gnaven, ja opfarende mod hende. Den mindste Ting kunde give Anledning til Scener mellem dem. Men naar han saa saa hende pusle forskræmt og forknyttet gennem de fattige og forladte Stuer, hvor Tomheden lurede i alle Kroge, saa hende gaa med et Spørgsmaal i hvert af sine bange Øjne, som grublede hun forgæves over, hvordan det var gaaet til, at hendes Skæbne var bleven saa krank, saa blev han atter blød om Hjertet, og han søgte da ved en overstrømmende, næsten vild Ømhed at faa hende til at glemme det onde, han nylig havde gjort hende.

For Resten var der ogsaa andet, der gjorde ham det svært at holde et nogenlunde ligeligt Humør oppe.

Der var rejst Undersøgelse i Sagen Schultz, og Borre havde en kort Tid siddet arresteret. Men efterhaanden kom Retten til det Resultat, at hvor man saa søgte at bore efter Sandheden i hans Af-færrer, saa var Boret ikke naaet ret langt ned, før det stødte paa uigennemtrængelige Lag, eller naar man halede det op, førte det en Ansamling af Dynd med sig, der plumrede Sagen i Stedet for at klare den, og man sluttede deraf, at Borres Kæltringeri var af saa høj Kultur, at det ikke hørte hjemme i et groft Fængsels Ramme. Men Vagn maatte Gang paa Gang møde for at oplyse, at han intet kunde oplyse.

Det kom han jo imidlertid over, men saa var der Benders andre Anliggender. Smaa plumrede Gældsposter var der . . . og alskens filtrede Historier, hvori han havde været indviklet . . . og Folk, der en Gang for længe siden havde betroet ham et eller andet, Penge at anbringe eller Dokumenter at udfærdige, de kom nu og spurgte om, hvordan det havde sig med disse Ting og om ikke de Aktier, de havde faaet, var værdiløse eller de Dokumenter, de trygt havde levet paa i Aarevis, pludselig skulde vise sig at være ulovmedholdige . . .

Og saa var der Papirer — Papirer med Navne under, som disse Navnes Ejermænd ikke vilde kendes ved men hvis Oprindelse kunde føres tilbage til den rømte Overretssagfører, og det var det værste, for det skar gennem Vagn, gennem hans Stolthed og Æresfølelse, naar han maatte døje Indehavernes Vredesudbrud eller haanlige Ord . . .

Han søgte imidlertid at klare det hele saa redeligt han kunde. Af Boet realiserede han, hvad der kunde undværes, og saa forhandlede han med Kreditorerne, De, han lettest kom ud af det med, var de ikke saa faa Aagerkarle, som Bender havde gjort Forretninger med, for Aagerkarle er forstandige Folk, der nemt lader sig overbevise af saa solide Kendsgerninger som at Pengekassen er tom, Skyldneren fløjet og Kautjonisternes Navne efterskrevne, og de tager deres Tab som et fagligt Uheld, som nu en Gang Folk af deres Livsstilling er udsat for. Men der var andre, mere halsstarrige Personer, smaa Næringsdrivende, der havde givet Overretssagføreren Kredit, smaa Kapitalister, der havde betroet ham Penge — og alle disse Smaafolk kunde kun tales til Fornuft paa en Maade, nemlig ved at de fik deres smaa Penge. For at stille dem tilfreds

gjorde Vagn jævnlig Greb i sin egen Lomme, og da det hele var opgjort, opdagede han, at de mange smaa Greb havde gjort et ikke saa lille Skaar i den Kapital, han havde haft staaende.

Denne Kapital havde han tænkt sig at anvende til at sætte Bo for, naar Malvina og han en Gang kom saa vidt. Da han desuden nu var uden Livsstilling, blev de enige om, at al Tale om Bryllup foreløbig maatte ophøre. Men leve skulde de jo begge to, og derfor talte han med Malvina om, at hun burde se at faa sig en Plads ved et eller andet, og hun gik uden at vise enten Iver eller Modvillie ind paa dette Forslag. Men hvilken Plads? Hun havde jo ingensomhelst Uddannelse i nogen Retning, maatte vel derfor tage hvad der kunde falde sig. Længe søgte de sammen; hver Dag blev Bladenes Avertissementsspalter omhyggeligt gennemgaaede, og Billet paa Billet lagdes ind paa Kontorerne. Men en Stilling med nogenlunde Uafhængighed viste det sig umuligt at opnaa. Hvor det maaske havde været muligt, var det, som kastedes der usynlige Forskansninger op, naar Navnet Benders var nævnt.

Tilsidst maatte de rette deres Opmærksomhed paa de Tilbud, der kom fra landlige Hjem, hvor man ønskede en ung Pige til at paatage sig en Række Hverv, saasom at passe Børnene, gaa Husmoderen til Haande, øve Haandgerning og i det hele taget være Familien til Selskab og Nytte. Naar det ikke tillige krævedes, at den Søgende skulde kunne spille Piano, lagde Malvina regelmæssig Billet ind. Og en Dag kom der virkelig et Svar paa en af disse. En Forpagterfamilie paa Fyen ønskede nærmere Oplysning. Oplysning blev givet, og otte Dage senere kom der Brev om, at Malvina

kunde faa Pladsen. Der kunde gives 50 Kroner i Løn om Halvaaret, og saa for Resten skulde hun jo have alt frit i Huset.

Malvina tog imod det med den samme sløve Ligegyldighed, hvormed hun havde deltaget i de Raadslagninger, der i denne Tid var ført mellem hende og Vagn. Hendes Smil var efterhaanden blevet saa mat, næsten sygt.

Lejligheden havde de allerede straks efter Benders Bortrejse sagt op, og de fleste af Møblerne havde de solgt. Kun nogle faa Stykker, som Malvina gerne vilde gemme som Minder om sin glædeløse Barndoms Hjem, havde hun beholdt.

Vagn havde endnu ikke faaet nogen Plads. Men det var for ham, som om der bag Malvinas Afrejse maatte ligge et nyt Afsnit af hans Liv, ny Skæbne, nyt Arbejde. Kun vidste han ikke, hvori det nye skulde bestaa eller hvordan det skulde komme.

Saa var det den sidste Aften, før Malvina skulde rejse.

Han plejede ellers at forlade hende henad Aften, men denne sidste Dag var han blevet og havde spist til Aften sammen med hende. Han havde hjulpet hende at pakke hendes Sager sammen; nu var dette Arbejde saa godt som endt, og i de halvtomme Stuer flød det med Indpakningspapir. Lampen var gaaet ud af Mangel paa Petroleum, og de havde maattet hente den, der ellers hørte til i Køkkenet. Nu stod den og osede gustent over de sidste Rester af dette Hjem, der saa ud, som om det var blevet plyndret.

Men udenfor var det Sommer, allerede en lidt afbleget og ufrisk Sommer. Gennem det aabentstaaende Vindue strømmede Luften gennemhedet og trykkende ind i Værelserne. Nede fra Gaden

lød der Stemmer, Barnestemmer, der kvidrede op i Glæde over Aftenens Lunhed og milde Lys.

Malvina og Vagn havde siddet tavse længe. Disse sidste Stunder, de havde igen, forekom dem de tristeste af dem, de havde tilbragt i hinandens Selskab. De tyngedes af Forpligtelsen til at faa saa meget ud af dem som muligt; begge to syntes de, at der maatte ske noget imellem dem. Deres Sjæle, der saa længe havde lukket sig for hinanden, maatte, syntes de, nu endelig aabne sig paany, som de Blomster, der først lukker deres Kalke op i den Time, da Døgnet dør.

Men intet skete der. For ikke at komme til at berøre noget, der kunde komme til at sætte uheldssvangre Mærker i deres Forhold, talte de om dagligdags Ting, og de vidste næppe nok selv, hvad deres Tunge sagde. Deres Tanker var allerede paa den anden Side af den Skilsmisse, der forestod — langt ude i den Fremtid, der var saa uvis for dem begge to. . . .

Malvina var den, der bitrest følte, hvor lidt de havde at sige hinanden. Taarerne vældede frem i hendes Øjne, hun tvang dem tilbage, de vældede frem paany. Men Vagn saa det ikke. Det svage Skær fra Lampen var ikke saa ubarmhjertigt at røbe det for ham.

Og mere og mere øde blev Tomheden mellem dem. Sjældnere og sjældnere skete det, at Tavs-heden brødes.

Det bares Malvina for, som saa hun for sine Øjne Vagn glide bort. Hans Skikkelse tabte sine Omrids, og naar han nu og da svarede med et Par Ord paa de Bemærkninger, hun henvendte til ham, lød det, som kom hans Stemme langt, langt borte fra.

Tilslidst kunde hun ikke mere holde det ud. Hun

maatte gøre et eller andet for at holde ham hos sig den Times Tid, der endnu var tilbage. Et eller andet maatte hun foretage sig, der kunde kalde ham tilbage fra de vidtsvævende Tanker, hvoraf han tydeligvis i Øjeblikket var opsuget. Og med en Stemme, der næsten syntes hende selv at skratte mod den Stilhed, der havde lagt sig over Værelset, nævnede hun hans Navn.

Han for op.

— Ja, sagde han, og hans Tone blev uvenligere, end han selv vilde det, — vil Du mig noget?

— Vagn, sagde hun og ligesom bandt en usynlig Vægt til hvert af sine Ord, — Vagn! naar jeg er borte, vil Du saa savne mig?

Det var Ord, der saa ofte siges mellem to, der føler sig trygge paa hinanden, og de kastes ud blot som en Krog, hvorpaa man venter at fange den evigt gentagne Forsikring om den andens usvækkede Kærlighed. Men de siges da i en Tone, der er frejdig, og Glæden over det Svar, der saa sikkert ventes, afspejler sig paa Forhaand deri. Her derimod lød de som et Nødraab, der udstødes af den, der er i Fare og som ikke tør vente, at nogen skal høre ham. Det var ikke Malvinas Hensigt, at Spørgsmaalet skulde have denne Klang; det var hendes Hjertensangst for at miste den eneste, hun i denne Verden havde kær, der gav det dets bange indtrængende Tone, og da det var fremsat, forstod hun, at hun havde kastet en Tærning, der ikke mere lod sig holde tilbage.

Vagn svarede ikke straks. Han gik et Par Gange op og ned ad Gulvet og standsede saa pludselig foran hende.

— Du spørger mig, om jeg vil længes efter Dig, Malvina, og Du vil vel have et ærligt Svar . . . ?

Hun svarede ikke. Hendes Aandedræt var saa tungt, saa tungt. Og hun havde en Fornemmelse af, at der var en eller anden Fare, der lurede paa hende og vilde ramme, om hun ikke holdt sig musestille, saa stille, saa hendes Nærværelse ligesom kunde glemmes.

Men hendes Tavshed hjalp hende ikke mere. Hun havde brudt Ordløshedens Fred, og Vagn blev ved at tale.

— Jeg havde selv tænkt paa, at vi vist burde tale ud med hinanden, inden vi nu skal leve hver for sig. Men jeg følte mig ikke *saa* sikker, forstaar Du, . . . ja, nok sikker paa mig selv, desværre — men ikke paa, hvordan Du tænkte og følte . . . og saa var det jo, om jeg alene turde tage Ansvaret. . . . Jeg havde for Resten halvt om halvt haabet, at Du skulde komme mig i Møde . . . skønt jeg indrømmer, at jeg ikke havde nogen Ret til at vente, at Du skulde gøre det. . . .

Han saa ikke, hvordan Malvina henne i sin halvmørke Krog sank sammen under hans Ord, hvordan hendes spinkle Legeme krympede sig under den Haabløshed, der stod ud af det, han sagde, og den Tone, han sagde det i. Men han følte sig saa taknemmelig, fordi hun ikke kom med Klager, med Graad og Bebrejdelser men endogsaa selv næsten havde lagt ham den Sandhed i Munden, som han nu maatte sige hende, — taknemmelig over, at vel altsaa hun ikke heller elskede ham saadan som han havde troet men kun nærede en Hengivenhed for ham som den, han havde for hende. Thi dette mente han med Sikkerhed at kunne skønne ikke just af hendes Ord men saa meget mere af hendes Tonefald. Og i den Følelse af Ømhed, der derved opkom i hans Sind, gik han

hen til hende og satte sig hos hende med hendes Haand i sin.

— Det har pint mig at skulle tale med Dig om det, sagde han. Jeg vidste jo ikke, hvordan Du saa paa . . . ja, paa det hele . . . Ja, Du, vi kan jo saa nok tilstaa det for hinanden: vi har ikke de Følelser for hinanden, der kan bære over Vanskelighederne . . . Vi har været to gode Kammerater i denne Tid, det skal jeg aldrig glemme. Men vi var altid to, der gav og tog, det vilde aldrig blive saadan mellem os, at hvad der var den enes Sorg, det blev ogsaa den andens, og hvad der var den enes Trøst, det virkede paa den anden med, saadan at der ikke var Forskel at mærke. . . .

Han saa paa hende i Forventning om hendes Tilslutning. Men da hun blev ved at være tavs, sagde han:

— Du spurgte altsaa, om jeg vilde savne Dig. Ja, det vil jeg, min Ven, jeg vil tidt tænke paa Dig og ønske, at jeg havde Dig at tale med. Men saadan, at vi gensidig skulde være nødvendige for hinandens Lykke, saadan vil vi ikke savne hinanden. . . .

Den lille, spinkle Skikkelse ved hans Side var ganske sammenknuget af Sorg. Hun fornam det, som var der pludselig lagt en Byrde paa hende, under hvilken hendes Ryg krøgedes og hendes Ben vaklede, hun syntes, at hun næppe vilde kunne bære den blot nogle faa Favne, og saa vidste hun dog, at hun ikke slap den men maatte knuges under den hele Livets de mange Mile. Men ikke for meget godt vilde hun, at han skulde mærke, hvordan hun stønnede under Byrden, ikke for meget vilde hun, at han skulde gaa fra hende med den pinefulde Bevidsthed, at han havde lagt hendes Lykke øde.

Derfor tog hun sig sammen, og med et Opbud af al sin Styrke gjorde hun sin Stemme rolig og sagde:

— Ja, Vagn, Du har vist Ret, Du har vist Ret. . . .

— Vi vil være meget gladere herefter, end vi har været det i den sidste Tid.

— Ja — vi vil være meget gladere.

Han aandede ud, glad over, at nu var da den sidste Tvivl svunden om, at hun vilde som han og var tilfreds som han. Og nu, da han havde overstaaet det, som han havde imødeset med Ængstelse og Sorg, blev han næsten munter. Han udviklede, at aldrig havde vist to Kærestefolk taget Afsked med hinanden paa saa fornuftig en Maade som de to. Og han gav sig til at passiare ganske utvungent med hende om de Forhold, hun nu gik ind til. Det var de da vel enige om, at de vilde blive ved at være gode Venner, De maatte skrive til hinanden, og saa snart der var Lejlighed dertil, maatte de ses. . . .

Men pludselig opdagede han, at det var blevet sent. Og da hun skulde med et tidligt Tog næste Morgen, var det paa Tiden, at han kom hjem efter. Men naturligvis vilde han møde paa Banegaarden for at sige hende Farvel. . . .

Da brast det for Malvina. Nej, nej, nu havde hun holdt sig tapper, men hun vidste, at hun ikke den næste Dag vilde have den samme Styrke. Nu maatte han have Barmhjertighed.

Og med en Stemme, der hvert Øjeblik svigtede, sagde hun, at hun mente, de helst ikke maatte ses mere. Saa let var det jo heller ikke for hende . . . Og hun vidste ikke — men maaske var det det heller ikke for ham.

Han lagde Armen om hendes Liv og drog hende til sig:

— Nu maa Du være tapper, hører Du, Malvina . . . nu maa vi være tapre begge to . . . ja, jeg forstaar, det har angrebet Dig . . . det var jo alligevel heller ikke saa let. . . .

Og hun var tapper; hun græd ikke, og hun klagede ikke. Men i hans Arm blev den spinkle Pigeskikkelse ved at dirre, gennemsitret af den voldsomme Anspændelse med at holde Graaden tilbage.

Og da han nu skulde sige hende Farvel, grebes ogsaa han af en Bevægelse, stærkere end han havde troet, den kunde paakomme ham. Man kommer ikke uden Smerte over Skilsmissen fra et Afsnit af sit Liv, der har rummet en stærk og inderlig Gennemlevelse; der er i en saadan Adskillelse noget af en Død, og Døden er Smerte. Derfor blev han længe ved at holde hendes Haand i sin, og det var ogsaa, som kunde hans Øjne ikke give slip paa Synet af hende. Allerede begyndte der i hendes Sind at røre sig et frygtsomt Haab om, at han dog, naar det kom til Stykket, vilde føle sin Kærlighed til hende vaagne paany. . . .

Men der skete intet. Varsomt drog han sin Haand ud af hendes og bød Farvel.

Da mærkede han hendes Legeme mod sit . . . hendes Kind, der mod hendes Villie var vaad af Taarer, trykkes op mod hans, og i et langt Kys syntes hun at ville suge ham til sig . . . helt ind i sig. . . .

Men saa blev hun fornuftig. Hun drog sig ud af hans Arme, og hendes Farvel klang, halvhvisket og frygtsomt . . . Hun fulgte ham ud paa Trappegangen, og hun blev staaende, til hun hørte Lyden af Gadedøren, der sloges i efter ham. Saa gik hun tilbage

— til den tomme Lejlighed, hvor hun skulde sove den sidste Nat i sit plyndrede Hjem. . . .

Men heller ikke til Vagn vilde den Sindets Hvile komme, han havde haabet paa, naar dette Opgør, som han i den sidste Tid havde forudset som nødvendigt, var overstaaet.

Han syntes, han hørte stille Graad i Natten, og det var hans egen Ungdom der græd, fordi nu havde hans Liv tabt den første friske Sejrstro, der indtil nu havde gyldnet dets Himmel og lagt sit Rosaskær over dets Synskreds!

VIII

Vagn havde faaet en Fuldmagt i en lille, svind-sottig Sagførerforretning. Længe havde han søgt, og Ydmygelser havde han taalt, for hvor han saa henvendte sig om Plads, værgede man sig mod ham, halvt forskrækket, og han forstod, at Forskrækelsen stammede dels fra hans bratte Afsked fra den røde Bygning, dels fra hans nære Forhold til Bender. Naa, imidlertid havde han nu en Gage, og kunde han ikke leve af den, saa kunde han heller ikke dø af Sult, i hvert Fald ikke saa længe han endnu selv havde lidt at ty til.

Men smaat blev det jo, og han mærkede ogsaa godt selv, hvordan baade hans Ydre og hans Optræden prægedes af de knappe Kaar. Derfor viste han sig saa lidt som muligt paa Gaden, saa længe det var lyst. Men naar Aftenen kom, da kunde han gaa lange Ture udenfor Byen. Ud hvor ingen Gaslygter rakte Tunge ad ham. Ud ad ensomme Veje, hvor Lugten af Muld og nygødede Marker slog ramt og stærkt imod ham og hvor Vinden fra det aabne Land rubbede hans Ansigtshud.

Der gik han saa og drømte sig en Fremtid til. En Fremtid, hvor man kunde være retsindig og heldig paa en Gang, og til Opnaaelsen heraf medvirkede adskillige uventede og usædvanlige Hæn-

delser. Selv smilede han ad disse Fantasier; saaledes havde han som Dreng ligget i sin Seng, naar han ikke kunde sove, og digtet sig som Helt ind i de eventyrligste Oplevelser, og han huskede endnu, hvilken Skuffelse det havde været for ham, da Faderen en Gang havde sagt, at selv om han blev nok saa dygtig i sit Liv, Konge i Landet blev han dog ikke kaaret til, thi det havde syntes ham saa smerteligt, at der overhovedet var Grænser for, hvor rige Livets Gaver kunde blive . . . Nu var hans Fantasis Kongerige blevet et andet; det var blot i Almindelighed en Plads, han kunde fylde i Menneskehjerner, i Menneskearbejde — men endnu skimtede han dets gyldne Kyster, svømmende fjernt, fjernt ude i blaa Halvvirkelighed.

I nogle Maaneder var han ganske ene. Udenfor Kontoret og Retssalene vekslede han kun sjældent Ord med nogen. Men saa førte et tilfældigt Bekendtskab, han havde gjort paa et billigt Spisekvarter, ham ind i en lille Kres af jævnaldrende. Unge Mænd var det, der paa beskedne Fjerdesele drøftede de største Ting, Spørgsmaal, hvoraf Landets, ja Menneskeslægtens Fremtid var afhængig. I tætte Skyer af Cigarettrøg, der med sin skarpe Aande hidsede Tanker frem, følte de sig som Grundlæggere af denne Fremtid. Kun vidste de ikke eller var de i al Fald stadig uenige om hvordan den nærmere skulde se ud. De var i Grunden kun paa det rene med det ene: at den maatte være Nutiden saa ulig som muligt.

De lyttede stadig, disse unge Mænd. Lyttede ud efter Signaler, der skulde kalde dem sammen om en Fane — de vidste ikke hvilken! Efter den stærke og myndige Røst, der skulde byde dem at ofre

sig — de vidste ikke for hvad! Efter en Fjende, de kunde angribe — de vidste ikke hvorfor!

Den i Kresen, der nød den største Anseelse, var Filosofen Simon Elvig.

Allerede som Student havde han erhvervet Universitetets Guldmedaille for en Afhandling, og siden da var han en af dem, hvem hans imponerede samtidige ventede sig noget betydeligt af. Dog var det ikke alene det, der gjorde ham ligesom et Hoved højere end alt Folket. Det var den store, næsten forfærdende Alvor, hvormed han tog paa alle Spørgsmaal, først og fremmest paa det om selve Livets Oprindelse og Mening.

Oprindelig havde han været udpræget Kristendomsfjende, og han havde ganske tilsidesat den Hensynsfuldhed, der ellers af de fleste religionsløse Mennesker vises overfor den nedarvede Tro. Han var fuld af Foragt over den Øllebrøds-Anskuelse, at Kristendommen ikke maatte gøres til Genstand for Spot. Naar noget var til Fordærv for Menneskene, hvorfor maatte man saa ikke søge at udrydde det ved alle Midler? Og hvilket Middel var bedre end netop det, som Straffelovens Blasfemiparagraf kaldte Spot og Haan? Hvilken Syre ætsede bedre det bort, som dog ikke var andet end sygt og raaddent sjæleligt Cellevæv? I Vennernes Kres var han uudtømmelig i vittige Anfald paa Religionen, og i et Blad, til hvis Spalter han havde Adgang, gik han den saa nær, som Redaktionen turde tillade ham det.

Pludselig var han imidlertid slaaet om og bleven Kristen. Ingen vidste ret Besked med denne Omvendeshistorie, kun som et Rygte forlød det, at der var en Kvinde med i Spillet, en adelig Dame, som han haabløst elskede og som havde vist ham

den eneste Vej til at leve glad under Ulykkens Svøbe. Nok var det, at han nu var ligesaa ivrig til at forsvare Religionen, som han før havde været til at angribe den. Dog glad var han ikke blevet. Det var det tragiske i hans Udviklingshistorie, at han frygtede for at være kommen for sent til Naaden; stadig pintes han af Gru for at have begaaet Synden mod den hellig Aand; stadig syntes han, at han saa for sig de fortrukne Ansigter af Mennesker, som han ved sine Skrивerier havde bidraget til at drage bort fra Gud, og det bares ham for, som de krævede, at fordi han havde været Skyld i, at de blev forstødt for Herrens Aasyn, saa skulde nu hans egen Siæl fortabes. Naar han traadte ind i sine Venners Kres, tavs og bleg, med et Skær af den Rædsel, der bestandig nagede ham, flakkende i sine smaa mørke Øjne, vakte hans Lod dyb Medfølelse, skønt ingen af dem delte hans Tro paa en evig Gengældelse.

Selv Digteren Ole Mølbæk kunde i saadanne Øjeblikke blive helt forstemt. Og Mølbæk var dog den gladeste Sjæl i Kresen. At han var Digter, vilde ikke sige saa meget. Han var ansat paa et kommunalt Kontor, hvor han tjente et nødtørftigt Underhold til sig og sine, for Mølbæk havde giftet sig ung og sad nu med Kone og tre Børn, men en Digtsamling havde han en Gang udgivet, og den var meget trist. Ingen kunde som han kaldes Selvmordets Digter, og han havde i Grunden nok selv nogen Opfordring til at gøre Ende paa sit Liv, for Konen drak, og der var et af Børnene, der var Idiot. Men om af og til Latteren forstummede paa hans Læber, saa skyldtes det altid Medfølelse med andres Ulykker, ikke Sorg over hans egen. Penge havde han aldrig. Men et af hans Særomraader

var Velgørenhed. Han skrev stadig gratis i et Blad om Fattigdom og Nød og Midler derimod, og man paakaldte ikke forgæves hans Hjælp, naar det gjaldt at skaffe nogle Penge til et eller andet menneskekærligt Formaal, hvad enten nu Hjælpen bestod i at slaa offentligt til Lyd for Sagen eller at optræde som den nedsatte Komités Forretningsfører og Trældyr.

Det, der havde gjort ham til en offentlig Personlighed, var dog især det, at han med visse Mellemrum fik en Ide. Han havde udgivet et Blad, og han havde været Impresario for en Opfinder af et styrbart Luftskeib, der havde planlagt en Tourné i Provinserne. Men Bladet var gaaet ind, inden det endnu havde tilbagelagt et Kvartal, og Luftskeibet var aldrig kommet til at prøve sin Styrke i det Element, for hvilket det var bestemt, for hver Gang det skulde forsøges, saa skete der altid et eller andet Uheld, der hindrede Forestillingen. Det var heller ikke gaaet godt med et Bureau for Udlejning af Barnevogne med tilhørende Barnepassere, ligesaa lidt som med et Foretagende, der hed „Københavns Denticure“. Dette sidste havde sat sig til Maal at skaffe Folk daglig Tandpleje, og Ole mente derigennem at sikre Menneskeslægten en urokkelig Sundhed og gennem det øgede Velbefindende en uanfægtelig Tilfredshed, men Publikum havde staaet sig selv i Lyset, og Ole havde maattet lukke. Bedre Held havde han haft med nogle Festarrangementer, der havde vakt hele Hovedstadens Opmærksomhed og for Tiden havde han kastet sig over Forsikringsvæsenet. Han mente, at gennem forskellige Arter af Forsikring maatte man kunne naa saa vidt, at Folk overhovedet ikke kunde rammes af noget Uheld, uden at Virkningerne paa Forhaand var af-

bødede. Kunde man naa til, at der paa alle Omraader var Forsikringstvung, vilde den fulde Solidaritet mellem Menneskene være gennemført, og lidt efter lidt vilde man opøves saaledes i Broderfølelse, at Tvungen ikke behøvedes. Dog dette var kun Fremtidsmusik, men af praktisk Betydning var det, at han havde foreslaaet et Par nye Forsikringsarter, der ogsaa var blevet ført ud i Livet og havde slaaet godt an.

Selv havde han imidlertid ingen Fordel deraf, for der var det ved Ole, at han ikke havde Grebet paa at føre sine Ideer ud i Gerning. Saa snart han ikke arbejdede for et eller andet Formaal, der ingen Berøring havde med hans egne Interesser, manglede han Energi og havde vel heller ikke Held med sig. Nok er det, at saa saare en virkelig god Ide dryppede fra ham, var der ufravigelig ved Haanden en eller anden Støve af den Type, der med Snuden mod Jorden altid er paa Rov efter et eller andet at slaa sig op paa, et eller andet, der kan bringe dem frem i Offentlighedens og Popularitetens Solskin. Ole selv blev stadig ved at være den samme lille, beskedne kommunale Funktionær, og da hans Ideer tog saa meget af hans Interesse, var han tilmed ikke nogen meget ivrig og derfor heller ikke nogen meget skattet Funktionær. Det var saaledes kun den lille Kres af hans nære Venner der forstod at sætte Pris paa hans lyse Hoved og hans varme Hjerte.

Det var en Aften hen paa Efteraaret. Koldt var det, og Vagn frøs i sin Sommerjakke. Han havde netop faaet Brev fra Malvina, og det satte ham i ilde Humør, hver Gang det skete. Den langagtige, graa Konvolut med de tynde, lidt ængstelige Skrifttegn syntes ham en stadig Bebrejdelse, og Indholdet

var hver Gang det samme. Ingen Klager var der og endnu mindre var der Bebrejdelser, men der var en omhyggelig Beretning om hendes ensformige og slidsomme Liv fra Dag til Dag, og det sagde ham, at endnu følte hun sit Liv som knyttet fast til hans, og hun kunde slet ikke tænke sig, at hun ikke skulde have mere at betro ham, hverken Glæde eller Sorg. Det var, som hørte han gennem hver Linie af hendes Breve hendes lille trofaste Hjerte slaa, og det nyttede ikke, han blev ved at gentage for sig selv, at hendes Kærlighed jo var slukt som hans egen: Lyden blev ved at forfølge ham som en Anklage, der aldrig vilde tie.

Han drev ind ad Byen til. Maaske, tænkte han, kunde han gaa op til Elvig, der boede i Nyhavn. Han trængte til at tale med en, der var trist i Hu som han selv, en hvis Tale var sørgmodig og dæmpet. Han var bleven lysræd i den sidste Tid.

Paa en Gang kom der over ham en Lyst til at lægge Vejen om forbi den røde Bygning. Hvordan den Indskydelse kom, det havde han ikke kunnet sige. Siden sin Afsked havde han ikke været der i Nærheden, naar hans Vej ikke tilfældig faldt der forbi.

Han vidste, at Onkelen undertiden gik derop og sad og arbejdede til ud paa Natten, og der vaagnede i ham en ubestemt Længsel efter at komme ham paa nært Hold. Ellers havde han i den sidste Tid gaaet i en hemmelig Angst for at møde ham paa Gaden, for han vidste, at Onkelen ved første Øjekast vilde kunne se, at han foreløbig ikke havde vundet Sejre, siden han havde taget sin Skæbne paa sin egen Nakke, og ikke for nogen Pris vilde han udsætte sig for at møde den medlidende Spot i hans Blik.

Men der saa han den nu for sig, den store fir-kantede Bygning, rugende over sine Dynger af Papir, og dette Papir var Menneskeskæbner, Menneskehaab, og alle disse Skæbner og alle disse Haab var strakt eller klippet til, saa de kunde passe til det officielle Menneskesamfunds store Prokrustes-seng. Han kunde gribes af en afmægtig Harme, naar han tænkte paa hele dette Administrations-Maskineri, der saa staalkoldt og sikkert virkede, som hele Livet kun var en Formel, hele Lykken den at stemme dermed. Men bagved Vreden var der i hans Sind nogle Taster, der slaveholdtes af en Fornemmelse af Ærefrygt for den uanfægtede, rolige Magtudfoldelse.

Fra et Vindue paa første Sal dæmrede der et svagt Lys. Saa sad nu Departementchef Steining der oppe, bøjet over Akterne, og for hans Tanke krystalliserede sig de Tilfælde af Liv, der kom indenfor denne svagt brændende Lampes Lyskreds, til en næsten stofløs Gennemsigtighed, saa det blev en let Sag at presse dem ind i Forordningernes og Kancelliskrivelsernes Støbeforme.

Vagn fandt den store Indgangsdør aaben. Hvordan det overhovedet faldt ham ind at forsøge paa at trænge ind i Bygningen, vidste han ikke. Men da han ingen Hindring stødte paa, gik han videre, ind gennem Vestibulen og op ad Trappens slidte Trætrin. Han maatte famle sig frem i Mørke, og saa var der ganske stille med en lurende Stilhed, der ligesom ikke havde Bund...

Nu var han oppe paa første Sal, der hvor Onkelens Kontor laa, og han listede sig forbi Døren, hvor Lyset gloede ud gennem Nøglehullet... Han holdt Aandedrættet tilbage det mest mulige og nærmede sig... Om han kunde faa et Glimt blot af

Onkelen gennem denne lille Lysprik! . . . Men paa samme Tid som han blev drevet henimod Døren af dette barnagtige Ønske, rystede han af Skræk for at blive opdaget . . .

Allerede bøjede han sig ned mod Nøglehullet. Da hørtes der Skridt der inde — det kunde lyde efter, som nærmede de sig Døren. Det gav et Sæt i ham, og Dupskoen af hans Stok kom til at skrabe mod Flisegulvet. I det samme kom der Fart i Skridtene, men inden de naaede Døren, var Vagn løbet ned ad Gangen, til den modsatte Side af den, han var kommet fra. Han trykkede sig op ad Væggen; i det samme viste Onkelens Skikkelse sig i Døren, belyst af det matte Skin fra en Lampe, han holdt i Haanden . . .

Han saa sig om til alle Sider, og Vagn hørte ham raabe: „Er der nogen?“ Et Par Gange gentoges Raabet, men da der ikke kom Svar, maatte Onkelen formodentlig være kommet til det Resultat, at den Person, hvis Skridt han havde hørt, var løbet til den anden Side og nu naaet ned paa Gaden. Thi han gik igen ind i sit Kontor, og den lange Gang sank paany hen i sin fuldkomne Stillehed.

Vagn vilde have sneget sig ud en anden Vej end den, han var kommet. Der var en Dør, der forbandt denne Del af Bygningen med den, hvori den Udgang var, som han søgte, men da han kom til den, opdagede han, at den var lukket.

Saa nødtes han til at gaa tilbage. Atter maatte han forbi Døren til Onkelens Kontor, og han søgte at gøre sine Skridt lydløse som Kattefjed.

Men Gangens Fliser traadtes Dagen igennem af mange Fødder, og af disse var der hist og her efterladt Grus og Jord. Det knirkede undertiden

under hans Støvlesaaler, og hver Gang standsede han og holdt Aanden . . .

Nu var han Døren ganske nær . . . Da brødes Lydløsheden atter. Om Dagen vilde man næppe nok have hørt den svage Lyd; nu virkede den som en lille Eksplosion.

Døren blev pludselig reven op, og Departementchefen viste sig, denne Gang uden sin Lampe.

— Hvem er De? raabte han højt og myndigt. Hvad vil De her paa denne Tid af Døgnet?

Han havde skimtet Omridsene af en Skikkelse der faa Skridt foran ham, thi Vagn var bleven staaende ubevægelig som en Støtte i Haab om, at han ikke skulde kunne ses i Mørket. Nu da han var opdaget, vilde han smutte forbi. Men Departementchefen for frem og greb fat i ham.

— Vil De sige mig, hvad De skal her oppe? raabte han.

Vagn kunde have revet sig løs uden at tilføje den gamle Herre nogensomhelst Overlast. Men hans Harm æggedes af denne myndige gamle Mand, der busede løs og forsøgte at maale sine Oldingekræfter med den første den bedstes. Dette var ikke Mod, det var stivsindet Myndigheds-Galskab; Tanken om den Fare, han udsatte sig for, havde maattet vige for hans Glubskhed efter at blive adlydt og agere Politi. Og Vagn slog til den lille, tætte Gammelmandsskikkelse, vidste ikke ret, hvor han ramte men blot slog og mærkede, at det Tag, der havde hægtet sig fast i ham, paa en Gang gav slip, hørte et Raab og Lyden af Skridt, der tumlede tilbage og saa straks atter sattes i Løb for at forfølge den, der havde sat sig op mod Stedets Myndighed . . . Men nu havde han skaffet sig fri Bane, og han fløj ned ad Trapperne og ud i det fri.

I Døren tumlede han mod en Skikkelse, og han syntes, han saa et blegt og fladt Ansigt vendt imod sig i en forskrækket Stirren. Men han havde ikke Sans for at undersøge, om det virkelig forholdt sig saa.

Først da han var kommen ned paa Gaden, overbeviste han sig om, at han var ene og at der ingen var, der forfulgte ham, men midt paa Broen stod der to Herrer og saa efter ham, og det lod til, at Passagererne paa den Sporvogn, der netop nu svingede forbi, ogsaa havde fundet hans hastige Løb paafaldende, for Konduktøren viste og pegede, og der var en Herre, der blev ved at læne sig ud over Bagperronen for at beholde ham i Sigte saa længe som muligt; man kunde jo heller ikke vide, om en Mand, der paa aaben Gade opfører sig saa paafaldende, ikke havde noget andet og mere overraskende i Sinde . . . Men nu svandt Sporvognen, og de to Herrer, der havde standset paa Broen, satte sig igen i Gang. Vagn aandede ud af bredden Bringes efter det voldsomme Løb og satte sig i Bevægelse ned ad Holmens Kanal.

Dybt skamfuld følte han sig. Saa ganske havde hans Selvbeherskelse, hans Besindelse svigtet ham, at han fornam sig legemlig udmattet derved. Hans Ben rystede under ham, og han kunde slet ikke faa sit Aandedræt stemt ind i dets sædvanlige rolige Takt. Det var den store Pan, i hvis Magt han havde været, og endnu skjalv han, gennemrystet af Op-hidselse . . .

Først da han var naaet ind i Menneskestimlen paa Kongens Nytorv, fik han sit Sind tøjlet helt til Ro. Han smilte nu ad det, som sket var, men med et ærgerligt Smil, saadan som man smiler de Dumheder bort, som man helst vil glemme.

Der var Lys oppe hos Elvig, og nu, da han stod udenfor Døren, der fra Trappegangen førte direkte ind i hans Værelse, kunde han ogsaa høre, at der var nogen, der talte derinde. Stemmerne lød højt og ivrigt, og den ene af dem var en Kvindes.

Da Vagn traadte ind, standsede Samtalen brat. Men dens Iver dvælede endnu i de tre Personers Miner, der befandt sig i Værelset. Og saa stærkt havde de været inde i deres Emne, at de ikke straks kunde finde Ord til den, der kom der ude fra og som ikke var med i det, der havde optaget dem.

Ole Mølbæk var den, der først brød Havblikstavsigheden. Han rejste sig halvt fra en Gyngestol henne i Hjørnet og præsenterede:

— Hr. Steining — Frøken Toni . . . Frøken Antoinie Vinkler!

— De maa saamænd gerne kalde mig Toni, Mølbæk, sagde den unge Pige og hilste paa Vagn. — Hr. Steining er jo næsten en god bekendt af mig . . .

Vagn saa spørgende paa hende.

— Jo, for det var netop Dem, vi talte om, da De kom, forklarede hun.

— Ja, sagde nu Elvig, vi talte om Opdragelse — Selvopdragelse . . .

— I Forbindelse med mig . . . ?

— Ja, vi kom ind paa, om et Menneske kunde modarbejde de Instinkter, der ligger i ham fra Fødselen af. Jeg mente jo, — og den Tro vil jeg klamre mig fast til, saa længe jeg lever. Havde man ikke Mulighed for det, saa var man altsaa fra Moders Liv fordømt — ja, jeg kan slet ikke sige, hvor Livet vil synes mig oprørende under den Forudsætning. Men Gud være lovet: vi kan det! Vi kan

løfte os ud over, op over os selv; den, der er større end os, har givet os noget af sin vældige Magt, af sin Undermagt. For det er et Under, at et Menne-ske kan hæve sig fra Død og fra Mørke til Lys og til Gud — større end at en Spedalsk kan helbredes eller en død opvækkes.

— Naa, sagde Vagn smilende, — og dette Under fra Mørke til Lys — det mente I altsaa var sket med mig?

— Nej, jeg skal forklare Dem, Hr. Steining — Toni Vinkler vendte sig om imod ham, og han saa nu først, hvordan det spillede og tindrede af Liv i hendes blaa Øjne — vi talte om Slægtsinstinkter og Arvelighed, og saa mente Mølbæk — ja, hvad var det egentlig, De mente, Mølbæk?

— Jeg mente, faldt Mølbæk ind, at Du endte nok med at blive ligesaa reaktionær som Din Onkel, ham Departementchefen. For det er med den Slags gamle Overklassefornemmelser ligesom med nedarvet Gigt, at man mærker ikke saa meget til det i de unge Aar, men saa saare man bliver til Aars, saa kommer det.

— Og jeg mener, sagde Toni, at enten De nu bliver reaktionær eller ikke, saa er det ikke det, det kommer an paa. I Mandfolk ogsaa! For Jer gælder det blot om Reaktion eller Radikalisme, højre eller venstre, Tysker eller Svensker — I med Jeres Partivrøvl og Smaakævlerier — jo, ved I hvad! I er mulige, naar I kommer ind paa det! Jeg mener, man skal kunne holde af — man skal kunne give bort — af sit eget, af sit bedste . . . og alt det andet, det er der dog ingen af os tre, der kan fælde nogen afgørende Dom om — og Hr. Steining kan det vist ikke heller.

Hun lo, og hende i sit Hjørne gryntede Ole, som

var der blevet sagt en lun Vittighed. Men Elvig holdt sin Alvor.

— Det er ganske rigtigt, sagde han, og hans Stemme lød bedrøvet, — det er ganske rigtigt: der er ingen af os her, der kan fælde nogen Dom. Men det er netop derfor, at vi maa tale om det. Vi maa tale til Dagenes Ende, vi maa famle os frem med vore Ord, og vi synes, de er kun som Tændstikker, der rives af i Mørket og straks slukkes igen, og naar den lille Flamme er død, saa ser det mangan Gang ud for os, som Mørket blot er blevet tættere og sortere end før. Men det ved vi, at der er lyst, naar vi en Gang er naaet frem gennem hele Livets uendelige Løngang, og de, der søgte Lys, de skal saa finde det.

Hans Øjne havde faaet saadan et fjernt Udtryk, som skimtede han allerede Lyset langt, langt ude i det fjerne. De andre blev tavse. Elvig havde en underlig Magt over dem. Han kunde, selv naar han var sammen med nogle faa Venner til en rent tilfældig Samtale, bruge saa højtidelige Ord, og der var ingen, der fandt ham opstyltet eller unaturlig.

Toni var den første, der talte, og Vagn lagde Mærke til, hvor hendes Stemme var smidig og fuldttonende, hvor den kunde farves af alle hendes Stemninger fra den mørkeste til den mest overgivne, ja hvor næsten hvert Ord havde sin særegne Tone.

— Jeg synes, sagde hun, at vi somme Tider kun ser altfor klart. Der er saa uendelig meget i Verden, som man maatte ønske, at ens Øjne aldrig, aldrig var blevet aabnede for.

— Det er fordi vi kun ser det, der er lige for Næsen af os — og kun i Endelighedens korte Glimt . . .

— Ja men der maa vel være en Slags Mening i, at vore Øjne nu en Gang er indrettede saadan. Saa skal vi vel se saa meget og ikke mere. Men saa synes jeg ogsaa, at ethvert Menneske maa have Lov til at tænke sig det, som han ikke kan se, saadan som det passer ham bedst. Herregud! lad os dog ikke drysse Livet bort med at tænke over, hvordan vi skal tænke; jeg synes, vi har nok med, hvordan vi skal leve og handle! Maskineriet kommer jo alligevel heller aldrig til at gaa efter vort Hoved.

— Saa maa vi trøste os med, Toni, at det heller ikke er vore svage Hænder, der har sat det i Gang, og at den Visdom, der styrer det, er uendelig større, videre, vældigere end vor.

— Ja ja — hun rejste sig — nu har da i hvert Fald Hr. Steining faaet et solidt Indtryk af, at det ikke er lutter Narrestreger, vi sidder og sladrer om her i Pensionatet. De skulde komme her lidt tiere, end De gør, og give et Ord med i Laget. Simon trænger til at have lidt haardere Stene at males med end os to. For vi er ikke føre Karle i en Diskussion, nogen af os. Jeg er jo kun et Fruentimmer, og den Slags, ved De nok, har ingen Logik, selv om man desværre ikke kan nægte, at vi er en Slags Mennesker. Og Mølbæk han er for det første for skikkelig, for det andet for doven, og for det tredie . . .

— For det tredie forelsket i Dem! sagde Mølbæk.

— Aa, skam Dem noget! Jeg vilde have sagt, at for det tredie tror jeg saamænd heller ikke, De har nogen Logik. Nej, Hr. Steining, Dem tror jeg Simon kunde have større Udbytte af at tale med. De vilde vist ligesom batte noget bedre.

— De mener altsaa ikke, jeg er de tre Ting, som Mølbæk er? sagde Vagn.

— Nej. Jeg tror, De har Masser af Logik, De har ogsaa Villie og er ikke doven. Men — De skulde ligesom øves lidt mere — øves baade i at ville og i at gide . . . Ja, der har De min Mening, hvis De bryder Dem om den . . . Og nu maa jeg ind til mig selv, for Klokken er allerede mange, og jeg skal være paa Kontoret tidlig i Morgen.

Hun hilste og gik. Vagn saa, at hendes Gang paa en Gang var som en Dans og som en taktfast March mod et Maal, der maaske laa mange Mile borte men som hun sikkert vilde blive ved at vandre henimod, til det var naaet.

Han vidste ikke hvorfor, men han havde paa en Gang fattet en ubestemt Uvillie mod Elvig, og det havde berørt ham ubehageligt at høre det fortrolige Du, hvormed de tiltalte hinanden.

— Boer den unge Dame her? sagde han, da det ikke lod til, at nogen af de andre vilde give nogen Forklaring paa hendes Nærværelse.

— Ja, sagde Ole, hun har boet her et Par Maaneder. Vidste Du ikke det?

— Nej, sagde Vagn. Det vidste jeg ikke. — Hun er paa et Kontor?

— Ja — i et Forsikringsselskab. Det er derfra, jeg kender hende. Jeg har jo givet mig en Del af med Forsikringssager, ved Du jo, og saa blev jeg henvist til hende for at faa de Oplysninger, jeg søgte hos Selskabet . . . Det er ogsaa mig, der har anbefalet hende at tage det Værelse her. Aa, Du skulde lære hende at kende noget nærmere. Hun er af dem, der synger inde i en, længe efter at hun

er gaaet ud af Stuen . . . Jeg er naturligvis ikke Spor af forelsket — det ved hun ogsaa godt — men jeg kan sidde ganske stille her i Gyngestolen og nyde hende, naar hun taler med Simon, saadan hun kaster sig ind i Samtalen, saadan hun fylder den . . . Og det er dog mig, der har opdaget hende!

Elvig sagde ingenting; han syntes langt borte. Og det varede ikke længe, saa gik Vagn og Ole.

Da de stod nede paa Gaden, sagde Ole:

— Jeg tænkte jo ogsaa paa Simon, da jeg fik hende til at flytte ind her i Pensionatet. Jeg tænkte, at det kunde maaske hjælpe lidt paa ham. For ærlig talt Du — jeg *kan* ikke følge ham længere — ikke naar han er i det Hjørne. Det var dog en Ide — synes Du ikke . . . ?

— Er hun forlovet med ham? spurgte Vagn, og hans Stemme dirrede en lille Smule. Jeg hører, de siger Du.

Ole tøvede et Øjeblik med Svaret.

— Jeg ved ikke, sagde han. Det er saadan et underligt Forhold, det der er mellem dem. Det lader til, at der er noget — somme Tider er de mod hinanden, som det var en Selvfølge, baade at det var og at alle Mennesker gerne maatte vide det. Men ved Du hvad — jeg vil sgu oprigtig talt ikke haabe det.

— For hans Skyld eller for hendes?

— For hendes. Det er jo at gaa i Kloster! Men jeg er ikke sikker paa, at hun ikke tager ham. For hun er nu saadan — stærk til at gennemføre hvad hun mener er det rette . . . Ja Du, Livet slaar somme Tider nogle underlige Bugter!

Og han sukkede ved Tanken om de tragiske

Muligheder, denne sidste Sandhed rummede. Men i Vagns Øre blev Toni Vinklers Stemme ved at klinge som en Melodi, der har taget Herredømmet og som ikke mere vil lade sig forjage fra ens Trommehinde. . . .

IX

Vagn lod staa til.

Han tog de Glæder, der bød sig frem for ham, uden at sigte dem, fordi han syntes, han var for arm til at lade nogen af de Gaver, Livet bød ham, gaa sig forbi. Og de var jo ellers ikke rundelike. Stadig var han henvist til at tjene sit Brød i den lille, svindsottige Sagførerforretning. Stadig stod han i Forbindelse med Malvina, og hvert af hendes Breve var ham den samme Pine. Og nu hed det sig for Alvor, at Toni Vinkler vilde gifte sig med Simon Elvig. Ole Mølbæks Øjne skinnede helt fugtigt af Begejstring, naar han talte derom. Det var en af de stolteste Kvindebedrifter, man kunde tænke sig, sagde han, for hun gik med vidtaabne Øjne ind i dette triste Ægteskab. Hun vidste helt nøje, hvordan Simon var, hun elskede ham ikke, og hun vidste, at aldrig vilde han kunne skænke hende nogen Lykke. Men hun maatte mene, at ingen Opgave kunde være skønnere for en Kvinde end at give en saa betydelig Aand, som Simon virkelig var, Sundhed og Ligevægt gennem sin Friskhed, sin Klarhed, sin karske Frejdighed. For at hans rige Evner, der nu forgæves stred sig frem mod Lyset, kunde komme til at skinne ud til Gavn for hans

Samtid — derfor ofrede den unge, smukke Pige sine Lykkedrømme, sin Fremtid, sig selv!

— Det er den Slags Ting, der trods alt kan forsones en med Tilværelsen, sagde Ole. Og alligevel er det paa en Maade Synd. Jeg kan ikke lade være at tænke paa et Menneske, der lader et Stykke Kød skære ud af sit sunde Legeme for at det kan blive sat ind i en anden, der er syg . . .

Vagn sagde intet. Fra den Dag, han oppe hos Simon havde truffet Toni Vinkler for første Gang, havde Tanken om hende ranket og fylket sig som et Blomsterflor over hans Sind . . . Stedse klarere, lysere, stærkere var det Indtryk blevet, som hun havde efterladt hos ham, og der var det besynderlige derved, at skønt han ikke havde set hende siden, saa syntes han dog, han havde lært hende nøjere at kende . . . at hun paavirkede ham . . . at der paa en vis Maade var et Samliv mellem dem . . . Han kæmpede imod disse Forestillinger, han vilde ikke dybere ind i det, for han havde faaet Mistillid til sin Lykke. Men hans Hjerter haabede stadig mod hans Tvivl — til nu, da den skikkelige Ole Mølbæks Ord afmejede alle Vækster af Drøm og af hjertebankende Forventning.

Og dog blev han ikke just ulykkelig derved. Blot saa tom. Han havde begyndt at indrette sig med Uheldet. Han tog det med i sine daglige Beregninger som en Kompas-Misvisning, der ikke var til at afværge.

Og han søgte at danne sig en Opfattelse af Menneskene og af Livet, der passede til den Slentren gennem Tilværelsen, som han efterhaanden henfaldt til. Mere og mere vilde Verden styre hen imod en Tilstand, i hvilken der ikke var Grænse mellem det gode og det onde. En Gang vilde disse Be-

greber være ophævede; da vilde der kun eksistere Lovmæssighed, og under den skulde hele Slægten bøje sig. Da vilde Freden komme over Jorden; alle Skel vilde være flyttet, og ingen skulde kende Forskel paa mit og Dit. Allerede saa han Forvarslerne for denne nye Tid. De gamle Tidens kraftige Ondskab og deres selvudslettende opofrende Godhed kendtes saa godt som ikke mere; allerede var den store Udjævning begyndt. Hvorfor da forivre sig? Hvorfor blive ved at holde de ideale Faner flyvende fra deres Stænger — hvorfor paalægge sig selv og andre unødige Baand?

I Ly af denne bekvemme Filosofi blev hans daglige Liv stedse slappere og slappere. Han fandt en egen selvfornedrende Tilfredsstillelse i hvad han kaldte at krybe paa sin Bug og æde Dynd.

Blandt dem, han i denne Tid kom sammen med, var ogsaa hans Principal, Overretssagfører Tormark. Tormark havde tilhørt en Kres af Jurister, der i deres Samtids København gik under Navnet „Flommedyrene“. Det var maveføre Herrer, der kun syntes at leve Livet om Natten. Da bugede de deres hængende Fedme paa Natkaféerne eller i mere private Lokalteter, hvor Livet flød i dorsk Nydelse, til for de fleste Bankerotten en skønne Dag kom og skyllede dem bort ad afsides Bifloder. Nogle havde brændt deres Livslys saa stærkt, at det slukkedes ved en tidlig og bramfri Død, andre nødedes til at vise sig i Dagens Skær og redde de Stumper, der endnu reddes kunde. Og nu sad de med karrige Eksamener og sled en toddyduftende provinsiel Tilværelse, eller de var forslaaede til afsides Kroge af Hovedstadslivet, dyrkende en svindottig Praksis og nogle visne Minder om de gyldne

Aar, da de flød ovenpaa det letlevende Københavns mudrede Strøm.

Til disse sidste hørte Overretssagfører Tormark. Han havde fra sit glade Liv et aarvaagent Minde i sin Kone, der i sin Tid havde været almenkendt under Navnet Blommen. Nu var hun en fedladen, doven Kvinde, der gik om i en ydmyg og altid utryg Taknemmelighed over, at Tormark efter flere Aars Samliv havde hævet hende op til en ægteviet Hustrus agtede Stilling.

I Almindelighed indskrænkede Vagns Berøringer med dette Ægtepar sig til, at han i Ny og Næ sad sammen med dem paa en eller anden Kafé, og det hændte, at de to Herrer sendte Fruen hjem og gik videre „paa Bus“, som Overretssagføreren kaldte det. Han syntes at sidde inde med en egen Sans, der satte ham i Stand til at vejre, naar der var andre Flommedyr ude. Det traf sig altid saadan, at han kom ind paa det samme Sted som de, og i saa Fald blev det sent, inden man skiltes. Dagen efter gik Tormark om i en Taage af Spiritus, der lagde sig for hans Øjne, saa tidt han forsøgte at arbejde, og alt hvad der var at gøre paa Kontoret, gik da over til Vagn.

Vagn havde været der det meste af et Aar, da det blev Overretssagførerens Fødselsdag. Længe i Forvejen havde hans Principal spændt hans Forventninger om, hvad denne Dag vilde bringe af Fest. „Det bliver en nydelig Dag“, havde han sagt, „det bliver en af dem, da Solen staar to Gange op“. Ydermere erfarede Vagn, at Festlighederne ifølge Traditionen aabnedes i Tormarks Hjem, hvor Flommedyrene samledes for at „faa lagt Bund“, og naar man saa havde „drukket til Middag“, som det tekniske og rammende Udtryk var, gik den vilde

Jagt videre ud i Byen. Om et Bord paa en eller anden Restaurant slog man sig ned, og her gennemgik man saa hele „Repertoiret“: først Whisky, saa Kaffe med Likører, saa Whisky, derpaa Smørrebrød, Øl og Snaps, saa Whisky, endvidere en Flaske Vin og tilsidst Whisky. Og jo længere Aftenen skred frem, des festligere skinnede Flommedyrene. Spiritussen slog ud gennem alle Porer, og de glinsede deraf, saa det saa ud, som var de salvede med kostbar Salve. Sent paa Morgenens vaklede man saa til Droskerne og kørte hjem gennem de graa Gader.

Dette Aar havde man valgt en Restaurant foran paa Vesterbro. Det var et prunkfrit Lokale, men trods sin udvortes Beskedenhed var det berømt for sin kongelige Mad. Denne Mad havde lagt sig som en fed, tung Duft over Lokalet, den havde givet Opvarterne deres Udtryk af pluskævet Saftfuldhed, havde udbuget Stamgæsternes Former og begravet deres Øjne i Fedtdeller. Men ud af Dellerne plirede Øjnene lystigt og opmuntrende, som vilde de sige: „Om lidt er vi helt sunket ned i dette kære Fedt, og saa maa vi dø, men det er en skøn Død at kvæles af for megen Livskraft!“ Og midt i Madsen og Fedesulet stod Dag efter Dag Værten bag sin Buffet, selv lille, mager og satyrspids, og bestragtede med fornøjet Kendermine det stadig groende Lask.

Paa begge Sider var Restaurantens største Rum afdelt i en Række Baase, hvor mindre, sluttede Selskaber kunde have det nogenledes ugenert, og i en saadan slog det Tormarkske Selskab sig ned. Først drak man stille, uden mange Ord, som Folk, der ikke vil forstyrre hinanden i en af de Stunder, der bør være viet til Selvfordybelse. Men alt som

Bordet mere og mere fyldtes af Drikkevarer, kom der Liv i de halvslukte Hjerner. Som en stadig Artilleri- og Geværild skrattede Latteren og knitrede Vittighederne, og ind imellem dukkede gamle, vemodsblandede Minder op, fra en Tid, da Flommedyrene var mindre trøskede end nu, og da deres Livsnydelse havde haft et forsonende Skær af Ungdom og sund Livsappetit.

Men midt i Sofaen sad, tavs og med et Ansigt, der var ligesom emaillet af Fornærmethed, Fru Tormark, kaldet Blommen, og afviste med et „Pas Dig selv“ eller „Aa, maa vi være fri“ de spøgefulde Henvendelser, der rettedes til hende. Blommen var altid fornærmet paa sin Mands Fødselsdag, og hun var det, fordi hun ansaa det for at høre med til god Tone.

Paa et vist Tidspunkt af Aftenen hændte det imidlertid, at næsten hele Selskabet havde fjernet sig, og kun hun og Vagn var tilbage ved Bordet. Allerede tidligere paa Aftenen havde Vagn lagt Mærke til, at hendes Øjne søgte hans, svømmende i det Farvand af Tobaksrøg, der fyldte Rummet. Men han havde undveget Mødet med dem, og de var blevet trætte af at svømme og havde maattet søge Land. Nu, da deres Ejerinde var alene med ham og altsaa havde aabent Vand, bøjede hun sig frem mod ham og sagde, sløret og halvhviskende:

— Skal vi ikke ta' og gaa os en Tur?

Vagns Tanker havde været langt borte, og han for op.

— Hvad behager?

— Jeg siger: Skal vi ikke ta' og gaa os en Tur...?

Nu forstod han.

— Vi maa da vente, til de andre kommer.

— De andre! Det vil jeg nok sige — hvad kommer de os ved? Synes De, det er dannede Herrer?

Vagn trak paa Skuldrene.

— De er Deres Mands Gæster, Fru Tormark.

— Ja, hvad saa? Tror De, jeg er saadan Slave af min Mand?

Der kom en Trækning af Foragt om hendes Mund. Men pludselig næsten afskød hun sit Blik imod ham. Det var som en Lasso, der slyngedes ud for at fange et Bytte.

— Gaa nu med, sagde hun bønligt. De skal ikke komme til at fortryde det.

Men Lassoen forfejlede sit Maal, og Vagn sagde roligt:

— Det tror jeg alligevel, jeg kom til, hvis vi gik. Og De selv saamænd med.

I et hastigt Glimt mødtes deres Øjne, og han saa, at hendes ligesom mørknedes og blev nidske.

Lidt efter kom det øvrige Selskab ind, støjende og leende af fuld Hals.

Men Vagn formaaede ikke at le med. Han var bleven betaget af en Følelse, der mere var Smerte end Lede ved den Kreds, han befandt sig i. Han syntes, at som de sad der, disse tykbugede Fyldemomme, disse det overgivne Humørs Præster og Forkyndere, søgte de at larme bort en ulægelig Fortvivlelse, der havde besat deres Sind. Og var han ikke selv med i deres Lag — havde han ikke ladet sig optage som Novice i dette Broderskab? Og gik ikke ogsaa han om med en hemmelig Skade, som han nu vilde plastre paa ved en brutal og døvende Livsnydelse . . .?

Der listede sig ind paa ham et Vemod, der tog

— Naa, jeg mener Faderen denne ja altsaa vedkommendes Fader han havde jo nogle mindre korrekte Transaktioner Jeg mener, de har dog ikke kunnet være Dig behagelige

— Der er ingen anden Grund til, at Malvina Bender og jeg blev enige om at gaa hver sin Vej end, at vi havde taget fejl af vore Følelser for hinanden.

— Naa, det var denne . . . Gemytternes — naa . . . ja, bliv nu ikke vred, bliv nu ikke vred — men jeg forstaar det Fanden ride mig ikke. Hvad Fanden! har jeg lovet nogen Penge, saa betaler jeg dem, og skulde jeg uheldigvis blive forhindret, saa skammer jeg mig som en Hund. Men har jeg lovet en Pige Ægteskab — maaske oven i Købet en ung Dame af god Familie, saa — ja, saa kanske opdager jeg en skønne Dag, at jeg havde taget fejl, og saa . . .

— Der er jo nogen Forskel.

— Ja, jeg ved sgu ikke. Jeg kender jo ikke Tingen af Erfaring, desværre. Ulykkelige Forhold i min Ungdom . . . der var ikke den rette Sympati paa vedkommende Sted eller . . . ja, lad os nu ikke komme ind paa det . . . Men jeg synes sgu, man maa undersøge, inden man lader den gaa af . . . man maa undersøge — sig selv og . . . og Forholdene i det hele taget . . . Naa, revenons à nos moutons — tør jeg gaa ud fra, at dette beklagelige Brud har ændret Din Holdning overfor Din Onkel Departementchefen?

— Nej, Onkel Magnus, det har det ikke. Og jeg kan ikke indse, hvorfor jeg stadig skulde holde Forbindelsen med Onkel Frederik ved lige. Der er ikke noget fælles mellem os to.

— Da skulde jeg dog mene: Blodet!

— Jeg mærker ikke noget til det Blod. Han er en Broder til den samme Mand, som jeg er en Søn af — det er sandt. Men jeg tvivler somme Tider om, at man altid af den Grund skulde kunne tale om et virkeligt Slægtskab. Blodet, tror jeg, er saa nogenlunde ens hos alle Mennesker; Slægtskabet maatte vist snarere, hvis det skal henføres til enkelte Organer, sidde et Steds i Hjernevindingerne. Fordi to Violiner er udgaaede fra samme Fabrik, behøver de da ikke at stemme sammen . . .

Onkelen afbrød ham med et Smil, der paa en Gang var overlegent og næsten undskyldende:

— Du maa sgu ikke blive vred, Vagn, sagde han, — jeg ved nok, at Du er bedre begavet end jeg — men jeg synes ærlig talt alligevel, at den Slags er noget forbandet Sludder. Man kan jo Fanden gale mig loppe sig for tyve af den Slags Aand-righeder i Kvarteret. Nej, maa jeg have Lov at sige min Mening, saa er Onkel Departement en Hædersmand af første Skuffe, og enhver kan være stolt af at kende ham, saa meget mere hans egen kødelige Slægt. Aldrig har den Mand foretaget sig en Bitte, der ikke var en Gentleman værdigt! Han er gennemnobel lige til allerinderst, det indestaar jeg for. Naa, han har sine Fejl, han er stædig, det er han, og oppe fra den røde Bygning har han jo en Del af dette „Til behagelig Efterretning“ og „Vi alene vide“ og saa videre . . . Gu er han en gammel Kancellikrusedulle, det skal jeg aldeles ikke nægte . . . Men nobel! Durch und durch . . .!

Ja, lad mig nu tale ud! Hvad særlig hans Behandling af Dig angaar, saa ved jeg, at han har gjort for Dig hvad han mente var det bedste, og han vilde uden at blinke lade sig slaa for Panden,

hvis det kom an paa at sikre Din Fremtid. Ja, han handler naturligvis efter sine Begreber, og de falder vel mange Gange paa en noget anden Maade i Tilskæringen end Dine . . .

— Ja, det er netop Ulykken, naar nu Talen er om mig om min Fremtid og ikke om ham. Jeg vil jo ikke foreskrive ham hvilken Livsstilling han maa indtage eller hvem han maatte forlove sig med, hvis . . .

— Naa naa, lad os nu . . . lad os nu være parlamentariske . . . Hvad jeg vilde have bemærket var, at man maa jo se paa Sindelaget. Din Onkel Frederik er en god Mand — hjertensgod bagved dette . . . dette kontoristiske . . . og en menneskekærlig Personlighed. Jeg selv har ikke haft videre Lejlighed til at praktisere Menneskekærlighed, Gud bedre det — det blev ikke sunget for min Vugge — af Nornerne eller hvad de hedder, de Satener — men derfor kan man vel nok skønne paa det Sindelag, der . . . driver Værket. Og jeg kan sgu ikke forstaa, at man kan gaa og tage imod Velgerninger og saa pludselig, naar det ikke passer en mere, saa svinge sin blanke Hat og sige Farvel og Tak for den Gang . . .

Vagn blev ivrig.

— Hvad jeg har modtaget af Velgerninger fra den Kant, det er dog maaske til at bære. Men om saa min Taknemmelighedsgæld var aldrig saa stor, saa kunde intet Menneske forlange af mig, at jeg skulde betale den med saa meget som et Fnug af min Personlighed. Men det er netop det, Onkel Frederik vil have! Han kender kun en Nydelse her i Livet: det er at herske, at faa andre Mennesker til at danse efter sin Pibe. Han er en af disse Rester fra en svunden Tid, da Overklassen var

betændt af allehaande Slavefogedlyster; havde han levet nogle Aarhundreder tilbage, saa var han blevet Ridefoged og Bondeplager, og han var blevet det af Menneskekærlighed, fordi han mente, at det var bedst saaledes for de Mennesker . . . Det er atavistiske Tendenser, der sidder i ham — jeg gad vide, om vi Steininger ikke stammer fra en eller anden Korporal fra Trediveaarskrigens Tid . . .

— Hov hov! nu synes jeg oprigtig talt, Du gaar lidt over Stregen! Du hører jo selv med til Familien.

— Jeg ved ikke hvad jeg gør. Jeg bærer Navnet, ja, men tidt synes jeg, at jeg slet ikke er nogen Steining men at jeg maa have faaet hele mit Væsen fra min Mor og hendes Slægt . . .

— Du nævner Din Fru Moder . . . Ja, lad mig sige Dig, og bliv ikke vred, mon Du ikke ogsaa har noget at bebrejde Dig overfor hende . . . ?

— Onkel Magnus, Du maa undskylde, men jeg . . .

— Ja, jeg ved godt hvad Du vil sige. Det kommer ikke mig ved, vil Du sige, og derfor vil Du bede mig holde Bøtte . . . Jeg skal heller ikke blande mig i det Forhold — al Agtelse for Din Moder — fortræffelig Dame — gjorde et fuldt ud korrekt og vindende Indtryk, da jeg havde den Ære . . . men som sagt: mit Bekendskab til hende er kun flygtigt . . .

— Men hvorfor skal vi da overhovedet drøfte det Forhold?

— Jo, ser Du — det er ikke uden Foranledning . . . Jeg har faaet et Brev fra Din Moder . . . ja, hun beklager sig ikke over Dig, det maa Du ikke tro — hun beder mig blot om at indvirke paa Dig . . .

— Indvirke? I hvad Retning?

— Jo, det er en Plads som Amtsfuldmægtig, der er bleven ledig derovre. Upaaklagelig Stilling lader det til — særdeles repræsentativ — efter de lokale Forhold . . .

— Og den skulde jeg nu søge?

— Ja — hun vilde henstille . . . det vilde være en Lykke for hende at have Dig hos sig i Fædrenehjemmet — en uendelig Lykke, tror jeg endogsaa, hun udtrykker sig . . . Og hun har nok nogle Forbindelser, der eventuelt kunde støtte Dig . . .

— Hun kunde jo have skrevet til mig selv om den Sag.

Onkel Magnus saa vist paa ham.

— Ja, om hun kunde det, det maa Du jo selv vide — det kommer jo blandt andet an paa, hvordan Du plejer at stille Dig overfor hendes Ønsker — jeg synes, jeg kunde læse imellem Linierne, at Du nok i den sidste Tid ikke just forvæmmer hende med Brevskrivning. Men jeg skal villig indrømme, at hun kunde have valgt en bedre Mellemand end mig . . . Naa, jeg har tilskrevet hende, at jeg saa godt som aldrig saa noget til Dig og at jeg ikke kunde smigre mig med at staa paa nogen meget . . . indgaaende Fod med Dig — men hvis det skulde ske, at jeg kom til at tale med Dig paa passende Tid og Sted, saa skulde det være mig en Fornøjelse at gøre hvad jeg kunde . . . Nu ser jeg Dig her, og jeg har Brevet i min Tegnebog; saa mener jeg, at jeg bedst udfører min Kommission ved at overlevere Dig selve Aktstykket til personligt Studium. Maaske Du saa er saa opmærksom selv at sende Pastorinden et Par Ord . . .

Han havde taget Brevet frem og rakte det nu til Vagn. Vagn var blevet rød.

— Naturligvis skal jeg skrive, sagde han lavt. Mor skal ikke mere faa Grund til at beklage sig.

Opvarteren havde stillet et nyt Glas Portvin foran ham, og han hævede det nu mod Onkel Magnus.

— Og saa vil jeg sige Dig Tak for i Aften, Onkel Magnus.

— Ja, selv Tak, min Ven. Det var morsomt at ses.

Onkelen drak og strøg Vinen af sit fyldige, aristokratiske Overskæg.

— Ja, jeg bliver siddende lidt endnu. Jeg skal gennem „Le temps“. Fandens god Avis, ikke Væv og Sludder som vore hjemlige . . . Naa ja ja, Godnat!

Vagn gik. Han hørte det Tormarkske Selskabs Latter drøne inde fra den inderste Stue. Lyden blev ved at forfølge ham, til han stod ude paa Gaden.

Derude dryppede Stjernerne deres milde og skælvende Lys ned over Husmasserne. Det var Byens stille Time nu; faa var de, der færdedes, og de hastede hjemad med tyste Skridt og holdt sig nær inde under Husrækkerne, som vilde de vare sig for at bryde Nattens Fred. Kun fra enkelte Kaféer skinnede der Lys, og henne under Lygten stod Betjenten plantet som en Eg.

Vagn havde stukket Moderens Brev i sin Brystlomme. Han følte det, som laa det der og glødede — som var dets Ord smaa spidse Flammer, der søgte indad mod hans Hjerter. Og dog havde han endnu ikke læst dets Indhold. Han syntes, at han maatte være ene, naar han gennemløb det. For Resten vidste han jo saa inderlig godt hvad der stod i det, helt bortset fra det om Amtsfuldmægtig-

Posten. Det var næsten, som Ordene allerede havde fundet Vej til ham: de maatte paa en Gang være ydmyge og indtrængende, lidt for højtidelige, saadan som Brevstilen gerne bliver det for Folk, der ikke er vant til at udtrykke sig skriftligt.

Og han kunde ikke vise den Anklage fra sig, som maatte rummes deri. Han havde fjernet sig fra sin Moder, havde gjort sig til en fremmed overfor hende. Han havde nok skrevet ret flittigt, men der var ikke Liv i de Ord, hans Breve indeholdt; de havde udvortes den Lyd, der er Kærlighedens og Æmhedens, men der var intet i dem af den strømmende Optagethed, der lytter til ethvert af Hjertets Slag hos den, der er dens Genstand. Han vidste, at tidt havde han halvt med Forsæt skrevet i et Sprog, som han havde følt maatte ligge udenfor hendes Fatteevne; han mindedes de mange Gange, han havde følt sig irriteret af hendes stærke Jordbundethed, af hendes snævre Syn og hendes smaatskaarne Sind. Nu steg hendes Billede frem for hans Øje mere lysende, mere rørende ved sin blide Selvfornægtelse, end han længe havde set det. Saa vidt var det altsaa kommet, at hun havde vurderet Onkel Magnus' Indflydelse paa ham til at være større end hendes egen.

Han saa op til de dirrende Stjerner der højt oppe under den rolige Himmel, og han syntes at han var i den lille jyske By, hvor hans Barndom var gledet hen og hvor nu Moderen levede sammen med de yngre Søskende. Da var det som den store, hastende Hovedstad om ham ikke mere var til, og han gik en saadan stjerneklar Nat mellem Hjembyens stille, slumrende Husrækker. Ene var han, for der var maaske ikke et Menneske der i Byen,

der vaagede nu, og han kunde høre Genlyden af sine egne Skridt kastes tilbage fra det nærmeste Hjørne. Time efter Time kunde han gaa der, til ude over Fjorden en lys Bræmme af Dag begyndte at kante Nattens mørke Kaabe.

I saadanne Nætter var det, at han der hjemme havde levet med sig selv. I saadanne Nætter var det, at Tilværelsens største Spørgsmaal brød paa i hans Sjæl og krævede Svar. I saadanne Nætter var det, at han havde lovet sig selv kun at lytte til hvad han inderst inde fornam som den levende Sandhed. Og han havde løftet sit Blik mod de dirrende Stjerner og havde bedt til den Gud, der havde været hans Fædres, om ikke at slippe ham. Smerte havde han følt derved, for dybest i sit Hjerte havde han den borende Tvivl, som sagde ham, at det dyreste Eje, hans Sjæl havde, det vilde den ikke faa Lov at beholde. Men selv denne Smerte gennembævede ham med Anelser, der kaldte en egen Lykkefølelse frem fra de dybeste Grunde i hans Sind.

Nu, da han vandrede ned ad Strøgets blanke Asfalt, kom Længselen efter disse stille og ensomme Nætter op i ham som et Begær, en saa higende Længsel, som var det et levende Væsen, han i mange Aar havde været skilt fra og som nu et overmægtigt Savn drev ham til at opsøge. Et Væsen, som han havde været utro imod og som nu kaldte langt borte fra paa hans Samvittighed. Og han tog med sin Haand om Moderens Brev, der laa i hans Lomme, som var det dette Væsens Haand, han nu trykkede, idet han aflagde Løftet om at ville vende tilbage, at ville genoprette hvad der var blevet brudt.

At han aldrig før havde tænkt paa det! Der, i

Hjemmet, der vilde der være Plads for ham nu, da han havde tabt sin Sag her i den store By. Intet holdt ham længere tilbage; den som elskede ham, hende elskede han ikke. Og den, hvis Billede stadig steg frem i hans Sjæl, hun stod nu i Begreb med at give sig til en anden. Som en unyttig Stump Vraggods flød han ovenpaa Hovedstadens Liv. Men i den lille By der maatte der være Plads til ham. Der vilde han kunne finde den sunde Ligevægt, der er det eneste, hvorpaa et Liv lader sig leve. Og han vilde sprede Glæde i det Menneskes Sind, for hvem han var den dyrebareste af alle her paa Jorden.

Længere ud — ud i Fremtiden — der laa der maaske et nyt Afsnit af hans Tilværelse — nye Kampe, ny Jubel, nye Nederlag. Men nu var det Hvile, han trængte til — det ensformige Dryp af jævne Dage . . .

Det var i en næsten fornøjet Stemning, at han gik hjem.

Næste Dag sagde han sin Plads op hos Overretssagfører Tormark. Overretssagføreren var meget syg; han havde Hovedpine og bad ham rejse ad Helvede til. Fruen lod sig ikke se, saa længe Besøget varede. Men da han kom ud paa Gaden, saa han hendes Ansigt i Vinduet, gustengult af forarget Dyd . . .

En Maanedes Tid senere stod han en Aften paa Jyllandsdamperens Dæk og saa ind mod Byen, hvis Omrids lidt efter lidt slugtes af den heldende Dags graa Skumringsdis. Der strøg en venlig Brise hen over Vandene; det var som en varsom og blød Kæmpehaand, der sagtmodigt glattede hver Rynke i Havets barske Aasyn, til det dulmedes i et stort,

fredsommeligt Smil. Og Vagn mærkede, hvordan
Ensformigheden jævuede hans Sind, hvordan Van-
dets Gurglen og den taktfaste Lyd af Maskinen
dyssede hans Tanker til Ro og lagde en velsignet
Slappelse over hans sitrende Nerver . . .

X

O pad nogle Skrænter laa Byen strøet, paa en Tange, der skød sig ud i den brede, rundskaarne Fjord. Paa de to Sider faldt Skraaningen ret brat ned mod Søen, og kom man sejlene fra disse Kanter, saa man Byen ligge utilgængelig oppe paa Bakken, mens Kirken med det altfor svære Taarn stod som en Skildvagt paa Post for dens Sikkerhed. Men paa den tredie Side var Skrænten jævnet, og Hovedgaden syntes at skulle føre lige ud i Havnen, hvor Vandet dovnede i grønlig Fedme og aldrig fik den friske og rene blaa Kulør som udenfor. De yderste Huse, Toldkammeret og den fornemme graa Købmandsgaard paa Hjørnet, saa ud som de lige stod paa Spring til at tage sig et Bad nedenfor Bolværket.

Ogsaa om Byens Folk kunde man sige, at de for den fremmede var lukkede paa de to Sider og aabne paa den tredie. De viste enhver, der gæstede dem, en uforbeholden Gæstfrihed. Men selv syntes de kun i ringe Grad at have Brug for den Verden, der var udenfor Byen og dens Opland. Navne, der ellers havde landskendt Klang, naaede ikke hertil, og gjorde de noget Forsøg paa at erobre Byen, saa slog de sig til Døde mod den halvt naive Ligegyldighed, der vistes dem, og faldt ned som dræbte

Fugle. Byens to Aviser var begge lige smaa og lige skrumpne, og selv om man her som andetsteds delte sig efter de beskikkede Partiliner, saa naaede ingen Art af Lidenskabelighed at røre op i Befolkningens Bundvande.

Vagn havde nu været her et Par Maaneder. Han lod sig vugge af det rolige Behag, som den føler, der efter en lang Nats Feberophidselse hen ad Morgenstunden er faldet til Ro. Man ligger halvt vaagen, halvaner kun hvad der sker rundt om en — det er som den hele Tilværelse foreløbig er skudt ud af ens Synskreds, og man ved vel, at en Opvaagnen før eller senere forestaar, men man bekymrer sig ikke derom, for alle ens Nerver ligger som slumrende Streng i et Instrument. Hver Dag gik han sine Skridt til og fra Kontoret, han ekspederede Sager, der var ham fuldkomment ligegyldige, han talte med Mennesker, hvis Tale kun naaede halvvejs ind i hans Bevidsthed, fordi det Liv, der skulde farve Ordene og faa dem til at trænge fuldt igennem, det var saa forskellig en Ting for ham og saa for dem. Altsammen var det Hvile; der var ikke noget af det, han behøvede for Alvor at være med i. Mens det, der før havde optaget ham, det laa nu saa fjernt bag blaanende Skyer.

Og hjemme der gik saa Moderen, lille og trangbrystet, og nuslede om sin store Dreng. Straks fra første Færd havde hun lagt en passende Afstand mellem ham og hans yngre Søsken, Broderen Kristian, der var i Lære hos en af Byens Boghandlere, og Datteren Thyra, der gik til Præsten. Ofte vil man i Familier, hvis Kaar ikke er de bedste, finde det saa, at alt Forældrenes Haab er samlet i et enkelt af Børnene, og da navnlig naar et af

dem har faaet en bedre Undervisning eller har haft bedre Fremgang i Livet end de andre, for der er jo ikke Raad til at gøre noget videre ud af det med dem alle, og maaske Hjertet heller ikke har saa god Plads, indsnævret som det kun altfor tidt er blevet af de mange Atmosfærers Tryk af daglige Sorger og uafsladeligt Slid. Vagn var nu for Fru Jacobine Steining Hjerdebarnet; i ham havde hun sat Hovedparten af sin Moderømhed og alt hvad hun Aar for Aar kunde skaffe af Penge ud over hvad der gik med til det strengt nødvendige i Hjemmet. Han var Haabet, Livet, Trøsten; han var hendes Værk, hendes Foretagende — det, hvori hun havde prioriteret hele sin fattige Kapital. Og han var tillige det af Børnene, der syntes hende nærmest knyttet til Mindet om hendes afdøde Mand. De to yngste havde været saa bittesmaa, da Pastor Steining døde. Vagn derimod havde begge Forældrene opdraget i det allerførste Afsnit af hans Liv; allerede i Faderens Levetid gik han i Skole, og denne havde indprentet ham de første Leve-regler, der havde sat Mærke i hans Barnesind.

Nu, da han var vendt tilbage til hende, søgte hun ved alle Midler at hilde ham saa tæt i Hjemmets Garn, at han ingensinde mere skulde kunne løsrive sig. Skønt en temmelig udpræget Paaholdenhed ved de mange Aars tvungne Opøvelse i den strengeste Sparsommelighed var blevet hendes anden Natur, var det dog kun med Nød og Næppe, at han fik Lov at betale for sig. Og han kunde slet ikke faa sat igennem, at han levede paa lige Fod med de andre. Familiens Dagligstue var straks bleven omdannet til Værelse for ham, og naar Moderen syntes, at Dagens Middag var for tarvelig til ham, blev der altid trods hans Indsigelser layet

særlig Mad. Skønt han udenfor Kontortiden intet Arbejde havde, saa var Moderen dog utrættelig i at indskærpe hans Søkende, at de maatte være stille for ikke at forstyrre ham. Og saa snart Lejlighed gaves, priste hun ham, baade overfor dem og overfor fremmede, som den Mønsterson, der havde givet Afkald paa en smuk Løbebane i Hovedstaden for at kunne leve her i sin Fødeby sammen med dem, han havde kær, som en Støtte for sin gamle Mor og sine unge Søkende. I Begyndelsen var denne Betragtning af Tingene hende vel nok halvt om halvt bevidst som en from Løgn, men det endte med, at hun troede fuldt og fast derpaa. Det nyttede ikke, at Vagn søgte at afklæde den prunkløse Sandhed alle disse Udsmykninger. Hun lo til ham med et underforstaaende Smil, der sagde saa meget som, at vel var Beskedenhed en skønne Dyd, men overfor hende kunde han dog gerne aflægge den og med god Samvittighed tage den Ros, der tilkom ham.

Med Tiden vænnede han sig da ogsaa dertil. Og ikke til det og ikke til Hjemmet alene men i det hele taget til Livet i den lille By. Hele den Maade, hvorpaa man der tog Tilværelsen, lagde sig med en egen doven Selvfølgelighed om hans Væsen. Han blev blødere af Sind, han stemtes forsonligt mod meget af det, der før havde syntes ham foragteligt. Rent legemligt lagde han sig ud og fik et Udtryk af Velvære og Velvillie, der hidtil havde været ham fremmed. Ogsaa begyndte han saa smaat at interessere sig for Byens Anliggender og at tage Del i dens Glæder. Oppe paa Forlystelsesstedet „Hjortehøjen“, hvor Byens Folk holdt til de lyse Sommeraftener, var han allerede saa smaat i Færd med at blive Midtpunktet i en lille Kres af dens

mest kultiverede yngre Herrer: et Par Læger, en Postfuldmægtig, et Par yngre Forretningsmænd og Realskolens Engelsklærer. Disse unge Mænd havde mange Interesser, og de dyrkede dem med den Fordybelse, som et roligt Liv tillader. Desuden havde de et Mod til at sige deres Meninger lige ud, som er sjældnere i Brændpunkter, hvor en altid følsom offentlig Mening anmasser sig lige ind paa Livet af den enkelte.

Men helt til Ro i Byens Folder faldt han dog ikke, og det kunde hænde, at der paakom ham en Ensomhedstrang, som han kendte allerede fra sine Drengaar. Altid havde han haft svært ved at komme fuldt i Takt med sine Omgivelser; han manglede det bredt skaarne Hverdagsmenneskes sunde Egoisme, hans Evne til at favne Livet stort og aabent, til at le højt af fulde Lunger, til at føle sig hjertegreben af de Smaasorger, der rammer indenfor ens egen snævre Kres, og lægge et Verdenshav af Ligegyldighed mellem sig og sine og saa hele den øvrige Verden. Ofte var han i et glad Lag den eneste forstemte, ofte den eneste udeltagende i et nedtrykt. Han følte sig paa en Gang overlegen overfor de ligefremme, jævne, fladbundede Mennesker, hvortil Flertallet hørte, og misundelig paa dem, fordi de tog saa sundt, saa sikkert og saa selvfølgelig paa Tilværelsen.

Naar saadanne Fornemmelser kom stærkt op i ham, søgte han langt bort fra det Selskab, der ellers saa villigt frembød sig, hvor han færdedes i Byen. Da var hans Tilflugtssted en lille Lund, der laa en Fjerdingvej borte.

Byens Folk kom der sjældent, de havde kun to autoriserede Steder for deres Naturnydelse: Anlægget til dagligt Brug og den en halv Mil borteliggende

Lystskov Præsteskov, naar der var Tale om større Udflugter. Den lille Lund, der ikke var for stort andet end en Trægruppe at regne, lokkede ingen, og der førte ikke en Gang nogen ordentlig Vej dertil men kun en Sti, der gik langs et Stendige og som paa sin længste Strækning var overgroet af højt Græs.

Lunden laa i en Kløft mellem to Bakker, og hvor Træerne hørte op, videde Kløften sig ud til en bred Trag, der gik ned mod Søen. Læ var der, baade for Strøm og for Vind, og for det meste pjaskede Vandet ganske blidt, næsten dovent, ind mod Stranden. Det blev inde mellem Stenene, der laa tæt paa dette Sted af Stranden, til smaa kæln Klunk, som Lyd af Stemmer, der havde en Hemmelighed at forebringe men som ikke vovede at hviske den en Gang. Og havde man lyttet sig Fred til ved at lade denne løndomsfulde Lyd synge Sindet i Ro, saa foldede sig Tankerne sammen om det, der laa dybest paa Bunden af ens Sjæl. Da kunde man blive grebet af et stille, fanatisk Begær efter at lære de højeste Sandheder at kende, efter at trænge ind bag Naturens Skal og aflure den dens Hemmeligheder. Langt, langt ud i det fjerne kunde Bilkket glide, langs Breddernes Aase, der gærdedes af blaalig diset Skov, og helt ud, hvor Øjet ikke længer fandt Grænser, før det tabte sig i Synskresen. Uvilkaarlig fik da Tanken den samme vidtsvævende Flugt som Øjet, og ned over Sindet sænkede sig den Uendelighedslængsel, der i Menneskelivet stundom kan tabes men ikke mistes, den Higen efter det fjerne, der paa en Gang er salig Fred og smertefyldt Uro.

... Han havde nu levet et Par Aar i Byen, og man begyndte at regne ham for en af dens egne.

Den Smule Nysgerrighed, der i Begyndelsen havde samlet sig om hans pludselige Opdukken og de formodede Grunde dertil, var døet hen; han var ikke mere nogen Seværdighed men et almindeligt Stykke dagligt Tilbehør. I Byens ledende Krese begyndte man at tænke paa at faa ham gjort nagelfast gennem et Giftermaal med en af Byens Døtre, og man søgte at drage hans Opmærksomhed snart i en, snart i en anden Retning. Men al Tale om noget saadant afviste han. Og det ikke blot fordi han ikke følte mindste Trang til at paatage sig et Hjems Byrde men ogsaa ud fra en almindelig Afsmag for at indlade sig dybere med Folk, han ikke kendte fra gammel Tid. Han havde i den senere Tid en Fornemmelse, som om hans Væsens Porer var tilstoppede, han kunde ikke komme i nogen ny Forbindelse af inderligere Art med Mennesker. Og med Kærligheden troede han sig færdig for bestandig. Eller rettere sagt: han havde gjort det saadan op, at han i Grunden aldrig havde egnet sig for den. Han manglede, mente han, Evne til at lade sig paavirke af den Personlighedens Rytme, der sætter andre Menneskers Sjæleinstrument i Svingninger.

Kendsgerninger syntes at give ham Ret. Et Par klare Pigeøjne skinnede ham en Dag i Møde, og der var i dem noget af den Fosforglans, der kan lyse over en Grav. Men de formaaede kun at sætte hans Fantasi i Bevægelse og saa at vinde hans Venskab og hans Medfølelse. De dybere Lag i ham lod de uberørt.

... Der havde været Sammenskudsskovtur til Præsteskoven. Alle Byens toneangivende Familier tog Del deri, og paa indtrængende Forestillinger fra forskellig Side havde Vagn ladet sig overlale til

at være med. Man havde kørt ud i Skoven i et langt Vogntog; de medbragte Fødevarer havde man fortæret i Pavillonen i Skoven, og bagefter havde man faaet sig den sædvanlige Svingom. Vagn havde, mere end ellers ved saadanne Lejligheder, følt sig paavirket af den ligefremme Livsglæde, der herskede under hele Udflugten. Nu sad han paa Charabancen, der førte ham og en halv Snes andre Deltagere tilbage til Byen. Paa Udvejen havde Familierne holdt sig saa nogenlunde hver for sig, Men Stemningen ude i Skoven havde løst en god Del af Etikettens Baand; paa Hjemturen anbragte man sig paa Vognene i Flæng, og saaledes var det gaaet til, at Vagn befandt sig i et Selskab, hvis Medlemmer han kun kendte ganske flygtigt. Der var et Par ferierende Studenter, nogle yngre Forretningsmænd, unge Damer af forskellige Aargange, og iøvrigt var man paa det Trin af Stemning, da de finere Personlighedens Afskygninger udviskes og man smelter sammen i en ensartet, lidt støjende Gemytlighed.

Kun en i dette Selskab var stille. Det var en ung Pige, der sad lige overfor Vagn.

Hun var ikke spinkelt bygget, men det var øjensynligt, at hendes Helbred var sart. Hun havde tyndt Blod, kunde det se ud til; bleg var hun af Lød, og kun de altfor tørre Læber og de store straalende Øjne gav Farve til det fine, regelmæssige Ansigt. Der var en egen Aandighed over hende, som løftedes hun bestandig opad af en eller anden usynlig Magt.

Vagn vidste, at hendes Bryst ikke var stærkt. Det var kommet ganske pludseligt saadan; blot for et halvt Aarstid siden havde hun straalet af Friskhed og Livsens Styrke, og hendes Sygelighed beklagedes almindeligt i Byen som noget uforstaaeligt,

næsten en Art Ulykkestilfælde. Nu talte man allerede om, at Forældrene havde til Hensigt at rejse til Syden med hende. Hun var eneste Barn, men de store Omkostninger lagde Hindringer i Vejen og bevirkede, at man betænkte sig saa længe som muligt, thi Familiens Kaar var kun saa middels. Faderen var for et Par Aar siden faldet for Aldersgrænsen som Kaptajn og var nu Oberstløjtnant i Forstærkningen. Sin meste Indtægt havde han ved Revisionsarbejde for et af Byens Pengeinstituter.

Elise Magens hed den unge Pige. Allerede en Gang før havde dette blide Navn strejft Vagns Bevidsthed.

Det var nu idag, derude i Skoven. Man havde leget en vildt svirrende Leg over Grønsværet. Et Øjeblik havde han staaet stille, fortabt i Tanker, der havde draget ham udenfor Legens og Glædens Hvirvel. En ung Lægefrue var flagret ham forbi; hun havde givet ham et let Slag paa Skulderen, og saa havde hun raabt: „De staar saa fortabt, Kandidat Steining! De skulde hellere gaa hen til Elise Magens; hun sidder derhenne og ser ud, som hun havde Lyst at spise Dem!“

Han havde set hen paa den unge Pige, hvis Helbred ikke tillod hende at være med i Legen. Henne under et stort Træ sad hun, ligesom sammenkrøben af Kulde trods det, at hun i det varme Sommervejr var klædt i en tyk, ulden, blaa Kjole. Da hans Blik mødte hendes, havde en glødende Rødme farvet hendes blege Ansigt, og hendes Øjne havde skinnet ham i Møde med en egen, fugtig og varm Glans, saadan som man kan se den hos den, der er i Færd med for bestandig at tage Afsked med en, han har kær. Et Øjeblik havde han følt sit Hjerte udvides af en Varme, som han mente

var Medlidenhed, men det varede ikke længe, saa havde den almindelige Livsglæde atter visket Indtrykket bort. Nu da han sad lige overfor hende og paany mødte hendes Blik, kom noget af den samme Følelse igen, men denne Gang steg den langsommere frem i hans Sind, og den lod sig da heller ikke saa hurtigt fordrive igen.

Hele Tiden havde han hendes brændende Øjne fæstede paa sig, og han følte hendes Sjæls forborgne Varme udløses og strømme ham i Møde. Til hende talte ingen. Alle havde en Fornemmelse af, at hun var træt af Dagen og maatte have Ro.

Vognen holdt udenfor den Families Dør, hvem den tilhørte. Man tilbød at køre Elise hjem, men hun sagde Nej. Vagn vidste meget godt hvorfor. Og som det var en Selvfølge, gav han sig paa Vej sammen med hende.

Der lød bag dem nogle drillende Bemærkninger. Men det lod ikke til at anfægte Elise det allermindste. Hun gik ved Siden af Vagn og saa paa ham med et taknemmeligt Blik.

Lygterne paa Gaden var nylig slukt. Natten var blød og halvlys som lysegraat Fløjl.

Over Torvet kom et Selskab af hjemvendte Skovgæster. I den stille By lød deres Stemmer ubluferdig højt og skrattende. Uden nogen Aftale gik Vagn og Elise over i Skyggen under Industriforeningsbygningen, til Selskabet var bøjet om ad en Sidegade. Men endnu længe lød Røsterne . . . Der var en Damestemme især . . . den knistrede overmodigt i Stakkatohyl, og ind imellem lød det: „Aa nej, det er ikke til at holde ud, det er ikke til at holde ud!“

Men nu var Støjen døet hen, og Byen lagde sig atter til Ro som en sovende, der en Overgang er

bleven forstyrret af indtrængende fremmede men som efter at have rejst sig paa Albuerne og gnedet Øjnene atter synker tilbage i Puderne. De Lys, der hist og her var bleven tændt bag Ruderne, de slukkedes atter, og en Stilhed, der ligesom hulede Byen ud, herskede uindskrænket.

Elise havde stukket sin Arm ind under Vagns. Han kunde føle hendes hivende Aandedræt mod sin højre Side.

De talte sammen med dæmpede Stemmer.

— Far og Mor vilde have, at jeg skulde tage med paa denne Tur, sagde hun. De mente, at jeg vilde have godt af den Adspredelse. Men jeg bryder mig ikke om at være sammen med saa mange. Det er dog stadig kun de enkelte, man har Fornøjelse af. Synes De ikke?

— Jo, jeg er heller ingen Ynder af den Slags Selskabelighed.

— Nej, ikke sandt? Ja, man maa naturligvis finde sig i andre Mennesker, naar man vil leve i Verden. Men jeg synes ikke, jeg kan være forpligtet dertil. De siger jo om mig, at jeg skal dø — snart . . .

Det gav et Ryk i Vagn.

— Aa, nej, det er der da ingen, der siger.

— Jo, — hun lo lidt anstrengt — men der var alligevel i hendes Latter noget af en Triumf, som vilde hun tilføje: „Men jeg skal nok narre dem!“ — jeg ved godt, de siger det. De gaar naturligvis ikke ligefrem og brøler mig selv det ind i Øret, men de gaar da saa vidt, at de siger det til Far og Mor. Folk her i Byen tror ikke, jeg kan leve ret længe. Og nu har de faaet mine Forældre skræmt, saa de har fundet paa, at jeg skal rejse til Syden.

— Ja men var det da ikke det fornuftigste, kære Frøken? . . . Ja, jeg gaar naturligvis ud fra, at De ikke føler Dem rask — ikke helt rask . . .

— Nej — Tonen blev alvorlig — helt rask føler jeg mig ikke. Der er naturligvis nok noget i Vejen med Lungerne . . . jeg var jo paa Sanatoriet, og det kan godt være, jeg skal der igen. Ser De, jeg er virkelig en god og fornuftig Pige, der lader dem gøre med mig hvad de vil, naar det virkelig er nødvendigt . . . Men til Syden — Du gode Gud! hvor skulde Far og Mor kunne skaffe de Penge? Det kan da heller ikke være saa farligt med mig. Jeg bliver noget forpustet, naar jeg saadan har været meget i fri Luft som idag. Men derfor behøver man da ikke straks at tænke sig det allerværste.

Hendes Aandedræt gik tungt, og inde i Brystet var der en Lyd som af en Sav. Uendelig svag var den, men for hvert af hendes Aandedrag lød den: hrr . . . hrr . . . hrr . . .

Hun tog et fast Tag i hans Arm, næsten klyngede sig til ham.

— Nej, sagde hun muntært, men derfor kan man vel nok med en god Samvittighed tage de Fordele af at være syg, som man kan faa. Alle Folk ser paa en helt anderledes end paa de helt raske. Ja, de tror jo altsaa, at jeg skal dø, og derfor, tænker de, er det jo i Grunden lige meget, hvad jeg tager mig for. Her i Byen kan man skam ellers ikke saadan — ja, De kender den jo for Resten selv — der er saa mange forskrækkelige Hensyn at tage, og vi gaar allesammen og beklager os over det; der er saamænd ikke et Menneske, der ikke lider under det, og alligevel bliver vi ved at gaa og passe paa hinanden som Politibetjente. Naa men jeg har det godt. Jeg har Privilegium paa at vise,

hvem jeg holder af og hvem jeg ikke kan lide. Jeg kan gaa med til de Selskaber, jeg gerne vil med til, og lade være at møde til dem, der keder mig. Herregud, siger de, hun kan ikke fornærme os, for hun skal dog i den sorte Gryde med det allerførste . . . Ja, lad os nu først se det! Men jeg vilde rigtig nok nødig være i mine Forældres Datters Sted, hvis jeg narrer hele Byen og tillader mig at leve videre som andre Mennesker.

Hun lo højt og lystigt, og der var ikke mere noget anstrengt i hendes Latter. Men i Vagns Øren lød den endnu uhyggeligere, end om han havde hørt Dødsangsten ralle paa Bunden af Latteren.

Men han tvang sin Stemme.

— Ja, Frøken — hvorfor skulde De ikke leve?

— Saa kommer det bare an paa, om de, der er venlige mod mig nu ogsaa vil blive ved at være det . . . Ja, det er kun dem, jeg selv holder af, hvis Venskab jeg interesserer mig for . . .

— Det vil de nok, det vil de nok. Hvor skulde de kunne være andet?

Og da han mærkede, at hun lagde sin Arm fastere i hans, saa trykkede han den til sig. Men i hans Hjerte lød det: Har jeg Lov til dette? Hun kan jo dog komme over det og leve . . . Thi med Sikkerhed vidste han det, at hun elskede ham og at han aldrig vilde komme til at elske hende.

Og mere end det. Lige siden den Tid, da han kom til Byen, havde hendes Kærlighed strakt sig ud mod ham — strakt sig i favnende Længsel, til nu, da den ræktes ham i Møde, som to magre Hænder fra et Dødsleje strækkes ud mod Solens Skin. Han havde ikke set det før nu. Nu stod det hele klart for ham, som i et pludseligt Glimt. Og han

følte sit Hjerte blive hedt og svulmende af en Ømhed, der ikke var Kærlighed.

Hendes Blik søgte opad mod hans. Det var stort og straalende som et taknemmeligt Dyrs.

— Ja, Herregud, sagde hun. Nogen maa man da ogsaa have i Verden.

... De var ved Huset, hvor hun boede. Lidt udenfor Byen laa det, med en Have foran. Ud gennem Mørket, som Buskadset gjorde tættere, skinnede en Lampes sindige Lys.

Hun rakte sin Haand ud imod ham, og han følte dens lette, ligesom bønfoldende Tryk.

— Far og Mor sidder nok oppe endnu, sagde hun. Ja, saa skal De have Tak.

Han hørte Døren blive aabnet og Udbrud af en Mandsstemme, der var bekymret venlig.

I den nærmeste Tid mødte han tidt Elise. Naar Vejret var mildt gik hun sin Tur bag om Villahaverne, der som en Krans af grønne Blade og brogede Blomster var slynget om Byen. Uden at det var aftalt mellem dem, mødtes de altid paa samme Tid af Dagen og fulgtes saa ad. Ingen i Byen opholdt sig derover, det Vagn kunde skønne.

Men saa kom der en Dag til ham et anonymt Brev, skrevet med en stor og klodset, øjensynlig fordrejet Haandskrift. Man advarede ham mod at spadserere med Elise Magens — han udsatte baade hendes og sit eget Rygte for Fare. Og da han intet Hensyn tog dertil, kom der et nyt, hæftigere i Tonen: hans Handlemaade var lav, stod der; han var i Bund og Grund egenkærlig, tog kun Hensyn til sin egen Lyst, og de Mennesker der levede omkring ham, dem regnede han ikke for det Snavs, han traadte paa. Egoist! Egoist!! Egoist!!! endte Brevet, og det var undertegnet: En, der kender Dig!

Heller ikke dette Brev voldte ham mindste Sindsbevægelse. Men der blev ved at komme navnløse Breve, hyppigere og hyppigere, tilsidst næsten hver Dag, og de blev mere og mere udfordrende. Og skønt han strittede imod, saa undgik han dog ikke at føle sig nervøs over disse Pile, der afskødes imod ham af en usynlig Fjende. Saa meget syntes de ham at vise, at man i Byen opfattede hans Ven-skabsforhold til Elise Magens anderledes end det fra hans Side var ment. Og det pinte ham, fordi han syntes, at han derved kom til at sejle under falsk Flag overfor hende.

Det varede imidlertid ikke længe, før Spadsere-turene holdt op af sig selv. Sjældnere og sjældnere var hendes Befindende saa godt, at hun kunde gaa ud, og saa kom der et Par Maaneder, hvor hun slet ikke viste sig.

Han havde aldrig været i hendes Hjem. Hun havde bedt ham lade være at søge hende der, før hun selv en Dag bad ham derom. Hun skulde nok sende Bud, naar hun trængte til ham, havde hun sagt. Og nu gik han og ventede paa, at Budet skulde komme.

Imens hørte han i Byen, at Forældrene nu havde bestemt, at de vilde rejse til Syden med hende. Dagen var fastsat, og endnu vidste han ikke, om han vilde kunne komme til at tage Afsked med hende. Han overvejede ved sig selv: maaske var det dog det rigtigste, at han gik derned og sagde Far-vel. Han kunde jo sagtens finde et eller andet Paa-skud til at indføre sig selv i Huset hos Forældrene.

Men et Par Dage, før Rejsen skulde finde Sted, kom det ham for Øre, at den var bleven udsat. Elise havde paadraget sig en Forkølelse, der gjorde det betænkeligt at rejse med hende.

Saa sad han en Dag alene paa sit Værelse. Det var henne i September nu, og gennem Solskinnet, der bleggyldent og klart drev hen over Byens Tage, listede der sig af og til en Kuldegysning, der varselede Vinteren.

Vagn følte Dagens Friskhed og skære Glans som en underlig smertefuld Oplevelse. Det var, som droges han af noget, der var langt borte . . . noget uopnaaeligt fjernt, der paa en Gang klagede og vinkede . . .

Da lød paa en Gang besværlige Trin op ad Trappen til hans Værelse. Og lidt efter aabnedes Døren, og der kom en Mand ind. Han var i Have-lock og blød, sort Kunstnerhat; alligevel var der noget militærisk rankt over den brede Skikkelse. Ansigtets Træk var bløde, næsten barnlige, men den tilbagevigende Hage laa i Skygge under et mægtigt, kruset Overskæg.

Vagn havde aldrig før talt med Oberstløjtnant Magens. Alligevel syntes han nu, da han stod foran ham, at han havde kendt ham længe og nær. Og det faldt ham ganske naturligt, at han uden Indledning gik lige løs paa Sagen.

— Jeg ved, hvad De vil, Oberstløjtnant Magens. Deres Datter er meget syg?

Oberstløjtnantens Blik svirrede rundt i Værelset som en anskudt Fugl, der søger sig et Sted, hvor den kan slaa sig ned og dø. Men det lykkedes ham ikke at skjule dets Taareblankhed.

— Ja, sagde han. Min lille stakkels Pige Ja, vi behøver vel ikke De kan vel gaa med straks . . . ?

Vagn gjorde sig rede. Han vidste med det samme, at der ikke var mere Haab.

— Vi havde jo troet, blev Oberstløjtnanten ved,

at naar der kom lidt Varme . . . Vi havde jo troet, at naar der kom lidt Varme . . . Naar Sommeren har været saa kold som i Aar, saa er det jo somme Tider . . . Og naar vi saa kom der ned . . . jeg mener nu alligevel: Sol det er det eneste . . . Og der maatte ikke spørges om, hvad det kostede, ikke vilde jeg høre det nævne . . .!

De sidste Ord sagde han næsten vredt. Og Vagn forstod, hvordan hans Tunge halvt mekanisk gentog hvad hans Hjerne nu i et Par Maaneder havde tumlet med om og om igen . . .

Det var, som Oberstløjtnanten tog sig i, at han var bleven hæftig. I en næsten undskyldende Tone sagde han:

— Hun er jo den eneste, vi har.

. . . De traadte sagte paa Gruset i Villaens Have. Tunge, mørktrøde Georginer ludede med de tunge Hoveder, der lignede Pletter af størknet Blod. Rust-rød hang Vildvinen over Verandadøren. For et af Vinduerne til højre var der trukket lyse, lette Gardiner.

Inde i Stuen sad der en ældre Dame. Hendes Ansigt var rynket og lædergult, men midt i Rynkerne straaled et Par glasklare, graa Øjne, der syntes at se den, hun talte med, lige ind til Hjertedrødderne, og saa var der i dette Blik en Varme, — nok til at give deraf til den, der selv ikke havde.

Vagn mødte dette Blik, og han saa fra Oberstinden hen paa hendes Mand, hvis Øjne var brune og troskyldigt runde; Elises var Summen af begge disse.

Oberstløjtnanten præsenterede: Hr. Steining — min Hustru —, og Fru Magens rejste sig og trykkede Vagns Haand med et fast og varmt Tryk.

— Hun var faldet lidt i Søvn før, sagde hun. Men jeg tror næsten, hun er vaagnet nu.

Alle tre gik de ind i den unge Piges Soveværelse. Men Forældrene blev staaende lige indenfor Døren, som var det dem, der var de fremmede og hvem det tilkom at holde sig diskret tilbage.

Vagn maatte beherske sig, for at ingen af dem skulde mærke, hvordan det gav et Sæt i ham, da han saa det Ødelæggelsens Værk, som Sygdommen havde anrettet. Hun saa ud som skaaret i Elfenben.

Paa de hvide Puder flød hendes brune Haar som paa en Flods Strømme. Hun forekom Vagn som en druknende, der føres hjælpeløst af Sted mod de store Vande. Men Øjnene straaledede med en Glans, som havde hele hendes ebbende Livsevne samlet sig i dem.

Da hun fik Øje paa ham, kom der nervøse Sitringer i de udtærede Hænder. Vagn kunde se, at det kostede hende Anstrengelse at løfte den højre fra Dynen. Man skulde tro, at hun havde en tung Byrde i den, som hun vilde holde frem imod ham. Men omsider fik hun den lagt i hans.

— Tak, hviskede hun. Tak!

Han bøjede sig ned over hende og trykkede et Kys paa hendes Pande — det første Kærtegn, han havde givet hende.

Hun gjorde en Bevægelse, som om hun vilde slynge Armene om hans Hals. Men det blev ikke til noget. Hendes Hoved var som klæbet fast til den hvide Hovedpude, og hun blev liggende og gentog:

— Tak! Tak!

Men saa gled hendes Blik bort, og det søgte ud til Vidder, der kun kunde anes af dem, der stod ved hendes Seng. Paa en Gang saa man det paa

hende, at Stuen ikke mere var til for hende, og heller ikke de tre Mennesker, som var dem, hun elskede højest paa Jorden. For den, der skal dø, er Kærligheden til dem, der skal leve efter, det sidste der brister, af de Baand, der binder til Jorden. Naar det er slidt sønder, da er Frigørelsen naaet, og uden Frygt kan Sjælen sejle hen over det store hvide Vand, der er det eneste Verdenshav, der findes.

Vagn forstod det, og han traadte stille bort fra Sengen, hen til de to, der havde holdt sig tilbage.

De gav ham Haanden, og de talte til ham med dæmpede Røster, som var hans Sorg den største og den, der først og fremmest havde Krav paa Ærbødighed. Men da Oberstløjtnanten havde fulgt ham ud paa Trappen, blev han længe staaende med hans Haand i sin — den Haand, der nylig havde trykket hans lille Piges som den sidste Hilsen fra det Liv, hvor der elskes og haabes og lides.

To Dage senere var Elise Magens død.

Saa var det nogle Dage efter, paa Begravelsesdagen.

Vagn havde ikke villet være med i Følget. Han havde talt ganske aabent med Oberstløjtnantens om det, og de havde ment, det var bedst han ikke gav Møde. Begravelsen skulde foregaa i Stilhed; man ønskede kun Deltagelse af de nærmeste. Saa meget mere paafaldende vilde hans Nærværelse være, og nu da deres lille Pige var død, vilde det pine dem, om Sladder skulde sætte sin Svamp paa hendes hvide Gravsten.

Men faa sig til at gaa paa Kontoret den Dag kunde Vagn dog heller ikke. Og nu sad han i Stuen, henne ved Vinduet. Nogen af Følget maatte vel

komme forbi paa Tilbagevejen fra Kirkegaarden — og han syntes, at først Visheden om, at det hele var forbi, kunde dæmpe den smertelige Uro, der bølgede i hans Sind.

Moderen var i Køkkenet. Det meste af Dagen hørtes hendes slæbende Skridt derude fra. Fru Steining havde altid en Følelse af, at hun gjorde sig skyldig i Pligtforsømmelse, naar hun slog sig til Ro inde i Stuen.

Henne i Sofaen halvlaa Thyra. Over Randen af en Lejebiblioteksroman stjal hendes Blik sig til Broderen, naar hun mente, at han ikke lagde Mærke til hende. Hendes Udtryk var nyfigent, næsten triumferende, som hos den, der har tilrettelagt et interessant Forsøg og er paa Nippet til at se det lykkes.

Vagn havde set hvad han vilde se: en sortklædt Herre var kommet gennem Gaden — saa en til — og nu silede fra Byens Udkant Kirkeklokkens Lyddraaber gennem den stille Luft.

Han rejste sig tungt for at gaa ind paa sit Værelse. I Forbigaaende strejfedes hans Blik Søsteren, der tog sine Øjne til sig og blev rød. Det havde i den sidste Tid været saadan, naar hun kom til at se paa ham. Men det var først nu, det blev ham paafaldende.

Længe havde han gerne villet nærme sig denne Søster. Hun var nok i en vanskelig Alder nu, kunde han skønne; stor og køn var hun, hun havde stærke Bryn og Kinder, som Blodet hidsigt jog igennem, og hver Gang hun smilte, blottedes en Række graadige, hvide Tænder. Der var noget sugende over hende, en hed, stærk, forbitret Tørst efter Oplevelse, og den samlede sig til Vildskab, nu da hun efter Konfirmationen gik ørkesløs derhjemme

og ventede paa en eller anden Anbringelse. Men han havde hidtil ikke kunnet komme ret i Lag med hende, for hendes Adfærd skød ham stedse bort, som var han en fremmed, og naar han var til Stede i Familiens Skød, brugte hun at halvhviske med de andre som for at tilkendegive, at han var udenfor dens intime Liv.

Han standsede foran hende. Men nu var hendes Øjne plantede rodfast i Bogen.

— Det er nok en meget interessant Bog, Du læser, Thyra, sagde han smilende.

— Jeg har vel Lov til at læse, hvad jeg har Lyst til.

— Ja, om Forladelse — jeg vilde blot passiare lidt med Dig.

Men Thyra vilde ikke passiare — langt fra — og hun rejste sig brat og smækkede Bogen i. Men ved den hastige Bevægelse, hun gjorde, faldt der et Papir ud fra dens Blade, og inden hun kunde hindre det, havde Vagn bukket sig og taget det op.

Det var et Stykke beskrevet Brevpapir. Han gjorde ikke noget Forsøg paa at læse hvad det indeholdt — saa blot paa de Skrifttegn, der fyldte det — og genkendte den fordrejede Haandskrift.

Det gav et Ryk i ham. Og han var bleg, da han rakte hende Papiret.

— Værsgod, Thyra . . .

Hun strakte Haanden frem men tog det ikke.

— Eller, sagde han, — er det ikke bedre, vi brænder det?

Da hun ikke svarede, gik han hen og puttede det i Kakkellovnen. Han satte en Tændstik til, og et Øjeblik efter stod det i Lue.

Hun stod og saa paa ham, stiv og med døde Øjne.

— Saa bliver det mellem os to, Thyra. — Han kom atter hen til hende.

Men hun veg tilbage og for hen imod Døren.

— Jeg hader Dig, raabte hun, da hun halvt var ude af den.

Vagn drev hen over Gulvet. Hans Hjerter var tungt.

Om Aftenen viste Thyra sig ikke ved Tebordet. Hun var hos en Veninde, hed det sig. Vagn greb Lejligheden til at tale med Moderen om hende. Uden at nævne noget om de anonyme Breve søgte han at gøre hende det forstaaeligt, at Thyra vilde tage Skade, om hun fremdeles holdtes indespærret hjemme. Der maatte skabes Afløb for hendes Arbejds- og Livsmod, om det ikke skulde gaa i Gæring. Han foreslog en Husholdningsskole i Hovedstaden; man sagde, at der der var skarp Disciplin og at de unge blev holdt til Arbejde.

Moderen strittede imod. Hun værgede for de Penge, det vilde koste, og han fik en haard Dyst med hende. Hun gav først efter, da han lovede at betale Hovedparten af hvad der skulde til; Resten maatte saa tages af Thyras egne Rentepenge, og for at faa dette Forslag sat igennem, maatte han fremstille det, som lagde han stadig Penge op af sin Gage. Sandheden var, at han havde maattet gøre et temmelig dybt Greb i sine Rentepenge.

Aftenen efter sad han alene i Halvmørke paa sit Værelse.

Pludselig gik Døren op. Og et Øjeblik efter var der nogen, der greb hans Haand, og der brændte en Taare mod dens Flade.

— Aa, Vagn, Vagn — det var Thyra — aa, hvor jeg har været styg imod Dig — Du maa ikke være vred, Vagn, Du maa ikke . . .

Hun fandt ikke Bund i sine Selvanklager — forstod det ikke, saa lumpent hun havde baaret sig ad . . . Først da hun gennem mange Forsikringer var bleven forvisset om, at han ikke var vred paa hende, fik hun helt Magten over sig selv og begyndte at spørge ham ud om, hvordan [der var i Hovedstaden . . .

I de nærmeste Dage talte hun ikke om andet. Og hendes Øjne var blanke som Spejle, der er rede til at optage Billedet af en ny Verden.

Fjorten Dage senere rejste hun.

Da Vagn samme Dag kom op paa Kirkegaarden, saa han, at Elises Grav var pyntet med friske Blomster. Han genkendte dem. Aftenen forud havde han set dem staa i Vand i sin Søsters Værelse.

Mere og mere ensom følte han sig i Byen. Her var alle Mennesker knyttede sammen med andre; man levede saa lidt for egen Regning; hver enkelt Tilværelse var Deltager i et Andelsforetagende, med fælles Indtægter af Glæde, fælles Udgifter af Sorger og Skuffelser. Han alene maatte have alt sit for sig selv. Med Moderen lykkedes det ham ikke at naa til noget dybere Fællesskab; Broderen passede sit, lille, tæt, tør, paalidelig og nærig. Den lille blege Pige dernede i det stille Hus, hun havde været den eneste, som med sin dødsmærkede, ugenældte Kærlighed havde formaaet at give ham Følelsen af, at der dog var nogen, hos hvem han vilde efterlade et Savn, om han en skønne Dag gik bort. Nu gik han mellem Byens Folk som den, der ubuden har trængt sig ind i en sluttet Kres.

I hans Forladthedsfølelse gled hans Tanker hyppigere og hyppigere til Malvina. I det sidste Aars Tid havde han ikke hørt fra hende; deres Breve

var blevet sjældnere og sjældnere, og nu var de ganske standset. Han havde ikke faaet Svar paa det sidste, han havde skrevet til hende. Men saa vidt han vidste, var hun endnu bestandig paa den samme Gaard paa Fyen.

Billedet af hende trængte sig tættere og tættere ind paa ham. Han saa hende for sig med det Udtryk af uendelig Forladthed, som hun havde haft hin Aften, da han i den øde Lejlighed paa Nørrebro havde sagt hende, at han ikke elskede hende. Hendes blege Ansigt saa han, hærget af den pludselige Sorg, vendt imod ham i en forfærdet Spørgen. Og lidt efter lidt smeltede det for hans Blik sammen med et andet, et Døden nylig havde tilhyllet med sin sorte Maske. Han syntes, at ogsaa Malvina var død, og det var ham, der havde taget hendes unge Liv. Han havde ikke haft Taalmodighed. Kærlighed er ikke noget, der er og en skønne Dag ikke er. Den er et skiftende Blomster; snart dækker den Livet i blussende Frodighed, snart er den visnet bort, og kun Rødderne dybt nede i Sjælens Dyb bevarer dens Liv. Da gælder det, at der fredes om det, der er. Han havde ikke gjort det. Et levende Blomsterflor havde han kastet paa Ilden, og han havde dræbt et Menneske.

Af og til kunde det hænde, at en lys og klingende Kvindelatter brød ind i disse Tanker. Da saa han for sig et andet Ansigt, et, der var hærdet af Beslutning, og han vidste, at den, hvem det tilhørte, ikke vilde have klaget den Dag, da Livet svigtede, men taget sin Kamp og baaret sin Byrde. Da fyldtes han af en Higen efter et Liv i Styrke og Frihed, et hvori man ikke gik og skrabede sin syge Samvittighed med et Potteskaar men hvor man ubøjet tog sit Ansvar, sin Lyst og sin Lidelse . . .

Men saa ofte disse Tanker meldte sig, jog han dem bort igen. Han sagde til sig selv, at han ikke havde bestaaet Prøven, som Livet havde sat ham paa: Prøven paa, om han var af de stærke, der selv kunde smede deres Skæbne som en blank Brynje om sig, eller af den anden Slags Mennesker, der lod sig forme og føre. Han var henvist til at tage de smaa Værdier med i Betragtning; han havde ikke Raad til at lade noget gaa til Spilde af hvad der blev budt ham af Kærlighed eller blot af Forstaaelse. Og saa stærk blev denne Betragtning i hans Sind, at han en Dag satte sig hen og skrev et Brev til Malvina.

„Lille Malvina“, skrev han, „den Gang da vi to skiltes, da troede jeg, at der kun var en Lykke i Livet, og kunde man ikke naa den, saa skulde man i al Fald ikke lade sig nøje med noget, der kun havde Lykkens ydre Præg. Men nu har jeg lært at forstaa, at det ikke er saadan med Lykken, om den da overhovedet findes her i Verden. Den bestaar af en hel Mængde smaa Dele — kan Du forstaa hvad jeg mener? Man maa sanke den sammen, lidt efter lidt. Jeg troer nu, at vi to kunde have mange Betingelser for at samle os saadan en Lykke. Kunde Du ikke tænke Dig at se mig igen? Jeg vilde saa gerne tale med Dig. Maaske vilde vi komme til det Resultat, at det var bedst for os begge, at vi den Gang skiltes, maaske til det modsatte; i hvert Fald vilde et Møde bringe Fred og Klarhed. Tid og Sted overlader jeg ganske til Dig at bestemme; kunde Du komme hertil, var det vistnok i flere Henseender det heldigste. Jeg kan love Dig, at Du vilde være velkommen som Gæst hos min Moder, og der er ellers ikke et Menneske

i Byen, der behøver at faa at vide, hvorledes Forholdet har været mellem os to.“

Da han havde afsendt dette Brev, gik han i otte Dage og ventede Svar, gennemsitret af Utaalmodighed . . . Hun kan ikke ret bestemme sig, sagde han til sig selv: alt det gamle bryder op i hende igen; hun er ligesom lidt bange for, at det nu skal blive en ny Skuffelse. Men hun ender med at love mig at komme, for hun elsker mig, og den Følelse vil være stærkere end alle hendes Betænkeligheder . . . Alligevel var han febrilsk. Hun kunde jo have faaet Plads et andet Sted, saa hun maaske slet ikke havde faaet hans Brev . . . Hvorfor mon hun dog heller ikke havde ladet høre fra sig saa længe . . . ?

Men endelig kom da Svaret. Det lød:

Hr. cand. jur. V. Steining!

Min forlovede, Frøken Malvina Bender, har anset det for sin Pligt at gøre mig bekendt med et Brev, De har tilskrevet hende, og efterat vi har talt sammen om Sagen, mente hun, det var det rigtigste, om jeg vilde besvare samme. Hun har bedt mig meddele Dem, at de Følelser, hun en Gang har næret for Dem, dem anser hun nu for et Ungdomssværmeri, men hun vil altid bevare Dem i venlig Erindring, og skulde det glæde os begge, om der ikke maatte efterlades nogen Braad paa nogen af Siderne. Jeg undlader derhos ikke at meddele Dem, at vort Bryllup er fastsat til den 7. næste Maaned.

Med Agtelse

P. Thomsen

Forpagter.

. . . Den første Følelse, Læsningen af dette Brev fremkaldte hos Vagn, var Flovhed. Der havde han bakset og herset med sin Samvittighed, og den

havde ikke ladet ham i Fred, og imens sad den, han mente at have forsyndet sig saa haardelig imod, ovre paa Fyen og forlovede sig nok saa yndigt med P. Thomsen. Han havde strakt sin Haand ud efter Malvinas spæde Pigehaand, og han havde faaet P. Thomsens Forpagterlab i Stedet. Sandelig: ens Selvfølelse styrkes just ikke, naar man tror at spille en Rolle i et Drama og man saa pludselig opdager, at det er i en Farce, man agerer!

Men lidt efter lidt satte Flovheden sig fast til en lille haard Knude af Bitterhed. Malvina blev for ham den borgerlige Tilfredshed — en aaben, venlig Mark af Livshygge. Han havde kunnet tage den i Besiddelse, men han havde foretrukket at gaa videre ad Vejen udenfor, saa ufarbar den ogsaa var. Og da han en Dag var træt og længtes tilbage til sin lyse Vang, saa var Ledet lukket og andre havde taget den i Besiddelse, og han var henvist til at gaa videre som en unyttig Vandrer og uden noget Maal i Sigte.

Efter den Tid følte han sig endnu mere ensom i Byen.

Men en skønne Dag laa der paa hans Bord en Bog. Stor og tyk var den, og paa Titelbladet stod: „Simon Elvig: Guds billedet“. Den var sendt med følgende lille Brev:

Hr. Steining!

Min Mand, Simon Elvig, lider af en sygelig Modbydelighed for at skrive Breve. Derfor har han bedt mig paa hans Vegne at sende Dem hans nye Bog i Venskab og Haab om Forstaaelse. Vi selv synes, Bogen er god, andre siger, den er noget løbsk. Nu vil det interessere os at høre hvad De mener. De vil i hvert Fald finde en noget anden Simon deri

end ham, som De kender fra gamle Dage. Selv om han inderst inde alligevel er den samme.

Hilsen fra os begge

Toni Elvig.

Vagn gav sig straks i Kast med Bogen. Inden Aften havde han læst det meste af den. Og efter at han havde tilfredsstillet sin første Tørst, saa begyndte han at læse forfra, roligt overvejende. „Guds-billedet“ blev hans daglige Sysselsættelse i den Tid, der fulgte efter.

Den begyndte med et Syn: Kloderne tumler gennem Verdensrummet som vældige lysende Boldte, et sindrigt Spil, opfundet af Verdensaanden. I deres spændte Bug raser Livets glødende Vælde; det er det Helvede, hvorom alle Religioner vidner, et Helvede, der er bundet til at holde sig under Overfladens størknede Skorpe, under Ordenens Tugt. Dette Helvede er allevegne, det gløder som store Sole paa Himmelen, thi Solene er Helvedkloder, og de tvinger Ordenens Kloder til at dreje sig om dem. Men selv er de givet i Verdensaandens Hænder, og Ordenen er paa en Gang Begrænsningen og Uendeligheden.

Set med Aandens Øjne er Begrænsningen stillet under Evighedens Lov. Evigheden er den store Tomhed, det er Tomheden bag Tomhed, det er Verdensrummets Ubegrænsethed, det er Klodevrímlens Svimmel. Og under dens Magt brøler Kloderne som vilde Dyr, der tvinges af Dressørens Pisk; rasende af Vildskab og Oprørsaad skyder de afsted gennem Rummet, uendeligt, uafsladeligt — evigt!

Saa sker det, at Aanden bliver Liv. Og Livet er Gud. Gud er god, men han omfatter det onde i sig.

Han er Tveheden, Aanden. Helvede er Naturen, det er det ubevidste, og det er Enhed.

Men Gud er den, der hersker. Han er Jeget.

Jeget er en ny Bestemmelse. Der er intet Jeg i Naturen. Den ene Sten, den ene Plante staar ikke i Jeg-Modsætning til den anden. Jeget er af Gud. Jeget er Gud.

Derfor maa Menneskets Maal være Jegets Udvikling. Den højeste Egoisme er den højeste Idealitet.

Men Egoismen maa gaa i Retning af at udvikle det i Jeget, der er af Gud. Det, der er fælles med ringere Former af Liv, det er ikke Gud, og det skal ikke fremmes . . .

Saaledes var den Grundanskuelse, hvorfra Bogen gik ud. Og herfra fældede den sin Dom om alle Livets Forhold — om Kærlighed og om Død især.

Gud er Kærlighed, og Kærligheden er Livets Fornylse. Det er den største og helligste af alle menneskelige Lidenskaber, fordi den stræber ud over sig selv. Dens Maal er ikke at skabe nyt eller rigere Liv for de to, der elsker hinanden men for en tredje, der er udenfor dem og som skal leve paa Jorden, naar de selv forlængst smuldrer i Graven. Og den Dag vil komme, da al Følelse af personlig Tilfredsstillelse vil være svundet fra Kærligheden. Da vil ædle Mænd og Kvinder forene sig om at skabe nyt Liv, hvor de bedste Betingelser for dets Opstaaen er til Stede, og den hellige Begjstring for at forplante Livet vil trænge Driften i Baggrunden. Befriet for enhver Tilsætning af Lystfølelse vil den Handling hvorved det sker, være den største Opofrelse, og kun de udvalgte Mennesker vil eje det uselviske Sind, der kræves dertil.

Saaledes forberedes en Tid, da der paa Jorden kun lever de faa, de adelige, de udvalgte, en Slægt, hvis Renhed er dens Lykke og hvis Lykke er dens Renhed. Da er Kasteskovlen gaaet gennem Laden, og Avnerne er kastede i den evige Ild.

Men lang er den Vej, Menneskeslægten har at vandre, før den naar saa vidt. Lang er den Vej, Kærligheden har at tilbagelægge, inden den naar at blive den store hellige Følelse, der skaber Mennesker i Guds Billede. Fra de laveste Organismers ligegyldige Aabnen sig for hinanden, fra Frugtbundens betændte Indfangen af det befrugtende Støv til Dyrenes Parren sig i Flæng, til den Blodets Brand, der driver Menneskenes to Køn imod hinanden, til den Kærlighed, der vælger, til den, der opofrer sig, til den, der ikke kender anden Lyst end Offerets — den store forsagende Kærlighed, helt oppe i Gudslyset, ligesom Skaberens Livets eget Princip — lang er Vejen, og faa vil vandre den til Ende. Men er den lagt tilbage, da er Kærligheds-Ringen lagt om Menneskelivet. Thi den begynder som den ender, uden Attraa. Dog uendelig er Forskellen mellem den dorske og lidenskabsløse Forplantning paa de laveste Trin af Liv, og den, der har kæmpet sig fri for al Attraa. Thi paa dette sit sidste Trin er den gennemsitret af Sjæl. Den er paa en Gang den højeste Lidelse og den højeste Lykke. Eller den højeste Lidelses usigelige Lykke.

Det sidste Afsnit i Bogen var om Døden.

Er Døden Livets Slutning? hed det, og Svaret lød:

Du skal dø. Du ved, Du skal det; det er paa det yderste. Langsomt svinder Verdens Kyst bort for Dit Syn. Endnu kan Du se og høre, tilsyne-

ladende er ingen af de Traade overskaarne, som binder Dig til Livet. Men alligevel er det Dig ligesom fjernere. Begivenheder, der ellers vilde sætte Dig i den stærkeste Bevægelse, lader Dig nu ligegyldig. Begivenheder, der vilde have den største Indflydelse paa Din Velfærd, om Du fik Lov at leve, berører Dig ikke stærkere end om det var en fremmed og ukendt, det tilstødte . . . Døden rykker nærmere; ved Din Seng sidder de, som Du elsker højest i Livet. Du holder deres Haand i Din. Men lidt efter lidt bliver de fremmede for Dig. Du vil maaske ikke gerne dø alene, for saa længe Du ser Menneskers Ansigter og hører deres Tale, saa er det dog, som om Livet ikke helt var Dig uvedkommende endnu. Men det er Dig det samme, om den, der sidder ved Din Seng, er en af Dine kære eller en fremmed, Lægen eller Sygeplejersken.

Noget af Dit Jeg er saaledes allerede død.

Og lidt efter lidt dør alt det, der gjorde Dig til Menneske, til det Menneske, Du var, i Modsætning til andre. Dit Øje mister sin Sekraft, Dit Øre kan ikke høre mere, Din Hjerne er ikke i Stand til at holde nogen Tanke fast. Et uendeligt, hvidt Skær omgiver Dig. Dine Pupiller, der er blindede for de Ting, der foregaar paa Jorden, vider sig ud i en afmægtig Stirren. De synes at se lige ind i Solens mægtige Skive . . .

Saa standser ogsaa Dit Hjertes Slag. Du er død.

Vaagner Du nu atter op? Hører nu atter Dit Øre, ser nu paany Dit Øje? Slaar det Hjerte, der nylig standsede, sine Slag som før, kun uhørligt for dem, der dirrende af Graad sidder bøjede over Dit afsjælede Legeme?

Nej. Den, der er død, er død. Som den, han var, har han intet evigt Liv. Ikke i den Sammensætning af Egenskaber.

Men alt det, der gjorde Dig til det Jeg, der var — alt det lever. Thi det var af Gud, og det kan ikke dø.

Jeget lever. Dette, at jeg er jeg, at jeg er en Verden for mig selv — det er Livets store, forfærdende, dejlige Mysterium. Tag alle Naturens Kræfter i Din Tjeneste, og Du kan maaske dreje Jordens Løb gennem Verdensrummet. Men Du kan ikke gøre et Menneske til en anden end den, han er. Du kan ikke tage hans Jeg fra ham. Ikke en Gnist af Din Sjæl kan Du bytte med en Gnist af en andens.

Og i Evighedens uendelige Lyshav der forenes Din Personligheds rigeste og dybeste Evner med deres, som Du her paa Jorden følte Dig draget til med den største Sympati. Nye Væsener opstaar; Dig er det ikke, det er en anden, der nu ejer Din Forstand, Dit Hjertes bedste Følelser. Og dog er det Dig selv, saa vist som Dine Egenskaber er Dig. Alt det tilfældige — alt det, der var bundet til Jordens Liv og Jordens Vilkaar — det er dødt for stedse, det er sunket tilbage i Skødet af den Jord, der fødte det. Men Din Del af Verdenssjælen har forenet sig med andre og stræber mod Gud . . . Og med ham skal Du en Gang helt forenes. Naar Kloderne ikke mere er, naar Verdensrummet er et Hav af blaa Evighed, da er kun Gud. Da er vi alle, thi Gud er os, og vi er alle tilsammen Gud. Da er Livet evigt, og Døden er ikke mere. Menneske, lev med Gud! Lev Guds billedet frem i Dit Hjerte! Thi en Gang skal Du være et med ham!

... Med stærk Bevægelse læste Vagn sin Vens Bog. Ikke at han blev dens Tilhænger, thi meget af det, han læste, berørte ham mere som digterisk Fantasi end som en Livsanskuelse, der var til at leve paa. Men han syntes, at han saa lige ind i Simons hvileløse, blødende Sjæl. Paa hver af Bogens Sider mærkede han hans brændende Higen efter at finde det Punkt, hvor han kunde hvile. For mange Mennesker er det en Pine at naa frem til Sandheden. De løler, naar de har naaet eller mener at have naaet den, den Rigmandens Tomhed, der opstaar af, at der intet mere er at vinde, intet mere at stræbe efter. Anderledes med Simon. Hans Sandhedsstræben var saa smertefyldt, at han vilde dø, om han ikke i det mindste paa enkelte Tidspunkter kunde hvile ud i den Tanke, at han nu var færdig med alle Tvivl, at han nu havde Sandhedens hellige Klenodie i sin lukkede højre. Et saadant Hvilepunkt havde han før fundet i Kirken. Men nye Tvivl havde kastet ham ud i nye Granskninger. Og det var Frugten af disse, han nu havde nedlagt i sit Værk, der paa en Gang var Religion og Tænkning, paa en Gang Tro og Tvivl.

Men for sit eget Vedkommende erkendte Vagn med Forfærdelse, hvor tyk en Ligegyldighedens Bark der havde lagt sig om hans Sind, siden han sidst havde færdedes i sine Venners Kres. Og der lød i ham et Nødraab: nu døde hans Dage, nu randt de som Sand af hans Haand.

Han maatte se Mennesker af sit eget Aandsstof. Han egnede sig ikke til at slaa Rod og sindigt at lade sig omforme af sine Omgivelser.

Og saa stod han da en Dag paa Dækket af Skibet, der skulde føre ham bort fra den lille By. Han

havde faaet to Maaneders Orlov fra Amtskontoret for at foretage sig en Udenlandsrejse. Alt hvad der var til overs af hans Rentepenge, vilde han bruge dertil. Og siden saa maatte Livets levende Tilfældighed bestemme hans Veje.

XI

I et Par Maaneder havde Vagn rejst. Set havde han og drukket ind i sin tørstige Sjæl hvad han saa. Men intet Indtryk havde han søgt at *tvinge* til sig. Der var berømte Turist-Seværdigheder, som han havde ladet uænset — og saa kunde der til Gengæld være en eller anden Tilfældighed, der havde bidt sig fast: en Bjergknold, der med sit furede Jætteansigt havde koglet ham tilbage til Naturens første Oprindelighed ... en blomstersmykt Balkon i luende Sydsol, hvorover hans Fantasi havde svunget sig ... eller kanske blot et eller andet Ansigt, der i en Jernbanekupé havde sat hans Gætteevne i Bevægelse og ladet ham se som gennem en Dørstribе ind i et Menneskeliv ... Men nu var det forbi med Rejseindtrykkene, baade de søgte og de tilfældige, for nu var det paa det yderste med den Sum, han havde kunnet afse til Farten, og derfor saa maatte han nu sætte Kursen hjem efter.

Saa kom den sidste Aften, og det var i Dresden.

Hele Dagen havde han slentret rundt paa Kunstsamlingerne. Hans Hjerne dirrede af Træthed, og han vidste, at ubarmhertigt aarle den næste Morgen vilde han blive vækket paa Hotellet, kørt til

Banegaarden — uden Naade trivialiseret gennem en Dags skumplende og snurrende Ensformighed, til han atter fandt sig skyllet op paa de hjemlige Kyster. Men trods Udsigten til disse Strabadser kunde han ikke bekvemme sig til at gaa hjem og søge Hvile. Han syntes, at han maatte suge Rejsens Bæger ud, til der ikke mere var Draabe skabt paa Bunden. Og han drev videre gennem Gaderne, op og ned, over Augustusbroen og tilbage igen, helt ud i det engelske Villakvarter. Saa befandt han sig atter midt i Byen, kom nogle Øjeblikke til Sæde i et Øllokale men fandt ikke Ro. Hele Tiden syntes han, at der var noget, han havde forsømt, noget. han maatte have udrettet, inden han rejste hjem — han vidste blot slet ikke hvad.

Gennem snævre Gadeslugter gik det, og atter ud i Kvarterer, hvor der var aabent Land med enkelte Nybygninger. Han følte sig besat af den „Wanderer“-Hvileløshed, hvorefter saa megen tysk Digtning taler. Vanskeligt slaar Germanen Rod; han drages ud — men ikke med den muntert higende Fjernelængsel, der skyldes lyse, skønhedsstraalende Drømme — nej, vandre maa han, fordi hans Blod nu er i Uro, fordi det hamrer saa smerteligt i hans Aarer, og saa fordi Luften i hans Land er tung og Synskresen anelsesfuldt diset. Og Vagn blev ved at slentre gennem den gamle By, til han mærkede, hvordan rundt om ham dens Liv døde. De elektriske Lygter i Wilsdrufferstrasse slukkedes en efter en som Øjne, der lukker sig i Søvn, trykke paa, at de den næste Dag atter vil spejle Dagens Liv og Solens Skin. Og rundt om i Gadedøre og Porte tog hjemvendende Dresdenerne en bredt hjertelig Afsked med hinanden. Han hørte deres fortrøstningsfulde „Gute Nacht“ og det lille, solide, smæk-

laasagtige „so“, hvormed Sachseren ynder at slaa fast, at nu er der uigenkaldelig sluttet af.

Men Vagn trængte i disse Rejsens sidste Stunder ikke til de fortroligt-nærgaaende Indtryk af Hverdagens mange smaa pludrende Enkeltheder. Det, han vilde, var et enkelt, helt, af den fremmede Verden, som han nu skulde sige Farvel. Han søgte op paa den Brühlske Terrasse. For hans Fødder skød Elben frem i træg og selvsikker Majestæt, en mægtig Pulsaare, hvorigennem det mørke Blod pumpedes fra Tysklands Hjerter ud i hele den kraftige Kæmpekrop.

Han strakte sine Arme ud som for at indfange noget af den sunde Styrke, han fornam om sig. Det var, som Magter, han ikke før havde kendt, brød frem i ham og gjorde sig gældende. Ja, leve, leve — øve sin Evne til dens yderste Grænse, vokse sig rank og fri — det var det første. Altid højere og højere mod Lyset, mod Styrken! Hvad man drømte, hvad man elskede frem i sin Tanke, hvad man higende saa som Syn i det fjerne — indløses maatte det med Arbejdets, med Handlingens det tunge Guld! Kanske havde han ikke forstaaet det før — ikke haft Sans for, hvad det ufortrødne, viljefaste Arbejde var værd. Men Herregud! saa maatte det vel være Tid endnu — Tid til at søge sit Arbejde og smede sin Lykke! Blot Taalmodighed! Taalmodighed var hele Livets Kunst; roligt skulde man bære sit Ved til det store fælles Baal; roligt skulde man kunne vente, til det fængede; roligt skulde man kunne dø, om saa skulde være, uden at have set det i Flamme . . .

Han videde Brystet ud, og af fulde Lunger drak han Nattens stærke Luft, der var ligesom krydret af det Arbejde, Byen havde ydet Dagens Timer

igennem. Det var for ham, som han i dette Øjeblik samlede sig selv sammen. Meget af den Forsagthed, som havde hvilet over hans Sind siden hans første Kærligheds Nederlag, den havde han paa denne Rejse strøget af sig. Nu, naar han kom hjem, vilde det forbigangne, som han saa længe havde trængt til at blive kvit, forhaabentlig blive i den Fjernhed, hvori Rejsens mange brogede og skiftende Oplevelser havde trængt det hen. Og han vilde med friske Kræfter kunne begynde paa Livets mangehaande Kampe og Skærmydsler.

I en næsten lystig Stemning gik han hjem til det gamle Hotel paa Altmarkt, hvor han boede, og lod sig lukke ind af den søvntumlende Nattevagt. Næste Morgen rejste han til København.

Ude paa Frederiksberg havde han lejet sig ind hos to Damer, Moder og Datter. Datteren var halvgammel og svagelig; Moderen levede kun for at pleje hende, og for at faa Midler til at holde hende fri for alle Savn havde hun indrettet et Pensionat for tilrejsende. Den gamle Dame, der var nær ved de halvfjerds, maatte selv tage Del i Arbejdet fra Morgen til Aften, og til Stadighed var hun halvdød af Træthed. Men hendes Øjne var milde og ligesom opfyldt af en taknemmelig Glæde over at faa Lov at være til og ofre sine Dage for den, hun holdt mest af og som trængte saa bitterlig til en, der vilde ofre sig.

Vagn havde skrevet til Amtmanden i den lille By og faaet sin Orlov forlænget, saa at han havde en hel Maaned at være i København i. Ved Anvendelse af den yderste Økonomi kunde han nok faa sine Penge til at strække til saa længe. Der var en ubestemt Forventning over ham. Det bares

ham for, at han stod ved et Vendepunkt i sit Liv, da det gjaldt ikke at støde nogen Mulighed fra sig. Vendte han nu tilbage til det stille, afsides Arbejdsfelt, der i de sidste Par Aar havde stængt hans Evner inde, saa var det for Livstid. Og langsomt vilde han tørre hen, til alle hans Sjæls Porer var stoppede til og han ikke mere ejede Evnen til at modtage stærke og rige Indtryk fra det Liv, som han en Gang havde drømt om at øse i fulde Skaaller.

Straks Dagen efter, at han var kommet til Byen, havde han opsøgt Simon og Toni Elvig. Han havde truffet dem indhuset i en Lejlighed, der glinsede af ny Oliemaling og nye Møbler. Simons Bog havde henledet Opmærksomheden paa ham; han var blevet Lærer ved et mondænt Kursus for unge Piger, Staten havde givet ham et Stipendium, og et af Hovedstadens større Blade havde sikret sig hans Medarbejderskab. Nu skrev han paa en Doktordisputats om Kvinden og Moralen, og de Tankesmuler, der faldt fra dette Arbejde, anvendte han i Bladet, hvor de vakte megen Opsigt ved deres paradoksale Tankegang. Følgen af alt dette var, at han var bleven sat i Stand til at grunde sit eget Hjem. I den Tid, han hidtil havde været gift med Toni, havde de maattet tage til Takke med at bo i et Par Pensionatsværelser med lejede Møbler.

— Vi boer rædsomt her, sagde Toni. Vi gjorde for pludselig Lykke med vores Bog; vi for ud og skulde paa en Gang have baade Lejlighed og Møbler. Saa fik vi disse fire Værelser, der allesammen ligger forkert, med Træk og Fugtighed og alle Nutidens Ubekvemmeligheder, og dertil købte vi disse meningsløse Møbler, . . . Vil De se, de vakler allerede paa Benene! Forleden Dag gik Simons

Skrivebordsstol i Stykker bedst som han sad paa den.

Simon gik og trippede om i forlegen Lyksalighed med et Ansigt, som om han i Grunden havde en Smule ond Samvittighed over, at han følte sig saa vel tilpas.

— Naa, Toni, sagde han, nu maa vi da heller ikke fremstille det, som om vort Hjem var ganske mislykket. Selv om baade Lejligheden og Møblerne lader et og andet tilbage at ønske, saa maa vi da ogsaa huske, at Hjemmet kun skal være en Ramme om de Personligheder, der boer i det. I mange moderne Hjem har man det Indtryk, at Værelserne er Hovedsagen og Beboerne kun Staffage. Jeg skulde næsten tro, at man maatte kunne paapege, hvordan i aandsfattige Perioder Sansen for Boliger-nes Udstyr er mere levende end i de aandslivlige ...

— Der kan De høre, hvad det er for en god Mand, jeg har, sagde Toni. Det er umuligt at gøre ham utilfreds med sin Tilværelse, selv hvor han nok kunde have Grund til det.

— Maaske er det ikke saa umuligt for ham at faa Dem gjort utilfreds, Frue?

— Hvordan mener De?

— Jeg tænker navnlig paa, at det maaske somme Tider lykkes ham at faa Dem gjort skinsyg paa hans Arbejde. De kan vist nok have adskillig Grund til det.

— Det har jeg ogsaa en Gang været bange for, at jeg vilde faa. Da han skrev paa sin Bog, da tænkte jeg: den bliver hans Ararats Bjerg; der strander han; han kommer aldrig flot mere. Og vi har advarende Eksempler nok. Her kommer somme Tider til os en Dr. phil., der har gjort et Værk om

nogle etruskiske Mindesmærker. Han er blevet en Etrusker: han kan ikke tænke en Tanke paa en halv Alens Længde, uden at det bliver noget etruskisk, og jeg er vis paa, at han lod sig gerne skille fra sin Kone for at gifte sig med en eller anden gammel etruskisk Mumie. Men Simon, han har allerede lagt sin Bog langt bag sig. Han er et Menneske som vi andre. Og han er min Mand fremdeles — min gode Mand!

— Ja, der har vi det, smaalo Simon; jeg er Din Mand. I Kvinder har en velsignet Evne til at se alting i Forhold til Jer selv. Jeg er Din Mand, følgelig er jeg en god Mand. Var jeg det ikke, saa skulde vi bare høre!

— Det kan saamænd gerne være, Du har Ret, Simon. Men hvad har vi Mennesker i Grunden andet end den lille Verden vi lever i, hver for sig? Jeg tror ikke, det er saa farlig mange givet at se synderlig ud over dens Grænser, heller ikke Jer Mandfolk. I bruger blot lidt flere Omsvøb. Men for Resten er det vist det, man kalder Jegfølelse, og der er en vis Forfatter, der har sagt, at den er guddommelig.

De passiarede videre, mest om ligegyldige Ting. Og Vagn sad og udfyldte sin Plads i Samtalen, og han saa fra den ene til den anden af de to Ægtefæller og kunde ikke rigtig komme nogen af dem paa nært Hold. Der gik Simon og flunkede i sit nye Tøj, der saa ud, som det var syet til en anden, og han smilede, som om han nok var lykkelig men ikke ret vidste, hvad han skulde gøre med sin Lykke. Og Fru Toni — ja, hun smilede ogsaa men som om det kun var paa hans Vegne, hun gjorde det, og hendes Munterhed var ikke overbevisende.

Vagn vidste ikke hvad der var bag alt dette, og han følte Utryghed i deres Selskab.

Da han skulde gaa, blev han et Øjeblik alene med Fru Toni i Entréen. Og pludselig gled det fornøjede Udtryk, hvormed hun inde i Stuen havde let og passiareet, som en Maske bort fra hendes Ansigt, og det blev træt og bekymret.

— Gør mig en Tjeneste, sagde hun. Naar De taler med Simon, saa lad være at komme mere end højst nødvendigt ind paa hans Arbejde. Han kan ikke taale det; han kæmper stadig — tumler med nye Ideer — og han kan ikke lade være at forivre sig, naar han kommer ind paa dem . . .

— Ja, jeg har nok haft en Fornemmelse af det. Hans Ild er for stærk.

— Ja — og jeg ved slet ikke — en skønne Dag er han maaske udbændt . . . Lægen har forberedt mig paa, at der kunde ske noget . . .

Hun havde, da hun sagde det, undgaaet at se paa ham. Hendes Blik havde svævet forbi ham, som tabte det sig i et fjernt Syn. Og Vagn tænkte ved sig selv: hun elsker ikke Simon, men hun har sat sig til Opgave at gøre ham lykkelig — saa lidet ulykkelig i hvert Fald, som han efter sin Natur nu en Gang kan blive. Gennem hende alene staar han i Forbindelse med det Liv, han er sat til at leve i, og hun ved det og har aldrig huset den ringeste Tanke om at svigte. Saa længe han er til, vil hun ikke oplade sit Sind for nogen anden. Og dør hun før ham, vil hun gaa i sin Grav som den kærligste Hustru for den Mand, hun aldrig har elsket.

Det lod til, at Simon havde glemt sin Gæst, eller han mente maaske, at han havde taget tilstrækkelig Afsked inde i Stuen, for han kom ikke. Men Fru

Toni blev staaende, uden at hverken hun eller Vagn talte, og nu hævede hun sine blaa Øjne imod ham, og han syntes det var, som tog hun det Løfte af ham, at han altid vilde forstaa hende og aldrig gøre noget Forsøg paa at ændre hvad det var hendes faste Villie at opretholde.

Men nu rakte hun ham Haanden, og havde hun villet tage et tavst Løfte af ham, saa var dette Haandtryk vel sagtens til Bekræftelse. Dog syntes han, at der tillige var et Tilsagn deri. Noget af hendes Sjæl, saaledes følte han det, gød sig gennem det ud i hans. Gerne havde han sluttet denne Haand tæt og fast i sin, og han syntes i Grunden, han havde en Slags Ret dertil, for han følte, at han var den, hun kunde komme til at elske, om hun en Gang frigjordes for de Baand, hvori hun havde lagt sig selv. Men han nøjedes med at give den et svagt Tryk, inden han sagde Farvel og hørte Døren slaa i efter sig.

Saa gik han hjem med den Bevidsthed, at hans Lykke den var vel til, men den var anbragt i fremmed Eje som en Kapital, der er sat fast uopsigelig og som maaske aldrig vil blive udbetalt.

Men saa underligt det forekom ham selv: han følte ingen Sorg derover. Han syntes, at der inden i ham var blevet udfyldt et tomt Rum. Og hvor uendeligt rigere er ikke Livet for et Maal, selv om det er nok saa langt borte, ja selv om det til Tider slet ikke kan skimtes — end det, der leves blot for at faa Dagene til at dryppe saa lindt, saa blidt og smerteløst som muligt i Uendelighedens store Skaal!

XII

Da Vagn havde været i Byen en Uges Tid, kom hans Værtinde en Dag ind til ham og meldte, at der var en Dame, der gerne vilde tale med ham. En lidt ældre Dame, tilføjede hun som Svar paa det Spørgsmaal, hun læste i hans Ansigt. Og inden han kunde komme med yderligere Spørgsmaal, stod Tante Amalie foran ham.

Den gamle Frøken var maaske bleven en lille Smule mere sammenfalden, endnu en Kende mere fagleagtig let, end da han sidst havde set hende. Men stadig havde hun den samme gennemsigtige, ungpigeagtige Ansigtsslød.

Hun greb begge hans Hænder og saa ham dybt i Øjnene. Saa rødmede hun som en ung Pige og sagde:

— Jeg burde jo egentlig være vred.

Vagn smilede.

— Ja, det burde maaske Tante nok.

— Ja . . . hvorfor har Du helt slaaet Haanden af os, Vagn? Vi har saa tidt talt om Dig, Din Onkel Frederik og jeg . . . hvorfor Du dog aldrig kom. For det med Ministeriet . . . ja, Onkel var jo vred — og ked af det, meget ked af det, da Du saa pludselig gik . . . jo, det har været ham en stor Sorg,

det har, Vagn . . . Men jeg har jo hele Tiden sagt til ham: vi maa lade de unge raade sig selv; der kommer ikke noget godt ud af det ellers . . . og Grunden i et Menneske, det er dog det, det hele kommer an paa . . .

Og pludselig var hun om Halsen paa ham og trykkede et Kys paa hans Mund:

— Aa, Vagn, vi holdt jo dog saa meget af Dig. Og vi har savnet Dig saa haardt, begge to . . .

Vagn tog smilende imod hendes Kærtegn. Men da hun, rød og lidt forpustet, var dalet ned paa den Stol, som han straks havde sat frem til hende, kunde han ikke dy sig for i en lidt mistænksom Tone at spørge:

— Er det Onkel, der har bedt Tante om at gaa herop og tale med mig?

Tante Amalie luede op i retfærdig Harme:

— Nej, Vagn, saa sandt jeg lever: Din Onkel aner ikke det mindste derom. Den eneste, jeg har talt til om det, er Adolfine. Aa, det Skind, hun er saamænd blevet Bedstemor i disse Dage. Er det ikke frygteligt?

— Aa, saadan i Almindelighed synes jeg dog, der er de Ting, der er frygteligere end det at blive Bedstemor.

— Aa, Du Drillepind, Du ved jo godt, hvad jeg mener . . . Det er den Maade, hun er blevet det paa . . . ja, det hele Forhold altsaa med hendes Børn og det . . . Og saa har hun saadan en rædsom Tandbyld netop i disse Dage . . . Men her sidder jeg og snakker, og saa glemmer jeg helt det, jeg egentlig kom for . . . det var jo Din Søster . . .

— Min Søster — Thyra . . . ?

Nu blev Vagn for Alvor interesseret.

— Ja — Din Mor har maaske ikke skrevet til

Dig om det — for jeg ved da, at jeg har underrettet hende . . .

— Om hvad? Nu skal Du sige mig det, Tante! Er der noget i Vejen med Thyra?

— Gud, min kære Dreng, Du skal ikke blive saa forskrækket . . . Nej, Din lille Søster, ser Du, hun havde tabt det lille Hjerter . . . og det var til en skrækkelig en — en Skuespiller ude fra — Kalkeballen eller — ja, tror Du, jeg ved, hvad det Teater hedder . . .? Naa, der skete ingenting, men hun fik Breve fra ham — og saa vilde de ikke have hende mere paa Husholdningsskolen! Jeg finder, det er oprørende! Fordi en ung Pige ikke er af Træ!

— Tante! siger Du mig nu hele Sandheden om Thyra?

— Saa sandt jeg staar her en Synder for Gud: der var ikke andet end disse Breve og saa lidt — aa, Barnagtigheder! Naa, man ved da heller ikke — fordi saadan en nu er kommen ind paa den Vej som denne — han altsaa — derfor kan han jo være meget honnet — af Tænkemaade . . . Nu har hun jo desuden afbrudt alting, og jeg har faaet hende hjem til Onkel og mig for en lille Tid — men hun græder jo saa meget . . . Vagn! kunde Du ikke komme hjem til os og opmuntre hende lidt?

— Hjem til . . .?

— Ja, hjem til Onkel og mig — Angsten for at faa et Afslag gjorde hende ganske stakaandet — for Eksempel paa Søndag — saa kunde Du spise til Middag med os . . . Jeg talte med Fine om det, og ved Du, hvad hun sagde? Hun sagde: saa skal vi da have forlorne Kyllinger! Kan Du tænke Dig: Skindet kunde huske, at det var Din Livret . . . Aa, hun har *saadan* en Tandbyld! . . . Kommer Du saa ikke nok, Vagn?

Vagn betænkte sig lidt. Der virrede i hans Sind noget af den gamle Uvillie mod Onkelen. Men Tante Amalie saa saa bedende paa ham, at han ikke kunde faa sig til at sige nej.

— Jo Tak, Tante, sagde han. Naar Du vil have mig, saa kommer jeg.

Hun lysnede op.

— Paa Søndag?

— Ja, paa Søndag.

Han rakte Haanden ud, og hun tog den men blev staaende og sagde:

— Ja, Vagn, jeg vil ikke komme ind paa Ting, som kunde rippe op i hvad der har været mellem Onkel og Dig. Men Du er jo dog en Steining, og selv om de unge holder mest af at staa paa egne Ben, saa tror jeg, vor Slægt er af dem, som man ikke let fornægter, naar man hører til den. Det tør jeg ogsaa nok sige, at de Steininger har aldrig først og fremmest set paa deres egen Fordel; de har altid været uegennyttige og offervillige, naar det gjaldt Fædrelandet eller det almene Vel.

— Det tror jeg ogsaa. Men hvorfor siger Du det til mig nu, Tante Amalie?

— Fordi Du jo er den eneste, der kan føre Familietraditionerne videre . . . Ja, Du ved vel, at Din Onkel nu opgiver det Løvenkroneske Fideikommis . . . ?

— Nej.

— Jo, nu til Oktober. Nu har han været Direktør for det i 35 Aar. Det er et stort og smukt Hverv, han har baaret i de mange Aar.

— Hvordan fik han egentlig den Direktørpost? Bedstefar havde den jo ogsaa.

— Ja, Fideikommiset blev oprettet af en Baron Løvenkrone i Aaret 1767. Man sagde, at han var

bleven dødelig forelsket i en fyrstelig Dame — hvem ved jeg ikke — men da en Forbindelse naturligtvis var ganske utænkelig, besluttede Baronen at blive ved at være Ungkarl hele sit Liv og at skænke alt hvad han ejede og havde til en hel Del Legater og Stiftelser. Derefter rejste han til Ostindien. Og der skal han have truffet Bedstefar Steining, som vi kalder ham — Din Oldefar altsaa. Bedstefar skal en Gang have reddet hans Liv, og Baronen bestemte i sit Testamente, at han skulde være hans Eksekutor og senere Direktør for det store Fideikommis. Ved senere Udnævnelser skulde der tages særligt Hensyn til Efterkommere af Bedstefar, naar der var nogen imellem dem, der egnede sig til det. Han bestemte ogsaa, hvilket Honorar Direktøren skulde have. Men Bedstefar begyndte straks med at nedsætte det til det halve . . .

— Der handlede han da ganske i Steiningsk Aand.

— Det gjorde han, min Ven, og han har sikkert følt sig ganske overbevist om, at ingen af dem, der kom efter ham, vilde misbillige hvad han havde gjort. Heller ikke Du, Vagn, naar Du nu skal træde i Onkels Sted.

— Jeg? Men Tante, hvor kan Du tro, at der bliver Tale om mig — efter hele den Maade, hvorpaa jeg har . . .

— Du er jo den eneste, Vagn. — Hun greb hans Haand og trykkede den indtrængende. — Du maa være god, Vagn, naar nu Onkel paa Søndag taler til Dig om det — jeg ved, at saa snart han faar at vide, at Du kommer, saa vil han se det som et Vink, og hvis Du vil tage imod det, saa vil han gøre hele sin Indflydelse gældende hos Ministeren, som nok er den, der bestemmer det . . . Du

skal se, Du kommer udmærket ud af det med ham nu. Han har forandret sig ikke saa lidt i det sidste Par Aar. Mellem os sagt: jeg er saa bange for, at han gaar med noget indvendigt. Han kan næsten ingenting overkomme mere, og naar han skal op ad en Trappe — aa, han er en Tid om det . . . Ja, ja, saa paa Søndag altsaa — Klokken halv seks — glem det nu ikke . . .

Søndagen kom. Vagn gik op ad Familieejendommens Trapper. Næsten med Rørelse indsnusede han hvad han kaldte den Steiningske Familielugt, en indestængt Duft, som han vurderede til at være sammensat af Lugten af Bastmaatter, af Hyld og af Nelliker. Og da han stod foran den gullakerede Entrédør med den store Porcelæns Navneplade, da syntes han, at de Aar, der var gaaet siden han sidst var her, og de Oplevelser, der havde fyldt dem — de blev saa underlig uvirkelige, skyggeagtige, som var de levet i Drømme.

Han strakte Haanden ud og trak i Dørklokkens gammeldags Messinghaandtag. Det ringede med et lille bjæffende Klem; indenfor lød der ilsomme Skridt, og nu lysnede Adolfine frem i Døren, skinrende af Glæde og Tandve. Vagn greb hendes Haand og trykkede den, og der kom en lille, blinkende Taare i den gamle Piges Øjne.

— Nej, Herregud da, er' et Kandidaten . . . ? Kandidaten har da ikke forandret sig det mindste, det jeg kan se . . . Ja, Departementchefen er i sit Arbejdsværelse, skulde jeg sige . . .

Inde fra Arbejdsværelset hørtes utaalmodige Skridt op og ned ad Gulvet.

Adolfine aabnede Døren . . . Ja, der var Onkelen! Men Herregud dog, hvor han var blevet gammel!

Hans Ansigtshud var blevet mere gullig og ganske skjoldet, og de to dybe Furer om Munden havde gravet sig endnu dybere ind. Hele Skikkelsen var faldet sammen, som om der var gaaet noget itu inden i ham.

— Goddag, min kære Vagn — og velkommen ... velkommen ...

— Ja, Tak, Onkel — Tak ...

Han vilde have sagt mere. Men Onkelen klappe ham paa Skulderen og blev ved at se paa ham, og Ordene blev siddende i Struben paa ham.

— Jeg har altid ment Dig det godt, sagde den gamle Herre, og jeg har aldrig, aldrig ...

Men hvad han aldrig havde, det fik han ikke sagt. Han fik pludselig, stik imod Husets Sædvaner, der ellers aldrig tilstedte Tobaksrygning lige før Maaltidet, meget travlt med at søge en Cigar frem til Brodersønnen. Og da Vagn ikke vilde have, skubbede han ham lempeligt ind ad Døren til Dagligstuen.

Der inde ventede Tante Amalie og Thyra.

Vagn saa straks, at Thyra var bleven lidt højere, men især slankere og blegere. Der var ikke mere den lidt voldsomme Blussen over hende som før. Kun Øjnene skinnede med større Glans, men glade var de ikke.

— Goddag, Vagn, hvordan har Du det?

— Jo Tak, Thyra. Og Du?

Hun blev lidt rød.

— Jo — som man kan have det.

Tante Amalie havde staaet og set fra den ene til den anden. Hun syntes en Smule skuffet over, at Gensynet mellem de to Søskende ikke var mere hjerteligt. Men nu tog hun Vagn under Armen og førte ham ind i Spisestuen.

Middagen var udsøgt, som havde Gæsten været en fremmed, man højt vilde hædre. Da man var naaet til Stegen, hævdede Departementchefen sit Glas mod Vagn og sagde:

— Ja, saa vil jeg ønske Dig velkommen tilbage til vor Families gamle Hjem, min kære Brodersøn. Jeg skal ikke komme ind paa de Grunde, der saa længe har holdt Dig borte fra os men skal kun udtale et Ønske. Det er, at Du altid maa blive ved at være en ægte Steining. Hermed mener jeg, at ligesom Medlemmerne af vor Slægt altid har sat en Ære i at tænke Tidens bedste Tanker og føle med det bedste, der var fremme i den i den Periode, da de levede, saaledes vil jeg haabe og tro, at Du er med i det bedste i Din Tid og vil blive ved at være det tro. For det vil jeg bede Dig tro om os gamle: vi har altid søgt at blive trofaste mod de Idealers, vi i vor Ungdom havde lært at sætte højt og at holde af!

Departementchefen havde sagt disse Ord med en Stemme, der var fast og sikker. Men nu, da han vilde støde Glasset mod Brodersønnens, rystede hans Haand, saa Vinen var nær ved at spildes. Der var i nogle Minutter en højtidelig Tavshed, og Adolfine, der i det samme kom ind ad Døren med en Bakke, blev staaende henne ved Buffeten, hedsunken i rørt Andagt.

Men saa kvadrede Tante Amalies Stemme, og det lykkedes hende lidt efter lidt at omstemme Tonen til en hyggelig, næsten munter Fortrolighed. Som om Vagn havde været paa en lang Rejse, mindedes man smaa Begivenheder, der knyttede sig til hans tidligere Færden der i Huset, og man satte ham ind i de faa Hændelser, der havde sat Mærke under hans Fraværelse. Og efterhaanden svandt

ethvert Spor af den Tvungethed, der i Begyndelsen havde lagt sit Tryk paa Samtalen.

Da de havde rejst sig, kaldte Departementchefen Vagn ind paa sit Værelse. Det stemmede i og for sig ganske med hævdunden Skik, for skønt Tante Amalie stadig forsikrede, at hun saa udmærket godt kunde taale, at Herrerne røg i Dagligstuen, ja at hun fandt et vist Behag i Luften af Cigarer, saa tillod dog hendes Broder hverken sig selv eller sine Gæster at gøre Brug af denne Tilladelse. Saaledes havde det nu værel i over fyrretyve Aar, og det vilde i Sandhed have virket overraskende, om der pludselig havde vist sig at være sket en Forandring heri. Ikke desto mindre havde Vagn paa Fornemmelsen, at det ikke alene var Hensynet til Tobaksrygningen, der fremkaldte Onkelens Ønske om at faa ham under fire Øjne,

Det viste sig da ogsaa snart, at han havde Ret.

Departementchefen bød ham Cigar, men selv tændte han ikke. Han satte sig ved sit Skrivebord, og i nogle Øjeblikke holdt han sine Hænder for Ansigtet, som vilde han stærkt samle sine Tanker. Saa sagde han langsomt og med en egen dirrende Højtidelighed:

— Der er noget, jeg gerne vil sige Dig, Vagn. Som Du nok kan tænke Dig, har jeg allerede længe gjort mig fortrolig med den Tanke, at min Livsbane snart vil være afsluttet. Og skønt der er mange, der naar en Alder, der er ikke saa faa Aar højere end min nuværende, saa er den Overbevisning nu i den senere Tid bleven mere og mere levende hos mig, at Tallet paa mine Leveaar ikke bliver væsentlig højere end det er — om det da overhovedet naar til det næste Ciffer. Dette være sagt

i Fortrolighed mellem os to. Jeg behøver ikke at sige, at Din Tante ikke maa ængstes, før det er nødvendigt.

Vagn vilde tale, men Onkelen standsede ham og vedblev:

— Jeg siger Dig dette allerede nu, ikke fordi jeg ønsker at blive beklaget, men fordi jeg vil give Dig Tid til at overveje, hvilken Holdning Du i forskellige Retninger vil indtage, naar jeg er borte.

Jeg havde jo haabet, at jeg kunde lade min Livsgerning gaa i Arv til Dig. Eller om ikke just min Embedsstilling, saa en tilsvarende Plads i Samfundet, hvor de Erfaringer, jeg sidder inde med, kunde komme Dig til Nytte. Det skulde nu ikke være saadan. Derimod mener jeg, at jeg rolig kan lægge Omsorgen for vor Families gode Navn i Dine Hænder.

Lad mig forklare Dig, hvad jeg mener. Vor Slægt har altid sat en Ære i at tjene det hele — Staten — Kongen. Selv da dens Medlemmer indtog private Stillinger, som baade min Fader og min Bedstefader gjorde det, virkede de i Fædrelandets Tjeneste, og hele deres Stræben var rettet paa at virke til Nytte og Held for det. Ja, Du ved jo, hvor meget og hvor villigt de ofrede og hvor megen Tid de anvendte paa offentlige Tillidshverv. Hvor uegennyttig deres hele Færd har været, det fremgaar af, at skønt den Steiningske Vinhandel en Tid var den første her i Byen, saa er vor Familie aldrig bleven hvad man kan kalde rig. I det højeste har man kunnet betegne den som ganske velstillet. Mens jeg er ved dette Punkt, saa lad mig sige, at hvad jeg efterlader mig, det beholder naturligvis Din Tante Amalie, saa længe hun lever. Derefter gaar det til Jer Søsken. Kun en Ting vil straks

ved min Død tilfalde Dig. Du vil finde det i min øverste Skrivebordsskuffe til højre. Der ligger det i en Konvolut med Dit Navn.

Vagn bøjede Hovedet i Tavshed, og Onkelen blev ved:

— Det er ikke noget af Pengeværdi — tværtimod. Det er kun et gammelt Papir — en Forskrivning paa en meget betydelig Pengesum men forlængst indfriet og forsynet med Kvittering. Min Faders Navn er paategnet som Kautionist og Selvskyldner, men han har ikke selv skrevet det. Den Mand, der misbrugte det, var en af de Personligheder, hvis Navn har Glans i vor politiske Historie — han stod i bevægede Tider paa en udsat Post; han maatte bruge mange Penge, og han var bragt til Randen af økonomisk Ruin. Faldt han som en vanæret Mand, vilde det være til ubodelig Skade for den Sag, han kæmpede for, og efter Fars Opfattelse for selve Fædrelandet.

— Og saa — betalte Bedstefar?

— Ja. Han betalte uden at kny, og den anden førte sin Sag frem til Gavn for vort Land og vort Folk og ligger nu med et uplettet Navn i sin Grav. Men Fars Forretning fik ved den Lejlighed et Knæk, den aldrig senere forvandt, og det var derfor han lod begge sine Sønner gaa Embedsvejen. Ja, jeg behøver jo ikke at sige, at Far ikke til noget Menneske omtalte hvad der var sket. Først da han laa paa sit Dødsleje, fortalte han Hemmeligheden til mig og overgav mig det indløste og kvitterede Gælds brev. Han syntes, det var en Arv, som han nok kunde være bekendt at lade gaa videre ned i Slægten. Paa samme Maade lægger jeg det i Dine Hænder, naar jeg ikke er mere. Jeg haaber, at Du vil holde det i Agt og Ære, og at Du ikke maa

blive den sidste Steining, som det formaner til Opofrelse og Selvfornægtelse.

Vagn greb hans Haand og sagde bevæget:

— Jeg tager imod det, Onkel, og jeg tror ikke, jeg skal gøre det Skam. Men naar Du nævner Opofrelse og Selvfornægtelse i et Aandedræt, saa synes jeg, jeg maa sige, at for os yngre staar de to Ting ikke som beslægtede men som Modsætninger. For os er Maalet ikke saa meget at fornægte sig selv som at være sig selv. Og vi mener ikke, at man kan bringe et Offer af nogen Værdi uden ved at sætte sin Personlighed ind. Hvoraf igen følger, at man maa søge at udvikle sin Personlighed til saa rig og stor en Fylde som muligt.

Departementchefen havde beholdt Haanden. Han lagde den nu mellem begge sine.

— Ja ja, min Ven — naar vi blot vil det bedste . . .

Men pludselig rejste han sig:

— Ellers kunde jeg jo nok nævne nogle af de Farer, der efter min Mening knytter sig til denne store Dyrkelse af Personligheden. Hos de fleste bliver det dog kun til tomt Skryderi, falsk Sentimentalitet og Ordsqualder, og i Stedet for Personligheder faar vi Personager, der er altfor optagne af sig selv til at kunne handle uegennyttigt for store offentlige Anliggender. Somme Tider synes jeg ikke, jeg øjner, hvor Frelsen skal komme fra til vort arme Land, fordi der intet er, ikke et eneste Spørgsmaal, der kan samle os i en stor Følelse af uselvsk Fædrelandskærlighed. Jeg har oplevet tunge Tider her i Landet; saa længe det har bestaaet, har der maaske ikke været tungere end dem, vor Generation har set. Men jeg synes næsten, de er at foretrække for disse — denne St. Veitsdans af de smaa Ærgerrigheder . . .

Men lad os nu ikke tale mere om det — jeg er jo snart udenfor det hele nu. Jeg beder Vorherre holde sin Haand over Landet — jeg beder ham bevare Jer allesammen — alle Jer, som nu skal afløse os og tage vort Ansvar fra os!

Saa tror jeg ikke, der er mere, jeg har at sige Dig . . . Ja, Din Tante har jo allerede nævnt for Dig, at jeg nu til Oktober trækker mig tilbage fra Direktørposten ved det Løvenkroneske Fideikommiss. Det er jo en Selvfølge, at Du vil blive akcepteret som min Efterfølger. Du har jo en fuldt tilfredsstillende Eksamen, og jeg har underhaanden forvisset mig om, at Du vil blive særdeles godt anbefalet af Amtmanden, som Du sidst har været Fuldmægtig hos. Hvis Du ønsker det, kan Du sikkert faa Din Orlov forlænget, saa Du ikke behøver at vende tilbage til Din tidligere Stilling før Du skal tiltræde her. Det bliver nemlig nødvendigt, at Du slaar Dig ned her i Byen — naa, Direktørposten giver en forholdsvis anstændig Indtægt, og Du kan jo faa anden Ansættelse ved Siden af. Om tre Ugers Tid, tænker jeg, vil Din Udnævnelse være i Orden. Og skulde Du behøve kontante Forstrækninger, saa ved Du vel, at Du blot behøver at sige det til mig . . .

. . . Og lad os saa gaa ind til Tante Amalie og Din Søster!

De gik ind i Stuen, hvor Tante Amalie og Thyra sad i Halvmørke, Tante Amalie halvblundende i den store Lænestol, med sit hvide Sjal kastet om Skuldrene. Da der var blevet tændt Lys, saa hun spørgende paa sin Broder, og da han med et næsten umærkeligt Nik gav hende til Kende, at Vagn og han nu fotstod hinanden, lysnede der et taknemmeligt Smil over hendes Ansigt. Lidt efter gik hun

ind i Kabinettet, der hvor Billedet af hendes Ungdoms faldne Brudgom hang. Altid naar der mødte Tante Amalie en Glæde, maatte hun ind for ligesom at dele den med ham.

Departementchefen kom i Tanker om en Sag, som han endnu samme Aften maatte give Paategning, og han trak sig derfor foreløbig tilbage til sit Arbejdsværelse. Saaledes blev Vagn alene med Thyra.

Han havde været noget i Forlegenhed med, hvordan han skulde begynde den Samtale, som nu maatte komme. Men Thyra friede ham for alle Overvejelser.

— Ja, sagde hun, jeg vil blot sige Dig, at nu gaar jeg til Teatret.

Han beherskede sin Overraskelse og sagde i en ligegyldig Tone:

— Naa, gør Du det? Og Du tror, at Du har Talent . . . ?

Hun blæste haanligt.

— Talent! Jeg har vel lige saa meget som saa mange andre! Men jeg har ikke Lyst til andet, og her — hun saa sig 'om — her holder man det jo ikke ud ret længe.

Vagn tøvede lidt, og han kunde mærke, hvordan det bølgede i hende af Forhippethed efter at komme i Dyst med ham.

— Hvor gammel er Du i Grunden, Thyra?

Hun vejrede Ondskab og var straks i Harnisk:

— Hvor gammel jeg er? Jeg er vel i hvert Fald gammel nok til at raade mig selv!

— Det siger jeg jo heller ikke, at Du ikke er. Jeg spurgte blot i al Fredsommelighed.

— Jeg bliver atten om to Maaneder, kom det skuffet og mut.

Naa, saa siger jeg: betænk Dig i det mindste den ene af de to Maaneder, inden Du gaar til Teatret.

— Hvad skulde det gøre godt for?

— Skade kan det i hvert Fald næppe. Og Du har jo da Tiden for Dig.

— Og hvad saa — naar den ene Maaned er gaaet?

— Ja — saa gaar Du vel til Teatret, siden Dit Forsæt er saa bestemt. Men skulde der saa senere komme den Dag, da Du ser, at den Vej kun førte til Skuffelser og Ulykke for Dig, saa har Du i al Fald ikke det at bebrejde Dig, at Du har handlet overilet, da Du valgte den.

Hun saa paa ham — mistænksomt, næsten hade-fuldt. Men saa pludselig knækkede hun sammen i overmægtig Graad.

— Aa, Vagn, Vagn, jeg er saa ulykkelig . . .

Saa satte han sig ved Siden af hende og talte. Talte hendes boblende Tanker til Ro, talte ogsaa et lille Smil frem om hendes Mund . . . Og Tante Amalie, der havde været fremme i Døraabningen og derfra gjort sig Situationen klar, listede sig stille tilbage til Hjertenshelten. Da Departementchefen atter kom ind i Stuen, var Thyra gaaet op paa sit Værelse for at gaa til Ro. Hun havde vist Symptomer paa en pludselig Forkølelse, sagde Tante Amalie.

I de følgende Uger kom Vagn hyppigt i Onkelens Hus. Dag for Dag var han Vidne til, hvordan den gamle Herre faldt af. Den lille tætte Skikkelse visnede hen. Ansigtet mistede sit Udtryk af spændt Vilje. Og en Dag i Oktober, da Vinden flængede

de sidste forkrøllede Blade fra Træernes Grene, maatte Departementchefen gaa til Sengs.

Hidtil havde han haardnakket modsat sig alle Foranstaltninger i Anledning af hans Sygdom. „Jeg har levet regelmæssigt hele mit Liv“, sagde han, „naar jeg saa alligevel bliver syg, maa det være Naturens Orden“. Men nu, da han ved at gaa til Sengs havde maattet strække Gevær, var det, som al hans Modstandsevne var brudt, og da hans Søster under Taarer forestillede ham Nødvendigheden af Lægens Tilkaldelse, havde han ikke andet at sige end et: „Ja, som Du vil, lille Amalie!“ Da saa Lægen kom, drøftede han med indgaaende Nøjagtighed sin Sygdom med ham. Han beskrev omhyggeligt ethvert Symptom og forlangte saa til Gengæld fuld Besked om Betydningen deraf. Det blev til et formeligt Forhør, hvorunder Lægen flere Gange havde den største Nød med at tilfredsstille sin Patients Videbegærlighed.

Da Samtalen var forbi, undskyldte Departementchefen sig hos Lægen, fordi han ikke kunde følge ham til Dørs. Og han gav sin Søster, der opholdt sig i Værelset ved Siden af, Besked om, hvor hun kunde finde Cigarer til at byde Husets Gæst.

Der inde meddelte saa Lægen Tante Amalie, at hun maatte være forberedt paa alt.

Tante Amalie græd stille og mildt. Hendes Sorg var ikke hæftig, tog ikke paa Vej. Gennem mange Aar havde hun jo vænnet sig til at have en af sine kære paa den anden Kyst af Dødens dunkle Flod; der var i denne lange Tid ikke gaaet en Dag, hvor hun ikke havde syntes, at hun ligesom kunde skimte den, og jo ældre hun blev, des kortere blev jo den Adskillelse, der endnu kunde være Tale om. Det varede da heller ikke længe, før hun var saa meget

Herre over sin Bevægelse, at hun kunde gaa ind til den syge uden at røbe nogen Mangel paa Sinds-
ligevægt. Lidt usikker paa sig selv følte hun sig jo
nok lige straks, men til alt Held laa hendes Broder
paa Ryggen og stirrede op mod Loftet uden at
lægge synderlig Mærke til hende.

Og det var, som om han talte til sig selv, da
han nu begyndte at fremsætte en Række Betragt-
ninger over, hvor længe endnu Huset, Slægtens
gamle Hus, som han og Søsteren boede i, kunde
blive staaende i sin nuværende Skikkelse. Det var
hans faste Villie, sagde han, at det ikke skulde gaa
i Arv til den næste Generation. Naar han og Søste-
ren havde lukket deres Øjne, da burde ogsaa det
forsvinde. „Der er de Generationer, der gør tomt
Rum efter sig“, sagde han, „de dør barnløse lige-
som Du og jeg, lille Amalie. De har levet deres
Liv, og jeg mener, at den Generation, som vi to
hører til, har levet det saadan, at vi kan være det
bekendt, men det, vi har sanket sammen, det duer
ikke for den næste Slægt“.

Pludselig vendte han sig i Sengen, og med sin
magre, benede Haand greb han om Søsterens.

— Ja, vi forstaar jo begge to, sagde han, at dette
her bærer mod Afslutningen.

Da gav det ligesom et Knæk indeni Tante Ama-
lie, og hun brød sammen i pludselig ubehersket
Sorg. Men under Hulken søgte hun at overbe-
vise ham om, at han tog Fejl — at han kunde
komme sig . . .

Han rystede blot paa Hovedet.

— Nej, Amalie, sagde han, lad os nu ikke prøve
paa at bilde os det ind. Jeg kender jo meget nøje
hele min Tilstand. Jeg spurgte desuden Lægen ud
før, og skønt han ikke rigtig vilde ud med Sproget,

saa tog han dog min sidste Tvivl. Jeg har heller ikke noget Ønske om at leve længere. Der er ikke saa faa af dem, der er gaaet forud, som jeg glæder mig til at gense . . . Ja, der er nok ogsaa dem, Du længes efter, min stakkels lille Søster . . .

Tante Amalie brød ud i Hulken. Og med Anstrengelse løftede han sin Haand saa vidt, at han kunde stryge hende hen over Haaret.

— Ja, Amalie, det kan jo heller ikke vare saa meget længe med Dig . . . Du og Valdemar I mødes nok . . . I mødes nok snart . . .

Hun bøjede sig over ham og kyssede hans blodløse Læber.

— Aa, Frederik — jeg holdt saa meget af Jer begge to . . . men hvis Du ser ham, saa sig, sig, at jeg kommer . . . Jeg bliver saa ene nu — saa forfærdelig ene . . .

— Ja, lille Amalie, vi to holdt jo godt sammen. Men nu maa Du være taalmodig . . . Hvad Din Fremtid angaar, saa er der jo sørget for den, ved Du, og Vagn vil nok . . . han vil nok staa Dig bi . . .

Om Eftermiddagen kom Vagn. Allerede ude i Entréen fortalte Tanten ham, hvordan det stod til.

Vagn gik ind i Sygeværrelset. Onkelen havde faaet saadan skinnende Øjne, og han havde aabenbart Besvær med at tale. Men desuagtet vilde han ikke give tabt. Der var Sager oppe fra Kontoret, som han havde faaet hjem men ikke naaet at ekspedere; nu maatte Vagn tage dem frem og referere dem, og naar de var tilstrækkelig gennemløjede, nedskrev han de Afgørelser, som Onkelen ved Hjælp af smaa Nik eller korte Sætninger gav til Kende, at han ønskede.

Men da de var naaet til Ende dermed, var De-

partementchefens Kræfter ogsaa udtømte. Han sank tilbage i Puderne og søgte at række Vagn Haanden. Men den faldt kraftsløs ned, og Vagn maatte bøje sig ned over ham for at komme til at trykke den.

— Tak, mumlede Onkelen, Tak, min Ven . . . Ja længe har jeg jo ikke tilbage. Og derfor vil jeg gerne sige Dig Farvel.

— Jeg kommer her jo hver Dag, Onkel.

— Ja, jeg ved nok, at Du ikke svigter mig, og jeg føler ogsaa, at jeg har nogle Dage tilbage i det mindste, saa maaske vi ses . . . Men — jeg har saa meget at tænke paa nu — inden jeg skal . . . Saa jeg ved ikke, om vi faar talt noget videre med hinanden mere . . . Ja ja, lev vel, min Dreng, lev vel — og Vorherre være med Dig . . .

Vagn bøjede sig ned over ham og trykkede hans Haand. Et Øjeblik efter mærkede han, at Onkelen var faldet hen i en Døs.

De følgende Dage laa han stille hen. For det meste blundede han, men af og til slog han Øjnene op og smilede til dem, der i Øjeblikket opholdt sig ved hans Seng. I Reglen var foruden Sygeplejersken enten Tante Amalie eller Vagn til Stede. Af og til kom ogsaa Thyra, bleg og med rødgrædte Øjne, listende ind i Værelset og sad et Øjeblik ved Onkelens Seng, hjerteskræmt af en ubestemt Gru for, at Døden pludselig skulde vise sig haandgribeligt for hendes Blik.

En Dag lod det til, at Departementchefen var bedre. Han vilde arbejde og lod sig ikke stille tilfreds, før man havde hentet nogle Sager til ham fra Ministeriet.

Vagn satte sig ved Sengen, rede til at nedskrive, hvad Onkelen vilde diktere ham. Og Departementchef Steining tog en Aktbunke, lod sit matte Blik

glide ned ad de tæt beskrevne Dokumentflader og begyndte saa langsomt men fast og tydeligt:

— Ved hertil at oversende . . . ved hertil at oversende de med Bilag tilbagefølgende Skrivelser fra Amtmanden over Sorø Amt har Generaldirektoratet . . . har Generaldi . . . di . . . di . . .

En gurglende Lyd trængte sig frem af hans Strube . . . hans Ansigt farvedes grønblegt . . . Akterne gled ud af hans Haand . . .

En halv Time senere var Departementchef Steining død.

XIII

Det var kort Tid efter Begravelsen. Vagn havde efter Tante Amalies Ønske gennemgaaet alle Onkelens Papirer og havde ogsaa taget det gulnede Dokument i Besiddelse, der var bestemt for ham selv. Han havde fundet alt i den sirligste Orden; til Punkt og Prikke kunde han se, hvad Departementchefen og hans Søster i sin Tid havde arvet efter deres Forældre og hvor meget de ejede nu, hvilke Indtægter Onkelen i Aarenes Løb havde haft, hvad der skrev sig fra hans Gage og hvad der var Rentepenge eller anden Indkomst. Han saa, at hvad der var blevet brugt i Huset, var udredet af Gagen; Resten af denne var anvendt til Støtte af forskellige offentlige Formaal eller til privat Godgørenhed. Departementchefens personlige Fornødenheder var afholdt af hans Rentepenge, men det var langt fra den hele aarlige Sum, der var gaaet med hertil. Det opsparede blev lagt til Kapitalen.

Tante Amalie havde stadig hver Maaned faaet sine Naalepenge. I de senere Aar var de blevet forhøjede, saa alle hendes Rentepenge var brugt paa denne Konto.

Saa meget mere paafaldende var det Vagn, at hun lod til at være i Pengeforlegenhed. Hun havde

et Par Gange været hos ham for at bede ham hæve til hende af hendes Kapital.

Han fik en Mistanke om, at hendes Godhed fra en eller anden Kant blev misbrugt, og en Dag kom han med en Antydning i den Retning.

Tante Amalie lo forlegent og blev lidt rød i Hovedet.

— Naturligvis hjælper jeg en og anden, sagde hun. Det er da ikke mere end rimeligt, at man gør det, naar Vorherre har været god mod en selv, og jeg synes ikke, man altid skal spørge, om Fattigfolk er Hjælpen værd. Hvem af os, min kære Dreng, mon der i Grunden har fortjent de Gaver, Forsynet giver os?

Vagn slog sig imidlertid ikke til Ro hermed men foresatte sig, at han ved Lejlighed vilde undersøge den Sag nærmere. Han søgte en Dag at udfritte Adolfine, om hun skulde vide Besked, men fik kun følgende Forklaring:

— Ja, ham Magnus Steining, han kommer her en Gang om Maaneden, og naar han har været her, saa er Frøkenen gerne i Betyrk. Jeg tror nu for Resten ikke, det er ham selv, det gaar til, for han har jo sit faste; Departementchefen havde jo lavet ham en Livrente, som de kalder det. Men han er jo en sær Fillivips, og man skuld' godt ka' tænke sig, at han gik og svinede med Pengene til nogen, der ikke had' fortjent det.

Videre kom Vagn foreløbig ikke i Udforskningen af det Mysterium, som han anede. Thi der var andet, der lagde Beslag paa hans Tid og hans Tanker.

Først og fremmest Styrelsen af det store Løvenkroneske Fideikommis.

Naturligvis havde der været den omhyggeligste

Orden i Ledelsen. Men i Maaden, hvorpaa de rige Pengemidler var bleven fordelt, ønskede han nogen Ændring.

Man havde mest ydet Støtte til bestaaende Institutioner, Foreninger og Stiftelser, og for nogle af disse spillede Fideikommisets Tilskud en saa betydelig Rolle, at det ikke vel kunde inddrages. Men i al Almindelighed mente Vagn, at man maatte se at komme i saa nær direkte Forbindelse som muligt med dem, hvem Pengemidlerne var bestemt til at komme til gode. Først da kunde man danne sig et Skøn over, om de kom paa de rette Hænder. Desuden gjaldt det om at slaa fast i Smaaafolds Bevidsthed, at en Institution som det Løvenkrone-ske Fideikommis var til og vilde hjælpe, saa vidt Midlerne strakte.

Han havde derfor opsagt de gamle, fornemme Kontorlokaler i Bredgade, der laa langt fra Fattig-folks daglige Vej, og han saa sig nu om efter et Sted, hvor Fideikommiset kunde være tættere inde paa Livet af dem, som dets Tilbud om Hjælp tog Sigte paa. Ved en saadan Flytning vilde der desuden kunne spares en Del af Huslejen, og han havde tænkt sig at anvende det sparede Beløb til et Oplysningskontor, der skulde sigte Ansøgningerne, inden de blev forelagt Fideikommisets Direktion.

Da saa han en Dag i et Blad, at Indehaveren af den juridiske Skrivestue i Landemærket, Fuld-mægtig Borre, var forsvunden. Hans sidste Spor førte til Roskilde: her havde han været inde paa en Beværtning, hvor den ellers saa sobre Mand havde drukket tæt. Siden var han set nede ved Stranden, og her havde man den næste Dag fundet hans Hat, saa der var ikke synderlig Tvivl om, at

han havde druknet sig. Motivet var øjensynlig økonomiske Vanskeligheder. Det havde altid været den almindelige Mening, at hans lyssky Forretninger havde gjort ham til en rig Mand. Imidlertid havde han i den sidste Tid ladet sig forlede til dristige og farlige Spekulationer, der i en Haandevending havde undergravet hans Velstand og gjort ham gældbunden, ja bragt ham til Fallitens Rand.

Det slog ned i Vagn, at den juridiske Skrivestues Lokalteter netop var Stedet, hvor det Løvenkroneske Fideikommis med Held vilde kunne udfolde sin Virksomhed. Her i Fattigkvarterets Hjerter, hvor den pengegriske Spekulation i Nød og Fattigdom havde drevet sit Udsugningsværk, her skulde nu, om hans Plan lykkedes, en af Landets største Velgørenheds-Institutioner opslaa sit Lazaret for den økonomiske Kamps Invalidere. Kun var Hr. Borres juridiske Lokaler for smaa og for lurvede som de var. Men det vilde næppe være forbundet med store Vanskeligheder at købe en eller flere af Husets andre Lejere ud, og ved en passende Opudsning eller Ombygning kunde de sikkert kunne blive en værdig Ramme om den Virksomhed, de nu skulde rumme.

Han gik straks hen paa Skrivestuen for at forhøre sig om Mulighederne for en Ordning.

I Forværelset traf han den skeløjede Kontorist, og det slog ham, at hans Væsen var en Grad mindre forkuet, end det før havde været. Borres Forsvinden syntes allerede at virke. Paa Dørpladen var Benders Navn afløst af en anden Overretssagførers. Men om at forhandle med Bæreren af dette blev der ikke Tale. „Overretssagføreren er desværre ikke vel i denne Tid“, sagde Kontoristen, og Vagn fik det Indtryk, at han desværre som Regel ikke

var vel. Derimod opholdt Fru Andalusia Borre sig i det inderste Kontor. Og til hende blev han saa vist ind.

Fru Andalusia viste sig mere harmfuld end nedtrykt over det Krak, der havde drevet hendes Mand i Døden. Hans sidste fortvivlede Handling syntes hende nærmest en Hensynsløshed overfor hende selv.

— Ja, det kan jo godt vær' muligt, at vi kan komm' overens, sagde hun, da hun havde hørt Vagns Forslag. Stedet her var jo min Mands, men for Resten ved man saamænd knap hvad man har og hvad ikke man har. Borre han gik jo og spilled Hasard, nu paa det sidste, uden at en anden skuld' ka' tænke sig det, og da saa han skal svare til 'et, saa gaar han fra 'et paa den skrækkelig' Maade! Jeg kan nu ikke tilgi'e ham det, naar saadan jeg tænker over 'et; jeg had' aldrig ha' ku' troet det om ham . . . Ja, jeg har jo mit Særeje; det stod jeg paa fra først' Færd, der blev Tale om, at han vild' gift' sig med mig, og det skal ingen ka' røre. Men Stedet her, det ved jeg ikke hvordan det gaar med; det kommer vel sagtens under Skifteretten.

Det viste sig snart, at Fru Andalusia fik Ret i denne sidste Formodning. Men det var ikke vanskeligt for Vagn at opnaa en Ordning med Kreditorerne, saa Fideikommiset overtog hele Ejendommen. Hvad det ikke havde Brug for, maatte saa lejes ud. Foreløbig gik man i Gang med de nødvendige Op-pudsings- og Ombygningsarbejder.

Midt under alt dette fik Vagn et hjerteskærende Brev fra sin Moder: Thyra havde, uden at hun anede det, ladet sig engagere til et af Provinsens Skuespillerselskaber. Allerede for en Maanedes Tid siden havde Tante Amalie sendt hende hjem til

Moderen, og hun havde i nogen Tid været paa-faldende stille. Moderen var nok kommet under Vejr med, at hun i Smug modtog Breve — men hun havde ikke lagt synderlig Vægt derpaa. Saa var der imidlertid kommet Skuespillere til Byen, og en skønne Dag var Thyra mødt frem med en Kontrakt. I al Hemmelighed — for at det skulde være en Overraskelse, som hun udtrykte sig — havde hun aflagt Prøve for Direktøren og var straks bleven knyttet til Selskabet. Da Moderen gik hende nærmere paa Klingen, maatte hun rykke ud med, at ved denne Trup befandt sig netop den Skuespiller, for hvis Skyld hun var bleven bortvist fra Husholdningsskolen i København.

Fru Steining var fortvivlet. Hun vilde, at Vagn skulde komme over og søge at gøre sin Indflydelse gældende overfor Søsteren. Og hun sluttede med Beklagelser over sin Forladthed. Du kommer vel sagtens ikke mere tilbage til mig, skrev hun, skønt jeg synes, at Du altid maatte kunne være tilfreds med at leve her, hvor Du har Din Barndoms Hjem; nu rejser ogsaa Thyra, saa har jeg kun Kristian tilbage, og han er jo saa meget optaget om Dagen.

Vagn svarede, at efter hvad der var gaaet forud, vilde et Forsøg fra hans Side paa at paavirke Thyra sikkert være uden Nytte. Nu maatte Livet selv tale sin strenge Lære til hende. Men for øvrigt kunde jo ingen vide, om ikke netop den Vej, hun havde fulgt, vilde føre til Lykke for hende. Ellers forstod han godt, at Moderen følte sig ensom. Men med Tiden kunde der maaske blive Raad for det. Om hun saa syntes, vilde han se at skaffe Kristian en Plads i en københavnsk Boghandel. Saa kunde lille Mo'r flytte med til Hovedstaden, og alle tre kunde de bo sammen . . .

Men det syntes Fru Steining ikke om. Nej. Hun vilde lægge sine Ben i den lille By, hvor hun nu en Gang hørte til. Ingen maatte forlange andet af en Kone i hendes Alder. Desuden vilde Kristian heller ikke opgive sin Plads. Han var kommen saa godt efter det; han kunde allerede lægge Penge op, og naar han blev, hvor han var, saa fik han jo nok med Tiden Forretningen; Boghandler Brede, hans Principal, talte allerede saa smaat om at trække sig tilbage. Nej, Kristian var et solidt Menneske, og han skulde ikke til København.

Saa maatte Vagn opgive alle Planer om at bygge et nyt Hjem op for sin gamle Mo'r. Han havde troet, at naar hun kom under nye Omgivelser, vilde hun lettere end derovre i Hjembyen kunne sige sig løs fra alle daglige Smaaplager. Men han forstod nu, at de smaa Bekymringer og det bestandige Stræb var blevet en Del af hendes Liv, som man ikke kunde tage fra hende.

Fra Thyra fik han tre Breve.

Først et jublende: nu var da alle Skranker brudt, og hun følte sig som en længe vingestækket Fugl, hvis Svingfjer endelig var vokset ud. Saa et mismodigt: hun havde nu lært Teaterlivet at kende, og det havde vist sig for hende ganske anderledes, end hun havde tænkt sig det, fuldt af sur Pligt, tomt og besværligt, og de fleste dyrkede da ogsaa deres saakaldte Kunst uden Begejstring eller endogsaa med Lede. Endelig et tredie, der i al sin Korthed lød saaledes:

Kære Broder!

Disse Linier for at meddele Dig, at jeg idag om fjorten Dage holder Bryllup med Skuespiller Davidsen her ved Selskabet. *Han er en Kunstner!* Selv

om jeg for min Part aldrig naaer noget, vil jeg blive ved at finde, at Skuespilkunsten er den mest bedaarende af alle Kunster, fordi den er *hans* Kunst! Han vil om nogle faa Aar høre til de største. Vi ønsker vort Bryllup holdt i al Stilhed. Mor og Kristian forstaar jo ikke det Skridt, jeg har gjort, og jeg vil ikke gøre det endnu værre ved at indbyde Dig alene til at være sammen med Nicolaj (det skrækkelige Fornavn er det eneste hos ham, der ikke er smukt) og mig paa den Dag. Direktøren og en af vore Kammerater er Forlovere.

Mange Hilsener — ogsaa til Tante Amalie fra Thyra.

Vagn læste dette Brev højt for Tante Amalie. Og Tante Amalie smilte med sit milde Smil og sagde, at selv om Kunstens Fjederham maaske ikke vilde bære den lille Thyra langt, saa vilde sikkert Kærlighedens være i Stand dertil. Til det unge Par blev der sendt Lykønskninger og Gaver, og da Bryllupsdagen kom, samlede Tante Amalie Vagn og Onkel Magnus som Familiens eneste tilstedeværende Medlemmer til et lille Gilde, hvorunder der blev afsendt Telegram til de nygifte.

Det var ved denne Lejlighed, at Vagn saa sit Snit til at spørge Onkel Magnus, hvad han vidste om Tante Amalies Pengeforhold — om der mon ikke var Snyltedyr, der havde suget sig altfor fast paa hendes Goddædighed.

Onkel Magnus trak paa Skuldrene.

— Hvad skal man sige? Din Tante Amalie er en udmærket Dame, ja, jeg paastaar, at hendes Lige findes ikke. Men hun er ikke forretningskyndig — hun er Hjertemenneske — udelukkende . . .

— Hun har ikke indviet Onkel i, hvem det egentlig er, hendes Gaver kommer til gode?

— Jo — enfin, naar jeg skal sige det: det har hun til en vis Grad. Der er jo denne Familie . . . Moderen og den forfjollede Søn . . .

— Ja, jeg kender dem ikke.

— Jeg vil heller ikke paastaa, at Bekendtskabet er attraaværdigt . . . Naa, nu husker jeg Navnet . . . det er en Hr. Wolder og hans Mama . . . han er oprindelig Skomager men beskæftiger sig nok nu ikke med synderlig andet end Konsumption af Spirituosa . . . Ja, Du har vistnok set ham; han havde nok i sin Tid sin Gang i den røde Bygning hos Onkel Frederik, af hvem han modtog Understøttelse . . .

Der dukkede pludselig et Minde frem for Vagn, og han spurgte:

— Denne Wolder — er det en med et fladt Ansigt og mørkt tjavset Haar . . . ?

— Ja, netop, og saadan bævrende, forstaar Du — af Dille naturligvis . . .

Mindet antog skarpere Omrids. Vagn saa for sig det brede og flade Ansigt vendt imod sig; Øjnene var forskrækkede, spørgende — det var den Efteraarsaften, da han oppe paa Gangen i den røde Bygning havde lagt Haand paa sin Onkel Departementchefen . . . Og i det samme kom der en Mistanke op i ham . . . hvad om denne Wolder havde genkendt ham, og om paa en eller anden Maade Tante Amalies Godgørenhed mod ham og hans Moder stod i Forbindelse dermed . . . ?

— Men forstaar Du, føjede Onkel Magnus til sine Oplysninger, dette er naturligvis ganske par discretion mellem os to. Din udmærkede Tante har meget bestemt holdt paa, at ingen maatte faa at vide, hvilke Velgerninger denne sørgelige Familie

har hende at takke for. Det er derfor, hun har ladet mig være Mellemlid mellem hende og hendes Klienter. Jeg tilstaar, at skønt det er Din Tante, der har overdraget mig dette Hverv, saa er det mig ingenlunde ublandet behageligt. Disse Wolders, og især den gamle Dame, har en Maade at modtage deres maanedlige Pension paa, som om det var en dem lovligt tilkommende Tribut, de inkasere . . .

Næste Dag søgte Vagn Wolder og hans Moder.

Han traf Wolder, liggende paa en gammel Sofa i det ene af de to trange Værelser, hvor han boede sammen med Moderen.

Da han saa en fremmed i Stuen, for han op. Hans Øjne fik det vildsomt flakkende Udtryk, som Vagn saa godt kendte fra den Tid, da han af og til mødte ham udenfor Onkelens Dør. Og en blegfed, meget snarset Haand famlede febrilsk oppe ved Skjortens Halslinning efter den Flip, som ikke var der.

Vagn søgte at komme under Vejr med Sandheden ved straks at foretage en Overrumpling.

— Jeg kommer fra min Tante, Frøken Steining, sagde han. Hun har bedt mig meddele Dem, at De ikke for Fremtiden maa gøre Regning paa den Understøttelse, som hun hidtil har givet Dem . . . Forstaar De, hvad jeg siger?

Dette sidste Spørgsmaal var ikke urimeligt. Thi Wolder gloede sløvt paa ham og ytrede ikke nogen-
somhelst Bevægelse.

— Forstaar De hvad jeg siger? gentog Vagn.

Nu begyndte Ordene øjensynligt at arbejde sig frem fra den fjerne Egn i Wolders sjælelige Mechanisme, hvor de blev til. Han blev rød i Hovedet,

og det lod til, at det kostede ham uhyre Anstren-
gelse at faa sagt:

— Konferensraaden maa ikke blive vred, men
min Mor ...

— Deres Mor — hvad hun?

— Hun har sagt, at vi skulde ... vi skulde have
... Pengene ... og Frøkenen har lovet ... siden
den Aften ...

— Siden den Aften, da De mødte mig udenfor
Ministeriet — ikke sandt?

— Jo ... jo ... Mor har sagt ...

— Jeg skal nok selv tale med Deres Mor, sagde
Vagn i en streng Tone. Jeg venter her, til hun
kommer hjem. Læg Dem nu ned; De har jo druk-
ket.

Den ynkelige Fyr saa ud, som han vilde gøre
Indsigelse. Der kom fra ham nogle knurrende Lyde,
og der gik nogle krampagtige Trækninger gennem
ham. Men da Vagn blev ved at se bydende paa
ham, slappedes hans Modstandskraft. Han faldt
sammen paa Sofaen og strakte sig som en død
Klump.

Vagn gik hen og aabnede Vinduet, saa den klumre
Luft sivede ud.

Da han havde ventet en halv Times Tid, kom
Madam Wolder hjem. Hun var høj og knoglet, havde
en læderagtig Hud og smaa sorte, spillende Øjne.
Hun bevægede sig ved Stok, og hendes haltende
Gang gav hende noget koboldagtigt, der ikke just
bidrog til at gøre det første Indtryk af hende tillids-
vækkende.

Vagn kom, straks frem med sit Ærinde, paa sam-
me Maade som han havde gjort det overfor Sønnen.
Men det var en ganske anden Holdning, den Mode-
ren nu indtog. Hun lo overlegent og sagde:

— Det kan ikke passe. Frøken Steining har lovet os, at vi skulde faa dem, saa længe hun levede. Og jeg kan ikke tro, at Frøkenen vilde gaa fra sit Ord overfor Fattigfolk. Nej, det kan ikke passe. Men det er nok bedst, jeg kommer op og taler med Frøkenen om den Sag.

— Men naar jeg nu siger Dem, at min Tantes Indtægter er bleven mindre, saa det vilde være meget svært for hende at afse de Penge, saa er jeg vis paa, at De heller ikke vilde trænge ind paa hende for at faa dem.

— Aa, det lidt, vi har Brug for, det skal saamænd da ikke gøre Frøkenen fattig.

Vagn forstod, at han maatte tale rent ud.

— Nu skal jeg sige Dem noget, min gode Kone. Det tilkommer ikke Dem at afgøre, hvad min Tante har Raad til og hvad ikke. Nu er det mig, der siger, at det maa være forbi med den Understøttelse, De hidtil har faaet.

De tror maaske ikke, jeg ved, hvordan De har faaet den. Det er vist bedst for Dem selv, at der bliver talt saa lidt som muligt om den Sag. Ellers skal jeg sørge for, at Politiet kommer til at tale med.

De mundhuggedes endnu en lille Tid. Han skulde nok nødigt selv snakke om Politiet; der var da Straf for at overfalde og slaa en gammel Mand. — Han skulde nok komme til Rette med Politiet; de kunde godt søge det med det samme. — Ja, saa var der jo ogsaa Blade, der gerne optog den Slags Historier. — Det troede han ogsaa, men de samme Blade optog sikkert med ikke mindre Appetit en Historie om en Kvind, der havde begaaet Pengeafpresning.

Saa faldt Wolders Moder til Føje og begyndte

at tigge. Blot Hr. Steining og Frøkenen ikke helt vilde lade hende og hendes stakkels svagelige Søn i Stikken, saa skulde hun aldrig sige et Ord mere. Hun forstod nu saa godt, at hun havde baaret sig meget forkert ad, men det var jo saa forfærdelig smaat for hende, og naar man mange Gange ikke havde Vorherres Gaver paa Bordet, saa fristedes man — det kunde maaske Hr. Steining forstaa. Hun turde da ogsaa trøstigt sige, at havde hans Onkel været i Live, saa havde de ikke faaet Lov at lide Nød. For Departementchefen havde altid holdt saa meget af hendes Søn — trods de Fejler, som det jo ikke kunde nægtes, at han havde . . .

Vagn gav hende nogle Kroner og gik efter en Advarsel imod, at hun oftere henvendte sig til Tante Amalie. Wolder havde slet intet mærket til den hele Scene: han var faldet i Søvn paa sin Sofa, og hans Dvale var dyb.

Ved det følgende Maanedsskifte kom Tante Amalie til Vagn for at faa udbetalt det sædvanlige Beløb.

Vagn tog en Bunke Sedler og lagde dem foran hende.

— Ja, Tante vil vel nok have det samme som sædvanlig. Men jeg vil dog blot sige til Tante, at Du skulde ikke blive ved at understøtte Madam Wolder og hendes Søn.

Hun saa paa ham — usikkert som et Barn, der mærker, at Forældrene er kommet paa Sporet efter en Forseelse og haaber at kunne udforske, hvor meget af Sandheden de ved.

Men Vagn havde gættet hendes Tanke.

— Jeg ved alt, Tante Amalie, sagde han alvorligt og stille.

Hun bøjede sit Hoved.

— Vagn — hvor kunde Du gøre det . . . hvor kunde Du . . . ?

Det varede lidt, inden han svarede:

— Ja, Tante, om jeg kunde forklare Dig det . . .

Og efter endnu en kort Pavse:

— Fik Onkel aldrig nogen Anelse . . . ?

Da kom der over hende en Hæftighed, som han aldrig mindedes at have set hos hende før.

— Nej, nej! næsten raabte hun. Han anede intet, og han maatte ikke ane noget. Derfor fandt jeg mig jo i alting af disse to Mennesker . . .

— I alle de mange Aar . . .

— Ja, i alle de mange Aar . . . Onkel selv tog jo det hele meget roligt — men havde han blot anet, hvem . . . aa, Vagn, Vagn, det vilde have gjort ham saa hjertesående ondt, han var ikke kommet over det . . . Saa da de Mennesker kom til mig og fortalte mig, hvad han havde set, denne Wolder, saa kan Du da tænke, at der var ikke nogen Pris for høj. Og da jeg en Gang havde givet dem mit Løfte, saa vilde jeg ikke holde op med Understøttelsen, fordi Onkel ikke var mere. Og til min sidste Stund vil jeg takke Vorherre, at jeg fik Lov at holde den Sorg borte fra ham!

Da tog Vagn Tante Amalie om Halsen, og han kyssede hendes indfaldne Mund og hendes Kinder, hvorover Taarerne nu begyndte at bane sig Vej.

Men i det Ansigt, hvorfra Taarerne kom, straalende der et Par Øjne, hvis Glans Alderen ikke havde sløret, og næsten bønligt, som om hun bad ham bringe et Offer for hendes Skyld, sagde hun:

— Nu taler vi aldrig mere om den Sag, Vagn . . . hører Du . . . vi taler aldrig mere om den . . .

XIV

Det Løvenkroneske Fideikommis havde flyttet sine Kontorer til Ejendommen i Landemærket. Huset var helt bygget om; man havde fundet det nødvendigt, da den gamle Bygning var blevet underkastet et nærmere Eftersyn. I Stuen var nu Fideikommisets Kontorer; paa første Sal havde Vagn for egen Regning leiet sig ind. Han havde taget Bestalling som Overretssagfører og havde der saavel sit Kontor som sin lille Ungkarlejlighed.

Det var hans Haab, at han her skulde efterhaanden kunne samle en tæt Strøm af smaa Klienter om sig. Alle de svage, de ubehjælpsomme, alle de, for hvem Rettens og Statens Virksomhed var et stort, farligt og ubegribeligt Maskineri af alskens Tandhjul og Møllekværne, som det blot gjaldt at holde sig saa langt fra som muligt, for at man ikke skulde blive grebet og hvirvlet ind i det — alle dem vilde han hjælpe, vilde sætte dem paa ret Køl, lære dem hvilke Vaaben og Værn Retten gav dem i Hænde, saa de i paakommende Tilfælde kunne klare sig.

Men foreløbig var al hans Tid optaget af Fideikommiset, hvis Virkemaade han var i Færd med at omordne. Hans vigtigste Medhjælp ved dette Arbejde var den skeløjede Kontorist fra Borres Skrivestue.

Vagn havde antaget ham, fordi han saa, hvor uopslidelig hans Arbejdsomhed var, hvor øm hans Samvittighedsfuldhed. Den skikkelige Fyr havde siden da været et eneste taknemmeligt Smil, og han vovede næppe at tro paa sin overraskende Lykke. Vagn hørte ham en Dag betro sig til Kontorbudet:

— Jeg fik jo kun 40 Kroner om Maaneden hos den gamle Principal, sagde han. Nu har Overretssagføreren lovet mig 65 herefter. Og nu skulde man da ikke kunne tænke sig andet end, at det virkelig er hans Alvor.

En Dag, da Vagn sad paa Fideikommisets Kontor, stod Fru Toni Elvig pludselig foran ham. Han havde ikke hørt, at hun kom ind, og da han nu med et saa hende, gav det næsten et Sæt i ham. Hendes Besøg var ham saa meget mere overraskende, som han nu sjældent kom i hendes Hjem. Han havde en ubestemt Følelse af, at det vilde være hende imod at se ham der som en altfor hyppig Gæst, og han havde derfor holdt sig borte.

Hun smilede. Men med et tungt Smil, der straks gemte sig bort, og i hendes Ansigt kom der et Udtryk af Alvor, næsten Skræk.

— Steining, jeg kommer til Dem i en meget alvorlig Sag.

Han havde rejst sig og saa spørgende paa hende. Der var da ikke noget galt med Simon.

— Nej, det er der der ikke. Det er den stakkels Ole — Ole Mølbæk. Og De maa hjælpe . . .

— Ja, hvis jeg paa nogen Maade kan.

— De maa, selv om De ikke kan — havde jeg nær sagt. Nogen maa hjælpe. Og De er den eneste af dem jeg kender, jeg kunde tænke mig . . .

— Hvad er da da tilstødt ham?

— Aa, han har . . . ja, De kender ham jo, Fantast som han er . . . Han skulde aldrig haft Penge mellem Hænder, og især ikke fremmede.

— Han har da vel aldrig forgrebet sig . . . ?

— Jo, det er det, han har — det er netop det, han har, Steining. De har valgt ham til Kasserer i en eller anden Forening — en Forening af Embedsmænd i Kommunens Kontorer var det nok. De havde en Sygekasse og en Alderdomsforsørgelse, og Ole havde de ladet sidde med Pengene. De mente jo, han var Hæderligheden selv, og det var han ogsaa. Men han er en Optimist, og han lærer aldrig at forstaa Verden . . .

— Stakkels Ole . . . !

— Ja, nu havde han været saa uheldig at faa en ny Ide — noget med et Sikkerhedsnet for Arbejdere, der maa klatre paa Taget af Husene. Han siger, der er sagkyndige Folk, der mener, at han der har gjort en stor Opfindelse.

— Og saa — svimlede det for ham . . . ?

— Ja. Det svimlede. Penge har han jo aldrig haft, Skindet. Og Penge maatte der til. Han har hele sit Liv ikke kendt andet end Nederlag, ved De — i al Fald ikke naar han tog sig noget for, der skulde gavne ham selv. Og Forholdene i hans Hjem — ja, dem har De vel hørt om . . . Ja, saa laante han af Kassen for at kunne føre sin Opfindelse frem paa Markedet. Han følte sig saa forfærdelig sikker paa, at denne Gang skulde det blive en Sejr. Aa, De skulde have set ham, naar han om Aftenen sad hjemme hos os og talte om det, han der havde fundet paa. Som hans Ansigt straaledede! Det var næsten umuligt andet end at tro paa ham.

Hun havde sat sig paa en Stol lige overfor Vagn.

Nu bøjede hun sig frem imod ham, og Vagn tog begge hendes Hænder.

— Kære Fru Toni, sagde han, det er desværre altid muligt at lade være at tro. Og jeg mener i den senere Tid at have gjort den Erfaring, at Livet eller Skæbnen, hvad De nu vil kalde det, gør sig en særlig ond Fornøjelse af at vænne os af med det.

Hun trak Hænderne fra ham.

— Jeg kan ikke lide at høre den Slags, sagde hun. De mener det jo heller ikke. Ingen Mennesker mener det, de haaber altid, de tror altid. I hvert Skridt, de gør paa Jorden, ligger der et Haab og en Tro, for vi gaar dog allesammen ud fra, at det kan nytte, hvad vi foretager os. Der er blot dem, der vover mere og tror mere end de fleste af os andre. Fantaster kalder man dem. Nej, de er det ikke. De tager meget nøje Sigte paa hvad de vil naa; de hører og ser blot ikke andet. Derfor kuldsejler de, og saa maa vi andre hjælpe, for selv kan de ikke.

— Jeg vil jo ogsaa gerne . . . jeg vil gøre alt . . .

— Det maa De ogsaa, Steining. De er den eneste, der kan, af dem, han kan vente en lille Smule Interesse af . . .

— Ja, hvis det paa nogen Maade er mig muligt! Men først maa jeg dog høre Summens Størrelse.

— Det er ikke mere end billigt. Ser De, det er gaaet med til selve Opfindelsen, til Udarbejdelse af Modeller, Ansøgninger om Patenter, Tryksager, Reiser o. s. v. — det er nok noget over 1000 Kroner. Men, forstaar De, han sad jo saa elendigt i det; Forholdene i hans Hjem var fortvivlede, siger jeg Dem. Tænk i mange Aar at have været som et jaget Dyr — altid med Kreditorerne efter sig —

kan De fortænke ham i, at da han nu alligevel skulde gribe til den sørgelige Udvej, saa tog han saa meget, at han kunde klare det allerværste fra sig? Han følte sig jo saa sikker paa, at han snart vilde kunne betale . . . Alligevel er der nok tilbage — Møblerne er jo pantsatte, og der er ogsaa Rester af Gælden — af den Slags, som yngler. Og skal han hjælpes, saa maa han hjælpes helt . . .

— Ja, hvor meget da omtrent . . .?

— Aa, efter hvad jeg har kunnet faa ud af ham, saa maatte der nok en 3000 til.

— Tre tusind . . ! Vagn gentog Tallet ganske mekanisk. Hans Hjerne tumlede med den ubestemte Mulighed at kunne mønstre en saa stor Sum. Han vidste, at han kunde ikke sige nej, men Udvej til at skaffe Pengene saa han ikke.

Der gled et svagt Smil hen over Fru Tonys Ansigt, og han syntes, det var en Smule spottende.

— De ser saa forskrækket ud, sagde hun. De Penge kan da ikke være saa uoverkommelige for en Mand, der sidder midt i et stort Fideikommis. De har jo saa at sige Penge til alt mellem Himmel og Jord — der maa vel ogsaa være nogle Skillinger at redde en ulykkelig Mand for.

— Det er der ganske sikkert ogsaa, Fru Toni. Vi har altid Skillinger nok baade til dit og til dat; vi ved blot ikke altid, hvordan vi skal komme af med dem paa en god Maade. Derfor har vi lavet visse Regler, som vi plejer at overholde . . .

— Regler er noget vissent Stads, Steining! Naar De opdager, at de kun er til Fortræd, saa bryd dem! Er det for stor en Byrde, jeg lægger paa Dem? De maa dog forstaa mig: jeg gik til Dem, fordi jeg troede, at De var en Mand, og en Mand

med Hjerte — for Ole og maaske en lille Smule for mig ogsaa . . .

Hans Ansigt lyste i en pludselig Glæde.

— Ole skal blive hjulpet, Fru Toni, det kan De stole paa! Læg De blot den Sag i mine Hænder. Idag kan jeg ikke; jeg maa jo træffe nogle Dispositioner; men imorgen skal jeg gaa til ham . . .

— Men et beder jeg Dem om: lad det ske paa en saa lidt ydmygende Maade som muligt!

— Jeg skal handle som hans sande Ven — vær tryk for det!

Lidt efter stod han ved Vinduet og saa efter Fru Toni, da hun gik ned ad Gaden. Hendes ranke Skikkelse ligesom gik i Borgen for Livet, var som en bestandig Bevidnelse af, at det dog trods alt var til at leve.

Men nu var hun svunden om Hjørnet, og i hans Hjerne hamrede den Sum, han havde paataget sig at skaffe. Tre tusind — han ejede ikke paa langt nær saa mange Penge . . .

Han kunde gaa til Tante Amalie, og han vidste, at hun ikke et Øjeblik vilde betænke sig. Men han gjorde ellers alt for at dæmme op for hendes altfor store Rundhaandethed, og det var ganske nødvendigt, om hun ikke i Løbet af kort Tid skulde give hele sin Kapital bort — men hvordan skulde han saa nu selv kunne stille saa store Krav? Desuden havde hun netop Dagen i Forvejen sendt et ikke ubetydeligt Beløb til Thyra, fra hvem der stadig indløb Veklager over de usle Kaar ved det Selskab, hvor hun og hendes Mand var engagerede. Nej, der var kun en Udvej: Fideikommiset! Det kunde betale, og det burde det ogsaa — det vil sige, det kunde lægge Pengene ud, fordi der var ingen Konto, hvorpaa de kunde udredes som Under-

støttelse til Ole. Vagn maatte selv tage dem som Laan, og saa begik han endda et klart Overgreb. Imidlertid maatte Sagen jo kunne ordnes, uden at Fideikommiset udsattes for at miste Tab. Han kunde vel af sin Gage undvære nogle hundrede Kroner om Aaret til Afdrag og Forrentning . . . Til Sikkerhed for det Tilfælde, at han døde, inden alt var klaret, kunde han jo lade sig livsforsikre . . .

Hele Dagen stred han med sig selv om dette, og da Natten kom, vaagnede han Gang paa Gang og laa vaagen længe, fordi den prikkende Tvivl i hans Sind ikke lod ham i Ro. Det voldte ham kun ringe Bekymring, at han nu gjorde sig til en gældbunden Mand i lange Tider. Det, der blev ved at jage gennem ham, var Ukorrektheden — Tillidsbrudet om man vilde — overfor den Institution, han skulde tjene.

Han haanlo ad det golde Retsind, der afdelte Menneskenes Samvittighed i bestemte Felter, indordnede deres Gøren og Laden under visse formelle Paragraffer. Han ynkede den hjerteløse Hæderlighed, der betragter den mindste Del af anden Mands Eje som en urørlig Helligdom men som fra sit uantastelige Stade ser roligt paa, at et Medmenneske synker til Bunds og gaar under. Men det hjalp ham kun lidet. De nedarvede Begreber om den rent ydre Ret og Uret sad saa dybt i hans eget Sind, at det voldte ham Pine at rokke derved.

Men da den næste Dag kom, følte han sig fri og let i Hu, hærdet i sin Beslutning. Saa snart hans Kontortid var omme, tog han sit Overtøj paa og gik ud for at opsøge Ole Mølbæk.

Ole boede i en af Nyboders Proletargader. I et bedrøveligt Hus, der stod og gnubbede sig op ad sine Sidemænd, i en skiden Gade, hvor der lugtede

branket af gammel LigeGYldighed og Fattigdom. Kom man ind i Huset, stod det dog lidt bedre til. De slidte Trappetrin holdtes saa nogenlunde rene; paa Trappegangen var der i Vægfelterne malet dansende Nymfer, der mindede om, at Stedet en Gang havde nydt Agt og Ære. Desuden var der et stilfuldt Gaardinteriør med Svale og snirklede Hønsesiger. Det var disse Rester af fordums Prunk, der havde vakt Oles Appetit paa at bo der. Der var Temperament i det Hus, sagde han.

Ind til Lejligheden var der ingen Dørklokke, og Vagn maatte derfor banke paa. Et Pigebarn paa fem—seks Aar kom og lukkede op. Ansigtet var grimet af gammelt Snavs, der havde ædt sig ind i Hudens Porer, og Kjolen, der var gammel og falmet, hang løst om den usundt opdunstede Barne-sikkelse.

— Mo'r! brølede Barnet ind i Stuen, der er en fremmed Herre!

En Kvinde paa omtrent de fyrré viste sig. Hun havde det slattent flommede Udseende, som kommer af daarlig Ernæring og for megen Kaffe og Spiritus. En storblomstret Sirtses Kjole syntes kun med Møje at holde hendes Former i Tømme: alt paa hende var slapt og dinglende. Haaret var graat af Snas.

Dette var Fru Mølbæk.

Vagn vilde atter forføje sig bort, da han fik at vide, at Ole ikke var hjemme. Men Fru Mølbæk gav sig til at holde et formeligt Forhør over ham og de Hensigter, i hvilke han kom. Der gik gennem hendes Spørgsmaal en sløv Angst, en Forudsætning om, at de, der søgte hendes Mand, gennemsnitlig ikke kunde ville ham andet end ondt. Og paa samme Tid som hun søgte at afværge en

mulig Fare for ham, beklagede hun sig uforbeholdent over ham.

— Han gaar jo her og har saa meget for, sagde hun. Man ved snart aldrig, hvad han nu kan gaa og stampe sammen. Saa kommer den ene og saa kommer den anden og skal have Forklaring, saa har han lavet ditten og saa har han lavet datten. Og aldrig saa er han hjemme saa at sige. Han er ligesom Høns de flyver op og Høns de flyver ned.

— De skulde vist have Taalmodighed med Deres Mand, Fru Mølbæk, sagde Vagn.

— Ja, han kan sgu allenfals nok sætte den paa Prøve, sagde hun.

Lidt efter kom Ole hjem. Han lod til at blive forlegen, da han saa Vagn. Og han skyndte sig at faa ham trukket ind i et lille Værelse ud til Gaarden, hvor han havde indrettet sig en Slags Kontor.

— Jeg kommer for at gøre Dig et Spørgsmaal, sagde Vagn. Men maaske er det indiskret. Er det sandt, at Du har gjort en Opfindelse: et Sikkerhedsnet til at forebygge Nedstyrtninger?

Ole havde straks, da han traadte ind i Stuen, haft et besynderlig usikkert Udtryk i Ansigtet, og det forekom Vagn, at det havde givet et Sæt i ham, da han saa, at der var en fremmed i Stuen. Men nu, da han hørte sin Opfindelse nævne, farvedes hans Kinder af Rødme, og der gød sig et skræmt Smil over hans Ansigt.

— Ja, sagde han, det er ganske rigtigt. Det er et automatisk virkende Net; det folder sig ud af sig selv, naar en Mand betræder den Stige, det er fastgjort til. Anvendte man det, saa var man en Gang for alle færdig med alle disse uhyggelige Ulykker, som vi nu læser om hveranden Dag i Aviserne. Men Folk er jo konservative. Og der skal

sagtens endnu dræbes og lemlæstes adskillige Tusinder, inden man tænker paa at indføre et Apparat som mit.

— Naar Du taler om Tusinder, saa beregner Du da ogsaa Tiden rigeligt.

— Ikke naar vi regner de Nedstyrtninger, der sker over hele Verden. For de europæiske Lande har jeg lavet en Statistik. Det er jo langt fra alle Lande, jeg har kunnet faa de nødvendige Data fra, og jeg har maattet holde mig til de Ulykkestilfælde, der er naaet frem til Bladene her hjemme og i Udlandet, og saa paa Grundlag heraf opstillet en Sandsynlighedsberegning, hvor jeg manglede positive Oplysninger. Jeg er naaet op til, at i Europa alene styrter der hvert Aar 14,563 Mennesker ned fra Tage og Stilladser, og i over 12,000 Tilfælde bliver Døden Følgen. Regner vi nu Amerika med, kan vi godt sætte Tallet til det tredobbelte. Og af de omtrent 36,000 Mennesker, der paa den Maade hvert Aar omkommer, er saa vidt jeg har kunnet iagttage de fire Femtedele Familiefædre. Regner vi nu blot fire Mennesker paa hver Familie foruden den dræbte Familiefader, saa kommer vi til, at over 100,000 Mennesker om Aaret mister deres Forsørger. Ser Du, min Ven, det er en Elendighed, der siger Sparto til hvad der opstaar af et af Verdenshistoriens største Slag.

— Det tror jeg! 36,000 døde og over 100,000 brødløse!

— Ja, ikke sandt! Tænk Dig den navnløse Ulykke samlet paa et Brædt! Vilde der saa ikke løfte sig et Skrig fra hele Menneskeheden — vilde man ikke raabe: „Dette skal og maa ikke finde Sted!“ Og vilde man ikke hylde den, der fandt et Middel derimod, som en Fyrste . . . ? Men nu sker

Ulykkerne spredt; de vækker ingen Opsigt; derfor ser man ligegyldigt paa dem, og den, der møder med Midlet, ham forfølger man, som var han en Forbryder . . .

— Saa galt er det vel heller ikke.

— Jeg mærker nok, at Du ikke ved, hvordan det staar til med mig . . . Du skulde blot ane . . . men det kan nu være det samme. Det gør mig mest ondt for min Kone. Det er pinefuldt, Steining, at maatte tage et Menneskes hele Liv, saadan som jeg har taget hendes — ladet hende døje ondt sammen med mig Aar for Aar i den sikre Overbevisning, at der vel kom den Dag, da jeg kunde lønne hende kongeligt for al hendes Opofrelse — det er pinefuldt, siger jeg Dig, at maatte skuffe et saadant Menneske. Endnu aner hun ingenting, men Slaget vil ramme hende forfærdeligt, naar det falder . . . Men lad os nu ikke tale mere om det . . . Du er jo kommet godt efter det, hører jeg . . .

Hans Stemme bævede af undertrykt Bevægelse. Men Vagn lod, som han ikke mærkede det.

— Sig mig, Mølbæk, sagde han, — denne Opfindelse — foreligger der en Model eller saadan noget . . .?

— Der foreligger alt, hvad Teknikerne kan forlange. Fuldt udarbejdede Modeller, fuldstændige Beskrivelser og Beregninger. Opfindelsen er færdig til at bruges i det praktiske Liv den Dag imorgen. Blot Penge — Penge — Penge til en Sag, som hvert Aar kunde redde Tusinder af Menneskeliv og indbringe en Formue til den, der lagde Kapital til! Selv har jeg ofret alt — nu er der ingen mere, der vil!

— Hvor har Du den Model liggende for Tiden?

— Den er hos en Mand, — som jeg havde haa-

bet vilde interessere sig for den. Men det Haab er allerede slaaet ned for mig — som alt det andet, jeg har forsøgt.

— Sig mig nu: hvis der var nogen, der vilde købe den for en beskedent Sum — jeg mener en Sum, der maaske vilde vise sig at være beskedent i Forhold til hvad Du selv har ment at kunne faa ud af den — kunde Du saa tænke Dig at sælge den?

— Ja, hvad mener Du? Hvad kalder Du beskedent? Har Du maaske en Køber?

— Jeg kender en Mand, der har nogen Kapital. Han vil gerne sætte den i et eller andet, der var en Smule nyt. Selv om det nu ikke var saa sikkert et Foretagende . . . Ja, en ny Opfindelse vilde vistnok navnlig vilde være noget for ham . . . Jeg ved ikke, hvad Du vilde mene om f. Eks. 3000 Kroner . . .?

Han saa, at det gav et lille Ryk i Ole, da han nævnte Summen. Men saa kom der en egen tung Hjælpeløshed over ham, og han sagde:

— Tre Tusind Kroner . . . Ja, det var vel saa Meningen, at for den Sum skulde jeg helt fraskrive mig Retten til Opfindelsen . . .?

— Der kunde jo muligvis blive Tale om noget som Tantième eller sligt . . .

— Ja ja, jeg skulde dog slippe den helt af Hænde — fremmede skulde føre den ud i Livet . . . Ligesom den fattige Pige maa være glad til, naar der er en eller anden, der vil adoptere hendes Barn . . . Hvad hedder den — Velgører?

— Jeg har ikke Lov at nævne hans Navn. Du vil sikkert forstaa . . . han ved jo ikke, om det ikke kunde komme videre, og der er mange Opfindere til . . . Jeg kan kun sige, at 3000 Kroner

er alt hvad han i Øjeblikket ser sig i Stand til at undvære . . .

— Han er nok bange for, at den fattige Pige vilde kunne finde paa at se til sit Barn . . .

Vagn følte sig en Smule irriteret.

— Det er jo en fuldstændig frivillig Sag, om Du vil tage mod Tilbudet eller ikke.

Ole lo bittert.

— Frivillig! Ja saamænd! Det kan vi jo sige . . . Ja, Tak i alle Tilfælde for Din Interesse for mig, kære Ven. Naturligvis tager jeg mod Tilbudet, naturligtvis . . . Jeg er desuden saa træt . . . Men det maa være snart — ellers nytter det mig ikke . . .

— Saa snart jeg kan forelægge vedkommende Modellen . . . Ja, for jeg tvivler i Grunden ikke paa, at han gaar ind paa Handelen. Han havde allerede hørt om Opfindelsen . . . han var ret opsat paa det . . .

— Naa saadan. Ja, jeg forærer ham maaske en Formue — og jeg sælger min Sjæl. Men jeg kan ikke andet!

Vagn gik. Dagen efter fulgte han med Ole ud i et Skur langt ude paa Strandvejen, hvor Modellen opbevaredes. Der havde der været gjort Forsøg med den paa en Bygning, der var under Opførelse. Vagn sagde, at den købelystne Velhaver nu selv vilde komme ud at se paa den.

Nogle Dage senere blev saa Kontrakten underskreven. Ole Mølbæk fik de 3000 Kroner udbetalt kontant, og desuden indeholdt Kontrakten Bestemmelser om, at naar det Patent, som det nu var Meningen at udtage, indbragte mere end denne Sum paa et Aar, saa skulde han have Resten af Overskuddet . . .

Vagn lod Modellen prøve af sagkyndige. De er-

klærede alle, at dens Udførelse vilde være forbundet med praktiske Vanskeligheder, der vilde gøre den ganske værdiløs.

Saa indførte han Besparelser i sin Levemaade og begyndte at afbetale paa sin Gæld til Fideikommisset.

Men om Ole Mølbæk hørte han nogen Tid efter, at han var begyndt at slaa sig paa Flasken. Sammen med Konen kunde han sidde til langt ud paa Natten og svire. Og naar de begge var fulde, tirrede de hinanden op med gensidige Beskyldninger for at have ødelagt Livet for hinanden.

Den Dag, Vagn hørte det, skrev han et Brev til Toni derom. Han havde ikke set noget til hende siden den Dag, da hun var kommen til ham og havde bedt om Hjælp til deres fælles Ven. Ikke med et Ord havde hun takket ham, fordi han havde opfyldt hendes Bøn. Nu syntes han, at han maatte have en Slags Hævn. Han skrev et Brev, der sluttede saaledes:

„Det er en trist Historie, og De kender mig vist saa godt, kære Frue, at De ved, jeg aldrig kunde føle saadan noget som en lille Tilfredsstillelse over, at jeg dog ikke er den, der har taget Initiativet i denne Sag. Men jeg tror i al Almindelighed, at man skal lade være at fingre ved Menneskeskæbner, for de er som Bomber, der kan explodere ved den mindste Berøring af ukyndige Hænder. Og hvad særlig Tilfældet Ole Mølbæk angaar, saa er jeg bange for, at vi har gjort ham en daarlig Tjeneste. Havde han maattet tage Følgerne af sin Optimisme og sin fantastiske Letsindighed, saa havde han i det mindste bagefter kunnet gaa om med Følelsen af at have gjort noget heroisk, at have bragt et Offer for Ideen. Han havde maaske tilsat noget

af sin borgerlige Anseelse, men til Gengæld havde han beholdt sin Selvagtelse. Det er den, vi nu har taget fra ham. Og et Menneske kan vel ikke rammes stort haardere end ved at miste den.“

Han fik et Svar, der lød saaledes:

„Hvad vi har gjort mod stakkels Ole, kan vi til enhver Tid forsvare. Enhver gør sit Bedste for at redde sin Patients Liv, selv om det skal ske ved en Amputation. Men hvad jeg bad Dem om den Dag, det bad jeg om ikke alene for hans Skyld men ogsaa for Deres egen. Jeg vilde gerne se Dem holdt op mod de skrappe Krav til Handling og Ansvarsstyrke, som Livet somme Tider rejser. De bestod Prøven glimrende, for tror De ikke, jeg ved, hvor meget De ofrede? Er De vred? Eller kan De nok taale at se mig en Gang endnu? Kan De det, saa kom ud og besøg os et Par Dage her i Fredensborg, hvor vi har lejet os en Hytte for hele Sommeren. Simon skriver paa en meget tyk Bog.“

Det var kommet saadan, og næsten uden at Vagn vidste paa hvis Foranledning, at da han først i et Par Dage havde været Gæst hos Simon Elvig og Fru Toni, saa havde han taget sig Ferie og slaaet sig ned paa Stedet. Elvigs boede i et lille Hus lige nede paa Søen, Vagn havde nu lejet sig ind hos et Par Bønderfolk oppe paa Bakken lige ovenfor Huset. Men det meste af Dagen tilbragte de sammen. Elvigs havde taget ham paa Kosten mod en fast ugentlig Godtgørelse, og for det meste blev han siddende hos dem om Aftenen, til den skridende Nat aandede Søens blanke Spejl mat og Skovene syntes at drage sig sammen om det som en uigennemtrængelig, sort Ramme.

Det hændte ogsaa tidt, at de alle tre foretog en Udflugt sammen, spiste deres medbragte Mad inde i Skoven og kom hjem, udasede, gennemvejrede og opfyldte af en usigelig Tilfredshed.

Simon gjorde sig paa disse Ture den største Umage for at være munter som de andre. Han kunde faa de barnligste Paafund: pludselig kunde han foreslaa, at de skulde løbe om Kap, og inden han havde faaet Svar, satte han afsted i lange, kantede Spring, med Frakkens Skøder flagrende om sig. Naar han endelig standsede, træt og hivende

efter Vejret, lo han med en kort, hostelignende Latter. Overgiven skulde den være, men gennem den støjende Lystighed hulkede hans Afmagt til at lade sig bære af Øjeblikkets Glæde.

Det varede da heller ikke længe, saa afslog han i Reglen at følge med.

— Jeg skal jo arbejde, undskyldte han sig. Men gaa blot I andre.

Og naar de saa vilde blive hjemme for at holde ham med Selskab i de Hvilestunder, hans Arbejde levned ham, blev han vred og næsten jog dem ud af Huset. Da kunde de, naar de henad Aften kom gaaende over Markerne, i Lampens døsigt gule Skær se hans Silhuet bestandig glide frem og tilbage, hen over Gulvet. Et Øjeblik kunde han dukke ned over det Manuskript, der laa paa Skrivebordet. Men det varede aldrig længe, saa var han atter oppe og begyndte atter sin uendelige Vandring.

Ofte hørtes hans Skridt, til det var lys Morgen.

Vagn spurgte ham en Dag, hvad det var, han arbejdede paa. Han svarede:

— Det er en Lærebog i Hovedregning. Jeg er netop naaet til Multiplikation med ubenævnte Størrelser.

Men kort efter, da de i nogen Tid havde siddet tavse sammen, sagde han pludselig:

— Jeg skriver om Oprøret. „Oprøret mod Gud“ skal min Bog hedde. Det skal være en Udsigt over hele den menneskelige Tankeverden, der er uden Gud. Jeg skal faa kastet Lys over Afgrunde, der skal forfærde dem, der læser mine Ord. Tænk Dig, at en gammel Bjergslugt i Aarhundreder har ligget mørk og utilgængelig for alle dem, der ikke ønskede at knække deres Hals — men der nede paa Bund- en der ligger Ligene af alle de dumdristige, der

har ladet sig fire ned eller er styrtet ned fra de høje Skrænter . . . og saa en skønne Dag kommer man med en elektrisk Projektør og lader dens Lystunge spille derned . . . Det er saadan en Projektør, eg er ved at konstruere.

— Og hvornaar tænker Du saa at faa Bogen færdig?

Dette Spørgsmaal syntes Simon at overhøre. Han stod og saa ud ad Vinduet, fulgte en Fugls Flugt, der først roede sig frem med store viftende Vingelag og saa pludselig borede sig gennem Luften som et Projektil og forsvandt i det blaa.

— Der slugte Tomheden den, sagde han.

Pludselig vendte han sig om.

— Hvem siger, at jeg nogensinde faar den færdig? Hvorfor skal jeg tage den Lidelse paa mig at stige helt ned til Bunden? Er der en levende Gud. saa vil han fri mig for det.

Naar Toni og Vagn var sammen, undgik de saa vidt muligt at tale om Simon. Overhovedet holdt de mest deres Samtaler i Døgnetts jævne Trit. Sjældent strejfede de ud over de smaa Oplevelser, der laa lige for.

Det var Vagn, der havde maget det saaledes. Saaledes troede han bedst at dysse til Ro den Betagelse, hvormed hendes Nærhed stadig fyldte ham. Han gjorde sig det ikke klart, hvor sødt et Behag han fandt i at dele med hende saa meget som muligt af de ubetydelige Hændelser, der formede Dagens Indhold for hende. Han mærkede ikke, at hans Kærlighed tværtimod drog sin Næring deraf — at den voksede sig stærk og groede sig fast gennem tusind Trevlerødder — at den fra at være en fjern og højtsvævende Søndagsfølelse sank ned i hans daglige Liv og tog ham helt i Besiddelse.

Heller ikke kunde det undgaas, at Simon, naar han var til Stede, overfor de andre to blev den uindviiede, udenforstaaende. Ved Maaltiderne var altid Vagn inde i Madens Forhistorie, han vidste, at netop idag havde Landslagteren været der, eller han havde ledsaget Fru Toni paa Ekspeditionen efter de Kyllinger, der stod foran dem paa Bordet. Tilfældige Ytringer, der ved den ene eller den anden Lejlighed var faldet mellem dem, kunde de nu hentyde til, og Simon maatte spørge sig for, hvad Betydningen var af dette eller hint, eller han sad helt udenfor Samtalen og lyttede med et Ansigt, der udtrykte hans Mangel paa Forstaaelse.

Han syntes imidlertid ikke at føle sig trykket deraf, og efterhaanden blev det saadan mellem dem, at han straks efter Maaltiderne gik ind paa sit Værelse og satte sig til sit Arbejde.

Men en Aften, da de sad ved Bordet, sagde han pludselig:

— Hvordan gaar det med Ole Mølbæk? Han er en ulykkelig Mand, har jeg hørt.

— Det vilde i det mindste ikke være underligt, om han var det, sagde Toni.

— Ja for jeg vil blot sige, at jeg har skrevet til ham, om han ikke havde Lyst at besøge os nogle Dage.

Han saa ned i sin Tallerken, da han sagde det. Men Vagn havde vogtet paa ham, og i et pludseligt Jag saa han hans Øjne glimte sig i Møde med et gulgrønt Skær af Skadefryd og Had.

Han skottede over mod Toni, om hun havde mærket noget. Men hun sad rolig og uanfægtet.

Ole kom og blev stedt til Huse i Kvistværelset over Ægteparret Elvigs Lejlighed. Han var de første Dage stille, elegisk-venlig som en, der nylig

er bleven ramt af en stor Sorg. Med en tungt smilende Forekommenhed tog han Del i de Ture og Adspredelser, man foreslog ham.

Men hver Dag, naar det led ud paa Aftenen, forsvandt han, saa under et, saa under et andet Paaskud. Snart havde han en Ven der paa Egnen, som han vilde besøge, snart var han ikke rask og vilde forsøge en enlig Tur nede ved Søen. Det skete ogsaa, at han gik sin Vej i Smug uden at give nogen Forklaring. Og naar han henad Midnat kom tilbage, stolprede han tungt og besværligt op ad Trappen til sit Værelse.

Sin Opfindelse bragte han aldrig paa Bane.

Simon var kendeligt oplivet af hans Besøg. Han havde igen lagt sit Arbejde til Side og tog atter Del i de andres Adspredelser. Og han gjorde sig synlig Umage for at opmuntre Ole.

Man skulde blot ikke tage sig Livet nær, doce-rede han for ham. Blot tage sin Fordel, hvor man fandt den, og ikke binde sig til noget eller nogen. Alle Mennesker sveg, de man elskede allerhøjest først. Hele Ulykken bestod i, at man klumpede sig sammen, giftede sig, fik Venner, knyttede sig til sin Gerning, sit Land, sit Folk. Først naar Menneskene ikke længere kendte Begreber som Familie eller Fædreland, havde Slægten Betingelser for at blive lykkelig.

En Aften, da Ole som sædvanlig skulde gaa, fulgte Simon med. Dagen efter befandt han sig øjensynlig ilde, var rødfinnet og oppustet i Ansigtet.

Og fra den Dag lagde Ole sig et anmassende og støjende Væsen til, især overfor Vagn. Han lod jævnlig falde forblommede Ytringer om falske Venner, som man skulde tage sig i Agt for, for gjorde

man ikke det, saa stjal de Sjælen ud af Livet paa en. Ja, hans Antydninger fik fast Form og blev til ligefremme Beskyldninger for, at han var blevet et Offer for et Komplot, der havde franarret ham hans Opfindelse for at udnytte den langt over, hvad han havde faaet for den.

Naar han kom med sine maskerede Angreb, saa han hen paa Simon, som vilde han hos ham finde Bifald og Samstemning.

Vagn lod, som han ikke forstod. Men en Dag talte han med Toni om det. Det var paa Bænken nede ved Søen; Varmen laa som et Slør over det døsige Vand og de blundende Skove; den stemte for Aandedrættet og gjorde Sindet tungt.

— Der er ikke andet for, sagde Toni: De maa sige ham Sandheden. De har givet ham for meget; nu maa De tage noget af Deres Gave tilbage. Nu maa han have at vide, at hvad han har troet var en Købesum, det var en Gave fra Dem, at hans Opfindelse ingenting er værd. De maa ikke skaane ham, men rykke frem med hele den sønderlemmende Kritik, der staar til Deres Raadighed.

— Jeg synes, det er for streng en Straf, Fru Toni.

— Det er slet ikke nogen Straf, det er en Kur. Det vil ramme ham haardt i Øjeblikket, men De maa tro mig: det er det eneste Middel til at faa ham paa ret Køl. Alle disse vilde Fantasier, disse indbildte Krænkelser — dem er det, der stiger ham til Hovedet. og han falder ikke til Ro, før han bliver dem kvit.

Der blev et Øjebliks Stilhed, før han sagde:

— Men saa naar Ole er kureret . . . ?

— Saa er der en anden, mener De?

Han saa fast paa hende.

— Ja, sagde han langsomt, — saa er der en anden.

Fru Toni sad og ribbede et Blad ud, tilsyneladende helt optaget af at faa det fine, aarede Skelet frem i sin Renhed.

— Jeg tror, sagde hun tungt, at om en kort Tid . . . saa vil der ske en Forandring herude . . . Jeg haabede en Gang, at det lyse og modige i ham skulde . . . skulde kunne holdes oppe. Men nu . . . nu tror jeg det ikke mere . . .

Vagn greb hendes Haand og trykkede den.

— Kære Fru Toni —! sagde han blot.

Samme Dag skrev han ind til sit Kontor, at man skulde sende ham en nærmere betegnet Pakke Dokumenter. Det var den, hvori de sagkyndige Skøn over Ole Mølbæks Opfindelse befandt sig.

Saa snart han havde faaet Papirerne, bad han Ole om at gaa med sig hjem. Ole søgte at undslaa sig, men Vagn lod ham i indtrængende Ord forstaa, at meget ahang af den Samtale, han ønskede, og Ole gav efter og fulgte med.

Men da de var bleven alene i den lille lavloftede Bondestue, hvor Vagn boede, bruste Ole pludselig op, uden at Vagn havde givet nogen Anledning.

— Jeg kan nok tænke, sagde han, hvad Du vil tale med mig om. Jeg har godt lagt Mærke til, at Du har gaaet og set skævt til mig. Men det kan ikke nytte, Du kommer med søde Ord. Jeg har lagt alt mit i Din Haand — det kan jeg godt sige, jeg har, for det var hvad jeg har levet og stræbt for de sidste Aar, og jeg har jo ikke andet. Men hvad gør Du? Du kommer til mig paa en Tid, da jeg var i den yderste Nød. Jeg ved ikke, hvordan Du var kommet til Kundskab om mine Forhold, men

Du vidste Besked — det fremgaar jo tydelig nok af hele Din Maade at tage Sagen paa.

— Det vil jeg heller ikke fragaa, sagde Vagn.

— Du har altsaa benyttet Dig af, at jeg var nødt til at gaa ind paa, hvad Du foreslog mig.

— Det følger jo ikke deraf.

— Ikke absolut. Men hvad skal alt dette Hemmelighedskræmmeri til? Hvorfor kan Du ikke betro mig, i hvis Hænder min Opfindelse nu er? Og hvilke Garantier har jeg for Fremtiden? Der er noget skjult og underfundigt ved hele Sagen, som jeg ikke kan fordrage.

Vagn saa ind i hans ophidsede Ansigt. Han ventede et Øjeblik, til Ole havde faaet Tid til at trække Vejret efter det Vredesanfald, der havde taget ham. Og i en indtrængende, næsten medlidende Tone sagde han:

— Hør nu roligt paa mig, Mølbæk. Du har Ret i at forlange Oplysninger af mig; jeg forstaar, at det var en ilde anbragt Hensynsfuld af mig ikke at give Dig dem fra første Færd . . . Det er mig selv, der har købt Din Opfindelse — jeg havde skaffet Pengene til Veje . . .

Der kom i Oles Ansigt et Glimt at harmfuld Triumf. Men den rolige Sikkerhed i Vagns Væsen afparrererede Voldsomheden i de Ord, han vilde til at udslynge, og han nøjedes med et ret spagfærdigt:

— Hvorfor traadte Du saa ikke aabenlyst frem overfor mig?

Vagn gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

— Stakkels Ole, sagde han.

Ole var bleven bleg. Han betoges af en svimlende Angst, for han havde i et Nu skimtet Sand-

heden ud af Vagns Mine og saa den ubønhørligt rykke frem imod sig. Ude paa Vejen kom der et Hølæs forbi, han hørte, hvordan det strøg mod Rækken af Træer langs Havediget, og nu bares Duften ind gennem det aabne Vindue. Saa raslede det over Brolægningen i Gaarden, og Karlen raabte til Hestene. Alle disse Indtryk fra en ubekymret Omverden øgede hans Pine; han syntes, at de med en ubarmhertig Ligegyldighed understregede Stilheden i Værelset . . .

Det for gennem hans Hjerne, at maaake kunde han kalde tilbage — alle de bitre Ord, han havde sagt, alle de krænkende Beskyldninger, han havde antydnet — dem kunde han gøre Afbigt for — maa-ske vilde da Vagn være naadig og forskaane ham for Sandheden og lade ham leve videre paa det Bedrag, som han ikke kunde undvære. Men inden han havde besindet sig paa, hvordan han skulde gribe denne Sag an, lød Vagns Stemme paany i hans Øre, og for hans Øje bredte sig de Dokumenter, der var holdt i Beredskab.

Og med isnende Uigenkaldelighed beviste Kendsgerningerne, at det Værk, han i lange Tider havde levet paa — det, der havde fyldt hans Sjæl, grønnet hans Haab, gyldnet hans Drømme — det var intet. Den Ven, som han havde anset for sin Skyldner, til ham stod han tværtimod i en Gæld, som der ikke var Udvej for at betale. Alt det, han i disse Dage havde stemt sig op til, hans Selvfølelse, hans Had, hans retfærdige Harm — det vejredes hort i Dunst og Taage!

Vagn saa det — saa ham slappes og ligesom skrumpe ind, efterhaanden som han tømtes for hele sit Stemningsindhold, og han blev greben af den inderligste Medlidenhed. Men han kunde ikke mere

skaane ham. Og han sluttede med, at siden han mistroede ham, saa vilde han nu atter stille hans Opfindelse til hans egen fri Raadighed, uden at han behøvede at betale nogen Del af de Penge tilbage, som han havde faaet for den.

Da brast Ole Mølbæk i Graad. Med dirrende Hænder søgte han at presse de Taarer tilbage, der piblede frem af hans Øjne. Men de tog stærkere og stærkere Magt, randt ustandseligt, voldsomt, ubønhørligt. Tilsidst strakte han Gevær og gav sig ganske hen i den voldsomme Udladning af sin Sorg. Vagn søgte at tale ham til Ro, men længe varede det, inden han vandt saa meget Herredømme over sig selv, at han kunde bede om Tilgivelse, Tilgivelse for alt . . . Nu skulde han tage sig sammen; han skulde arbejde og være fornuftig, og ikke skulde han vide af nogen større Glæde end at afbetale saa meget af sin Gæld som muligt til sin sande, opofrende, højsindede Ven.

Det blev Aften, inden Vagn kunde følge ham hjem til Elvigs Hus. Træt og bleg som en Rekonvalescent vaklede han over Marken. Ved Have-aaen sagde Vagn Godnat til ham, og saa sagte som en Indbrudstyv listede Ole sig ind i Huset og op ad Trappen til sit Værelse.

Næse Dag rejste han. Med Simon tog han en kort, forlegen Afsked. Toni og Vagn fulgte ham til Banegaarden.

Og Ole Mølbæk reiste hjem. Hjem til sin drikfældige Hustru, sine forsømte Børn og sine trange Kaar. Han levede Resten af sit Liv som en af de mange ubekendte, der en Dag sporløst viskes bort af Tilværelsens Tavle. Hans Synskres snevrede sig ind, rakte efterhaanden ikke videre end til Arbejdet paa det Kontor, hvor han tjente sit Brød;

sine Drømme om at prente sit Navn varigt i det menneskelige Fremskridts Krønike havde han sluppet, og de kom aldrig igen. Men i Tidens Løb fik han andre i Stedet — nye Illusioner, der drog deres Farvestriber gennem Hverdagens ensformige graa.

Han afbetalte hvert Aar en forsvindende Del af sin Gæld, og han indbildte sig, at han derved gjorde noget fortjenstfuldt. Hans Hustru var endnu et Par Aar en Svøbe over ham, men da hun døde, digtede han Mindet over hende lyst og lykkeligt, og ofte sad han med lyksaligt taareblanke Øjne foran det lille blegede Fotografi af „Mo'r“, der hang over hans Skrivebord. Hans Børn var gennem nedarvede Anlæg og forfejlet Opdragelse forudbestemt til et Liv i krank Lykke og ringe Ære. Han døde i den fulde og faste Overbevisning, at de gik ud for at fange det Held, han selv aldrig havde kunnet naa.

XVI

De første Dage efter Oles Afrejse tilbragte Simon i hidsigt, uafbrudt Arbejde. Han fik sin Mad bragt op paa sit Værelse, og han havde indrettet sig saadan, at han ogsaa tog sine faa Timers Søvn heroppe paa en Sofa. Til langt ud paa Natten ulmede Lyset i hans Værelse.

Vagn havde i et Par Dage været inde i Hovedstaden. Blandt andet havde Tante Amalie ønsket hans Raad om, hvad hun skulde stille op med Thyra.

Thyra havde skrevet hende et langt Brev til og bedet hende om at forstrække sig med en større Sum. Skønt hun nok vidste, at hun i Forvejen havde trukket store Veksler paa Tantes Pung og gode Hjerte, saa vovede hun, skrev hun, dog at bede endnu denne ene Gang. Der var den yderste Nød paa Færde: skaffede hun ikke Penge, saa vilde en Ulykke kunne ramme hendes Mand.

Nu var det ganske vist ikke faldet Tante Amalie ind, at der var andet at gøre end at hjælpe. Men Adolfine, der efter Departementchefens Død var inde i alle hendes Anliggender, havde ment, at hele Sagen saa' saa underlig ud, og maaske gjorde hun den unge Skuespillerinde en daarlig Tjeneste ved uden videre at opfylde hendes Bøn. Derfor

havde Tante Amalie skrevet til sin Brodersøn og spurgt ham om hans Mening. Og Vagn var selv rejst ind for at drøfte Sagen med hende.

Adolfine modtog ham med Henrykkelse: var han ikke kommet, saa var det saamænd alligevel endt med, at Frøkenen havde sendt Pengene, og det havde jo været det samme som at fordærve Frøken Thyra rent. Adolfine kaldte hende stadig Frøken; hun misbilligede Giftermaalet med Skuespilleren og lod derfor, som hun ikke vidste af det at sige.

Tante Amalie stred for Thyra saa godt hun kunde. „Herregud, lille Vagn,“ sagde hun, „hun har saamænd mere Brug for de Par Skilling end jeg har.“ Men efter Vagns bestemte Raad gik hun da omsider ind paa at forlange fuld Fortrolighed fra Thyras Side som Betingelse for at yde Hjælpen. Vilde hun ikke rykke ud med, hvad det var for en Ulykke, der truede hendes Mand og som kunde afværges med en Sum Penge, saa fik Parret se at klare sig selv.

Saa rejste Vagn tilbage til Fredensborg. Egentlig var den Tid omme, i hvilken han havde foresat sig at ville holde Ferie. Men han droges derud af en Fornemmelse, hvis Art han ikke nærmere forstod at gøre Rede for. Mindre var det Kærlighed til selve Stedet end en ubestemt Forventning om noget, der skulde hænde.

Det første Par Dage holdt han sig hjemme hos sig selv og søgte ikke Elvigs. Han havde nu faaet det indrettet saaledes, at han kunde indtage sine Maaltider i Huset, hvor han boede. Og da han omsider gik ned for at aflægge et Besøg hos Simon og Toni, var det med den faste Beslutning, at her-efter vilde han kun gæste dem i Ny og Næ.

Han overraskedes imidlertid ved at træffe Simons

Væsen ganske forandret fra sidst. Der var kommet over ham en stille, mild Værdighed, der stod i skarp Modsætning til den mistænksomme Uro, der før havde præget det. Og da han bad Vagn komme der hver Dag som før, var der i hans Ord og Holdning en naturlig Venlighed, der ganske afvæbnede Vagns Betænkeligheder.

Vagn blev da Husets daglige Gæst paany. Og naar han kom, tog Simon altid Del i Samtalen og Samværet. Han havde god Tid nu, sagde han; hans Arbejde var endt, og han kunde søge Hvile. I de Stunder, de tilbragte sammen, var han rolig og munter; han kunde være lunt selvironisk og kom ogsaa af og til med et eller andet godmodigt Drilleri overfor de andre. Ellers var han mest imod dem som en ældre imod to yngre, og Vagn havde da ogsaa lagt Mærke til, at der i den sidste Tid var kommet ikke saa faa graa Stænk i hans Haar. Ogsaa i en anden Retning havde han forandret sig: mens han før havde været ligegyldig med sin Person, saa var han nu bleven ret pillen. Han skinnede af nystroget Linned og viste sig hver Dag i sin bedste Puds.

Hos Toni syntes Forandringen i hans Væsen at have vakt en egen taknemmelig Glæde. Hun syslede og puslede om ham, som havde han nylig rejst sig fra et Sygeleje. Og ofte, naar de sad sammen fordybende i Samtale, greb hun hans Haand og kærtegnede den.

Det var i Midten af August. Endnu gik Solen sin daglige Gang, strunk og skinnende, over en sommerblaa Himmel, og endnu strøg Vinden mildt og varligt hen over de nøgne Stubmarker. Men der

var Øjeblikke, da der gik Kuldegys gennem de saffiangrønne Skove, Luften var tung af Dis, og Edderkopperne svang sig som ihærdige Akrobater fra Gren til Gren, for nu blev Insektstimlen tyn-dere, og Jagten krævede derfor større Energi. Nu kom Aftenerne ogsaa tidligt, og de, der hørte hjemme i Byen, kom til at længes efter Lyd af mange Men-neskers Stemmer, efter Gadernes brusende Liv og Glød af Lygter og Lamper.

En Aften, da Skumringen var begyndt at ud-slette alle Konturer i det Landskab, der tegnede sig foran Huset, sad Simon og Vagn sammen paa en Bænk, i den lille Have, der hørte til. Toni havde siddet mellem dem; nu havde hun rejst sig og var gaaet længere ned i Haven for at sysle ved Blom-sterbedene.

De to Venner var blevet tavse. Simon havde ikke svaret paa de Bemærkninger, Vagn sidst havde henvendt til ham. Men pludselig sagde han:

— Tror Du, Toni er lykkelig?

Spørgsmaalet eksploderede saa overraskende fjernt fra de Emner, der sidst havde været paa Bane mellem dem, at Vagn i første Øjeblik ikke vidste af noget at svare.

— Hvorfor spørger Du mig om det? sagde han. Simon smilede.

— Du kan være rolig, sagde han, der er ikke noget Baghold i mine Ord. Jeg spurgte Dig, fordi en udenforstaaende tidt ser klarere end den, der hver Dag lever sammen med et Menneske.

Vagn sagde:

— Ja, men hvor kan man i Grunden have nogen Mening om den Slags Ting? Lykke — det er jo noget saa ganske ubestemt. Din Kone har i hvert Fald ikke hørt op med at haabe noget af Livet,

ikke det jeg tror da. Og jeg ved i Grunden ikke, om der findes anden Lykke.

Simon saa ud, som om han ikke havde hørt hvad Vagn sagde. Han sad og ridsede med sin Stok Figurer i Havegangens Grus, stregede ud — og ridsede dem op paany,

Men pludselig hævede han Hovedet.

— Ja, saa er jeg tilfreds, sagde han.

Og idet han blev ved at slynge Linier og Figurer i hinanden, fortsatte han:

— Jeg vilde nødig, at nogen Del af hendes Lykke skulde være knyttet til mig. Hun har altfor meget til gode endnu. Sammen med mig har hun kun bragt Ofre. Jeg har intet givet hende. Det lidt, jeg havde, det strøede jeg for alle Vinde.

Hun havde i sin pureste Ungdom en Kærlighedsskuffelse. Hun holdt af en ung Mand, der skød sig for en letsindig Histories Skyld — jeg har aldrig brudt mig om at faa den nærmere Sammenhæng at vide. Hun tog det nok i det ydre meget tappert, og hun har aldrig sagt til mig, hvor dybt oprevet hun var. Men jeg ved det fra andre, der kendte hende nøje i den Periode.

Da jeg bad hende blive min, var Saaret i Færd med at lukke sig. Hun skjulte ikke for mig, at jeg i Grunden ikke var andet for hende end en Livsopgave. Hun vilde forsøge at blive Ballasten i mit Liv, sagde hun, — den, der skulde skaffe mig Ligevægt. Kvinder skal jo altid have haandgribelige Maal for deres Liv. De maa se det modnes og spire hvor de saar, mens vi Mænd har nok i at vide, at vi har beredt Jorden...

Naa, det lykkedes jo i al Fald til Dels for hende. Jeg kan takke hende for, at jeg ikke er gaaet helt

til Spilde. Jeg tror, jeg har naaet, hvad jeg kunde naa i denne Verden.

Der er vistnok dem, der har en Spireevne til en evig Udvikling i sig. For os andre er der ingen større Lykke end den at komme saa vidt, at vi med roligt Sind kan sænke os ned i Tilintetgørelsen og lade Vandene lukke sig over os.

Han rejste sig og stødte Stokken haardt mod Jorden, saa den borede et skarpt Punktum gennem Gruslaget. I det samme kom Toni hen til dem.

Hun vilde tage hans Arm. Men han nødte hende til at gaa ved Siden af Vagn.

— I skal gaa sammen, sagde han. I klæder hinanden.

Men Vagn var bleven tung i Sind. Han vidste ikke hvorfor.

Næste Dag foreslog Simon ham, at de skulde cykle til Stranden og gaa i Vandet.

Det var Søndag og højt Solskinsvejr. Kun enkelte lette Skyer flagrede som hvide Fugle under det blaa Himmelloft.

Paa alle Veje var der stærk Færdsel, og tunge Støvskyer væltede sig frem. Alverden var ude for at tømme den sidste Draabe i Sommerens Bæger.

Simon skyede de tæt besøgte Badeanstalter. Han foreslog, at de skulde tage til Nivaa Strand og leje en Baad. Fra den kunde de gaa i Vandet, naar de var roet tilstrækkelig langt ud.

Baaden var en Fiskerbaad, stor og tung. De førte de kluntede Aarer frem med korte Tag. Ingen af dem var øvet i at ro, Simon mindst. Ofte brast Taget for ham, saa han fangede Ugler.

Nu var de vel et knapt Bøsseskud fra Land. Her var Vandet mørkt og uigennemsigtigt, og af og til

gik der en let Bevægelse gennem dets Overflade. De lagde Aarerne op. Simon var rød og svedperlende af Anstrengelse; han trak Vejret dybt og smilede mat.

Der var ingen Sejlere i Nærheden, og nu begyndte de at klæde sig af.

Vagn var den, der først blev færdig. Med et Spring var han i Vandet og inddrak næsten glubsk dets kølige Friskhed. Nogle kraftige Svømmetag fjernede ham hurtigt et godt Stykke fra Baaden. Saa lagde han sig paa Ryggen, flettede Hænderne sammen under Nakken og gav sig til at stirre op i Himmeldybet over ham.

... Nu var Simon ogsaa klædt af. Han stod oprejst i Baaden, og hans Øjne stirrede fjernt ud over Sundet. I det skære Sollys lyste hans magre, smalskuldrede Skikkelse med en usanselig Marmorhvidhed. Der var noget martyragtigt over hele hans Tilsyneladelse; Vagn kom til at tænke paa Billeder af hellige Mænd, der nøgne føres frem for at lide for deres Tro.

Han raabte ind til ham, at han skulde skynde sig at komme i Vandet. Simon slog ud med Haanden, men hvad han raabte som Svar, kunde Vagn ikke høre.

Atter tog han nogle Svømmetag — længere ud i det skælvende Vand. Da han vendte sig om, laa Vandet blankt og dødt. Af Simon var ikke mindste Spor at opdage.

Vagn saa sig om efter ham — om han skulde være i Baaden — eller bag den — eller være dykket ned under Vandet. Der gik nogle Øjeblikke, inden Sandheden, isnende og forfærdende, gik op for ham.

Da piskedes han frem af en overmægtig Rædsel,

der fik hans Legeme til at flyve gennem Vandet... Et Øjeblik indbildte han sig at se et Hoved dukke op i Vandskorpen... et blegt Ansigt vendt imod sig... et Par aabne Øjne, der runde og forbavsede stirrede ham i Møde... Men atter forsvandt det, og nu var han ene — ene paa den store, svagt gængende Flade. Nogle Sejlere saas langt borte, og han raabte, hæst og skærende, men det var utænkeligt, at man derfra skulde kunne høre ham. Og han havde jo ikke Kending paa Stedet, hvor Simon var sunket.

Alligevel dykkede han ned. Vandet pressede op efter, men han borede sig gennem dets tætte Masse, spejdende fortvivlet gennem dets matte Uigennemtrængelighed. For hans Øren klirrede det som af Metalstykker, der rystes mellem hverandre, og Søen knugede ham fra alle Sider, som klemte en Kæmpe ham i sin knyttede Haand. Han mærkede, at han var paa Veje til at miste Bevidstheden og maatte søge op til Luften og Lyset. Men han gav sig næppe Tid til at aande ud, før han atter dykkede ned. Et Par Gange endnu gentog han det, hver Gang til ingen Nytte.

Omsider maatte han søge op i Baaden. Gennemrystet i alle Nervefibre, skælvende af Udmattelse og Kulde klamrede han sig med sine døde Hænder fast til dens Ræling, og han maatte opstemme sine yderste Kræfter for at svinge sig ind over den. Det var med Nød og Næppe, at han gav sig Tid til at faa de nødvendige Klædningsstykker paa; saa roede han, feberjaget, raabende af sine Lungers fulde Kraft, ind mod Land...

Men her, hvor Strandvejen fjerner sig et godt Stykke fra Søen, var ikke et Menneske at se. Først da han kom op til Vejen, stødte han paa et Par

søndagstrevne Fiskere og fik dem overtalt til at gaa med.

Da han atter sad i Baaden, faldt der Slappelse over ham. Næsten med Ligegyldighed tog han i det Par Timer, der fulgte, Del i det frugtesløse Eftersøgningsarbejde. Det var for ham, som var det en fremmed, hvis gustne Lig han stirrede efter ned i det tavse Vand.

Det var ledet ud paa Eftermiddagen, før han atter satte sig paa Cyklen for at køre hjem til Fredensborg.

Men da han nærmede sig det lille Hus nede ved Søen, hvor han og Simon nogle Timer forud havde sagt Farvel til Toni, da faldt der en uendelig Sørgmodighed over ham. Han mindedes, hvordan de alle tre havde talt let og spøgende sammen, hvordan Simon havde lovet, at de ikke skulde blive for længe borte, hvordan de havde lagt Planer om Anvendelsen af Resten af Dagen, naar de var kommet hjem. Da havde maaske Simon baaret Døden i sit Hjerte, gennem lange Tider havde den som en mørk Giftblomst skudt sin Vækst gennem hans Tanker og hans Haab, til den nu idag havde kvalt hans blødende Sjæl i sit Favntag... Og Vagn fyldtes af en Medfølelse, der skyllede over alt hans eget, hans Forhaabninger og Sorger, og lod dem synes smaa og fattige.

Han satte Cyklen ind i det Hus, hvor han selv boede, og gik det lille Stykke Vej over Marken og gennem Haven ind i Huset, hvor Simon havde haft sit Sommerhjem. Men Fru Toni var der ikke, og da han nu saa ud gennem Vinduet, saa han hende staa og spejde ned ad Vejen, hvorfra hun kunde vente, at han maatte komme.

Hun hørte hans Skridt bag sig og vendte sig

om imod ham. Da hun fik Øje paa ham, blev hun bleg.

— Der er sket en stor Ulykke, Fru Elvig, sagde han.

Han vidste ikke, hvorfor han i dette Øjeblik mod Sædvane nævnede hende ved hendes Efternavn.

Hun stod rolig og stiv foran ham. Men et Øjeblik havde hendes Haand gjort en Bevægelse ud i Luften, som søgte den et eller andet, hun kunde støtte sig til. Og alle hendes Ansigtstræk strammedes som for at holde et frembrydende Taarevæld tilbage.

— Hvad er der sket? Hendes Stemme lød haardt og fremmed. — Er det Simon...?

— Ja, det er — Simon. Og han sagde hende, hvad der var sket. Saa fattige og smaa syntes han selv, hans Ord var.

Hun gik hen mod Huset. Han fulgte efter.

I Døren vendte hun sig imod ham, og nu var hendes Øjne blændede af Graad.

— De maa skaffe mig en Vogn, Steining, sagde hun.

— Vil De der ud?

Hun nikkede.

Men idet hun vilde til at gaa, greb hun hans Haand.

— Vidste De, sagde hun, at han ikke kunde svømme?

— Nej, sagde han højtideligt, det vidste jeg ikke.

Saa gik han efter Vognen. Lidt efter hørte han den rulle bort.

Resten af Dagen holdt han sig hjemme hos sig selv. Det var over Midnat, før han hørte Vognen komme tilbage.

Men Simons Lig var ikke fundet. Først tre Dage

senere, en sludfuld Morgen, vuggedes det i Havstokken ovre paa Svenskekysten.

Da var Vagn rejst tilbage til København. Og Toni saa han kun en Gang eudnu i denne Sommer. Det var ved Simons Begravelse. Men paa den Dag fik de kun talt faa Ord sammen, og da han paa Kirkegaarden havde sagt hende Farvel, gik der over et Aar, inden hans Vej atter krydsede hendes. Saa meget fik han dog at vide, at hun havde solgt sit Bohave og paany taget Ansættelse i det Forsikrings-selskab, hvor hun før sit Ægteskab havde haft Plads, og at dette havde anbragt hende i sin Filial i Kristiania.

Men da Toni efter Simons Død søgte efter Manuskriftet til det store Værk, som havde sysselsat ham saa stærkt indtil kort Tid før han døde, da var dette intetsteds at finde. I Kakkellovnen paa hans Værelse derimod fandt hun en Dyng sort, forkullet Papir.

XVII

Med fanatisk Energi havde Vagn kastet sig ind i sit Arbejde, og hurtigere end han havde ventet, mærkede han det gro og grødes under sine Hænder. Han saa det som sin Opgave at skaffe Luft og Lys til de Menneskeskæbner, der forkrøbledes i Skygge og Mørke eller som overgroedes af Snyltevækster og Skadeplanter, og i hvert forekommende Tilfælde søgte han at sætte sig saa nøje som muligt ind i den enkeltes Forhold. Hvor han ikke mente, at de Midler, Loven og Retten lagde i hans Haand, vilde gøre nogen Nytte og virke i den virkelige Retfærdigheds Tjeneste, der viste han Sagen fra sig, selv om den juridisk set var nok saa pynkelig. Han kom under dette Arbejde til den Overbevisning, at den moderne Lovgivning endnu stod paa et primitivt Standpunkt, at den overfor Samfundets Sygdomme anvendte Kure svarende til dem, Middelalderens Lægevidenskab søgte at helbrede de legemlige Skavanker med. Men hans Kræsenhed i Valget af de Sager, han paatog sig, samlede Anseelse om hans Navn; nogle heldige Resultater henledte yderligere Opmærksomheden paa ham, og han begyndte saa smaat at blive en søgt Sagfører.

Paa hans Kontor sad nu, lige overfor den skeløjede Kontorist hans Søster Thyra.

Paa det Brev, hvori Tante Amalie havde forlangt Oplysninger om hendes Mands Forhold, var der ikke kommet Svar. Men to Maaneder senere havde Thyra selv indfundet sig.

Hun kom med pjuskede Fjer, fattig og ribbet for Illusioner. Hendes Mand havde afsløret sig som en Pjalt og en Egoist, og hvad angik den Ulykke, hun i sit Brev til Tante Amalie havde bebudet, da var den en Opfindelse af ham, beregnet paa at faa hende til at røre Tantens Hjerter.

— Han gav mig sit Æresord, den Slynge, sagde hun til Vagn. Han havde skrevet falsk Veksel for at redde en Ven, sagde han. Vi tudede begge to en halv Dag. Men da han ikke fik Penge og alligevel hverken skød sig eller kom i Tugthuset, saa blev jeg mistænksom. Og nu kender jeg ham. Han har ikke en god Egenskab — ikke en. Og Talent — ikke et Kvidder — ikke mere end jeg selv — og aldrig i sine Dage kunde han begaa Veksel-falsk! Men hvis Du spørger mig, om jeg vilde undvære dette sidste Aar, saa siger jeg nej! For nu har jeg først lært hvad Livet er, og giv mig nu noget at tage fat i, saa tror jeg, jeg skal vise, at jeg forstaar at leve det.

Saa var det, Vagn gav hende Pladsen paa sit Kontor, og han fortrød det ikke. Hun viste et Skarpblik, en Snarraadighed og en praktisk Sans, der i mange Tilfælde hjalp ham over Vanskeligheder, som hans Hang til at tage sine Opgaver for abstrakt og teoretisk stedte ham i. Men ogsaa fra sin Broder Kristian havde hun faaet Tilbud om Anbringelse efter hendes mislykkede Giftermaal. Han var nu indtraadt i Ledelsen af den Boglade, hvor han siden sin Konfirmation havde været ansat; han havde derfor oprettet sin egen Husstand og

taget Moderen til sig men savnede nogen til at holde Hus. Denne Dont mente han nu passende for Thyra; hendes Forvildelser, skrev han, vilde maaske nok i Begyndelsen give Anledning til nogen Sladder i Byen, men naar hun herefter levede stille og ordentligt, vilde den nok fortage sig, og han troede at kunne sige, at hans Livssyn vilde være som en god Luft at aande i for hende. Thyra betænkte sig ikke paa Svaret. „Du skal have Tak, min hjerte Broder,“ skrev hun, „for Dit Tilbud til mig om at komme over og give den som bodfærdig Magdalene. Det kunde vistnok klæ’ mig; og sammen med mig vilde Du selv tage Dig dobbelt gudvelbehagelig ud. Men jeg haaber det skal vare et Par Snese Aar endnu, inden jeg er moden til Klostret, og i den Tid kan jeg begaa adskillige Daarskaber — men glæd Dig, Kresjan, naar Omvendelsen kommer, bliver den saa meget mere pragtfuld!“ Og Thyra satte sig til Rette i sin Kontorstol. Da hun havde siddet der et halvt Aar, friede den skeløjede Kontorist til hende. Hun lo ad det som af en god Spøg, men da hun var kommet hjem og genkaldte sig hans ynkværdige Fremstammen af de hede Ord, der efterhaanden helt tog Besindelsen fra ham, da græd hun af Medynk.

En graa Efteraarsdag, midt i Trængselen paa Østergade, mødte Vagn Toni.

Hun kom gaaende ham i Møde som enhver anden; han havde netop vendt sig bort fra et Butiksvindue, som han havde staaet og betragtet, og der, i Stimlen af Ansigter, som han for Størstedelen syntes at møde hver Dag paa sin Vei, skønt han ikke vidste, hvem de tilhørte, der dukkede ogsaa hendes op.

Saa ganske hverdagsagtigt var det, som om hun plejede at gaa sin daglige Tur ad Strøget. Og han, som havde drømt sig ind i en mystisk Tro paa, at om deres Veje en Gang igen førtes sammen, da skulde han allerede længe i Forvejen kunne mærke det paa sig selv — han, som i Maaneder havde spejdet efter hendes kendte Skikkelse i et ganske ubestemt Haab om, at hun skulde vise sig for ham, fordi han syntes, at nu var der denne hemmelighedsfulde Forventning over ham — han, som havde drømt sig Gensynet i alle Stemningsskalaens Toner — han skulde møde hende under saa stemningsforladte Omstændigheder som muligt . . . paa Østergade . . . mens han gik og lod sig drive ned ad sine Tankers tilfældige Strøm!

Men da han havde hilst paa hende og han havde mødt det varme Genskin af sin egen Længsel i hendes Øjne og i Smilet om hendes Mund, da steg der en Glæde op i ham, som han ikke før havde kendt. Thi i det samme vidste han, at hun vilde blive hans. Og der kom en Tryghed og Hvile over ham, som var han efter lange Tiders Omtumlen paa det aabne Hav endelig landet paa en Kyst, hvor han havde Hjem og hvis Sprog han talte. Saa sikker fornåm han sig, at han slet ikke havde Hastværk med at føre hende ud af Menneskestrømmen og blive ene med hende . . .

Men da han spurgte hende, om hun ikke skulde have Lyst til at se, hvordan han i sin Enlighedsstand boede, da sagde hun straks ja. Og i hans Ungkarlejlighed, hvis Nøgenhed han aldrig havde lagt Mærke til før nu, der tog han hende i sin Arm og kyssede hendes røde Mund.

En Maanedes Tid senere holdt de Bryllup. Deres første Hjem blev i det gamle Steiningske Hus.

Vagn foreslog det saaledes, fordi han syntes, at Tante Amalie ligesom visnede hen i den Ensomhed, hvori hun for det meste levede. Vel boede Thyra hos hende, men det meste af Dagen var hun ude, og desuden laa det ikke for hende at tæmme sine viltre Tanker, saa de kunde gaa i Trit med Tante Amalies. Adolfine havde maattet strække Gevær for Alderdommen og boede nu i en Stiftelse; kun i Ny og Næ kom hun paa Besøg. Saa var der kun Onkel Magnus; han kom jævnlig om Aftenen og opforyldte gamle Minder. Men den Plads i hans gamle Kusines Hjerter, som han fra sine unge Dage havde stræbt efter at faa, den lykkedes det ham aldrig at erobre; Tante Amalie betragtede ham stadig med en lidt medlidende Overlegenhed. „Du bliver aldrig rigtig voksen, Magnus“, sagde hun til ham.

Og saa blev det lidt efter lidt saadan, at hun det meste af Dagen sad inde i Kabinettet foran Billedet af Ungdomshelten. Nu i den sidste Tid begyndte hendes Tanker at forvirres; der var Stunder, hvor hun indbildte sig, at han levede endnu og om kort Tid kunde ventes hjem „derovre fra“, hvor hun mente, at han stadig kæmpede for den nationale Sag. Da de unge flyttede ind, levede hun en kort Tid op paany. En Tid var ogsaa Fru Jacobine Steining i Besøg hos sin Søn og hans Hustru, og da saaledes alle hendes Slægtninge undtagen Kristian var samlede om hende, kaldte hun dem en Dag sammen og sagde dem, hvordan hun ønskede, at hendes Efterladenskaber skulde fordeles mellem dem, naar hun var død. „For noget Testamente behøver vi vel ikke“, sagde hun.

Amalie Steining levede endnu et Aars Tid; saa blev hun en Dag fundet kold og stiv i sin Lænestol inde i Kabinettet. Paa Begravelsesdagen spiste

Onkel Magnus til Middag hos Vagn. Den gamle Herre var dybt nedbøjet; da de havde spist, bad han, om Karaffen med den gamle Familieportvin maatte blive stillet ind i Vagns Værelse, hvor de skulde drikke Kaffe. Og mens den gyldentrøde Drik perlede i hans sørgmodigt hængende Over-skæg, sagde han:

— Jeg holdt Fandens meget af hende, min Dreng, Fandens meget. Hun var en Engel, siger jeg Dig. Jeg ved godt, at hun ikke brød sig videre om mig; hun havde jo været saa uheldig at træffe sammen med denne — denne Landsoldat, der faldt for Pigen og sit Land . . . Jeg siger ikke noget ondt om ham, men havde Du set de Øine, Amalie Steining havde, da hun var ung, saa vilde Du ogsaa have sagt: det er Synd, at hun skal græde Glansen af dem for hans Skyld . . .

Naa man maa vel ikke misunde ham; jeg fik i al Fald den Fordel, at jeg fik Lov til at se hende til Stadighed alle de mange Aar. Og nu kan der jo ikke være saa længe til, at man selv skal pakke sin Kuffert og gøre Rejsen op til dem der oppe . . .

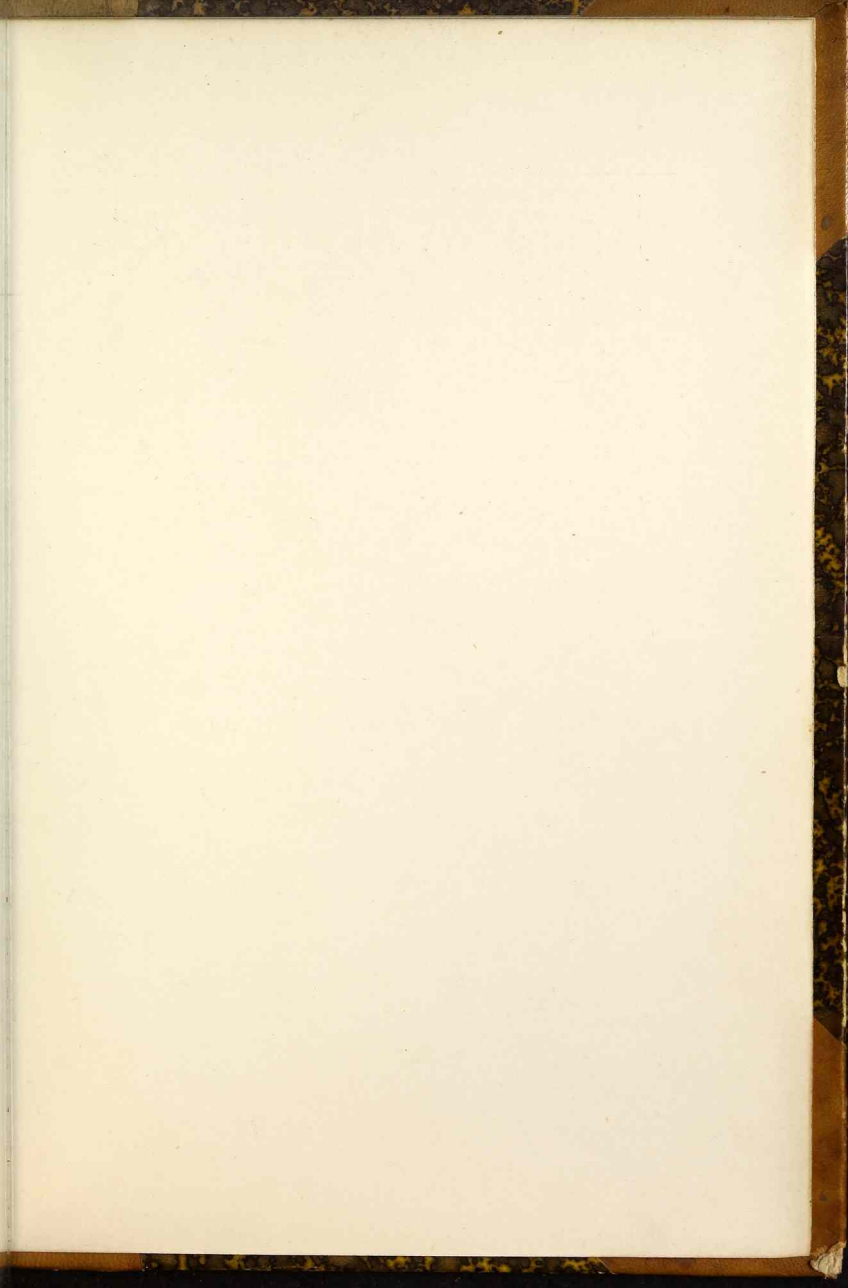
Onkel Magnus pegede andægtigt op mod Værelsets Loft og vedblev:

— Jeg ved jo godt, at det ikke staar videre glimrende til med mit Regnskab. Det er en sørgelig Kreditside, lille Vagn; der er ikke stort andet end Nuller. Jeg er forberedt paa, at de deroppe finder, det er lidt pauvert.

Men hvis St. Peter vil spørre mig Vejen, saa beder jeg ham kalde Amalie Steining frem i Himmelporten. Og saa vil jeg sige til ham: *hende* har jeg elsket i snart halvtredsindstyve Aar, og nede paa Jorden kom der ingen Lyksalighed ud af det for mig. Jeg skal heller ingen forlange her i Himlen,

naar blot jeg maa faa Lov at se hende og tale med hende ligesom dernede. Og hvad det angaar, at jeg ikke har gjort noget synderlig godt i mit Liv, kan jeg saa ikke slippe ind paa Konto af, at hun har gjort saa meget, at der er rigelig nok for to . . . ?

Saa haaber jeg jo ikke, de nægter mig Adgang. Hun tager naturligvis sin Landsoldat under Armen og gaar videre med ham. Men i en lille Krog der sidder gamle Onkel Magnus og er tilfreds, selv om han ogsaa maa gøre sig lille og tynd, fordi han jo egentlig ikke skulde have haft Lov til at være der!

ALBERT GNUDTZMANN:

RIDDER TORVALD
EN LILLE KØBENHAVNER ROMAN
3 Kroner

IDEALISTER
ROMAN
4 Kr.

GADESPEJLET
FORTÆLLING
3 Kr. 50 Øre

DET STILLE VAND
ROMAN
3 Kr. 50 Øre

EN SÆRLINGS ROMAN
FORTÆLLING
3 Kr. 75 Øre

I BLINDE
SKUESPIL I ET AKT
75 Øre

RANDA DIGE
FORTÆLLING
2 Kr. 75 Øre

FELTMANS SAMLINGER
LYSTSPIL I FIRE AKTER
2 Kroner

